CHIP

Számítógép magazin V. évf. 10. szám 1993. október Ára: 236 Ft

Távolságrövidítők

19 telefax tesztje

A zöld PC
Munkaállomások kéz a kézben
BBS egyszeregy
WordPerfect Presentations 2.0

Quantum

Nagy kapacitású diszkek
A megszokott kiváló minőségben

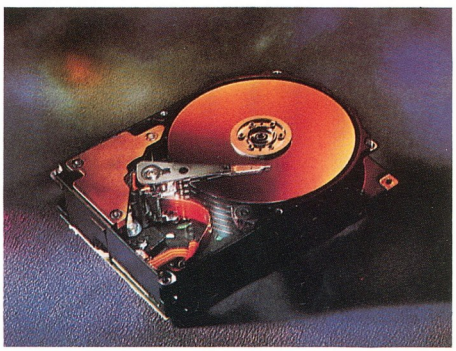

A Quantum 1,225 GB kapacitású, 5 év garanciájú ProDrive diszkje

A Quantum csúcstechnológiájú ProDrive termékeinek új családja az 525 MB – 1,225 GB kapacitás tartományban még többet nyújt abból, amiről a Quantum merevlemezes meghajtók mindig híresek voltak: minőség, megbízhatóság.

five year warranty

Az Ön korszerű hálózati, munkaállomás és intenzív grafikai alkalmazásai egyre nagyobb kapacitást és megbízhatóságot igényelnek. Ezeket a követelményeket elégíti ki a Quantum új nagykapacitású diszk családja, amely a jelenlegi legfejlettebb technika alkalmazásával készül.

Mit jelent ez?
Az alkatrészek számának csökkentésével, alacsonyabb működési hőmérséklettel, kisebb teljesítményfelvétellel egyedülállóan magas, 350 000 órás (azaz 14 583 nap vagy 40 év) MTBF-et értek el, ami Önnek 5 év garanciát jelent. Természetesen a diszkek rendelkeznek a Novell Laboratórium és a Sparc International kompatibilitási bizonyítványával
Ha minőséget és megbízhatóságot keres, még ma hívjon bennünket további információért a Quantum nagykapacitású diszkjeiről.

Novell Labs Tested & Approved

SPARC VERIFIED

NAGYKAPACITÁSÚ PRODRIVE MEGHAJTÓK				
KAPACITÁS (MB) INTERFACE	CACHE (KB)	HOZZÁFÉRÉS (MS)	MTBF (ÓRA)	GARANCIA (ÉV)
1225 SCSI-2	512	10	350 000	5
1050 SCSI-2	512	10	350 000	5
700 SCSI-2	512	10	350 000	5
525 AT/SCSI-2	512	10	350 000	2

ALBACOMP

Disztributor:
Számítástechnikai Rt.
8000 Székesfehérvár
Hosszúsétatér 4–6.
Tel.: (36-22) 315-414
Fax: (36-22) 327-532

Albacomp üzleti partner:
AXICO Informatikai Kft
H–1074 Budapest
Szövetség u. 17. II. 3.
Tel.: (36-1) 141-7637
Fax: (36-1) 268-0330

A garancia a hivatalos disztributor/dealereknél vásárolt egységekre érvényes. A Novell a Novell Inc., a Sparc a Sparc International Inc., a ProDrive a Quantum Corporation védjegye.

MAGAZIN

A zöld PC – Energiatakarékos számítástechnika 6

BEMUTATÓ

Windows-hatás DOS alatt is – WordPerfect 6.0 11
Japán grafikusművész – Kubota grafikus alrendszer Magyarországon 14
Űrlapok világa – WordPerfect InForms 1.0 16

HARDVER

Távolságrövidítők – 19 telefax tesztje 21
Repülőrajt a multimédia világába – CD-ROM-os PC-k, 175 ezer Ft-ig 41

HÁLÓZAT

Alfa holdbázis – Az első jelentős, közép-európai, földi műholdas állomás 59
Munkaállomások kéz a kézben – Peer-to-peer hálózatok 63

ALKALMAZÁS

Bemutató DOS és Windows alatt – WordPerfect Presentations 2.0 51
BBS egyszeregy – Belépő a BBS-ek világába 72

VEGYES

CHIP-tartalom 3
Levelesláda 4
CHIP-hírek 19, 56
Inline Hétköznapi bosszúságok 37
VÍRUS Keresők és keresetlenek – Andromeda-őrület, Scan 107, Fprot 2.09, Tbav 6.03, Virkill 2.0 [033] 79
Játék Hogy mix vannax! – Szerepjátékok a köbön 84
Könyvismertetés 88
CHIP-index 69
CHIP-előzetes 90
Impresszum 90

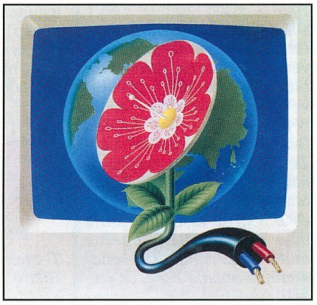

A zöld PC
Egyre több számítógépet és perifériát készítenek és üzemeltetnek a korábbinál környezetbarátabb módon.

6

Távolságrövidítők
Villámsebességgel terjedtek el hazánkban a távmásolók (facsimile, fax). Mi sem vonhattuk ki magunkat a fejlődés hatása alól.

21

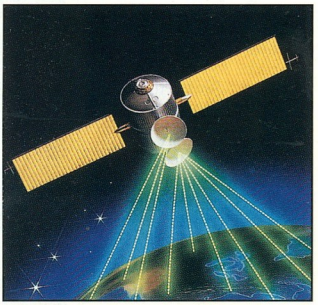

Alfa holdbázis
Hazánkban a műholdas távközlés eddig csak az álmok között szerepelt, most a BankNet Kft. jóvoltából ez az álom megvalósult.

59

LEVELESLÁDA

Hali!
Őszintén szólva nem nagyon tetszik, hogy sok helyet elvesz a levelezés. Ezenkívül bizonyos gépekről csak elvétve olvashat az ember – konkrétan: Amiga, Sun, Silicon Graphics –, és ezekkel kapcsolatban a Unix: ezt igazából nem értem?!?! PC World: Mac, CT Panoráma: Atari – csak a CHIP nem foglalkozik más gépekkel! Be lehetne mutatni az Amiga OS rendszerét, a Solaris 2.2-t, az ezeken futó prg-kat... Vegyes hálózatokról – Mac, Amiga, PC, Sun, Silicon... –, az így működő prg-okról! A mostani raytrace cikk csapnivaló, nézzen meg más gépeket és az ottani csúcsokat írja, ne ilyen script vezérelt prg-kat (Amiga, Silicon..)! Azt sem értem, computer magazinba hogy kerül írógép (rengeteg írógép)???? A címlapon ugyanis az van írva: számítógép magazin! Hali!

Sotyi!

Ui: Hidd el jobb lenne így!

A levelezésre nem egészen két oldalt szánunk: nem sok, s úgy érezzük, jó húzás volt a bevezetése.

A felsorolt gépekről tényleg kevesebbet írunk. Amiga: saját újságja(i) van(nak), amelyekkel mi nem akarunk versengeni – töredelmesen bevalljuk, egyikünknek sincs számottevő Amigás múltja. A munkaállomások világa pedig hozzávetőleg akkora szeletet kap lapunkban, amekkorát a magyar számítástechnika *közeljövőjében* – tehát jóval nagyobbat, mint a jelenében.

A legtöbb fontos újdonságról azért beszámolunk ezen a területen is. A vegyes hálózatok területe még szűkebb, legalábbis idehaza. A hálózatok viszont futótűzként terjednek – rá is vetettük magunkat a témára. Utolsó raytrace-es cikkeink a PC-ken mostanában legkedveltebb programokkal foglalkoztak. Lehet, hogy többet kéne a szinte mindenki számára elérhetetlen, csúcs hardverekkel foglalkoznunk?! (Az Amiga és a Silicon gépek együtt említése azért némi elfogultságra vall.) A „rengeteg írógép" szövegszerkesztő célgép (számítógép!) volt: meg nem bánt, s aligha megismétlődő kiruccanás.

Tisztelt Chip!
Biztos vagyok benne, hogy előbb-utóbb sikerül még jobb lapot szerkesztenetek, bár személy szerint én az eddigiekre nem panaszkodtam. Most viszont, hogy egyből belevágjak a téma közepébe, az augusztusi szám rögtön kitűnik a polcon azzal, hogy az éléről hiányzik a megszokott azonosító felirat. Ha csak ez az egy lesz ilyen, legfeljebb megjegyzem magamnak, de ha a következők is, akkor nehezebb lesz a polcról évfolyam/szám szerint lekapkodni a keresett példányt.

És most a belső tartalomhoz néhány megjegyzés.

Az augusztusi magazin 82 oldal „vékony", talán ezért nem fért az élére az azonosító. Csak egy ellenpélda: a szeptemberi BYTE magazin 294 oldal, 3.50$-ért. (Azért ott sincs minden lapon reklám.)

Érzésem szerint ezen a 82 oldalon is lehetne több információ. Véleményem szerint azok az illusztrációk, montázsok feleslegesen foglalják a helyet, amelyeknek a témával nincs szoros kapcsolatuk, nem hordoznak értékes információt. Ilyen például az említett számban a 6-ik oldali „gigantomán" fotó és a 11-ik oldali „művészi" alkotás. Ezek helyett szívesebben látnék keretes kieméléseket a cikk témájáról, rövid összefoglalót, privát véleményt vagy szakmai szószedetet.

Szívesen olvasnék a cikkek végén a szerzőkre vonatkozó rövid összefoglalót (a BYTE magazin stílusában). Itt szerepelhetne a szerző néhány adata (név, életkor, foglalkozás, szakterület, cím, telefon/fax/BBS), ugyanis szerintem nem mindegy, hogy egy dolgot ki dicsér, a gyártó, a forgalmazó vagy a felhasználó. (Az sem közömbös, hogy a suszter magyarázza a lószaporítás nehézségeit vagy egy akadémikus ecseteli az időgép előnyeit.)

Dióhéjban ennyi.

A többit rátok bízom.

Üdv: TLA.

Az augusztusi szám éléről nem szándékosan maradt le az sorszám (ezúton kérünk elnézést mindenkitől). Oldalszámunk pont most fog kicsit emelkedni. A BYTE nem igazán „kemény" ellenpélda, vannak közel hatszáz oldalas nyugati magazinok is. Valóban nincs minden oldalukon reklám, de sokkal több van bennük, s olvasótáboruk is jóval nagyobb. Hazai viszonyok közt a CHIP és a velünk konkurens lapok terjedelme hosszabb távon életképes kompromisszum a sokmilliós deficit (ki finanszírozná?!) és a rövid távú haszonszerzés között. Kicsi a mozgásterünk... Az említett két fotó nemcsak a „helypocséklásra" példa: a CHIP *magazin*. És ezt nem szabad figyelmen kívül hagyni. „Keretes kieméléseket", ..., „szakmai szószedet": jegyzetelek! Szerzők bemutatása: ez a BYTE stílusa. Hmmm... azért megfontolandó. Főleg a tel/fax/BBS adat. Szerzőink egyébként minden esetben az adott területet mélyen ismerő felhasználók és független szakemberek.

Tisztelt Szerkesztőség!
Amiért tollat ragadtam, és írok levelezési rovatukba, azt hiszem, sokunk közös prob-

CHIP
TESZTPARTNER

TESZTPARTNEREINK

Albacomp (12 alkalom)
Aspect (6 alkalom)
Corg (6 alkalom)
Humansoft (6 alkalom)
Intec-Panasonic (5 alkalom)
Intelcomp (10 alkalom)
KT Technology (6 alkalom)
Kventa (10 alkalom)
Mawex (11 alkalom)
Mikropo (6 alkalom)
Minor (11 alkalom)
Műszertechnika (8 alkalom)
Netrend (5 alkalom)
Professional (7 alkalom)
Qwerty (11 alkalom)
Spectral (5 alkalom)
Szinva Net (5 alkalom)
Traco (7 alkalom)
Trading Consultants (6 alkalom)

BEMUTATÓ

CT BBS

Hosszas vajúdás után végre megnyitotta kapuit a CT BBS. Pár szóban ismertetnénk.

A CT BBS a CHIP szerkesztőségének BBS-e. Nevét kiadónkról, a CT Pressről nyerte – egy frappáns és rövid nevet kellett kitalálni a „CHIP" helyett, mert az már foglalt a német CHIP BBS számára.

A BBS elsődleges célja, hogy olyan információkkal lássa el az érdeklődőket, amelyeket egyetlen nyomtatott média keretében sem tudnánk eljuttatni hozzájuk. Ezek elsősorban a friss hírek és a levelezés. Ezen az úton sokkal gyorsabban jutnak el mindenkihez. Esetleg felkerülhetnek a BBS-re azok a nagyobb lélegzetvételű cikkek is, amelyek nem férnek be egyik lapunkba sem. Mindezek mellett a CT BBS olyan fórum, ahol a kiadóval gyorsan és hatékonyan lehet információt cserélni. E cikk írása pillanatában 128 levelezési területen összesen mintegy 22 ezer levél található. Ezek fele magyar nyelvű, a többi nagyrészt angol nyelvű.

A főbb hálózatok, amelyekkel kapcsolatban áll a BBS: FidoNet, VirNet, MomNet, HappyNet, ZyXELNet illetve most kapcsolódik be a DataNetLink és a SparkNet (ez utóbbi francia nyelvű) hálózatba.

Nemcsak szöveges anyagok találhatók meg a CT BBS-en, hanem programok is. A BBS a legtöbb BBS-sel szemben csak shareware és annál szabadabb terjesztési formájú programokkal foglalkozik. Többek között az újságban megjelent forráslistákat is szeretnénk ilyen formában eljuttatni az érdeklődőkhöz, megkímélve őket a gépelés fáradalmaitól. Emellett még 25 más terület várja a hívókat, egyelőre mintegy 80 Mbyte anyaggal, amit folyamatosan bővítünk, várhatóan hetente legalább egy tucat Mbyte-tal.

Az off-line (azaz pénztárcakímélő) levelezést akár QWK csomag formájában – amit aztán egy OLX-el, vagy Offlinenal el lehet olvasni –, akár BlueWave formában meg lehet ejteni.

Mindezeken kívül a rendszeren lehetőség van on-line játékok játszására is, amelyek lehetőséget adnak arra, hogy akár teljesen ismeretlen emberek ellen játsszunk.

A CT BBS technikai adatai: telefonszám: 140-9312; nyitva: 18.00-9.00, hétvégeken nonstop; modem: Best EC14496 (14 400 bps, V42, V32, MNP5).

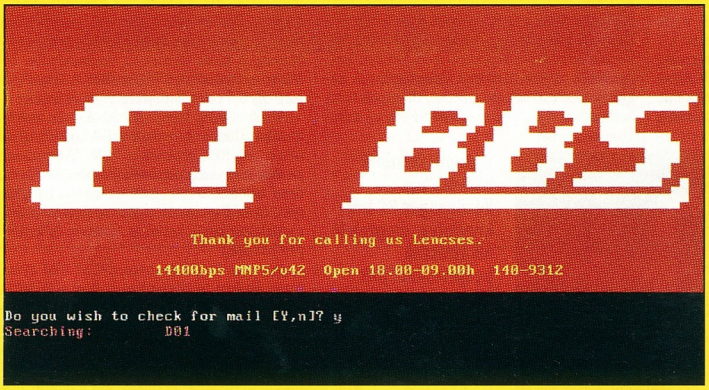

lémája. Ez pedig a Mac. Hónapról hónapra várom, hogy valamit olvashassak erről a témáról. Olyan ez, mint az autók: nincs versenyautónk, legfeljebb csak egy trabantunk, de szívesen olvasunk a legújabb szupermodellekről. Én jelenleg egy 386-os gépen dolgozom, de azok alapján, amiket hallottam, kacérkodom a gondolattal, hogy lecserélem egy Macintosh Classicra. Kicsi, de olyan jópofa. Sajnos azt nem tudom eldönteni, hogy egy ilyen cserénél milyen előnyökre és milyen hátrányokra számíthatok. Önöknek jó összehasonlítási alapjaik lehetnek, hiszen írták is, hogy már Macintoshon készítik lapjukat. Így talán hasznos összehasonlító teszteket is folytathatnának Macintoshok és PC-k között.

Remélem, kérésem nem marad visszhangtalan.

Tisztelettel:
Szabó Gábor, Budapest

Az észrevétel jogos, bár némi magyarázattal azért tudunk szolgálni. Magyarországon ma még nagyon kevesen használnak otthon Macintosht. Még az Ön által említett Classic is ritka a hasonló kategóriájú PC-khez képest. Ezért – igazodva a magyar számítógépesek többségéhez – mi is ezekre a készülékekre koncentrálunk. Azonban egyre inkább szeretnénk kitérni az Ön és sorstársai által hiányolt területre, egyelőre csak összehasonlítás szintjén. Nemcsak gépeket, hanem PC-re és Macintoshra készített programokat is szeretnénk összevetni egymással.

A következő olvasói észrevétel telefonhívás útján érkezett szerkesztőségünkbe:

Azt hiszem, sokakat megörvendeztetne, ha a CHIP magazin hasábjain piaci jellegű információkhoz is hozzájuthatnának. Mondjuk a hírrovat számolhatna be a gyártó cégek, illetve a disztributorok háza táján lejátszódó változásokról, mint amilyen például a kapuzárás, a felszámolás vagy az eltűnés egyéb módozatai. Legalább a tájékozottság vigaszában legyen részük azoknak a szerencsétlen PC-tulajdonosoknak, akik – garancia és szervízszolgáltatás nélkül hagyatva – gépük meghibásodása esetén kiadós válságállapotba kerülnek.

Válaszunk a magukat esetenként sajnos joggal kiszolgáltatottnak érző felhasználók számára az, hogy a CHIP magazin koncepciójába ebben a formában nem tartozik bele a fogyasztói tanácsadás. Viszont felhívjuk a figyelmet a Heti CHIP időszakonként jelentkező rovatára, a Heti Piacra.

Továbbra is várjuk leveleiket – most már BBS-en is.

Energiatakarékos számítástechnika

A zöld PC

Részben szabad akaratból, részben a törvény kényszerének hatására egyre több számítógépet és perifériát készítenek és üzemeltetnek a korábbinál környezetbarátabb módon. A végső cél az, hogy amikor majd használhatatlanná válnak, környezeti ártalmatlanításuk is egyszerűbb legyen.

A számítástechnika zöld hulláma élén a személyi számítógépek, a nyomtatók és a monitorok haladnak. A CHIP laboratóriumában megvizsgáltak egy sor olyan készüléket, amit különösen környezetbarátnak kiáltottak ki. Az új készülékek áramfogyasztásának csökkentéséhez az első lökést az Egyesült Államok adta. A többi területen az európaiak szigorúbb követelményeket támasztanak (lásd a „Környezetvédelmi törvények" című táblát).

A személyi számítógépek terén két nagy gyártó, az IBM és a Siemens-Nixdorf jár ebben az élen. Kicsi áramfogyasztású, környezetbarát PC-ket fejlesztettek ki. Sorozatgyártás közelébe került prototípusokat vizsgáltunk. Az IBM PS/2e és a Siemens-Nixdorf PCD-4L két teljesen eltérő tervezésű rendszer. Az asztali rendszerré bővített, áramtakarékos Thinkpad 700 C képezi a PS/2e alapját. A Siemens-Nixdorf egy hajszállal közelebb áll a sorozatgyártáshoz. A PCD asztali számítógépcsaládból kiindulva kicserélték az egyes alkatrészeket úgy, hogy a kívánt célt elérjék.

Az IBM tervei

Az USA-ban már „Green PC"-ként díjazott IBM gép csinosabb a Siemensnél. Lapos háza, a kompakt billentyűzet, és a karcsú lábakon álló folyadékkristályos képernyő forradalmian hat. Így néz ki a jövő személyi számítógépe! A készülék rátehető egy íróasztalra, de a gép háza befér egy polcra vagy akár egy fiókba is, mivel a kis áramfogyasztás miatt olyan kicsi a hőfejlődés, hogy nincs szükség ventilátorra. A lapos 10,4 colos folyadékkristályos kijelző falra akasztható, akár a lapos számítógéppel együtt. A kecses billentyűzet jóval kisebb a szokottnál – szintén a Thinkpadtől vették át. Még minijoystickje is van.

A PS/2e-t IBM gyártmányú 486SLC2 processzor vezérli, amely a 486 koprocesszor nélküli, energiatakarékos változata. Külső órajele 25 MHz, a belső – frekvenciakettőzés folytán – 50 MHz. A processzorba 16 Kbyte-os cache-t építettek. Az i387SX típusú koprocesszor utólagos beépítéséhez megvan a foglalat. A gép alapváltozatában 4 Mbyte memória van, ami 16 Mbyte-ig bővíthető az alaplapon. Az 1 Mbyte videomemóriájú XGA-2 grafikai vezérlőt az alaplapra építették. Az ISA-buszú készülékbe egy 2,5 colos, 120 Mbyte kapacitású, 22 ms elérési idejű IDE-merevlemez volt beépítve. Lehet, hogy az IBM a sorozatgyártású készülékekbe ennél nagyobb kapacitású merevlemezt fog beépíteni. A hírek szerint az alapmodellbe 160 Mbyte-os merevlemez fog kerülni. A készülékbe még egy 3,5 colos floppymeghajtót is tettek.

A számítógép lapos, 30×30×6,4 cm méretű házában hiába keressük a PC-bővítőkártyák helyét. Az IBM gépének a PCMCIA rendszere játssza ezek szerepét (memóriabővítés, faxmodem, hálózati kártya, grafikai kártya, hangkártya). Ezek fogadására a PS/2e összesen négy csatlakozót kínál, kettőt az elölapon és kettőt a gép hátulján.

Az egyes PCMCIA-adapterek az IBM gépnél üzem közben is kicserélhetők. Ezt a PCMCIA-adapterekben alkalmazott teljesen új működési mód teszi lehetővé. Így a meglevő csatlakozók számánál nagyobb számú adapterkártyát is használhatunk. Az adapterkártyák közösen is használhatók, és kicserélhetők anélkül, hogy az éppen futó alkalmazásból ki kellene lépni. A Maxtor céggel közösen az IBM kifejlesztett egy PCMCIA-merevlemezt, amelynek kapacitása

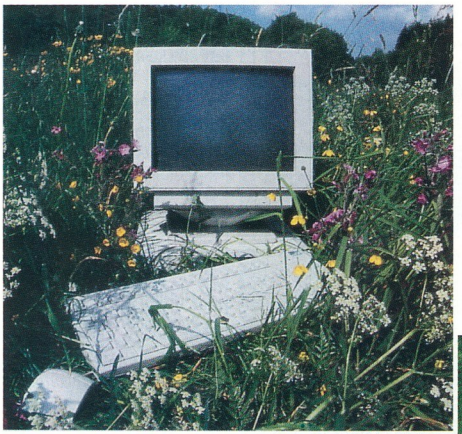

Siemens-Nixdorf PCD-4L: egy közönséges PC-ből kiindulva, megfelelő alkatrészek beépítésével jött létre az áramtakarékos, környezetbarát személyi számítógép

IBM PS/2e: az IBM zöld PC-je a Thinkpad noteszgépből ered. Jellemző erre a rendszerre a magas lábon álló, lapos, folyadékkristályos megjelenítő és a kompakt billentyűzet

INFORMÁCIÓS SZÁM: 110

Környezetvédelmi törvények

A különböző országok törvényeiben nagyon eltérő hangsúlyt kap a környezetvédelem. Míg az USA-ban mindenekelőtt az energiamegtakarítást kívánják meg, Németországban az újrafelhasználhatóságot, Svédországban a sugárzások csökkentését, addig Hollandiában a mérgező anyagokra ügyelnek fokozottan. A nemzetközi piacon a gyártóknak figyelembe kell venni ezeket az eltérő követelményeket.

Az EPA Energy Star Agreement az USA környezetvédelmi hatósága által szorgalmazott program.

Olyan személyi számítógépek és nyomtatók kifejlesztésére irányul, amelyek készenléti üzemmódban 30 wattnál kevesebbet fogyasztanak. A törvény 1993. június 17. óta van érvényben.

A montreali jegyzőkönyv az ózonréteget veszélyeztető vegyi anyagokról így szól: azokat a termékeket, amelyeket az USA-ban vagy az USA-nak adnak el, és fluor-kloridszénhidrogént tartalmaznak, „környezetkárosítónak" kell tekinteni. Ez 1993. május 15. óta van érvényben.

Az EK rendelete a csomagolási hulladékról előírja a csomagolások visszaváltását és újrahasznosítását vagy újrafelhasználását. Ez 1993. január 1. óta érvényes. Németországban és Franciaországban már alkalmazzák. Várható, hogy 1995 közepétől a rendeletet más EK-országokban is bevezetik.

Az EK elektromos telepekre vonatkozó rendelete megtiltja olyan telepek rögzített beépítését a készülékekbe, amelyek nehézfémet (kadmium, higany, ólom) tartalmaznak, s előírja, hogy a nehézfémet tartalmazó telepeket mint veszélyes hulladékot kezeljék. 1993. január 1. óta van érvényben.

A német elektronikaihulladék-rendelet előírja, hogy a gyártók, a forgalmazók a kiselejtezett hardvereket ingyen kötelesek visszavenni, és gondoskodniuk kell azok újrafelhasználásáról. Többszöri módosítás után valószínűleg 1994. január 1-jén lép hatályba.

A holland PBDE-tilalom megtiltja a főképp műanyagokban használt brómozott lángcsillapítószer használatát. 1995. január 1-én lép hatályba.

105 Mbyte. Az IBM a PCMCIA-csatlakozóhelyeket elektronikus védelemmel látta el. Jelszavas védelem akadályozza meg azt, hogy illetéktelenek ki tudják venni a kis méretű kártyákat a számítógépből.

A gép áráról az IBM nagyon óvatosan nyilatkozik: minden kötelezettség nélkül 10 ezer márkás árat említettek. Ebből 6000 márka csak a megjelenítő. A TFT (Thin Film Transistor – vékony rétegű tranzisztor) technológiával készülő, teljesen villogásmentes folyadékkristályos megjelenítő az IBM és a Toshiba kooperációjából származik. VGA-üzemmódban ez a megjelenítő 640x480 képpontos, 16 színű felbontást produkál. Az 50:1 arányú kontraszt kitűnő. Mennyi áramot fogyaszt a zöld PC? 16 wattot mértünk a számítógépnél és 32 wattot a képernyőnél. Ha ezeket az értékeket össze akarjuk hasonlítani egy szokásos rendszer adataival, akkor a tápegység maximális teljesítményadatát – általában 200 watt – nem szabad figyelembe venni, csak a ténylegesen felvett teljesítményt. Ez egy hasonló kiépítettségű IBM ValuePoint sorozatú PC esetén a számítógépnél 30 watt, és 50 watt a monitor fogyasztása. Az energiatakarékos típus fogyasztása tehát mintegy 40%-kal kisebb. Ez a processzor kétfokozatú takarékossági mechanizmusának aktiválódásakor tovább csökken: a rendszert egy bizonyos idő eltelte után az úgynevezett Quiescent, majd valamivel később a Powerdown üzemmódba kapcsolja, amelyben a fogyasztás már csak 3 watt.

Siemens-Nixdorf PCD-4L

A Siemens-Nixdorf gépének hasonlóak a fogyasztási adatai. A mérések szerint a gép 16 wattot fogyaszt. A 15 colos monitor teljesítményfelvétele üzem közben 62 watt. Ebben a gépben is van processzorvezérlésű energiakezelő. Itt a noteszgépekhez kifejlesztett Intel 486SL processzorát építették be, amelynek órajele 25 MHz-es. Ebben a gépben is feleslegessé vált a ventilátor. A PCD-4L formája kevésbé feltűnő, mint az IBM-gépé. A számítógép-

Tegyen egy izgalmas képzeletbeli utazást a személyi számítógép belsejébe!

Bármelyik korosztályhoz tartozik, bármennyi számítógépes tapasztalattal rendelkezik, Ron White és a *PC/Computing Így működik a számítógép* című könyvének segítségével öröm lesz Önnek felfedezni, hogy mi megy végbe egy személyi számítógép (alap)egységeiben.
200 oldalas színes, exkluzív kivitelű kiadvány.
1253 Bp., Pf.: 71 Ára 1999.-Ft

PACKARD BELL MANNESMANN TALLY

A legjobb párosítás:
Packard Bell számítógép és Mannesmann Tally nyomtató!

Packard Bell:
csúcstechnika, elérhető áron.
Variálható 486-os konfiguráció, upgrade lehetőséggel.

Mannesmann Tally:
német precizitás kiemelkedő teljesítmény.

SZINVA NET
A Packard Bell és a Mannesmann Tally magyarországi disztribútora.

SZINVA NET

Miskolc, PC-VILÁG 3525 Kis-Hunyad u. 52. sz.
tel: 46/411/412
fax: 46/355-895
Budapest, 1149 Bosnyák tér 5. sz.
tel/fax:1/252-0545

Compfair 1993

INFORMÁCIÓS SZÁM: 260

INFORMÁCIÓS SZÁM: 261

hez egy közönséges monitort és billentyűzetet adnak. Az ISA-buszú gép merevlemeze 120 Mbyte-os, IDE-szabványú, átlagos elérési ideje 16 ms. Az áramtakarékos Stand-by módban egy a felhasználó által beállítható idejű munkaszünet után a merevlemez lekapcsolódik. Ezzel egyidejűleg a monitor fogyasztása méréseink szerint lecsökken 43 wattra. Az úgynevezett „Suspend" (felfüggesztett) üzemmódban a monitor is teljesen kikapcsolódik. A számítógép teljesítményfelvétele ekkor 5 wattra csökken, és az órajel frekvenciája egy minimális értékre redukálódik. A felfüggesztett üzemmódban már csak a memória és a billentyűzet kap tápfeszültséget. Mihelyt megnyomunk egy billentyűt vagy faxon illetve modemen keresztül a PC-t kiválasztják, a számítógép ismét alapüzemmódba kerül. Ha a felhasználó kikapcsolja a gépet, az aktuális adatok automatikusan kimentődnek a merevlemezre. Bekapcsoláskor a rendszer visszatér abba az állapotba, ahol abbahagytuk a munkát. A kikapcsolt PC továbbra is felvesz a hálózatból 4 wattot – tehát csak a hálózati csatlakozó kihúzásával szüntethető meg az áramposcékolás! A számítógép-hálózathoz való csatlakozás már az alapkiépítésben rá van építve az alaplapra. Az Ethernet helyi hálózat vezérlője számára többféle csatlakozó is rendelkezésre áll. A PCD-4L akkuval is használható. Az alaplapon megtalálható egy SCSI-foglalat és egy SCSI-minidugó, amelyek az SCSI-ra való utólagos átállást könnyítik meg.

A Nokia és az Eizo új monitorainak nyugalmi állapotban csökken a teljesítményfelvétele

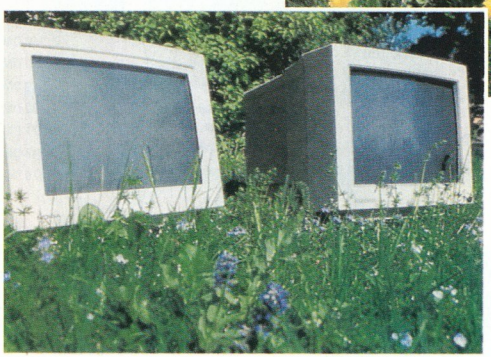

A HP Laserjet 4L és az Oki OL 400e az árammal takarékoskodik, a Kyocera pedig hosszú élettartamú dobokat épít nyomtatóiba

A 6600 márkába kerülő számítógép memóriakapacitása 4 Mbyte (20 Mbyte-ig bővíthető az alaplapon). A gép merevlemezzel, egy kis méretű floppymeghajtóval, egy PCMCIA csatlakozóval és hagyományos kártyával is (16 bites ISA) bővíthető. Az előlapon a speciális, lapos kivitelű lemezmeghajtón kívül helyet biztosítottak még egy PCMCIA-csatlakozóhelynek. Az MCM 1502 monitorba az energiakezelőhöz való csatlakozás céljára beépítették az árammegtakarító integrált áramkört.

A két energiatakarékos PC sebessége méréseink szerint megfelel a velük azonos kategóriájú hagyományos PC-kének.

Mindkét gépnél gondoltak az újrafelhasználhatóságra: „Dugaszolni – csavarozás, forrasztás és ragasztás helyett" hangzik a Siemens-Nixdorf és az IBM jelszava. Mindkét PC-t úgy készítették, hogy könnyen szétszedhető legyen. A felhasznált alapanyagok számát korlátozták.

A képernyő elsötétül

Mint láttuk, a képernyők energiafogyasztása is jelentősen csökkenthető. Áramtakarékos monitorokkal jelent meg a piacon az Eizo és a Nokia. Megvizsgáltuk az Eizo Flexscan F550i-W típusú, 17 colos és a Nokia Multigraph 449E típusú, 15 colos monitorát. A jó minőségű monitorok egyike sem olcsó. A Nokiáé 2600 márkába kerül, az Eizóé 3400 márkába.

Az Eizo Flexscan többszinkronos monitor, amely a különböző PC-k és grafikai kártyák kép- és a sorfrekvenciáit automatikusan szinkronizálja, s mindkét videobemeneti jelét azokhoz illeszti. A beállításokat egy mikroprocesszor segítségével eltárolja. Maximális felbontása 1280×1024 képpont. E monitor energiamegtakarító rendszere a gép bekapcsolásakor automatikusan aktivizálódik, s a PC-vel együtt ismét kikapcsolódik. Ha az előlapon levő Power-save gomb "Be" állásban van, a képernyő kikapcsolási módba kerül. A kikapcsolási időt egy billentyűsorral állíthatjuk be 5 és 60 perc között, miután elértük a Power-save üzemmód 2. fokozatát. Ennek az a feltétele, hogy telepítve legyen egy képernyőkímélő szoftver, amely létrehozza az üres, azaz a sötét képernyőt. A rövid ideig tartó hanggal és világítódiódával jelzett készenléti állapot addig marad fenn, amíg nem használjuk a billentyűzetet vagy az egeret. A monitor teljesítményfelvétele bekapcsolva 90 watt. A képernyőkímélő program ezt 69 wattra csökkenti. Három perc elteltével a Power-save 1. fokozata aktíválódik: már csak 8 watt. Ha a 2. fokozatot is elérjük, 6 watt a teljesítményfogyasztás. Ha csak a képernyőkímélő van aktív állapotban, akkor a monitor azonnal ismét üzembe helyezhető, ugyanez a Power-save üzemmódból 3, illetve 15 másodpercig tart.

Képélességben a Nokia Multigraph 449E típusú monitora gyengébb az Eizóénál. Ezzel szemben lényegesen alacsonyabb az áramfogyasztása: teljes üzemelésnél 45 watt, képernyőkímélővel pedig 42 watt. A Nokia energiakezelője is hatékony. Három perc után a felvett teljesítmény 7 wattra csökken, egy óra múlva pedig a képernyő 4 watt mellett mély álomba szenderedik. Ebből az állapotból mintegy 20 másodpercig tart, amíg ismét előállítható egy kép. Az ezt megelőző üzemmód esetén ez csak pár pillanatot tesz ki. A Power-saver is feltételez egy olyan képernyőkímélő programot, mint amilyen például a Windows 3.1-ben megtalálható.

Nyomtatók takaréklángon

Míg a személyi számítógépek és a monitorok esetében a környezetkímélés gondolatát az áramtakarékos üzemmóddal és az újrafelhasználhatóság koncepcióival veszik figyelembe, a nyomtatóknál ehhez hozzájön még egy szempont: a felhasznált anyagoké. A lézernyomtatók színezőbetétei és kiselejtezett hengerei már hatalmas szeméthegyekké tornyosulnak. Eddig egyedüli megoldásnak a szemét újrafeldolgozása, illetve az alkatrészek élettartamának növelése volt (például a Kyocera gyárt hosszú élettartamú szíliciumhengereket.

Az energiatakarékosságra azonban már itt is ügyelnek: a Hewlett-Packard és az Oki is gyárt már olyan nyomtatókat (LaserJet 4L, OL 400e), amelyeknél drasztikusan csökkentették a teljesítményfelvételt. Számítógépek, monitorok,

Újrahasznosítás

Az elektronikai hulladékokra vonatkozó német rendelet az ipart az általa gyártott termékek visszavételére és újraértékesítésére kötelezi. Ez arra kell, hogy sarkallja a gyártókat és a forgalmazókat, hogy olyan termékeket tervezzenek, amelyeket könnyen ártalmatlanítani lehet. A rendelet 1994. január 1-én fog hatályba lépni. Az így előálló költségek elvileg a gyártót terhelik, amelyeket viszont ők a magasabb árakban továbbháritanak a vevőkre.

A vásárlók ott adhatják le az öreg készülékeiket, ahol vették, a kereskedőnél vagy az importőrnél. Ő a készülékek újraértékesítését átengedheti a gyártónak vagy egy újraértékesítéssel foglalkozó cégnek. Azt minden esetben biztosítani kell, hogy a készülékek ártalmatlanitva legyenek. Valószínúleg létre fog jönni egy ártalmatlanítási szövetség. Néhány nagy cég, például az IBM, a Compaq, a DEC, a Hewlett-Packard, a Siemens-Nixdorf és a Nokia, már most együttmúködik újraértékesítő cégekkel, hogy az értékes alkatelemeket a régi készülékekből visszanyerjék. Az IBM már 1990 óta visszaveszi a saját gyártású számítógépeket, s ezért 50-4000 márka közötti összeget fizet.

Azon elektromos készülékek ártalmatlanításáért, amelyeket a rendelet hatálybalépése előtt adtak el, továbbra is a végfelhasználónak kell fizetnie. Például egy számítógép képcsöve 50 márka költséget jelent. Egyedül 1993-ban egy millió tonnánál több lesz az elektronikai hulladék, ennek mintegy 85%-a elvileg újra felhasználható anyag (vas, nemesfémek). A hulladék 0,3%-a mérgező (például a kondenzátorok, akkuk, képcsövek).

A Nokia Németországban minden gyártó használt monitorát beszámítja az új vásárlásoknál.

Az öreg készülékeket alkotórészeire szedik szét – ezeket részben felhasználják, részben elraktározzák. Az átvett monitorokat az espelkampi Hennemann cég szereli szét. Itt a műanyagházak, a nyomtatott áramköri lapok, a kábelek és a képcsövek külön tartályokba kerülnek. A következő lépésben a nyomtatott lapokról eltávolítják a nagyon mérgező kondenzátorokat, ezeket elkülönítve elraktározzák.

A képcsövek üvegét – ezek 20 különböző vegyi elemmel vannak bevonva, például báriummal, foszforral, ólommal, kénnel – speciális cégek összezúzzák és megtisztítják. A tisztítás ellenére a beolvasztott üveg nem mentes a mérgektől. Ezért csak bizonyos termékekké lehet azt feldolgozni, például ipari kerámiává vagy habüveggé.

A nyomtatott áramköri lapokról újraolvasztókban visszanyerik a nemesfémeket (arany, ezüst, platina) és a drága elemeket (gallium, indium, tallium).

Németországban jelenleg mintegy 70, elektronikai hulladékokra specializált újrafeldolgozó cég van.

nyomtatók az első olyan készülékek, amelyekben a környezetvédelem kérdéseit figyelembe vették, ráadásul jónéhány tulajdonságukban felülmúlják elődeiket.

Következtetések

Az USA-ban az ottani környezetvédelmi hatóság ismeretei szerint az összes személyi számítógép 30-40 százaléka szünet nélkül üzemben van, éjjel-nappal, a hét minden napján. Bizonyos esetekben ez lehet, hogy elkerülhetetlen, hiszen az irodákban az összes elképzelhető kommunikációs eszköz már a számítógép irányításával működik.

Az áramtakarékos készülékek teljesítik a gyártók igéreteit, a megadott adatok kiállják minden esetben a kritikus ellenőrző próbákat. A hagyományos készülékkel való összehasonlításoknak azonban drasztikusak az eredményei, mert ezeknél túlságosan nagy áramfogyasztást feltételeznek. Nem helyes, ha a tápegység maximális teljesítményével számolunk. Egy átlagos felszereltségű PC ennél lényegesen kevesebb áramot fogyaszt. A környezetbarát PC-k megtakarítási hányada így már kisebb a feltételezettnél.

Ebből is látszik: a környezetbarát készülékek egyértelmű leírása még hiányzik.

Manfred Flohr

A *következő számban*
ugyanitt
rendkívül fontos információ
várja Önt
a
Macintosh
világból!

Apple®

COMPREX Kft. 1037 Budapest, Bécsi út 77-79.
Tel.: 250-4711 Fax: 135-0913

INFORMÁCIÓS SZÁM: 262

A VILÁG LEGKISEBB NOTEBOOKJA
BICOM SL60

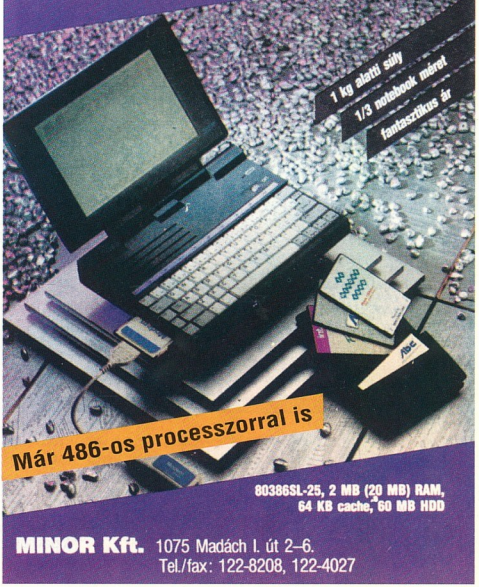

MINOR Kft. 1075 Madách I. út 2–6.
Tel./fax: 122-8208, 122-4027

INFORMÁCIÓS SZÁM: 263

az
idők
kezdetén
az
emberek
még
gyalog jártak.
nem is sejtették,
mennyi minden mellett
mennek el
gyalog...

Számítástechnikai Részvénytársaság
H-8000 Székesfehérvár, Hosszúsétatér 4–6.
Tel.: (36-22) 315-414
Fax: (36-22) 327-532

Albacomp Compfair '93 kiállítás
A pavilon 209/2-es stand
1993. október 12–17.

INFORMÁCIÓS SZÁM: 284

WordPerfect 6.0

Windows-hatás DOS alatt is

Hosszú várakozás előzte meg a WordPerfect legújabb változatának megjelenését. A 6.0 verziószámú programcsomag termetesre sikeredett, ám szolgáltatásait figyelembe véve ez talán megbocsátható.

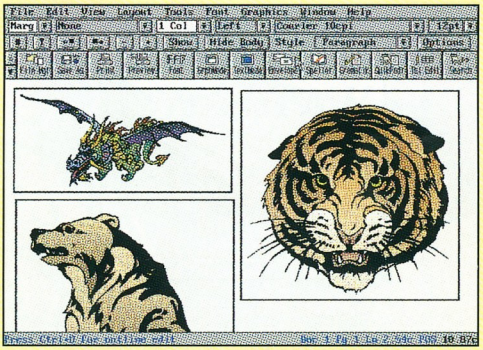

Színes rajzok a szövegben

Az új WP-t szöveges üzemmódban használhatják azok, akik megszokták az előző verziókat, a grafikus üzemmódot pedig azoknak szánták, akik DOS alatt is igénylik a windowsos programoknál már megszokott grafikus megjelenítést.

Mint a Microsoft Word 6.0-nál, itt is előre kell bocsátanom, hogy a WordPerfect 6.0-t nem hivatalos úton kaptuk meg. A türelmetlenebbek azonban több hazai kiskereskedőnél akár már most is megkaphatják az új programcsomagot.

A WordPerfect hét darab 1,44 Mbyte-os lemezből álló lemezkészleten érkezett. A telepítés pofonegyszerű, csak kissé sokáig tart. Miután beállítottuk a programcsomag anyagait tartalmazó könyvtárszerkezetet, a tömörített programfile-okat mintegy egy óra alatt rakta ki a helyére. A szerkezet kialakítására a telepítőprogram öt (!) új könyvtárat akar létrehozni a céllemez gyökérkönyvtárában. Ahol csak ez a program fut a gépen, ott ez nem érdekes, ha azonban már eleve sok könyvtárat tartalmaz az adott merevlemez gyökérkönyvtára, ajánlatos az egészet egy közös \WP6 könyvtárba telepíttetni. Ez utólag is elvégezhető, ami azonban már komoly „kézimunkát" igényel.

Kész a telepítés, a gép újrainditva, hogy az AUTOEXEC.BAT-ba és a CONFIG.SYS-be bevezetett módosítások érvényre juthassanak, s máris indítható a program. Az első indításkor még szöveges üzemmódban működik. Ilyenkor nemigen különbözik az 5.1-es WordPerfecttől, ám grafikus módba átkapcsolva indul a varázslat: mintha Windows alatt lennénk. A főmenüből a *View* pontot választva kérhetjük a szerkesztést segítő toolbar (eszközsor), ribbon és ruler megjelenítését. Az eszközsorban lévő gombok akkorák, hogy még egy fakezű egérnyaggató is könnyen célbatalál az egérrel. Nekem is sikerült.

A program nemcsak szövegek bevitelére és szerkesztésére alkalmas. Az írott szöveget sokféle grafikával díszíthetjük. Kisebbik fiam szinte azonnal felfedezte, hogy a programmal szállított WPG-grafikák között egy sor színes állatfigura is található, s ezeket tetszés szerint beilleszthetjük a szövegbe. Az már a gép és a program használójának a feladata, hogy ezek az ábrák valami értelmes funkciót kapjanak, ez azonban egy egészen más kérdés.

A karakterek formázása egyszerű és látványos

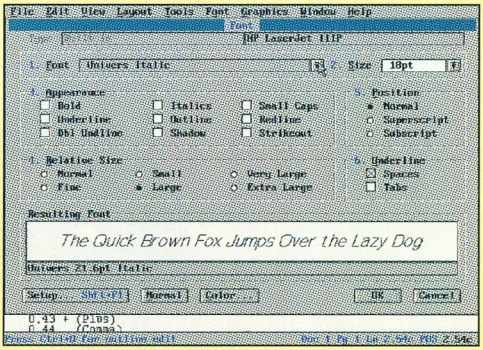

A szövegszerkesztést célszerű eleve két részre osztani a gyakorlatban is. Szövegbevitelhez ajánlatos a jóval gyorsabb szöveges üzemmód használata, a grafikus üzemmódot főleg formázáskor érdemes használni, vagy olyan gépen, ahol a VGA kártya elég gyors ahhoz, hogy ellensúlyozza a nagyobb felbontásból eredő lassulást.

A WYSIWYG (What You See Is What You Get – azt kapod, amit látsz) üzemmódnak köszönhetően alaposan leegyszerűsödött a szövegformázás minden művelete.

A karakterek formázásakor nemcsak a lehetőségekről ad tájékoztatást a program, de egy rövid mintaszövegen azonnal be is mutatja az aktuális beállításokkal kapható eredményt.

A Wordhöz hasonlóan itt is beilleszthetünk táblázatkezelőkkel készített táblázatokat. A szövegszerkesztőbe egy, a Lotushoz hasonló, komoly táblakészítőt építettek.

A PC-s világ átka a 8 bitre leszűkített karakterkészlet, amíg fel nem váltja egy nagyobb bitszámú egységes betűkiosztás. Addig is ki-ki a maga módján próbálkozik a rendelkezésre álló karakterkészletek kibővítésével, illetve a fontkészletek és/vagy kódlapok váltogatásával. Ez

INFORMÁCIÓS SZÁM: 103

rendszerint nemszeretem feladat, ám az új WP ebben is segít. Az egérrel vagy akár egér nélkül is pillanatok alatt elővarázsolhatjuk a rendelkezésre álló betűtípusok listáját, sőt arra is vállalkozhatunk, hogy egyetlen gombnyomással átkapcsoljunk az alapbeállítás szerinti 437-es (amerikai) kódlapról a Microsoft és az IBM által ránk erőltetett 852-esre.

Összefoglalásul, aki csak szövegbevitelre használja a WordPerfectet, és a gépe nem kifejezetten nagy és gyors (például egy 286-os AT, lassú 20 vagy 40 Mbyte-os merevlemezzel), az jobban teszi, ha megmarad az eddig használt régebbi változatnál, vagy a Microsoft Word 6.0-ás változatát próbálja ki. Aki azonban formázgatni is maga szereti szövegeit, s van helye a merevlemezen a 15 Mbyte-nyi WordPerfect-csomag számára, az elgondolkozhat azon, hogy áttérjen a WP-re.

A beolvasandó file formátumának kiválasztása

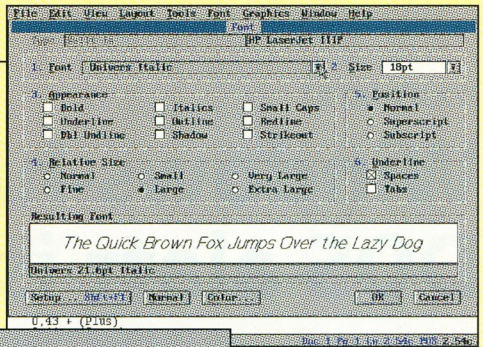

Így jelentkezik be grafikus üzemben az új WP

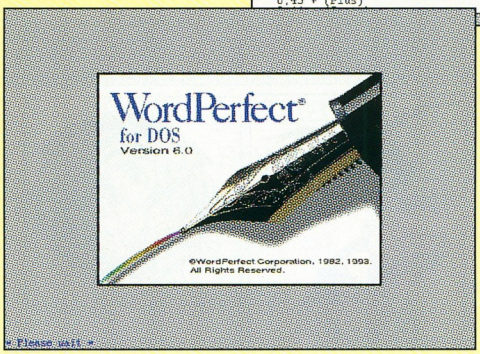

A program kiváló lehetőséget ad arra, hogy a WordPerfecttel dolgozók megszokják a windowsos változatnál bevezetett nagyszerű grafikus megjelenítést, az ikonok és nyomógombok használatát anélkül, hogy Windowst kellene telepíteni az arra alkalmatlan gépre.

Később pedig, ha a rendelkezésre álló hardver is felnő a feladathoz, sokkal könnyebb lesz az átállás a WP 6.0-ról.

Nagy Gábor

EGY DÖNTÉSHEZ NÉHA ELÉG EGYETLEN ÉRV...

Mi, a Fuji floppyk mellett ennél sokkal több érvvel szolgálhatunk. Úgy körülbelül harmincmillióval.

Ennyiszer futtatható le egy Fuji floppy számottevő minőségromlás nélkül.

Ez tisztes munkaidővel, ötnapos munkahéttel és 10 másodperces leolvasási idővel számolva 80 éves feladatot jelentene, ha valaki éppen nem találna jobb elfoglaltságot.

E mögött a fantasztikus szám mögött azonban nem boszorkányság, hanem hosszú évek alapos fejlesztőmunkája áll.

Floppyjaink védőburka különleges, hőálló műanyagból készült. mely hirtelen hőmérsékletváltozás estén sem vetemedik meg, így nem zavarja a leolvasást. A lemez adathordozó mágneses részecskéi nem egy irányba rendezetten, hanem véletlenszerű eloszlásban állnak, így az adatfelvitel biztosabb. A lemezek újszerű tisztítómechanikája pedig garantálja, hogy a Fuji floppykkal nem kerül porszem a gépezetbe...

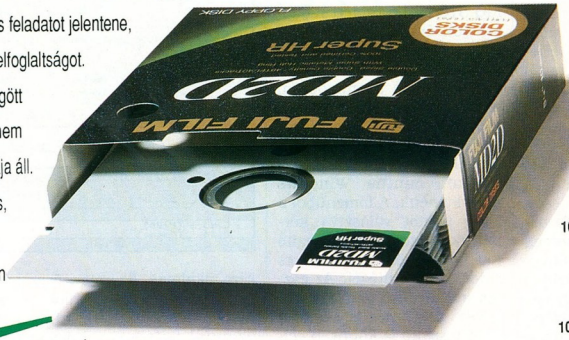

FUJIFILM MAGYARORSZÁG KFT.
1088 Budapest, Rákóczi u. 1–3.
Tel.: 266-6218, 266-4563, 267-6944, 266-7770/347, 348
Fax: 266-2742
FUJI BEMUTATÓTEREM ÉS MINTABOLT
1010 Budapest, Krisztina krt 24. (az Alagúthoz közel)
Tel.: 156-9376
- Ártájékoztató küldése
- Postai utánvéttel csomagküldés

FUJI

A CSÚCS, AMELY MEGHÓDÍTOTTA AZ EMBERT.

INFORMÁCIÓS SZÁM: 212

COMPPAIR 93

A PAVILON 305/1 STAND

FISKARS

POWER SYSTEMS

HA UGRANIA KELLENE,
UGYE JÓL MEGGONDOLNÁ,
MILYEN ERNYŐT VÁLASZT?

FISKARS UPS

HA SZÁMÍTÓGÉPE VAGY MÁS ELEKTRONIKUS BERENDEZÉSE ALÓL KICSÚSZIK A TÁPHÁLÓZAT STABIL TALAJA, UGYE AKKOR IS UGYANILYEN BIZTONSÁGOS VÉDELEMRŐL GONDOSKODNA?

A BPS a méltán népszerű különlegesen megbízható Fiskars szünetmentes áramforrásokat és széleskörű szolgáltatásait ajánlja Önnek, hogy minden áramingadozás és-kimaradás ellen tökéletesen védve legyen.

„3 éve dolgozunk FISKARS szünetmentes áramforrásokkal. Azóta egyszer sem fordult elő, hogy ügyfeleinket áramszünet vagy más hálózati zavar miatt ne tudtuk volna kiszolgálni." – Völgyi Gábor főosztályvezető,
Hardver Főosztály, POSTABANK és Takarékpénztár.

BPS
Business Power Systems Kft.

1084 Budapest, József u. 53.
Telefon/Fax: 133-1102

Kubota grafikus alrendszer Magyarországon

Japán grafikusművész

A modern iparban nagyon jól hasznosítható a számítógép. Ebben a japánok mindig is élenjártak. A cégek merészen társítanak egymást látszólag kizáró gyártási területeket: például traktorgyártást és CAD/CAM-alkalmazásokat.

A Digital Magyarország hasábjain bemutatkozott a Kubota, az a japán cég, amely ma a szigetország 29. legnagyobb vállalata, tavalyi árbevétele meghaladta a 7 milliárd dollárt, s a csúcstechnika világába 1980-ban lépett be. Korábban gépgyártásáról volt ismert, és a traktorgyártás ma is az egyik fő profilja. Egyre ismertebb viszont CAD/CAM- és műszaki alkalmazásainak, valamint vizualizáló és grafikus alrendszereinek köszönhetően. A bemutatón együtt fényképezkedett a DEC Alpha AXP processzorra épülő Flamingo, azaz a DEC3000 Model 500-as gép, és az ugyancsak Alpha processzorú, nagyteljesítményű (maximum hat grafikus processzort és húsz frame buffert tartalmazó), háromdimenziós megjelenítésre alkalmas Kubota grafikus alrendszer, a Denali.

A közös rendszert jól használhatják majd a részecskefizika kutatásaiban, a nagy földrajzi adatbázisok kezelésében, orvosi alkalmazásokra, molekula-animációra, meteorológiai előrejelzésekre, áramlástani modellekhez, fotorealisztikus ábrázoláshoz és animációhoz, végeselemes módszerekhez, vagy éppen a bűnüldözésben, hiszen egyik előnye pont abban áll, hogy óriási adatállományokat képes feldolgozni és megjeleníteni online módon. A duóban az Alphás gép végzi a számítási feladatokat, a megjelenítést pedig a Denali.

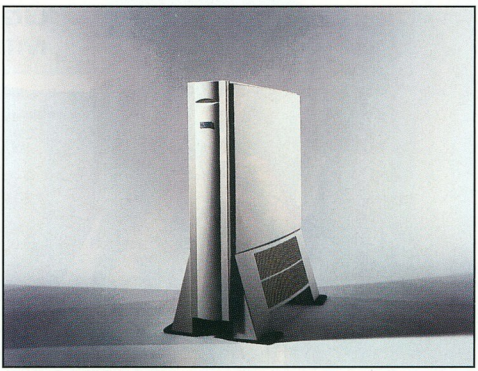

Konkrét alkalmazásból még nagyon kevés készült, állítólag az őszre már abból is lesz kínálat, a bemutatott demók viszont rendkívül látványosak voltak. Például egy olyan animáció, ahol az amerikai zászlót fújja a szél, s a szél iránya és sebessége valós időben változtatható. Hasonlóan érdekes volt az a demo is (ez egyébként valós alkalmazás volt – a Peugeot gyár megbízásából készült), ahol a program kiszámolja, hogy egy autókarosszéria – melynek minden részét végeselemes matematikai analízis segítségével szimulál – miként változik el különböző szögű és sebességű ütközések hatására. A megjelenítés eltérő kameraállásokból, akár belülről is lehetséges.

A Flamingo ára hozzávetőlegesen négymillió forint, a Denaliért kiépítéstől függően 16–60 ezer dollárt kérnek. Mindkettő a DEC-nél rendelhető meg, három hónapos határidejű szállítással.

Fejes Kálmán

INFORMÁCIÓS SZÁM: 105

traco
A MINŐSÉGET CSAK EGYSZER KELL MEGFIZETNI

"Az **ALR** megismétli a történelmet"

1986-ban az ALR bejelentette a világ első 386-os számítógépét. (Infoworld 1986, július)
1993 májusában bemutatta a világ első 128 bites architekturájú PC rendszereit: EVOLUTION V, EVOLUTION VQ

-60-66 MHZ PENTIUM CPU
-ALR QUADFLEX 128 BITES FELÉPÍTÉS
-32 BIT VL BUS, EISA BUS
-SERVER VÉDELEM

Az ALR legújabb történelmi bejelentése: 5 év / 15 hónap szerviz és garancia

BEST OF BYTE COMDEX Spring '93 Winner

ALR Disztributor
BUSLOGIC
traco

1137 Budapest, Váci út 18/ ALR III. em. Telefon: 111-1023, 112-3072 Fax: 111-7651

INFORMÁCIÓS SZÁM: 218

A legfejlettebb UNIX.®

A neve: AIX. Egy operációs rendszer, amely a RISC System/6000 hardverrel kombinálva lett a világ egyik legfejlettebb és legkeresettebb nyílt rendszere. A RISC System/6000 nem véletlenül vált 1993-ra világelsővé az üzleti alkalmazások között. Az IBM kutatási tevékenységre fordított dollármilliárdjai az Ön irodájában kamatoznak. Akár mérnöki, tervezési munkájához, akár bonyolult üzleti tevékenységének kiszolgálására használja ezt a rendszert, mindig gyorsan, de biztosan érhet célt. Az eddig eladott RISC System/6000 gépek százezres nagyságrendje is igazolja az IBM példátlan ütemű térhódítását a UNIX-piacon. Ennél dinamikusabb fejlődés már csak az Ön tevékenységében várható. Az IBM azonban nemcsak a szinte végtelen felhasználás és bővítés lehetőségét garantálja. Az évről-évre nagyobb léptékű kutatás-fejlesztési program teszi a csúcstechnológiát egyre emberközelibbé. Ha Ön is közelebb szeretne kerülni a lehető legjobb nyílt rendszerű megoldáshoz, küldje el a címünkre a mellékelt kupont, vagy hívjon fel bennünket a 165-44-22-es telefonszámon.

Ha Önnek így kényelmesebb, kérjük küldje el címünkre ezt a kupont.

IBM Magyarország
1118 Budapest, Ménesi út 22.

☐ Kérem, küldjenek részemre pontos tájékoztatót.
☐ Kérem, biztosítsanak lehetőséget a személyes találkozásra

Név: .....

Beosztás: .....

Cég: .....

Cím: .....

Tel./Fax.: .....

IBM
IBM Magyarország

GGK

UNIX® a UNIX Systems Laboratories Inc. bejegyzett védjegye.

INFORMÁCIÓS SZÁM: 274

WordPerfect InForms 1.0

Űrlapok világa

A WordPerfect Office 4.0-ás, új verziója után idén nyáron újabb programmal mutatkozott be a cég. A WordPerfect Informs 1.0 demója sokat ígérő lépés a WordPerfect Informations Systems Environment megvalósítása felé.

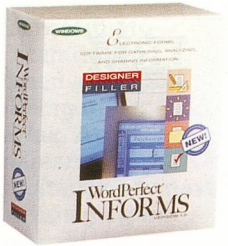

Számos rossz tapasztalat alapján nem igazán kedvelem, sőt ha lehet, elkerülöm a demo verziókat. Egyszeri lefuttatás után általában félrerakom őket: várjuk meg, milyen az igazi, mi marad meg a ragyogásból. A WordPerfect Inform 1.0-ás verziójának demója és a rendelkezésre álló információk azonban beindították fantáziámat.

Mi is tulajdonképpen az Inform? Egy olyan, irodai vagy csoportszoftvernek nevezhető termék (a magyar elnevezések még nem kiforrottak), amellyel a képernyőre vagy nyomtatóra tervezhetünk adatlapokat, űrlapokat. A program támogatja ezek kitöltését, feldolgozását és lekérdezését is. Az első részre azt mondhatjuk, szép, de van már egypár ilyen a piacon (bár az igazit még nem találtuk meg).

A második fele már érdekesebb. Hogy is van ez? Lehet feldolgozni, lekérdezni? És egyáltalán milyen környezetben, milyen adatbázissal dolgozik? A program két részből áll: a Windows alatt futó Designerből (adatlaptervező) és a Fillerből (kitöltő és kiértékelő). Ez utóbbinak jelenleg windowsos és DOS-os változata van, de tervezik a Macintosh-, a Unix-, az OS/2- és a PenPoint-változat elkészítését is. Így a PC-n fejlesztett adatlapunkat bármely környezetben kitölthetjük, majd utána a feldolgozás visszakerülhet a PC-re.

A Designer kihasználja a grafikus környezet előnyeit. Szinte gyerekjáték a tervezés, az elhelyezés, a különböző funkciók kijelölése. Természetes a grafikus segédletek (árnyékolás, színezés, betűméret, típus stb.) sokasága, de az, hogy nemcsak előre megtervezett elemekből dolgozhatunk, hanem például saját magunk is tervezhetünk elemeket, sőt saját objektumkönyvtárat hozhatunk létre a rendszeresen használt elemek számára, s így csak egyszer kell bizonyos részeket megterveznünk – már egyáltalán nem általános. A rendszert számos grafikus elem fogadására is felkészítették, így szinte minden típusú grafikus file-formátumot tud kezelni.

Az igazi meglepetések sora a Fillerrel kezdődik. A beviteli mezőkkel úgy manipulálhatunk, mint az adatbázis-kezelőknél: milyen feltételnek kell megfelelniük, milyen típusú adatokat vigyünk be. A mezők tartalma funkciók sokaságának segítségével kalkulálható, sőt logikai szerkezeteket is felállíthatunk. Minden egyes mező bejegyzése kulcsszóval írásvédetté tehető, így a kitöltés személyre szóló lehet. A lehetőségek sora a tényleges adatbázisokkal való kommunikációban tetőzik. Az Inform minden elterjedtebb adatbázistípust közvetlenül ír és olvas. Az egyes mezőket a megfelelő

Űrlaptervezés felsőfokon

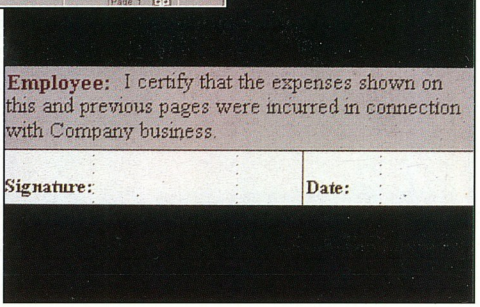

Na mi ez? Adatbázis- és táblázatkezelő egyben

Támogatom...

Egy szoftver használhatóságának eldöntésénél mindig fontos szempont, hogy milyen más eszközök, formátumok használatát támogatja. Az alábbiakban ezeket gyűjtöttük össze a WordPerfect Informra vonatkozóan.

Támogatott adatbázisok: ASCII Delimited, Btrieve, Clipper, DataPerfect, Paradox, Secondary Merge, dBase

Támogatott SQL: DB2, Informix, Netware SQL, Oracle, SQL Server, SQLBase (Gupta), Sybase, XDB

Támogatott elektronikus levelezések: MAPI, Microsoft Mail 3.0, Windows for Workgroups, WordPerfect Office 4.0, WordPerfect Mail for Windows 3.1

Támogatott grafikus formátumok: BMP, CGM, DHP, DXF, EPS, GEM, HPGL, IMG, MSP, PCX, PIC, PNTG, PPIC, TIFF, WMF, WPG

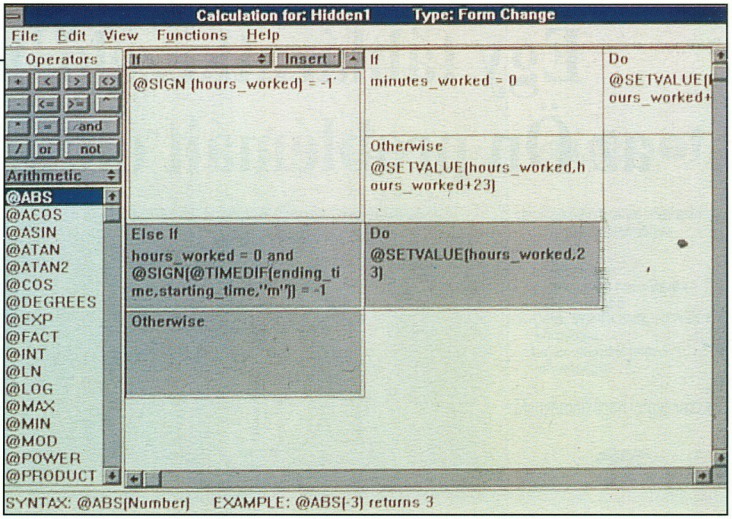

adatbázis megfelelő mezőihez rendelhetjük hozzá, onnan adatokat vehetünk, módosíthatunk, de hozzá is adhatunk. Ráadásul egy úrlapból több adatbázist is elérhetünk.

Létrehozott adatlapjainkat nemcsak a képernyőn jelentethetjük meg, hanem nyomtatóra is kiküldhetjük. Az úrlapokat elektronikus úton is továbbíthatjuk, ehhez beépítették a legismertebb e-mail rendszerekhez való csatlakozást is. A kitöltött lapok összegzését, kiértékelését is elvégezhetjük az Informban. Minta szerinti lekérdezéssel tetszés szerint elemezhetjük az információkat, és készíthetünk belőlük mind fileba, mind papírra nyomtatott riportot.

Ha ezek után még nem indult meg az olvasó fantáziája, akkor hadd segítsek: A CHIP Tesztlaborban tesztelt gépeknek, a tesztelés mérési eredményeinek, a kiértékeléseknek, és a CHIP-TIPPeknek a nyilvántartása hálózatos környezetben ragyogó mintapélda lenne az Inform tökéletes felhasználására. A demo alapján úgy érzem, fogunk még írni erről a szoftverről, konkrét alkalmazási példát bemutatva.

Noé Gábor

Elektronikus azonosítás és biztonság

A WordPerfect InForms 1.0 demója a CT BBS Gyári szoftverek demói szekciójában bárki számára szabadon hozzáférhető. Bővebben lásd e számunk Levelesládáját.

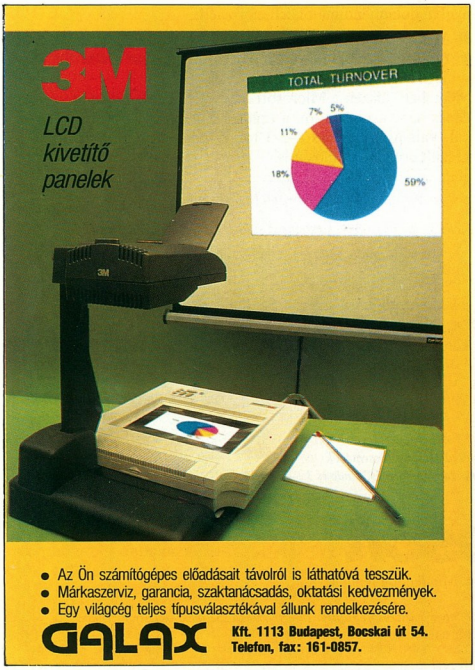

INFORMÁCIÓS SZÁM: 276

INFORMÁCIÓS SZÁM: 277

Egy táblázatkezelő, mely az Ön problémáit oldja meg...

...mégpedig magyarul.

■ **Az Ön által készített táblázatok adataiból különféle kimutatásokat kell készítenie?**
A Microsoft magyar Excel for Windows segítségével nemcsak tetszetős táblázatokat állíthat elő, de ezek elemeivel a számítógép elvégzi az Ön által kívánt műveleteket is.

■ **A táblázatok adatai gyakran változnak?**
A Microsoft magyar Excel for Windows bármelyik megváltozott tétel szerint automatikusan módosítja az összes műveleti eredményt.

■ **Prezentációs anyagaiba táblázatokat és grafikonokat kell illesztenie?**
A Microsoft magyar Excel for Windows-zal készített táblázatok, grafikonok és ábrák bármely Windows alatt futó programba illeszthetők, és változások esetén egyszerűen, gyorsan módosíthatók.

■ **Változatos, színes, érdekes prezentációs anyagokat szeretne készíteni?**
A Microsoft magyar Excel for Windows 16 előre megtervezett táblázatformátumot, és 90 féle ábrát és diagarmot kínál.

■ **Nagy mennyiségű statisztikai, műszaki, gazdasági adat feldolgozásával szembesül nap-mint-nap?**
A Microsoft magyar Excel for Windows előre elkészített statisztikai, műszaki, gazdasági stb. függvényekkel segíti az adatfeldolgozást.

■ **Biztos szeretne lenni abban, hogy dokumentumai nemcsak tetszetősek, de nyelvhelyességük is megfelelő?**
A Helyes-e?* helyesírás-ellenőrzővel mostantól magyar nyelvű dokumentumait is ellenőrizheti.

■ **Mindez meggyőzte Önt, hogy korábban használt táblázatkezelője helyett a Microsoft magyar Excel for Windows-t kell használnia?**
Megteheti, hiszen a Microsoft magyar Excel for Windows képes beolvasni és átírni a Lotus 1-2-3 1A és 2.x verziókkal, valamint a Lotus 1-2-3 for Windows programokkal készült dokumentumokat is.

Speciális ajánlatunk a bevezetés időszakában!

1993. október 31-ig bármely eddig használt táblázatkezelő programját kedvezményesen becseréljük a Microsoft magyar Excel for Windows-ra.

A Microsoft magyar Excel for Windows vásárlásakor október 31-ig 20%-os kedvezményt nyújtunk.

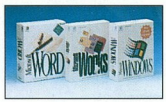

További magyar nyelvű Microsoft termékek:
Windows Word, Works for Windows és Windows 3.1-es verzió

Microsoft®

©1992 Microsoft Corporation. Minden jog fenntartva.

További információkért más Microsoft termékekről, illetve upgrade lehetőségekről hívja a ***Microsoft Szoftver Információt*** *a* ***252-4005****-ös telefonszámon.*

* Helyes-e? © MorphoLogic

EthernetCard Elite Ultra

A Standard Microsystems Corp. (SMC) megkezdte új, nagy teljesítményű és alacsony árfekvésű hálózati kártyáinak szállítását 10Base-T (csavart érpáros) és Combo változatban.

Az új termékek 20 százalékos teljesítménynövekedést jelentenek a SMC korábbi hálózatikártya-generációjához képest. Driverkompatibilitásuk a több mint 5 millió, forgalomban levő SMC (vagy Western Digital) kártyával egyszerűbbé teszi a LAN-adminisztrációt, az EZSTART pedig a szakma legkönnyebben használható installációs és diagnosztikai csomagja.

Minden egyes kártyához SNMP agent (Simple Network Management Protocol) tartozik.

Gigabyte-os CD

Egy szerencsés véletlennek köszönhető, hogy a monmouthi (Wales) Nimbus Technology fejlesztésében megjelenhetett az első 1 Gbyte fölötti kapacitású, dupla sűrűségű CD-lemez, amely a cannes-i Midem-93 bemutatón nem kis meglepetést okozott. Ezidáig ugyanis lehetetlennek tartották, hogy korunk infravörös lézertechnológiájának használatával megoldható legyen a dupla sűrűséghez szükséges, csökkentett méretű optikai nyílások észlelése.

A brit cégnél véletlenül felfedezték, hogy egyes forgalomban lévő CD-ROM meghajtók és high-end audio CD-lejátszók optikája gyakorlatilag már most alkalmas erre. Ezt kihasználva, az optikai nyílások méretének, a sávok szélességének és a nyomkövetés sebességének csökkentésével született meg a 135 percnyi videókép és sztereó hanganyag tárolására képes CD.

Csupán összehasonlításul néhány adat: a konkurens típusok, például a Philips CD-I (Compact Disc Interactive) rendszerének maximális kapacitása mindössze 60 perc. A televíziózásban való alkalmazáshoz egy körülbelül 150 dollár árú adapter szükséges, amely a digitális adathalmazt egy CL 450 MPEG-1-es C-Cube dekóder segítségével konvertálja a tévé számára értelmes PAL/NTSC jelekké.

Az 1 Gbyte fölötti CD-ROM-ok meghajtóihoz elengedhetetlen lesz új SCSI-vezérlők kifejlesztése. A cég igérete szerint – a technológia bejegyeztetését követően – két ázsiai gyártó cég még ezen a nyáron megkezdi az audio lejátszók kereskedelmi célú gyártását, míg külső adapter nélküli integrált lejátszók megjelenésére az üzletekben egy éven belül számíthatunk.

EISA és VL-Bus egy rendszerben

Megjelent a kaliforniai Tangent Computer Inc. új, 486-os munkaállomásokból álló Universal Bus termékcsaládjának első két tagja, a 433U-SX és a 466U-DX2. E termékcsalád jellegzetessége, hogy egy rendszeren belül kombinálja az EISA-t és a VL-Bust (VESA, azaz Video Electronics Standards Association Local Bus), ezáltal növelve a rendszerek teljesítményét, sebességét és rugalmasságát. Ezt a stratégiát egyébként a Diamond Technologies is alkalmazza.

Az 1895 dollárért árusított 433U-SX rendszert 4 Mbyte RAM-mal és 64 Kbyte cache RAM-mal, három EISA, öt ISA és két VL-Bus csatlakozóval látták el. A 170 Mbyte-os IDE merevlemez-meghajtó, az S3/805 VL-Bus grafikagyorsító kártya és a cache-elő EISA IDE merevlemez-vezérlő 512 Kbyte RAM-mal szintén része az alapkonfigurációnak.

A 466U-DX2, amely 3295 dollárba kerül, 8 Mbyte DRAM-mel, 256 Kbyte cache RAM-mel, nyolc EISA és egy VL-Bus csatlakozóval rendelkezik. A rendszert egy 200 Mbyte-os SCSI merevlemez-meghajtó, egy cache-elő SCSI vezérlő 512 Kbyte RAM-mal és egy Weitek-9000-re épülő grafikagyorsító egészíti ki. A DRAM 256 Mbyte-ig, a CPU cache-memóriája 1 Mbyte-ig bővíthető.

Mindkét rendszert 14 colos színes VGA-monitorral és 1,44 Mbyte-os floppymeghajtóval szállítják, tervezésüknél szem előtt tartották a Pentium processzorokhoz történő upgrade lehetőségét is.

Elektronikus telefonkönyv

Habár Magyarországon nem bővelkedünk a telefonvonalakban, a fokozatos fejlődésnek látható jelei vannak.

Ezek közé sorolható a Tele-Data Távközlési Adatfeldolgozó és Hirdetésszervező Kft. kezdeményezése: telefonkönyv elektronikus formában. A cég az új termékét a Budapesti Nemzetközi Vásáron mutatta be – sikeresen. A CD-s telefonkönyv BNV-nagydíjat kapott.

A CD húsz hagyományos telefonkönyv adatait tartalmazza, tehát megtalálhatjuk benne a Matáv összes magán- és közületi előfizetőjének nem titkosított telefonkönyvi adatait.

Az új „telefonkönyv" pótolja a nehézkes tudakozószolgálatot, mivel hét kritérium szerint kereshetünk az adatok között (név szerint, irányítószám szerint, helységnév szerint, cím szerint, szakma szerint, telefonszám szerint, különleges telefonfelszereltség, pl. faxos állomás szerint), de ezeket kombinálni is lehet.

A CD-hez adott kezelőprogram a képernyőn való megjelenítést szolgálja, de korlátozott számú adatot printeren is ki lehet nyomtatni.

A rendszer működéséhez IBM-kompatibilis PC kell, CD-ROM-meghajtóval és legalább DOS 4.0-val.

Előzze meg adatainak elvesztését!
A
disknet
számítógép vírus fertőzést megakadályozó rendszer használatával
- adatvédelem
- géphez való hozzáférés szabályozása
- DOS, WINDOWS, NOVELL környezet
- bejelentkezési jelszó lehetősége
Magyarországon forgalmazza :
2F
Szervezési, Számítástechnikai és Szolgáltató Kft.
Cím:
1112 Budapest
Görbe utca 4/b.
Tel/fax : 185 - 36 - 27
INFORMÁCIÓS SZÁM: 265

CITIZEN
COMPUTER PRINTERS
MAGYARORSZÁGON FORGALMAZZA:
MAWEX
Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
1064 Budapest,
Rózsa utca 84.
Telefon: 111-2266,
131-2356, 131-5562
Fax: 131-5562
MAWEX
MAWEX
MAWEX
CITIZEN
COMPUTER PRINTERS
INFORMÁCIÓS SZÁM: 264

A TÖKÉLETES ADATHORDOZÓK

Verbatim

"ÉN SOHASEM KOCKÁZTATOK.
AZ ÉN ADATAIM MINDIG BIZTONSÁGBAN VANNAK,
MERT ÉN VERBATIM TERMÉKEKET HASZNÁLOK."

VERBATIM Mágnesszalagok, Optikai lemezek, Diszkettek.
A TÖKÉLETES ADATHORDOZÓK.

19 telefax tesztje

TÁVOLSÁGRÖVIDÍTŐK

Villámsebességgel terjedtek el hazánkban a táymásolók (facsimile, fax). Észre sem vettük, és a telexszám helyett a faxszámot kérjük s adjuk meg. Egy iroda telefax nélkül már nem is létezhet. Mi sem vonhattuk ki magunkat a fejlődés hatása alól: nekiláttunk tesztelni őket...

Mit is jelent ez az új technika? Az egyik helyen beteszem a papírt, a másik helyen kijön ugyanaz vagy majdnem ugyanaz. A hőskorban rosszabb minőségben és hamar elhalványuló formában. Mindezt telefonvonalon közvetítette a masina, így sok esetben negyed oldal után megszakadt az összeköttetés, elküldtük a levelet, de nem érkezett meg, és más hasonló viszontagságokkal kellett megküzdeni. Ez a múlt. A mai gépek már eljutottak oda, hogy átvették a modemektől – igaz, faxokban is modem van – a hibajavítási technikát, így E01 (azaz hiba az első lapon) helyett lassan, de biztosan elkészül a távmásolat. A mai faxok ellenőrzik az ellenállomás visszaigazolását, így ha a központ mellékapcsol, akkor el sem küldik a rossz helyre a faxot.

Pofonegyszerű

Az eljárás egyszerű, annyira, hogy miért nem mi találtuk ki? Az adóoldalon van egy scanner, ez szép sorban letapogatja az átküldendő dokumentumot. A lap képi információja egy modemen keresztül telefonvonalra jut, ahol 9600 bps sebességgel szalad az információ az ellenállomás felé. A vevőoldal modeméből a jel egy nyomtatóba jut, és 15-60 másodperc alatt elkészül a másolat – esetleg a föld túlsó oldalán.

A dolgot a telefon bonyolítja. Sajnos ebbe mindig beleütközünk, ha távoli helyre akarunk információt eljuttatni (távközlés). A telefonvonalak minősége a világon mindenütt olyan-amilyen. A telefonhálózatokat telefontársaságok működtetik, ezek szintén olyanok, mint a hálózat, azaz olyanok-amilyenek. Mindezt a tortát általában a telefóniai hatóságok díszítik tejszínhabként. De mint mindennek, azért a hatóságoknak is vannak jó oldalai. Erős kézzel uralkodnak a szabványokon, így gond nélkül lehet a világ bármely részéről bármely másik részére faxolni, nem kell, hogy a két készülék azonos típusú legyen, az esetek többségében sikeres lesz az átvitel. A gépek tudniillik megbeszélik, hogy melyikük mire képes (vonali sebesség, felbontás, tónus), és a lehetőségeknek megfelelően engednek a színvonalból: lassabban, durvább felbontással megy át az anyag, ha az ellenállomás készüléke nem tudja azt, amit esetleg a mi fél évvel újabb „csodamasinánk" tud.

A modemek esetében új, rafinált eljárások indulnak útra, de náluk előfordulhat az, hogy egy kommunikációs kör egyfajta típust használ, így lehet létjogosultsága a különcöknek. A facsimile-technika jobban korlátok közé van szorítva (néha túlzottan is, de erről majd később). A fejlődés során illik kompatibilisnek maradni a régivel, hiszen ez egy heterogén világhálózat. Itt általánosan elfogadott – és tiszteletben is tartott – nemzetközi szabványok előírásai a mérvadók (lásd keretes cikkünket).

Ha a vonal rossz – s ez Magyarországon könnyen megeshet –, a készülékek visszalépnek az alapértelmezett 9600 bps-ról alacsonyabb átviteli sebességre. A visszalépés automatikus, de egyes készülékeknél azt is be lehet állítani, hogy eleve 4800 bps-sel kísérletezzenek, mert magasabb tempóval nem is lesz lehetőség átvitelre. Ezt a tengerentúli üzemnél ajánlják a gyártók, hiszen a földrészek közötti kábeleknél igen erős a jelvisszaverődés és a jelkésés. Az újabb készülékek a hiba felismerése után nem elégednek meg azzal, hogy jelzik a tényt (5% hiba fölött *lehet* jelezni, 20% fölött *kell*), hanem blokkismétlést kérnek a küldőtől, így a hibát javítani tudják (ECM-üzemmód – Error Correction Mode).

Ennyit bevezetőként, s most nézzük, mit tudnak a készülékek!

Sokszínűség – fekete-fehérben

A távmásoló készülék lehet önálló, lehet rendszerbe ágyazott. Lehet asztali készülék, lehet hordozható egység. Lehet vele telefonkészüléket egybeépíteni, lehet üzenetrögzítő (TAD) egysége, hívásszétválogatója, esetleg mindenféléje együtt. A hálózathoz kapcsolódhat vezetékkel, de csatlakozhat akusztikusan is (ilyenek a hordozhatók). Előfordulhat,

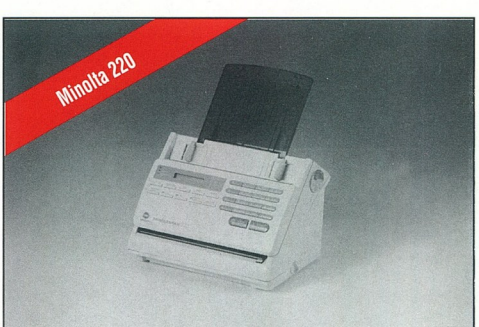

hogy a fax egy modemkártya megfelelő programmal való feltupírozásával áll elő, így számítógépünk egyben betölti a faxmasina szerepét is. A megjelenési forma tehát sokféle, akárcsak a tudásszint.

Van, amelyik képes egy lap továbbítására és fogadására, de itt véget ér a tudása. Ha hívóművel egybeépített készülékről van szó, akkor elszabadulhat a fantázia. Egygombos hívás: egy gombmező egyik gombjának megnyomására rögtön hívja az ellenállomást. Esetleg képes arra, hogy ha a faxba dokumentumot tettünk, a faxszámot hívja, ellenkező esetben feltehetőleg telefonálni akarunk, így az illető telefonszámát hívja. Rövidített hívás: ez esetben két-három gomb lenyomásával sarkallhatjuk a készüléket az ellenállomás hívására. A magukra sokat adó készülékeknek telefonregisztere is van, így név szerint kereshetjük ki partnerünket a készülék listájából. A hívás ezután szintén automatikus. Foglaltság esetén sincs probléma, a készülékek jó része önállóan többször kísérletezik, vagy a partner második számát hívja, esetleg a két számot felváltva. Ha sikeres a kapcsolatfelvétel, akkor a gép ellenőrzi az ellenállomás azonosítóját, és hibás azonosító esetén bontja a vonalat. Eddig ez egyszerű, s majdhogynem természetes.

Agyafúrt konstruktőrök felokosították a gépeiket arra, hogy a dokumentumo(ka)t memóriában tárolják, majd onnan küldjék, akár címlista szerint több helyre. Esetleg különböző dokumentumokhoz különböző címlistát rendelve egész éjjelre feladatot lehet adni a gépnek. Lehet ugyanis késleltetett vagy időzített hívást kérni. Ennek az a jelentősége, hogy a telefontarifa időbeni eltéréseit kihasználva a nem sürgős faxokat az alacsonyabb tarifájú időszakban küldjék el. Ehhez persze automatikus vételre alkalmas készüléknek kell lennie az ellenoldalon, de ez a tudás majd' mindegyik készülék sajátja. Ezután egy következő lépés az, amikor egy faxkészülék levélládát játszik, azaz a dokumentumot megkapja, majd továbbküldi az előre programozott címzetteknek. Így például tengerentúlról elég egyszer átküldeni az anyagot, az európai elosztást elvégezheti egy intelligens faxkészülék. Lehetséges egy dokumentumot a memóriában tárolni, és azt többen lekérdezhetik. A lekérdezés jogát kódszámhoz lehet kötni, így illetéktelenek nem hívhatják le az anyagokat. Így lehet árlistákat, árfolyamokat vagy időjárási adatokat lehívni. Lehet anyagot memóriába küldeni, majd onnan a jelszóval rendelkező címzett olvashatja ki a részére érkezett dokumentumot. Így az irodában esetleg tartózkodó illetéktelen személy nem juthat hozzá a faxkészülékben gyűlő papírokhoz, csak a címzett.

Kezesbárány

Ha valami sokat tud, akkor általában sokat kérdez (hogy még többet tudjon). Így van ez az intelligens faxoknál is. Azt már tudjuk, hogy Magyarországon mit nem lehet állítani a faxon, de marad még épp elég, amit beállíthatunk. Ha van kijelzője, akkor általában menüs rendszerű kérdezz-felelek játékkal tudjuk igényeinknek megfelelően beállítani a készülék üzemi paramétereit. Van olyan gép, amelynél ez elsőre nem lesz tökéletes, de általában nem igényel kandidátusi fokozatot a gépek behangolása. Ha a telefonszámokhoz neveket is rendelhetünk, akkor kicsit fárasztó a nevek beírása a számbillentyűzeten. Egy billentyű ekkor két-három karaktert is jelent a szám mellett, így például a C-t az 1-es háromszori megnyomásával adhatjuk be.

A gyakran állítandó paramétereket (például dokumentumminőség) általában egy vagy két gombbal, kapcsolóval állíthatjuk be. Ritka és borzalmas, amikor ehhez egy menübe kell belelépnünk.

Másoló

Ha a fax tud távmásolatot készíteni, akkor természetesen helyben is tud. A készülékek nagy részében hőnyomtatót alkalmaznak, így ez a funkció inkább lehetőség, mint fontos irodatechnikai szolgáltatás. A hőpapírral működő faxok eredményéről tudni kell, hogy a gépet elhagyó papír továbbra is érzékeny a hőhatásokkal szemben, s a folyadé-

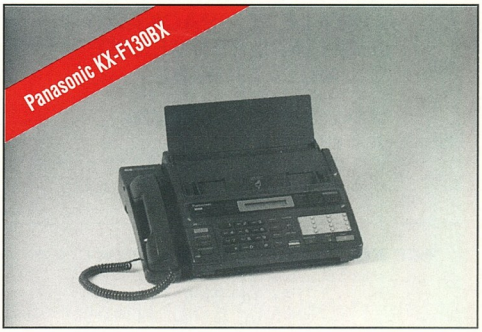

kokkal való érintkezés jobban megviseli, mint a normál papírosokat. A fontos anyagokat ezért érkezés után átmásolják normál papírra. Több gyártó esküszik többéves szintartósságra, de ha a papírunkat az asztal tetején hetekig napfény éri, ne számítsunk sok jóra. Ha a berendezésben lézernyomtató van, akkor egy kellemes másolási lehetőséggel is rendelkezünk, ez esetben már van értelme a helybeli másolásnak. A felbontás megint csak olyan-amilyen, hiszen a szuperfinom felbontás (magyar szabvány nem tartalmazza, de nagyon sok készülék igen) esetén a készülék eléri a 200×400 dpi-t.

A fax legtöbbször egy telefonnal él szimbiózisban, de üzenetrögzítő is költözhet házába. Ha erre nem telik, akkor csatlakoztatható hozzá egy híváselosztó, keresztül. Ez felismeri a faxjelet, ekkor a faxrészt hozza működésbe, ha faxjel nem jön, akkor a külső vagy belső üzenetrögzítőt kapcsolja be. Az üzenetrögzítők a telefonos üzenetrögzítőhöz hasonlatosak, de itt erősebb a számítástechnikai támogatás. Van olyan fax, amelyben a kimenő és bejövő üzenetek egyaránt memóriában helyezkednek el. A modemkártyával egybeépült üzenetrögzítő pedig a számítógép háttértárolójára rögzíti az üzeneteket, így a bejövő üzenetek hossza gyakorlatilag korlátlan. A kommersz gépek persze megmaradnak az „egy perc a sípoló hang után" szindrómánál. (Most üzenjek vagy figyeljem a stoppert?) Felhívom az üzenetrögzítő kimenő üzenetét beolvasók figyelmét, hogy a „rámakogott" szöveggel üzleti partnerünknek mutatkozunk be. (Aki már eleve dühös a masinára, hiszen az nem felel az esetleg sürgős kérdésére.) Kellemes volt egy zenei aláfestéssel bemondott „Elnézést, de távol vagyok..." kezdetű szöveget hallani. De ez nem tartozik a faxok tesztjéhez. Nézzük tehát a versenyzőket!

Már szokássá válik, hogy ha egy gyártótól több készüléket kapunk, akkor egy csokorba kötjük őket, hiszen az egy alomból kikerülőknek általában hasonló jellegzetességeik vannak. Van két olyan típus, amelyből többet kaptunk – különböző forgalmazóktól. Itt csak az eltéréseket ismertetjük.

Nemzetközi szabványok

A szabványokat egy nemzetközi szervezet, az International Consultative Committee for Telegraphy and Telephony, közismertebb nevén a CCITT ajánlja. A jelenleg használatos távmásoló szintek a G2 és a G3. Ezek általánosságban szólva egy lap átvitelének sebességét jelölik.

A faxok különböző kódolási technikákat is alkalmaznak. Itt csak a legelterjedtebbeket, a CCITT T.4 szabvány szerintieket soroljuk fel: az egydimenziós módosított Huffmann (MH), a kétdimenziós, módosított READ (MR) és a tiszta kétdimenziós, duplán módosított READ (MMR).

Az MH-eljárásnál a készülék 15 másodperces „ismerkedés" – tehát kapcsolatteremtés és ellenőrzés – után 30 másodperc alatt átküldi az ellenállomáson lévő faxnak a lapot, majd 5 másodperc szükséges a vétel nyugtázására. (A lapra is van szabvány. Az etalonlap a CCITT 1. tesztlap nevet viseli.) Az MR-módusnál a körítés megegyezik, de a lap átküldése már 20 másodperc alatt is megtörténhet. Az MMR rövid protokoll használata esetén a bevezető 8 másodpercre rövidül, a lap átküldésére 12 másodpercet szentelnek a masinák, majd a búcsú csupán 2 másodpercet vesz igénybe. Ezek az adatok 9600 bps adatátviteli sebesség esetén érvényesek. (A fentieken kívül léteznek más, de nem általánosan elterjedt vadhajtások.)

Brother

A Brother cég egyedülállóan kedveskedik a magyar vevőnek – és ez követendő: magyar nyelvű felirat a készülékeken, magyar nyelven beszélgetnek a masinák, és végül magyar nyelvű a kézikönyv. A többiek csak ez utóbbit teljesítik, vagy ezt sem. A fax az irodák eszköze, nem minden titkárnő tud angolul. Igaz, egyes gépek más nyelveket is ismernek, de magyarra egyiknek sem tellett. A gyártó feltehetően olyan mennyiségben szeretne a magyar piacon eladni, ami már megér egy magyar nyelvű szitázást a dobozon. Gondoljunk bele, más gépeken sem nagy költség a feliratcsere, mégsem teszik meg! A készülékeknek nem a magyarul tudás az egyetlen jó tulajdonsága. Rendelkeznek egy papírsimító eljárással. Ez azt jelenti, hogy egy ellenhúzó rúd alatt elhaladva a papír kisimul bennük. Viszonylag egyenes, nem pödrődő eredményt ad ez a megoldás. A gép fedőlapot készít, többféle üzenetszöveggel kiegészítve, melyből kettőt a felhasználó adhat meg. A készülékek prog-

HA ÖN MÁR DÖNTÖTT... ÉS ELJÖN A COMPFAIR EZÉVI KIÁLLÍTÁSÁRA, AZ RCE Kft. SZERETETTEL ÉS EGY MEGLEPETÉSSEL VÁRJA AZ A PAVILON 210. STANDJÁN.

RCE

HEWLETT PACKARD
Authorized Wholesaler

A HEWLETT – PACKARD LEGÚJABB TERMÉKEIT MUTATJUK BE.

LÉZERNYOMTATÓK
TINTASUGARAS NYOMTATÓK
SZKENNEREK
PLOTTEREK
SZÁMÍTÓGÉPEK
OMNIBOOK
KALKULÁTOROK
TARTOZÉKOK
KELLÉKEK

RCE Kft. 1118 BUDAPEST, SZURDOK U. 1.
Tel.: 181-1972, 186-8756
Fax: 186-9464

INFORMÁCIÓS SZÁM: 251

KÁBELHÁLÓZATOK

PROFON

1141 Bp. Egressy út 113/E.
Tel. & Fax: 252-0663

HELYI KÁBELHÁLÓZATOK
tervezése és kivitelezése

ADATHÁLÓZATOK
– IBM Cabling System
– ETHERNET
– UTP
– Twinaxial
– Coaxial
– Egyéb

ERŐSÁRAMÚ HÁLÓZATOK
– Számítástechnikai rendszerekhez

HÍRKÖZLŐ HÁLÓZATOK
– Alközponti hálózatok
– Modemes hálózatok

RACKSZEKRÉNYEK
RACKSZERELVÉNYEK
ÖSSZEKÖTŐKÁBELEK

Várjuk Önöket a COMPFAIR-en, „A" pavilon 312. stand

INFORMÁCIÓS SZÁM: 252

MI LESZ, HA JEDLICSKA GYULÁNÉ NYUGDÍJBA MEGY ?

Jedlicska Gyuláné
belső kézbesítő
140
levél/nap

A kérdés jogos. Jedlicskáné volt a cég mindenese: hozta-vitte a leveleket, az üzeneteket és... a pletykákat. Szinte eggyé vált a céggel. Igaz, kicsit talán tudálékos volt és a cigarettája is lehetett volna valamivel finomabb illatú. De most elmegy. Visszavonhatatlanul. És a levelek, a faxok, az üzenetek?
A Rolitron egy

teljesen új

megoldást ajánl, a neve: ROLITRON MANAGEMENT SYSTEM. A jól működő iroda lelke.
Az eddigi irodai munkában a számítógépes munka, a faxolás, a levelezés, a belső irodai kommunikáció, a dokumentálás mind elkülönült folyamatokat és lépéseket jelentett.
A ROLITRON MANAGEMENT SYSTEM egy olyan komplett hardver és szoftver megoldást ajánl, amellyel a fenti irodai munkafolyamatok egyetlen egységes rendszerré válnak.

Nagyságrendekkel nagyobb hatásfok

érhető így el, hiszen a korábban térben és időben különálló folyamatokat a számítógépes rendszer egyetlen egészként kezeli. Az

áttekinthető munkafolyamatok

lehetővé teszik a vezetés számára, hogy minden pillanatban ellenőrizhessék a munkatársak tevékenységét és a munka egyes fázisait. Ez természetesen nagyobb rendet és munkafegyelmet követel meg, ami egy modern irodában ma már talán elengedhetetlen.

Számtalan szolgáltatás,

mint például az
- elektronikus levelezés, iktatás, határidőnapló, telefonregiszter
- számítógépes faxolás
- digitális archiválás
- egységes felhasználói felület

ma még talán idegenül csengő fogalmak, de idővel természetes részei lesznek a modern irodának.
A ROLITRON MANAGEMENT SYSTEM mindezt már ma nyújtja Önnek.

Nincs több át nem adott üzenet, elveszett levél, ki nem küldött számla. Vége a füstfelhőbe burkolódzott, kaotikus mindennapoknak. A Rolitron Management System rendszere átlátható működésbe hozza a napi ügymenetet. Csak a gépek megnyugtató, halk surrogása hallható.

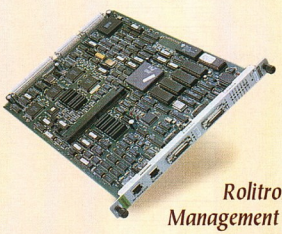

Rolitron
Management System
140 000
levél/nap

Cím: 1138 Budapest, Váci út 168/a. Tel.: 269-7323 Fax: 269-7166

ROLITRON® INFORMATIKA

Rolitron MANAGEMENT SYSTEM

Amennyiben érdeklődik a Rolitron Management System iránt, kérjük küldje el címünkre a kupont, vagy keressen meg bennünket telefonon. Postafordultával egy tájékoztató csomagot küldünk az Ön részére, amelyből mindent megtudhat a Rolitron Management Systemről. Amennyiben igényli, rendszerelemző munkatársunk egy személyes találkozó során, felmérve cége jelenlegi igényeit ad tanácsot Rolitron Management System felhasználási lehetőségére vonatkozóan.

☐ Igen, küldjenek címemre ingyenes tájékoztató csomagot a Rolitron Management Systemről

☐ Igen, kérem rendszerelemző munkatársuk telefonon keressen meg egy időpont egyeztetés végett, hogy személyes találkozó során ismertesse velem a Rolitron Management Systemet.

KÉRJÜK NE FELEJTSE A TELEFONSZÁMOT FELTÜNTETNI A KUPONON!

Cég: .....
Név: .....
☐☐☐☐ Helység: .....
Utca: ..... Hsz.: ..... Tel.: .....

MÉG MA KÜLDJE EL EZT A KUPONT CÍMÜNKRE:
Rolitron Informatika Kft. *1138 Budapest, Váci út 168/a.*
VAGY HÍVJON BENNÜNKET: *269-7323*

CH 0001

gyártó	Brother	Brother	Canon	Minolta	Olivetti
típus	370	390DT	T301	220	OFX100
forgalmazó	Brother	Brother	Kontrax	Minolta	Olivetti
ár (üzembehelyezéssel, Ft áfa nélkül)	69900	80500	123800	89000	35000
méret (szélesség*magasság*mélység)	378 x 303 x 113 mm	378 x 303 x 113 mm	344 x 126 x 343 mm	300 x 214 x 210 mm	300 x 75 x 305 mm
tömeg	5 kg	5 kg	6,8 kg	7 kg	2,9 kg
áram- vagy teljesítményfelvétel (készenlét/üzem)	15 / 150 W	15 / 150 W	14/ 136 W	8 / 110 W	11 / 65 W
üzenetek / feliratok nyelve	magyar / magyar	magyar / magyar	angol / angol	magyar / angol	olasz / angol
dokumentáció	magyar	magyar	magyar és angol	magyar és angol	magyar
dokumentumméret					
szélesség	148 - 216 mm	148 - 216 mm	148 - 257 mm	148 - 216 mm	128 - 216 mm
hosszúság	n.a.	n.a.	n.a.	90 - 600 mm	120 - 1200 mm
vastagság	n.a.	n.a.	n.a.	0,055 - 0,12 mm	0,08 - 0,13 mm
max. beolvasási szélesség	208 mm	208 mm	254 / 208 mm	210 / 205 mm	n.a.
dokumentumadagoló kapacitása	10	15 lap	n.a.	30 lap	nincs
felbontás (pont/mm x sor/mm ; dpi x dpi)					
normál (8 x 3,85 ; 200 x 100 dpi x dpi)	van	van	van	van	van
finom (8 x 7,7 ; 200 x 200 dpi x dpi)	van	van	van	van	van
szuperfinom (8 x15,4 ; 200 x 400 dpi x dpi)	van	van	van	van	nincs
féltónus / fotó	van	van	van	van	van
kontrasztfokozatok száma	16	32/16	64	16	16
átvitel					
átviteli sebesség	2400 - 9600 bps	2400 - 9600 bps	- 9600 bps	2400 - 9600 bps	n.a.
alkalmazott szabvány	G3	G3	G3	G3, G2	G3
adattömörítés	MH	MH, ECM	MMR, ECM	MH	MH
nyomtatómú	hónyomtató	hónyomtató	hónyomtató	hónyomtató	hónyomtató
nyomtatási szélesség	208 mm	208 mm	208 mm	n.a.	210 mm
adásigazoló bélyegzés	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
hívómú					
egygombos hívómú	5	20	20	16	nincs
többgombos hívómú	20	10	100	100	nincs
telefonregiszter	nincs	van	van	van	nincs
számtárolás (karakter + számjegy)	17 + 20	17 + 20	16 + 38	n.a.	nincs
késleltetett hívás	van	van	van	van	nincs
beállítások					
paraméterek	szöveges menü	szöveges menü	szöveges menü	szöveges menü	setup lappal
dokumentum minőség: felbontás	gombbal	gombbal	gombbal	gombbal	kapcsolóval
dokumentum minőség: sötét - világos	gombbal	gombbal	gombbal	gombbal	-
dokumentum minőség: tónus	gombbal	gombbal	gombbal	gombbal	kapcsolóval
hívószámok	szöveges menü	szöveges menü	szöveges menü	szöveges menü	-
egyéb szolgáltatások					
telefonkészülék	van	van	van	nincs	nincs
kijelző	16 karakteres LCD	16 karakteres LCD	2 x 20 karakteres LCD	16 karakteres LCD	nincs
adás memóriából	nincs	van	van	van	nincs
vétel a memóriába / memóriaméret	nincs	van / 50 lap	van / 14 lap	van / 12 lap	nincs
beszélgetéskérés	van	van	van	van	van
hívó adatainak kiírása	nincs	van	van	van	nincs
papírlevágás	van	van	van	van	nincs
fedőlap	van	van	van	van	nincs
levélszekrény	nincs	van	van	van	nincs
faxlehívás ellenállomásról	van	van	van	van	nincs
ellenállomás faxának lehívása	van	van	van	van	nincs
jelszavas leadás / lehívás	van	van	van	van	nincs
hívásszétválogató	van	van	van	van	nincs
üzenetrögzítő	nincs	van	nincs	nincs	nincs
üdvözlő szöveg tárolása	-	felvezetős	-	-	-
vett szöveg ideje	-	korlátlan	-	-	-
távvezérlés / távlekérdezés	-	van	-	-	-
CHIP értékelés					
szolgáltatások	jó	kiváló	jó	kiváló	nincsenek
nyomtatási minőség	jó	jó	kiváló	jó	jó
hívómú	jó	kiváló	kiváló	kiváló	nincs
beállíthatóság	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló	nehézkes
kezelhetőség	jó	jó	közepes	jó	jó
dokumentáció	jó	jó	jó	jó	közepes
CHIP eredmény	jó	jó / kiváló	jó / kiváló	jó	gyenge

gyártó	Panasonic	Panasonic	Panasonic	Panasonic	Panasonic
típus	KX-F7B	KX-F90B	KX-F130 BX	KX-F230BX	KX-2200B
forgalmazó	Procontrol	Procontrol	Intec Panasonic / Procontrol	Intec Panasonic / Kontrax / Procontrol	Intec Panasonic
ár (üzembehelyezéssel, Ft áfa nélkül)	48900	63900	60195 / 58900	69004 / 76800 / 69900	88849
méret (szélesség*magasság*mélység)	391 x 115 x 233 mm	429 x125 x 312 mm	379 x 297 x 107 mm	379 x 297 x 107 mm	429 x 312 x 125 mm
tömeg	3,8 kg	5,5 kg	5,3 kg	5,6 kg	5,5 kg
áram- vagy teljesítményfelvétel (készenlét/üzem)	8 / 150 W	65 W	0,8 A	50 W	0,5 A
üzenetek / feliratok nyelve	angol / angol	angol / angol	angol / angol	angol / angol	angol / angol
dokumentáció	angol és japán	magyar és angol	magyar / angol	magyar / angol / angol	magyar
dokumentumméret					
szélesség	146 - 257 mm	128 - 216 mm	128 - 216 mm	128 - 216 mm	- 216 mm
hosszúság	128 - 800 mm	128 - 600 mm	128 - 600 mm	128 - 600 mm	- 600 mm
vastagság	0,06 - 0,2 mm	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
max. beolvasási szélesség	n.a.	208 mm	208 mm	208 mm	208 mm
dokumentumadagoló kapacitása	n.a.	10 lap	10 lap	10 lap	10 lap
felbontás (pont/mm x sor/mm ; dpi x dpi)					
normál (8 x 3,85 ; 200 x 100 dpi x dpi)	van	van	van	van	van
finom (8 x 7,7 ; 200 x 200 dpi x dpi)	van	van	van	van	van
szuperfinom (8 x15,4 ; 200 x 400 dpi x dpi)	van	van	van	van	van
féltónus / fotó	van	van	van	van	van
kontrasztfokozatok száma	n.a.	16	16	16	n.a.
átvitel					
átviteli sebesség	2400 - 9600 bps	2400 - 9600 bps	2400 - 9600 bps	2400 - 9600 bps	2400 - 9600 bps
alkalmazott szabvány	G3	G3	G3	G3	G3, ECM
adattömörítés	MH, MWS	MH	MH, MR	MH, MR	MH, MR, MMR
nyomtatómű	hónyomtató	hónyomtató	hónyomtató	hónyomtató	hónyomtató
nyomtatási szélesség	206 / 252 mm	208 mm	n.a.	n.a.	208 mm
adásigazoló bélyegzés	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
hívómű					
egygombos hívómű	nincs	10	12	12	20
többgombos hívómű	nincs	50	20	80	100
telefonregiszter	nincs	nincs	nincs	van	nincs
számtárolás (karakter + számjegy)	nincs	0 + 30	0 + 20	16 + 30	16 + 30
késleltetett hívás	nincs	nincs	van	van	van
beállítások					
paraméterek	setup lappal	szöveges menü	számos menü	szöveges menü	szöveges menü
dokumentum minőség: felbontás	gombbal	gombbal	gombbal	gombbal	gombbal
dokumentum minőség: sötét - világos	gombbal	gombbal	gombbal	gombbal	gombbal
dokumentum minőség: tónus	gombbal	gombbal	gombbal	gombbal	gombbal
hívószámok	-	szöveges menü	szöveges menü	szöveges menü	szöveges menü
egyéb szolgáltatások					
telefonkészülék	van	van	van	van	van
kijelző	16 karakteres LCD	16 karakteres LCD	16 karakteres LCD	2 x 20 karakteres LCD	2 x 20 karakteres LCD
adás memóriából	nincs	nincs	nincs	nincs	van
vétel a memóriába / memóriaméret	nincs	nincs	nincs	nincs	van / 14 lap
beszélgetéskérés	nincs	van	nincs	van	van
hívó adatainak kiírása	van	nincs	nincs	nincs	van
papírlevágás	nincs	nincs	nincs	van	van
fedőlap	nincs	nincs	nincs	nincs	van
levélszekrény	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
faxlehívás ellenállomásról	nincs	van	nincs	van	van
ellenállomás faxának lehívása	nincs	van	nincs	van	van
jelszavas leadás / lehívás	nincs	van	van	van	van
hívásszétválogató	van	van	van	van	van
üzenetrögzítő	nincs	van	van	van	van
üdvözlő szöveg tárolása	-	felvezetős	felvezetős	felvezetős	felvezetős
vett szöveg ideje	-	1 perc / végtelen	1 perc / végtelen	1 perc / végtelen	1 perc / végtelen
távvezérlés / távlekérdezés	-	van	van	van	van
CHIP értékelés					
szolgáltatások	nincsenek	közepes	közepes	jó	jó
nyomtatási minőség	jó	jó	jó	jó	jó
hívómű	nincs	közepes	közepes	kiváló	jó
beállíthatóság	nehézkes	kiváló	jó	kiváló	kiváló
kezelhetőség	jó	jó	jó	jó	jó
dokumentáció	jó	jó	jó	jó	jó
CHIP eredmény	**gyenge**	**jó**	**jó**	**jó**	**jó**

gyártó	Panasonic	Panasonic	Ricoh	Ricoh	Ricoh
típus	UF-128M	UF-311	Fax-05	Fax-06	Fax-08
forgalmazó	Intec Panasonic	Intec Panasonic	Austroprint	Austroprint	Austroprint
ár (üzembehelyezéssel, Ft áfa nélkül)	88000	174411	51900	65900	79900
méret (szélesség*magasság*mélység)	340 x 130 x 303 mm	452 x 230 x 380 mm	375 x 294 x 122 mm	375 x 294 x 122 mm	375 x 261 x 124 mm
tömeg	4,6 kg	11 kg	6 kg	6 kg	5,7 kg
áram- vagy teljesítményfelvétel (készenlét/üzem)	9 / 84 W	13 / 34 W	17 / 34 W	17 / 34 W	n.a.
üzenetek / feliratok nyelve	angol / angol	angol / angol	német / német	6 nyelv / német	6 nyelv / német
dokumentáció	magyar	magyar	magyar	magyar és német	magyar
dokumentumméret					
szélesség	148 - 256 mm	148 - 216 mm	148 - 220 mm	148 - 220 mm	148 - 218 mm
hosszúság	73 - 1000 mm	128 - 2000 mm	105 - 600 mm	105 - 600 mm	105 - 600 mm
vastagság	0,06 - 0,15 mm	0,06 - 0,15 mm	0,05 - 0,15 mm	0,05 - 0,15 mm	0,05 - 0,15 mm
max. beolvasási szélesség	208 mm	208 mm	216 mm	216 mm	216 mm
dokumentumadagoló kapacitása	10 lap	20 lap	5 lap	5 lap	5 lap
felbontás (pont/mm x sor/mm ; dpi x dpi)					
normál (8 x 3,85 ; 200 x 100 dpi x dpi)	van	van	van	van	van
finom (8 x 7,7 ; 200 x 200 dpi x dpi)	van	van	van	van	van
szuperfinom (8 x15,4 ; 200 x 400 dpi x dpi)	van	nincs	nincs	nincs	nincs
féltónus / fotó	van	van	van	van	van
kontrasztfokozatok száma	n.a.	32	2	2	4
átvitel					
átviteli sebesség	300 - 9600 bps	2400 - 9600 bps	15 - 9600 bps	15 - 9600 bps	20 - 9600 bps
alkalmazott szabvány	G3, ECM	G3, ECM	G3	G3	G3
adattömörítés	MH, MR	MH, MR, MMR	n.a.	n.a.	n.a.
nyomtatómű	hőnyomtató	tintasugaras	hőnyomtató	hőnyomtató	hőnyomtató
nyomtatási szélesség	208 mm	208 mm	210 mm	210 mm	210 mm
adásigazoló bélyegzés	van	nincs	nincs	nincs	nincs
hívómű					
egygombos hívómű	16	16	nincs	15	nincs
többgombos hívómű	54	34	nincs	40	80
telefonregiszter	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
számtárolás (karakter + számjegy)	15 + 36	15 + 36	nincs	0 + n.a.	n.a.
késleltetett hívás	van	van	nincs	van	van
beállítások					
paraméterek	számvezérelt menű	számvezérelt menű	setup lappal	számvezérelt menű	számvezérelt menű
dokumentum minőség: felbontás	gombbal	gombbal	gombbal	gombbal	gombbal
dokumentum minőség: sötét - világos	gombbal	gombbal	gombbal	gombbal	gombbal
dokumentum minőség: tónus	gombbal	gombbal	gombbal	gombbal	gombbal
hívószámok	számvezérelt menű	számvezérelt menű	-	szöveges menű	számvezérelt menű
egyéb szolgáltatások					
telefonkészülék	van	nincs	nincs	nincs	nincs
kijelző	16 karakteres LCD	2 x 20 karakteres LCD	nincs	2 x 20 karakteres LCD	2 x 20 karakteres LCD
adás memóriából	van	van	nincs	nincs	nincs
vétel a memóriába / memóriaméret	van / 7 lap	van / 12-132 lap	nincs	nincs	nincs
beszélgetéskérés	van	nincs	nincs	van	van
hívó adatainak kiírása	van	van	nincs	van	van
papírlevágás	van	-	nincs	nincs	nincs
fedőlap	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
levélszekrény	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
faxlehívás ellenállomásról	nincs	van	nincs	van	van
ellenállomás faxának lehívása	van	van	van	van	van
jelszavas leadás / lehívás	van	van	nincs	van	van
hívásszétválogató	van	van	nincs	nincs	nincs
üzenetrögzítő	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
üdvözlő szöveg tárolása	-	-	-	-	-
vett szöveg ideje	-	-	-	-	-
távvezérlés / távlekérdezés	-	-	-	-	-
CHIP értékelés					
szolgáltatások	jó	jó	gyengék	jó	jó
nyomtatási minőség	kiváló	jó	jó	jó	közepes
hívómű	jó	jó	nincs	közepes	közepes
beállíthatóság	jó	jó	nehézkes	jó	jó
kezelhetőség	jó	jó	egyszerű	közepes	közepes
dokumentáció	jó	jó	közepes	közepes	közepes
CHIP eredmény	**jó**	**jó**	**közepes**	**közepes / jó**	**közepes**

gyártó	Ricoh	Ricoh	Samsung	Toshiba
típus	Fax-85	Fax-550	SF-2250	TF531
forgalmazó	Austroprint	Austroprint	Kventa	Toshiba
ár (üzembehelyezéssel, Ft áfa nélkül)	99900	124900	53800	206750
méret (szélesség*magasság*mélység)	325 × 388 × 174 mm	325 × 388 × 174 mm	388 × 108 × 297 mm	494 × 234 × 507 mm
tömeg	8 kg	10 kg	5,1 kg	18 kg
áram- vagy teljesítményfelvétel (készenlét/üzem)	30 / 140 W	13 / 41 W	13 / 120 W	65 / 470 W
üzenetek / feliratok nyelve	6 nyelv / spanyol	német / angol	angol / angol	10 nyelv / angol
dokumentáció	magyar	magyar	magyar	magyar
dokumentumméret				
szélesség	148 - 218 mm	148 - 216 mm	186 - 216 mm	148 - 280 mm
hosszúság	105 - 14000 mm	105 - 1200 mm	75 - 1500 mm	100 - 700 mm
vastagság	0,05 - 0,15 mm	0,05 - 0,15 mm	0,075 - 0,15 mm	0,05 - 0,15 mm
max. beolvasási szélesség	n.a.	n.a.	210 mm	255 mm
dokumentumadagoló kapacitása	30 lap	30 lap	n.a.	30 / 12 (A4 / B4)
felbontás (pont/mm × sor/mm ; dpi × dpi)				
normál (8 × 3,85 ; 200 × 100 dpi × dpi)	van	van	van	van
finom (8 × 7,7 ; 200 × 200 dpi × dpi)	van	van	van	van
szuperfinom (8 × 15,4 ; 200 × 400 dpi × dpi)	van	van	nincs	van
féltónus / fotó	van	van	van	van
kontrasztfokozatok száma	3	n.a.	n.a.	n.a.
átvitel				
átviteli sebesség	n.a.	n.a.	2400 - 9600 bps	2400 - 9600 bps
alkalmazott szabvány	G2, G3, ECM	G3	G3	HS, EX, CCITT ECM, G3
adattömörítés	n.a.	n.a.	MH, MR	MH/MR/MMR
nyomtatómű	hőnyomtató	hőnyomtató	hőnyomtató	elektrofotografia
nyomtatási szélesség	n.a.	210 mm	216 mm	215 mm
adásigazoló bélyegzés	nincs	nincs	nincs	van
hívómű				
egygombos hívómű	30	30	10	35
többgombos hívómű	100	100	90	115
telefonregiszter	nincs	van	nincs	nincs
számtárolás (karakter + számjegy)	n.a.	n.a.	20 + 34	20 + 38 v.2 x 19
késleltetett hívás	van	van	van	van
beállítások				
paraméterek	számvezérelt menű	szöveges menű	szöveges menű	szöveges menű
dokumentum minőség: felbontás	gombbal	gombbal	gombbal	szöveges menű
dokumentum minőség: sötét - világos	gombbal	gombbal	gombbal	szöveges menű
dokumentum minőség: tónus	gombbal	gombbal	gombbal	szöveges menű
hívószámok	szöveges menű	szöveges menű	szöveges menű	szöveges menű
egyéb szolgáltatások				
telefonkészülék	nincs	nincs	nincs	nincs
kijelző	2 × 20 karakteres LCD	2 × 20 karakteres LCD	2 × 20 karakteres LCD	4 × 20 karakteres LCD
adás memóriából	van	van	van	van
vétel a memóriába / memóriaméret	van / 36 - 73 lap	van / n.a.	van / n.a.	van / n.a.
beszélgetéskérés	van	van	van	van
hívó adatainak kiírása	van	van	van	van
papírlevágás	van	van	van	-
fedőlap	nincs	nincs	nincs	nincs
levélszekrény	van	nincs	nincs	nincs
faxlehívás ellenállomásról	van	van	van	van
ellenállomás faxának lehívása	van	van	van	van
jelszavas leadás / lehívás	van	van	van	van
hívásszétválogató	van	van	van	nincs
üzenetrögzítő	nincs	nincs	nincs	nincs
üdvözlő szöveg tárolása	-	-	-	-
vett szöveg ideje	-	-	-	-
távvezérlés / távlekérdezés	-	-	-	-
CHIP értékelés				
szolgáltatások	jó	jó	jó	kiváló
nyomtatási minőség	közepes	jó	közepes	kiváló
hívómű	jó	kiváló	jó	kiváló
beállíthatóság	jó	kiváló	kiváló	bonyolult
kezelhetőség	közepes	jó	jó	jó
dokumentáció	közepes	közepes	jó	jó
CHIP eredmény	**közepes / jó**	**jó**	**jó**	**jó / kiváló**

COMPUTER ASSOCIATES Software superior by design.
PC Szoftver
Tel.:201 8816, 201 2011/658,671. Cím:1027 Bp. Fő u. 68. 618-as szoba.

COMPUTER ASSOCIATES dBFast™ 2.0 dBase, Clipper, kompatibilis fejlesztő nyelv és fordító Windows alatt !

COMPUTER ASSOCIATES Clipper™ 5.2, Tools III.

COMPUTER ASSOCIATES UpToDate™ személy/csoport információ és időbeosztás menedzser, hálózatkezeléssel Windows alatt !

COMPUTER ASSOCIATES SuperProject® project menedzser !
A világ legjobb PC-s ütemezési és erőforrás-gazdálkodási szoftvere MAGYARUL! (DOS, Windows)

COMPUTER ASSOCIATES Realizer™ strukturált BASIC fejlesztő környezet
Egy utasítással táblázatkezelőt vagy grafikonos megjelenítőt illeszthet programjába.

ArchiTECH.PC építészeti CAD magyarul! Windows v.
Alaprajzi tervezés, 3 dimenziós tömör test modellezés, színes, fotorealisztikus külső, belső perspektíva, vetett árnyék, fényforrások, költségbecslés. A DOS verzió ára most csak 120 ezer Ft!

PC-FŐKÖNYV! Integrált főkönyv-folyószámla ! Új!
Már a számviteli törvényre készült!
PC Szoftver

PC-BÉR™! Nem véletlenül a LEGELTERJEDTEBB!
Teljeskörű bérszámfejtés, adóvégelszámolás, SZTK, teljesítménybérezés, személyzet-munkaügy, köztisztviselői, közalkalmazotti modulok is!
5 ÉV GARANCIA !
PC Szoftver

COMPFAIR standszámunk: A pavilon 313. (Október 12-16.)

INFORMÁCIÓS SZÁM: 252

COMPUDEAL A DISZTRIBUTOR

SIMM
NÁLUNK MINDIG VAN 1 MB, 4 MB, 4MBX36 BIT, 16MBX36 BIT SIMM

IBM VÁLTOZATLAN ÁRAKON AZ IBM 486 ALAPLAPJAI
IBM 486 50 MHz, IBM 486 66 MHz IBM 486 99 MHz

IBM 486 50 MHz ISA ALAPLAP 40 700 Ft
IBM 486 66 MHz VL ALAPLAP 51 390 Ft

ALR A LEGALACSONYABB ÁRAKKAL AZ ALR HIVATALOS DISZTRIBUTORA

ALR EVOLUTION VQ
AZ ALR FEKETE ÓRIÁSÁT MÁR SZÁLLÍTJUK!

AZ ALR PENTIUM PROCESSZOROS GÉPÉT RAKTÁRRÓL SZÁLLÍTJUK!

EVOLUTION V PENTIUM CPU 299 900 Ft
VESA LOCAL BUS, 8MB RAM, PARADISE VGA

FLYER VL 486/33 164 000 Ft
FLYER VL 486/66 209 000 Ft

KÉRJE ÁRLISTÁNKAT MÁGNESLEMEZEN!

1025 BUDAPEST, PALÁNTA U. 12.
LEVÉLCÍM: 1506 BP. PF 122
TEL.: 115-4063, 115-4416
TEL./FAX: 135-4326
FAX: 135-4219
RÁDIÓTEL.: 06-60-315414

INFORMÁCIÓS SZÁM: 253

ramja rendelkezik egy képsimító eljárással. Ez hasonlít a lézernyomtatóknál használt elvre, amellyel a ferde vonalakat „egyengetik". Itt teljesen kézenfekvő a használata, mivel általában normál módban érkeznek a faxok (költségmegtakarítás: így a leggyorsabb), míg a nyomtató szuperfinom felbontásra képes. A kettő közötti lehetőséget használja ki a simító eljárás.

A nagyobbik készülékben üzenetrögzítő is van. Az üzeneteket memóriában tárolja, ugyanúgy mint a faxokat. Megadható a memóriaelosztás a két feladat között. A digitalizált és memóriában rögzített hang sokkal jobb érthetőséget biztosít, mint egy nyúlófélben levő szalagú üzenetrögzítő-kazetta. A memóriába érkezett anyagokat – legyen az szöveges üzenet vagy dokumentum – távolról lekérdezhetjük, azaz a szöveget telefonon meghallgathatjuk, a faxot pedig lehívhatjuk. Természetesen mindehhez jelszavas védelem tartozik.

Másolás üzemmódban a többpéldányos másolatoknál kétféle rendezettségben kérhetjük a másolatokat: első lapok, második lapok stb., vagy első készlet, második készlet stb. Kellemes szolgáltatás, de azért nem ajánlanám másológép helyett ezt a faxot, mivel hőpapírra másol. Sokkal használhatóbb szolgáltatása a telefonregiszter: nevek szerint is előkereshetjük az ellenállomás számát. A készülék távvezérelhető, így a beérkező üzeneteket lehallgathatjuk, vagy a beérkezett faxokat is átküldethetjük tartózkodási helyünkre. A faxküldés, faxfogadás minőségi javítása érdekében a készülék tudja az ECM-et, így az adott-vett faxok hibái csökkennek, természetesen ha az ellenállomás is ismeri a hibajavító eljárást.

Összegezve: elérhető árú, sok szolgáltatással rendelkező és teljesen magyar nyelvű készülékek.

Canon

A Kontrax nevezte be a Canon T301-es távmásolót. Hatalmas szerkezet. A ferde előlapú készülékek mellett kényelmetlennek tűnt a vízszintes billentyűzete, amely csak akkor áttekinthető, ha a faxot alacsony asztalra (például írógépasz-

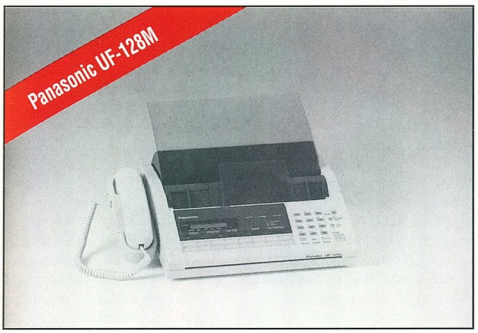

talra) helyezzük. A tervezők is éreztek ebből valamit, a kétszer húsz karakteres LCD-kijelző felbillenthető a kezelőlapból – de ezzel együtt sem az igazi.

Persze van olyan, amit ez a készülék tud legjobban – legalábbis a hónyomtatós kategóriában: másolni. Superfine + halftone üzemmódban az eredmény hasonlított az eredeti mintalapra. A dokumentum típusa többfélére állítható, többek között kék nyomtatványra. Nincs jelentősége, kipróbáltam. Ennek ellenére vagy ezzel együtt a másolás és a távmásolás gyönyörű. Lézernyomtatós faxra átküldött kép a másoláshoz hasonlóan nagyon szép. Ha valaki helyi másolónak is akarja használni a faxgépet, és elfogadja a hónyomtatós másolat hátrányait, akkor ezt a gépet ajánlom.

Minolta

A Minolta által beküldött készülék igen tömör felépítésű, egy kis bulldogra emlékeztet. A ferde elölap felfelé nyílik, benne van a beolvasóegység is. A nyugalomban maradó részben találtak helyet a papírnak és a nyomtatónak. Hátul vannak a csatlakozók és az elektromos főkapcsoló. A telefoncsatlakozók vezetékeit egy kis, csavarokkal rögzített műanyaglap védi. Nem hordozhatónak konstruálták a gépet, jól megállja a helyét.

A gép angol feliratai (elnézést, van a gépen egy magyar felirat: „... Garancia 7 + 1") ellenére magyarul társalog a kezelővel, ami igen hasznos, jó tulajdonság. A készülék idomítása magyar nyelvű kérdezz-felelekkel történik, igen egyszerűen. A kezelőgombok jól áttekinthetők, a számbillentyűzet nagyon kellemesen simul az ujjak alá. Ami a készülékben nincs, az a telefonkészülék és az üzenetrögzítő, minden más megszokott szolgáltatás megtalálható benne. Gépkönyve nagyon szemléletesen magyarázza el az egyes funkciók használatát.

A többiektől eltérően a dokumentumokat irással felénk kell behelyezni a készülékbe, így a címzett leolvasható a faxról, nem kell kis cetlire jegyezni, hogy kinek, milyen számra kell küldeni a faxot, mint a többi készüléknél.

Computerland®

1055 BUDAPEST, Balassi Bálint u. 7.
Tel.: 269-0171 Fax: 269-0178

A komplett megoldást kínáljuk a
TERVEZÉSTŐL az OKTATÁSIG.

Mottónk:

„a legjobb eszközöket
a megfelelő helyről"

IBM, COMPAQ, ALR, MITAC, AMT,
HEWLETT-PACKARD, POLAROID...

INFORMÁCIÓS SZÁM: 258

CORG COMPUTER

Számítógéppel támogatott stúdiótechnika:
Animációs munkahelyek
Számítógép alapú rádióstúdiók
Professzionális képújság rendszerek

Hálózatépítés
Koax, UTP/STP, optokábel, vezeték nélküli adatátvitel

Nagyteljesítményű grafikus munkahelyek Windows és CAD alkalmazásokhoz

Professzionális Multimedia rendszerek

Kártyás azonosító rendszerek (mágnes és chip alapú)

Látogasson meg bennünket a COMPFAIR '93
108/1 standján

CORG Computer, 1112 Budapest, Dayka G. u. 48/c
Tel/fax: 166-5573

INFORMÁCIÓS SZÁM: 259

Olivetti

Az Olivetti küldötte egy mondhatni hordozható fax. Sokat nem tud, de nem is ez a feladata. Arra alkalmas, hogy utunk során elővegyük aktatáskánkból, és dokumentumokat el tudjunk küldeni, vagy meg tudjunk kapni. Igen érdekes – de nem egyedüli – a készülék be- illetve átállítása. A mellékelt beállítólapon kell kitölteni (besatírozni) a kívánt beállításokat, majd a gép beolvassa a lapot és kiértékeli, majd el is végzi a beállítást. Így megtakarítható egy sor gomb, ugyanis a gépben lévő beolvasó és a belső program tökéletesen helyettesíti ezeket.

Magán a készüléken sok mindent nem is tudunk állítani, összesen a start/copy és a stop gombot találjuk a felső lapon. Oldalt eldugva két kis, háromállású kapcsolót találunk, az egyik a felbontás/fotóállító, a másik az üzemmód kapcsolója: auto/tel/tad. Hívómúve nincs, a hívást a külső telefonkészülékkel kell megoldani. Mivel mindent lespóroltak róla, nem meglepő, hogy ez a mezőny legolcsóbb készüléke.

Aki csak egyszer-egyszer akar faxot küldeni-fogadni, és semmi extra igénye nincs, bátran megveheti.

Panasonic

A Panasonic márka erősen betört a hazai faxpiacra. A hétféle készüléket három különböző cég hozta hozzánk. A sláger – úgy tűnik – a 130-as (ebből kettőt kaptunk) és a 230-as (ilyet mindegyikük hozott).

Kezdjük a legkisebbel. A Procontrol által tesztre adott KX-F7B kellemesen formatervezett kis masina. Mivel a második legkönnyebb egység, kacérkodni lehet a hordozásával. Nem tud sokat, de amit tud, azt szépen teszi. Kiemelkedő esztétikai igényű titkárnők keze alá feltétlenül ezt ajánljuk. A sokaknál megszokott laplevágó kimaradt a készülékből. A korábbi Panasonic letépőhelyet továbbfejlesztették: az igen robusztus fogazás és egy igen határozott tépés eredményeként precíz vágást kapunk, nem marad le a papír fele. A 16 karakteres LCD-t egy íves plexi takarja, amely néha torzítja a karaktereket, de a nagy méretű jelek miatt ez elhanyagolható. A gép oldalán eldugott kapcsolók közül az egyik átváltása után a gépet a gombok segítségével állítgathatjuk. Az ID-k beállításához beállítólapot használ a berendezés. Ezt a technológiát a kis Olivettinél már bemutattuk.

A KX-F90B-t is a Procontrol hozta laborunkba. Ez a masina régóta ismert a Panasonic választékából. A megszokott Panasonic formát mutatja. A dokumentum felülről lefele megy be a készülékbe, majd 180 fokos irányváltoztatás után szöveggel felénk, felfelé jön ki. A papírt ez a vezetési mód ívesen megpödri. Biztosan azért, hogy hasonlítson a hőpapírra vagy a papírusztekercsekre... A kezelőlap szöge kellemes, a kijelző – ebben a kivitelben 16 digites – jól olvasható. A készülékben kazettás üzenetrögzítő is van. A kimenő üzeneteket memóriában tárolja, a bejövőket pedig mikrokazettára rögzíti. Az üzenetrögzítő távolról lekérdezhető. Ha van beérkezett üzenet, és beállítjuk a csengetésszámláló üzemmódot, akkor a készülék az első csengetésre jelentkezik, és lehallgathatjuk a felvett üzeneteket. Ha nincs üzenetünk, akkor csak a harmadik csengetés után kapcsolódik be a készülék, így ha csak lekérdezni akarunk, akkor a második csengetés után letéve a kagylót tudjuk, hogy nem hagytak nekünk üzenetet, és a lekérdező hívásunk nem került pénzbe.

A 130-asból a Procontrol és az Intec-Panasonic egyaránt küldött egyet. A 7-es továbbfejlesztett változata. Külalakja a 90-230 családra hasonlít, de a papírt itt nem kanyarítják vissza, hanem a felül betett anyag alul elől jön ki, irányváltoztatás nélkül. A masinába nem építettek vágót. Kijelzőjét a 90-estől örökölte. Míg a 90-es üzenetrögzítő egysége elöl helyezkedik el, addig itt kettébontották, néhány kezelőszerv elöl, a kazettás egység pedig hátul kapott egy kis kuckót. Ha nem találjuk a doksit, és életünkben nem kezeltünk faxot, vagy egyszerűen nem jövünk rá, hogyan kell kezelni, akkor a kezelőlapon keressünk egy „help" gombot, ha megvan, bátran nyomjuk meg! Egy lapnyi kezelési összefoglalót nyomtat ki a gépezet. Magyar nyelven! A start/copy gomb ennél a típusnál és a 230-asnál

kettévált, hasonlóan a Brother vagy Ricoh gépekhez.

A 230-ast az Intec-Panasonic, a Kontrax és a Procontrol egyaránt beküldte. Egymástól függetlenül, egy időben. Ez a fax az előző készülékek összegyúrt és egy kicsit továbbfejlesztett változata. Legszembetűnőbb az LCD módosítása 16 digitesről 2×20 karakteresre. Az eddigi számlekérdezéses menük immár szövegessé váltak. A szolgáltatási színvonalat is javították némileg. Van laplevágója, de nincs „help"-je. Szerintem hasznos csere.

A következő három készüléket az Intec-Panasonic küldte a ringbe. Ezek a Panasonic választékának nagykategóriásai. A 2200-as a korábbi gépekből a legjobb dolgokat örökölte, így amit valamelyikük tudott, azt beletették ebbe. Kapott egy telefonregisztert, amelyben név szerint is keresgélhetünk a hívószámok között. Ezt a masinát ellátták hibajavító algoritmussal. Üzenetrögzítője egy blokkba került, mint a 90-esnél volt. Újdonság a memória: tud fogadni memóriába és adni onnan, a memória kapacitása 14 lap.

Az UF-128-as az elődök alapvető elrendezését örökölte egy új formatervezésű házba. Tudásszintjét tekintve valahol a 130-as és a 2200-as között helyezkedik el. Kijelzője 16 digites, így a névbeírásról lemondtak a tervezők, viszont 7 lapnyi memóriával rendelkezik, ami az átvitelt mindenképpen gyorsabbá teszi. Nincs üzenetrögzítője, így ára márkatársaihoz képest magas.

Az UF-311M szakít az eddigi tervezési stílussal. Ez egy robusztus faxgép, nincs kézibeszélője és üzenetrögzítője. A készülék egy fax és egy HP DeskJet házasságából született. Nyomtatórésze tehát tintasugaras. Ezzel a hópapírból eredő összes hátrányt kiküszöbölték. Vágómű helyett persze lapadagoló kell, de az van a DeskJetnek. A nyomtatóból adódóan a készülék nyomtatási felbontása 300×300 dpi, másoláskor is ezt tudja produkálni A4-es, letter vagy legal formátumú lapokon. A faxrész majd mindent tud, amit illik. Lapmemóriája 12 lapos, de 132 lapig bővíthető. Ha kifogy a festékpatron, van elég idő a cserére, a dokumentumok a memóriába jönnek. Az átvitelt ECM (hibajavító mód) támogatja. Ennek a gépnek egy kicsit döntve van a kezelőpanelje, de nem eléggé, így ezt is egy kicsit felülről kell nézni. A masina nagy tömegű fax adás-vételére ajánlható. Előnye, hogy az általa kinyomtatott anyagot nem kell fénymásolni hosszabb tárolás esetén.

Ricoh

Az Austroprint hozta a hatalmas Ricoh-választékot.

Az RF-05 a legegyszerűbb Ricoh. Hívómúje nincs, így a csavarral biztosított fedlap alá bújtatott csatlakozóba egy telefont is be kell dugni. Alig van valami a kezelőlapon, de van egy olyan LED, amely ennél a masinánál igen fontos: kigyulladása jelzi azt, hogy a dokumentum a helyén van. Rájöttek a konstruktőrök, hogy amikor az ember betuszkolta a nyílásba a papírt, és indítani akarja, akkor még nincs befejezve a feladat, addig kell tovább gyömöszölni, míg a kis LED felvillanással nem nyugtázza küzdelmünket. Nem dramatizálok, akad benne a papír, és az első akadás – nem úgy mint a többi gépnél – még nem jelenti a papír megfelelő behelyezését. A kezelőpanelen a start és copy gombokat különválasztották, így három fógombja van. Praktikus, hogy a papírtámasztó tálcát előre lehet hajtani a kezelőpanelre, így védi azt. Sajnos a középső részén van egy kivágás, így a kezelőpanel alsó részén középen fedetlen marad néhány gomb – semmi sem lehet tökéletes. A papírletépő hely pedig egyenesen használhatatlan, írhatnám úgy is, hogy nincs. A gép jelzi egy szaggatott vonallal, hogy hol kell letámadni egy ollóval a kifele tekeredő anyagot. Nem túl barátságos megoldás.

Az RF-06-os sokban hasonlít a kis testvérére. Amivel bővítették, az a hívómú és egy kijelző. A kezelőpanel annyira döntött, hogy kényelmesen nyomogathatók a gombok, jól olvasható a kijelző. Sajnos örökölte a papírt le nem vágó és a letépést se segítő kialakítást. A dokumentum behelyezése ebbe a készülékbe nem problémás, így a sikeres bedugást visszajelző LED eltűnt a kezelőpanelről. Több gomb öleli körül a hívóművet, mert ha már tettek bele egy hívót, akkor ezt némi szolgáltatásbővítéssel is egybekötötték.

Az RF-08-as ugyanez szűrkében – mondhatnánk. Igazságtalanok lennénk. A hívóművét módosították, kigyomlálták az egygombos hívórészt, cserébe a kétgombos hívórész duplájára növekedett. Az ára viszont hatalmasat ugrott. Érthetetlen. Lehet, hogy nem találtam meg

a
Silicon Graphics
teljes termékskálája és legújabb
UNIX munkaállomása az

INDY

Alkalmazásainkból:

Pro/ENGINEER
az első harmadik generációs 3D-s CAD/CAM rendszer

AutoCAD
a legnépszerűbb desktop CAD program

ProChem-C
3D-s létesítménytervezés

Softimage
broadcast animáció és video editálás

CREATIVE Engineering Kft.

CREATIVE

Bemutatóterem : Bp. XI. Frankhegy u. 12.
Levélcím : 2040 Budaörs 1., Pf. 174.
Tel. : 185-2892, 173-5224
Fax : 153-8154, 116-7500

INFORMÁCIÓS SZÁM: 254

Számítógépek! Alkatrészek!

DHS MAGYARORSZÁG

alaplapok
winchesterek
floppy meghajtók
egyéb alkatrészek
komplett gépek igény szerint

Minőség elérhető áron!

DHS Magyarország Kft.
1071 Budapest
Peterdy u. 14.

☎ 141-4440

INFORMÁCIÓS SZÁM: 255

azt, ami új ebben a faxban az előzőekhez képest. Ennyi pénzért már belefért volna egy levágó. Igaz, a doksi egy helyen írja, hogy „... és levágja a papírt". Sajnos a gép magyarul nem tud, a dokumentáció pedig magyar nyelvű. Marad a tépelődés. Egy adat, amit lekérdezhetünk ettől a típustól kezdődően: a küldött, illetve vett lapok száma.

Talán majd a 85-ös! Ezen már minden megváltozott. A papír mozgási iránya keresztirányú, így baloldalt fut ki az eredmény és a betett dokumentum egyaránt. A dokumentumolvasó fölött, egy kis nyitható „hídon" van a kezelőpanel. A feliratok és a szervizben beállított társalgási nyelv itt a spanyol, így elég nehezen boldogultam a készülékkel. A nem túl jó, de magyar nyelvű dokumentáció német feliratokra hivatkozik (lásd még Murphy). A szöveg megemlíti, hogy a géphez soros vonalon keresztül nyomtató is kapcsolható, és azon tökéletesen jelennek meg a faxok. A soros kimenetet nem találtam. Mint kiderült, Európába ezt a változatot nem szállítják. A készülék saját, belső nyomtatója is szépen rajzol, de sajnos halványan, hiába kísérleteztem a különböző sötét-világos beállításokkal. Egy érdekes szolgáltatást építettek bele. Kimenő üzenetet tud félvezetős tárolójában rögzíteni, így értesíthetjük az ellenállomást, hogy ez egy faxkészülék. (Ha esetleg az ezt követő sípoló hangról nem jönne rá az, aki nekünk faxot akar küldeni.) A dokumentáció szerint az utolsó 10 hívott számot tárolja, és ezek ismételhetők, valamint ismeri az utánküldés funkcióit. Összegezve: a masina sokat tud, de az átkos körülmények miatt (dokumentáció és spanyolul nemtudás) nem tudta kibontakoztatni erényeit.

Az 550-esnél már nem lehet gond, a magyar dokumentáció egy fokkal jobb, a benne hivatkozott német szövegek helyett angol feliratok találhatók a gépezeten, de az üzenetek nyelve német és a doksi is német szövegekre hivatkozik. Íme: azért néha egyezik valami (stimmel something)! Az alapbeállításon is javítottak. Míg az előző Ricoh masinák számkódos menüvel rendelkeznek, itt emellett hajlandó végigballagni a lehetőségeken – barátságosabb, mint a többi. Persze itt is van olyan dolog, amin fennakadtam. A kimeneti adáslista, annak ellenére, hogy sikeres volt az átvitel, tartalmaz egy háromsoros hibajel-magyarázatot.

Samsung

A Kventa egy Samsung masinával látott el bennünket. A készüléknek ívelt fedlapos kezelőpanelje van, hasonló gondjaim voltak vele, mint a Canonnal, nevezetesen a kezelőpanel döntési szöge kissé előnytelen volt. A kijelző kontrasztos, laposabb szögből is jól látható, sajnos a díszmaszk takarja az alsó sor alsó felét, így fölé kell hajolnunk, ha kíváncsiak vagyunk a kiírásra. Volt egy kis problémám az egygombos hívásbillentyűzet kialakításával is. A vékony gombocskák normál szélességűek, de ha nem találunk a közepükbe, akkor jobbra-balra nyeklenek-nyaklanak, azt hinné az ember, hogy a gombok két oldala más funkciót rejt. Ezt támasztja alá a feliratgrafika is. De nem így van! Minden egyes gomb, bárhol is nyomjuk meg, bárhogy is bicsaklik, egy hívást kezdeményez, és nem kontakthibás!

A készülék szolid kivitelű, a középkategória nem hivalkodó példánya.

Toshiba

Ez a gép, melyet a Toshiba küldött hozzánk, egy nagyágyú. A masinában egy lézernyomtató dohog. Ennek megfelelő a teljesítménye és az ára. Még másolóként is kiválóan lehet használni. A kialakítás emlékeztet a két nagy Ricohra: papírfutás keresztben, kezelőpanel a scanner felett, mint egy parancsnoki híd. Kijelzője 4×20 karakteres, erre már sokminden kifér, akár tízféle nyelven. Sajnos ezek között a magyar nem szerepel. Nagyon zavaró, hogy az egyszerű, sokszor szükséges dokumentumtípus/felbontás beállítás csak a menüből végezhető el. A menüpontok előhívása számvezérléses, a számokat egy menüfát ismertető helplap kinyomtatása után viszonylag könnyen meg tudjuk adni. A készülék extra szolgáltatása a részlegkódhasználat. A fa-

Faxnik serege – avagy az engedélyeztetés

A távmásoló-készülékekre van egy, a nemzetközi ajánlást követő magyar szabvány (MSZ-17-059). Van egy PTF-ünk, amely cerberusként ügyel a szabvány követelményeinek betartására. Akik végigkövették modemes sorozatunkat, azok megismerkedhettek a modemengedélyeztetési procedúrával. A faxok területén hasonló az eljárás – nagy üzlet (természetesen nem a vevőknek). Azt mindenki megérti, és nem apellál ellene, hogy a posta védje az olyan-amilyen hálózatát, hogy legalább a ráakasztott készülékek ne rontsák tovább az állapotokat. De sokak számára – így nekünk is – érthetetlen: miért van szükség arra, hogy a készülék bizonyos naplózási adatokat képes legyen 168 órán át tárolni (2.4. paragrafus). Ha a vevőnek nem tetszik egy ilyen készülék, nem veszi meg. Lehet, hogy naplót se akar készíteni, hiszen a naplózást általában ki lehet kapcsolni.

A másik problémás előírás a készülékazonosító. Teljesen jogos álláspont a PTF-é, miszerint hamisítási lehetőséget eredményez a készülék kódszámadójának átprogramozása, így ezt csak szervizes szakember végezheti el. Bombaüzlet egy telefonszám-változás után – a szervizeseknek. Ehhez a titkolózáshoz persze a világon mindenütt az e korlátozás nélkül gyártott és forgalmazott készülékeket át kell alakítani (buherálni, fusizni, gányolni...), hogy a PTF-nek megfeleljenek. Ha valaki faxszal akar visszaélni, akkor erre rengeteg egyszerű módja lehet. A faxon nem lehet eredeti aláírást küldeni, hiszen ami megérkezik, az másolat! Emiatt könnyen hamisítható egy aláírás, például ollózással vagy szkennéléssel. Tippeket adok? Nem, csak felhívom a faxolók figyelmét a lehetőségre, ezért célszerű, telefonon megbeszélni a megrendelést, szerződést, amit azután faxon átküldenek. Így már védve leszünk egy esetleges aláhamisítástól. Nos, ezek után mi jelentősége van az állomásazonosító bonyolult és eltitkolt átállítási lehetőségének?

A bevizsgálás természetesen nem ingyenes, nem gyors, s mindennek költségeit a vevők fizetik – az árban. Sok cég ezért kihagyja a PTF-et, és hatósági adóbefizetést jelző címkével nem rendelkező – így olcsóbb – faxokat kínál. Ezek azonosítója persze állítható, a művelet leírása megtalálható az általában angol nyelvű gépkönyvben. S van egy másik lehetőség arra, hogy egy cég olcsó faxot hirdessen akármelyik újságban: nem írja oda az üzembehelyezés díját. Ez utóbbi tízezer forintig is terjedhet, így azután könnyű olcsó készülékkel becsalogatni a vevőt. Ha azután a megfogott „madár" nem menekül át az utca túloldalán levő boltba, ahol ugyan drágább a készülék kétezer forinttal, de olcsóbb az üzembehelyezés négyezerrel, akkor megnyerték a csatát – de talán nem a háborút.

xolás megkezdése előtt – ha ez az üzemmód be van állítva – meg kell adni a részlegkódot. A listákat részlegkódonként készíti, így azokat elszámolásra is lehet használni. Az átviteli rész mindenféle adatátviteli módot ismer, a hibák ellen az ECM védi.

Nagyon kellemes a használata. Összegezve: központi faxként kiváló lehet.

Összefoglalás

A távmásolóteszt objektív mérés híján erősen szubjektív. Ennek problémáit felvállalom azzal, hogy szubjektivitásomat a műszaki adatokkal próbáltam korlátozni. A tervezett mérésekhez a Consultronics faxmérő automatát szerettem volna megkapni. Nem sikerült. A PTF mérőlaboratóriumában is mérhettem volna, de oda nem akartam becipelni az összegyúlt faxokat – érthető okokból.

A táblázat elkészítéséhez minden fax minden fellelhető adatát kibogarásztam a dokumentációkból. Némelyikhez csak egy elég gyatra, magyar fordítású, stencilezett anyag érkezett, de volt teljesen korrekt, magyar nyelvezetű, füzött doksi is: Brother, Intec-Panasonic. A dokumentáción azért lovagolok ennyit, mert nem távközlési mérnökök kezébe kerülnek a nem is olcsó masinák. Ha a kezelő nem érti meg az egyes funkciók beállítását, akkor hibás működés lehet az eredmény – ami másokat is zavar –, vagy egyszerűen a szolgáltatások egy része mintha benne sem lenne a gépben, mert nem tudják beállítani.

A gyengének minősített faxok nem jelentenek használhatatlan masinákat! Ezek a gépecskék nem „dobd el" gépek, hanem egyszerűen csak keveset tudnak. Ezek is jól elküldik és veszik a faxokat, de ezen felül semmit nem nyújtanak. A nyomtatási minőségük általában elfogadható, sőt volt olyan gép, amelynél ezek az egyszerűbb szerkentyúk is jobbat produkáltak!

CHIP-TIPP

A végértékelés során három masina ért el jó/kiváló értékelést. Lehet, hogy nagyon szigorú szemmel vizsgáltam a gépeket, de nem találtam olyat, amelyben minden tökéletes lenne. Ez persze természetes, hiszen egy gép konstruálása mindig műszakikereskedelmi-gazdasági optimumkeresés, nyakonöntve a tervezőgárda lelkivilágával. A három gép közül kell választani. A CHIP-TIPP-et jelképező almát mindig nehéz odaítélni.

Ez a teszt egyik legnehezebb pillanata. Ha a bombázó Toshiba kapja, akkor azt mondják – teljesen jogosan – annyiért könnyű és mindig a legdrágább győz, mert ő tudja a legtöbbet. Toshiba ezzel kiesett. Maradt két gép, a Canon és a Brother 390DT. Ezek majdhogynem fejfej mellett végeztek.

Bár a Canon kezelőpanelja közepes minősítést kapott, az egyéb szempontok szerint a masina nagyon jó. A hónyomtatós telefaxok között ennek a gépnek volt kiváló a nyomtatási eredménye. A szolgáltatások körében a Brother nagyobbik gépe mindent tud, sőt van benne lekérdezhető üzenetrögzítő is. Végül is az ár döntött a két készülék versenyében: a Canon faxa másfélszer drágább, de ennyivel nem tud többet. Így a Brother 390DT gép kapta a CHIP-TIPP-et, hiszen az ár is lényeges szempont.

Krizsán György

ELENDER

Keressen föl minket október 12-16 között az "A" pavilon 311/11 -es standján!

COMPFAIR 93

Winchesterek az ELENDER-től, a Maxtor disztributorától !

Az olcsó 7345A winchester!

Paraméterek:
- 345 MB
- 14 ms hozzáférési idő
- 64K Cache
- 1" magas
- 3,5 drive

Biztonság:
- 2 év garancia
- 300.000 óra MTBF
- Novell bevizsgált

Ezzel a winchesterrel az Ön számítógépe már a holnap igényeit is kielégíti!

Szeptembertől már SZOMBATHELYEN is ELENDER
9700 Szombathely, Hunyadi u.
Tel./Fax: (94) 312-265

ELENDER COMPUTER
1134 Budapest, Csángó u. 13. Tel./Fax: 129-9080
4029 Debrecen, Csapó u. 100. Tel./Fax:(52) 313-795
6725 Szeged, Katona J. u. 9. Tel./Fax:(62) 310-269
8200 Veszprém, Madách I.u. 11.
Tel./Fax. (88) 328-235

INFORMÁCIÓS SZÁM: 256

elektro soft

ELEKTROSOFT RT.
5000 Szolnok, József A. u. 6–8.
Tel: (56) 344-999
Fax: (56) 344-222

AHOL MINDENT ELÉRHET...

- REÁLIS ÁRAK
- MEGBÍZHATÓ MINŐSÉG
- TELJES KISZOLGÁLÁS
- GARANCIÁN TÚLI SZERVIZ

AJÁNLATUNKBÓL:

HEWLETT PACKARD
PERIFÉRIÁK

US Robotics®
MODEMEK

star
PRINTEREK

INFORMÁCIÓS SZÁM: 257

SMP SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KFT.
1139 Budapest, Fiastyúk utca 71. • Telefon-telefax: 129-0867

INFORMÁCIÓS SZÁM: 268

Új rovatunk elé...

Az újság készítése, a számítógépek folyamatos használata közben, a tesztelések sokaságában gyakran bukkanunk olyan információkra, tapasztalatokra, amelyeket egyrészt szinte lehetetlen (időhiány miatt) pontosan leellenőrizni, másrészt viszont nagyon fontos kis információk, melyeknek értéke van, bár ezt forintosítani nehéz lenne. Ezek azok az apró tippek-trükkök, kiegészítve tapasztalásokkal, háttérinformációkkal, amelyek sokba kerülnek – főleg időben –, ha nekünk kell újra felfedeznünk őket, de csak igen ritkán olvashatunk róluk.

Ezért foglalkoztat bennünket már egy ideje a gondolat, hogy ezeket valahogy megosszuk olvasóinkkal, így is segítve a számítógéppel való munkát. Ilyen jellegű próbálkozás volt eddig az egyelőre nem működő CHIP Forrás s a Tippek-trükkök rovatunk. Inline-nak elkeresztelt új rovatunk ötleteket, megoldási javaslatokat és saját tapasztalatainkat tartalmazza. Nem ellenőrzött információkat szubjektív köntösbe öltöztetve tálalunk, de reméljük, hogy inkább bensőséges, szakmai hangulatú írásokat, mint „bal hónalj alól tekintett, déli irányban észlelt naplemente esetén az adott szoftver és a speci kigészítő hardverek együttműködésének lehetetlenségét" közlő, álszaktudást keltő cikkeket olvashatnak majd.

Az „Inline" nevet a programozástechikából vettük át. Így említik azokat az eljárásokat, kódrészleteket (itt: infót), amiket a szokásos megoldásnál gyorsabb programfutást (itt: közlést) eredményező módszerrel illesztenek a programba (itt: a CHIP-be). Az inline eljárások megnevezésére eddig egy magyar megfelelőt találtak: „nyílt szubrutin". A magasszintú nyelven írt programokba beilleszthető inline assembly kódrészleteknek pedig nincs magyar neve.

Tapasztalatok a Windows és az ARJ világából

Hétköznapi bosszúságok

Az utóbbi hetekben munkám során számos feleslegesen eltöltött órát sikerült kidobnom az ablakon a különböző szoftverek „specialitásai" miatt. Körülbelül ezzel telt be az a bizonyos pohár, és szerkesztőségi konzultációk után ekkor indítottuk el a régen tervezett Inline-t.

Arj 2.30

A merevlemezem nem viselte jól a folyamatos nyúzást, a nyári meleget, és rendszeresen rakoncátlankodott. Első hidegrázós lemerevedése után azonnal végrehajtottam a régen halogatott mentést, amint a vincsi jó lelke engem megszánva mégis életjelet adott magáról. A feladat egyszerű volt: ARJ-vel betömörítettem mindent a gyökértől kezdve az utolsó alkönyvtárig. Egyetlen paranccsal az összes file-t, a könyvtárszerkezettel együtt, 1,2 Mbyte-os szeletekre vágva eltettem egy másik merevlemezre. Így kevés időt vett igénybe, s ha kell, az anyag viszonylag gyorsan továbbmenthető floppyra.

A következő napokban tovább dolgozva megterheltem a vincsit még vagy 50 Mbyte információval (a mérete 330 Mbyte). Ez már elég sok volt ahhoz, hogy ismét a mentésre gondoljak, és egyik este elindítottam újra az ARJ-t, az előző mentés könyvtárába, egy sima *u azaz* update paranccsal. A tömörítés megnyugtató kezdete után villanyt leoltva távoztam, hadd ketyegjen a gép amíg akar, reggel majd megnézem az eredményt.

Reggel érkezve első dolgom volt a gépre pillantani, amely veszett tempóban még mindig dolgozott, látszólag újabb és újabb részfile-okat update-olva, de új információt nem találva igazából nem tömörített. Csodálkoztam a dolgon, de hát biztosan kikészítette az időközben beszúrt sok file, így számolgat még egy darabig. Meglepetés akkor ért, amikor az .A99 kiter-

INFORMÁCIÓS SZÁM: 112

TÖBB MINT

5 00 000

FELHASZNÁLÓ NEM TÉVEDHET

Csak Európában több mint **5 000 000** felhasználót győzött meg az OKI termékek kivételes minősége arról, hogy nyomtató, telefax vásárlásakor az optimális megoldást, döntést hozta meg.

Az intézményi felhasználók legdifferenciáltabb igényeitől a kisvállalkozások költségminimalizált beszerzéséig az OKI és üzleti partnerei megbízható minőségi technológiát, műszaki és szervizszolgáltatásokat garantálnak.

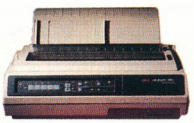

Rábízhatja jövőjét a legjobbra
OKI Képviseleti Iroda
Budapest, 1075 EURÓPA CENTER Károly krt. 11.
Tel.: 269-7873, fax: 269-7872

OKI
People to People Technology

Telecommunications Information Processing Electronic Devices

INFORMÁCIÓS SZÁM: 269

PANNONSOFT
Magyar-Osztrák Számítástechnikai Kft.
1114 Budapest, Bartók Béla út 9.
Telefon/fax: 185-0856

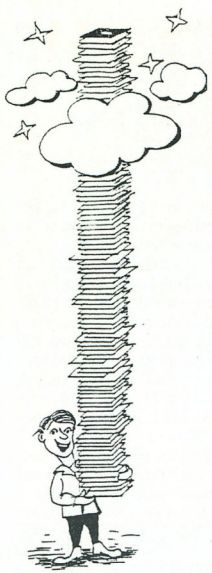

SHAREWARE PROGRAMOK
Több mint 8000 kitűnő programlemez.
Kérje katalógus-lemezünket, postán megküldjük!
(HD lemezen 100 Ft)

Fantasztikus
CD-ROM
kínálat a PannonSoftnál!
100-féléből válogathat, 800-ból rendelhet!

MINŐSÉGI SZÁMÍTÓGÉPEK, NYOMTATÓK
AST
ALR
COMPAQ
HEWLETT PACKARD

jesztésű file után továbblépett az .A00-ra, majd az .A01-re, .A02-re és így tovább. Ekkor esett le a tantusz, miért dolgozik olyan gyorsan: hiszen már nincs hova pakoljon, minden megtelt, és szegény gügye folyamatosan keres üres helyet a maradék információnak. A tömörítést megszakítva megnéztem az eredményt. Újabb meglepetés: rossz könyvtárba tömörített. A kiadott parancsot ellenőrizve kiderült, azt csinálta, amit mondtam neki: elütöttem a könyvtár nevét.

> Az ARJ 2.30 az *u* parancs esetében nem reklamál, ha nem talál mit módosítani, hanem létrehoz egy új file-t (file-sorozatot).
>
> Szeletelésnél, ha nem adunk meg kiterjesztést, akkor .ARJ-vel kezdve, .A00-val, .A01-gyel folytatva megy .A99-ig. Ha az így elnevezhető 100 file megtelt, nem tud mit kezdeni a megmaradt anyaggal, és végtelen ciklusba kerül. Nagy mennyiség tömörítésénél ezért a parancssorban adjuk meg a tömörítvény nevéhez a .000 kiterjesztést (például MENTES.000), így elmegy .999-ig, s 1000 file általában elég...

Az ARJ-s tömörítésről a szerkesztőségben beszélgetve egyébként arra jutottunk: valószínűleg nem ajánlatos szeletelt file-okat update-olni, mert nem biztos, hogy a feladat minden buktatójára gondolt a szoftver fejlesztője, Robert K. Jung. Nekem szerencsém volt: a mentést újra update-olva, a vincsicsere után kitömörítve minden megvolt, és a helyére került.

Az alapok a haladóknak is kellenek

A vincsicsere kapcsán természetesen én is elkövettem azt a hibát, amit másoknál rendszeresen apró mosollyal javítunk ki. Nevezetesen, ha a rendszerlemezemet lementem, majd letörlöm vagy kicserélem, akkor illik a CONFIG.SYS-t és az AUTOEXEC.BAT-ot a bennük meghívott programokkal, a rendszer indulásához szükséges file-okkal, valamint a kitömörítő programmal együtt egy floppyra kimenteni.

Nálam az IDE-csatolós C: cseréje után természetesen nem akart elindulni a két másik, SCSI-csatolós vincsi. Az egyiken a C: volt betömörítve. Szerencsére az IDE-vincsit még nem töröltem, így visszatéve, a szükséges file-okat lementve a cserét sikeresen elvégeztem.

> Ha a bootlemezünkhöz nyúlunk – ez a legtöbb helyen a C: –, akkor törlés, tömörítés, formattálás vagy csere előtt mindenképp nézzük végig, mire van szükség a rendszer előző állapotban való felállásához, és mentsük ki ezeket floppyra.

Ez magyar viszonylatban, ahol a gyári lemezek nem mindig vannak kéznél, különösen fontos... De ha mindenünk legális, akkor is sok időt takaríthatunk meg, ha nem kell mindent újra telepítenünk.

Excel angolul és magyarul

Szeptember első napjaiban kaptuk kézhez az Excel 4.0 magyar változatának végleges lemezeit. A Microsoftot dicséri az az aktivitás, amellyel a magyar verziók készülnek. A windowsos világ véleményem szerint akkor jön el a hazai piacon is, ha az adminisztráció területén dolgozó hölgyek körében már csak a számítógéppel szemben való ellenérzést, és nem az idegen (angol) nyelvből pluszként adódó nemértést kell legyőzni a szakembereknek. Ezért nagyon fontosak a windowsos programok magyarításai.

A magyar Excelt telepítettem, de külön könyvtárba – egy új verziónál legyen óvatos az ember. A régi angol mellett elkezdtem néha a magyart is használni, és tetszett. Különösen egy hibája.

Az Excel 4 az összes file-ját az általunk megadott könyvtárba telepíti, így gond nélkül lehet egymás mellett két különböző verziója. A perverzitást növelendő ugyanabba a programcsoportba helyeztem el őket: a táblázatkezelők között volt egy angol és egy magyar változat. Mind a kettő rendben működik, sőt együttműködik. Ugyanis egy file-t – mint a későbbi dokumentációolvasásnál kiderült –, az EXCEL4.INI-t, a telepítéskor a WIN.INI-t tartalmazó könyvtárba rak. Ez a Windows könyvtára. Mind a két változat ezt teszi, így azonos EXCEL4.INI-t használnak, tehát azonos beállításokkal indulnak. Ami nekem, tesztelőnek jó, de igazából nem tetszik – nem tudom még, hogy később milyen gubanc lesz belőle.

Az egész ott tűnt fel, hogy nagyon gyakran használok azonos táblázatokat, és az Excel az utolsó négy használt file-t a *File* menü alsó részében felkínálja nyitásra, így nem kell mindig végigböklésznom az *Open* menüt. Ezt az infót az EXCEL4.INI-be menti el, így történhetett meg, hogy először feltűnés nélkül ugrottam az egyikből a másikba.

Ez a szituáció lehet jó is, ha például Excelt oktatunk magyarul, de igazából az angol menüben vagyunk otthon, s szeretnénk ott megnézni, hogy hol találjuk a keresett részeket. De a kisördög azt súgja: lesz még gondom ezzel...

A dokumentációt böngészve kiderült, hogy korábbi verzióval nem akadhat össze az új, mert eddig a beállításokat részben a WIN.INI, részben az EXCEL.INI tartalmazta. A leírás szerint a hálózati verzió is létrehoz egy másolatot a userek számára, így ott sincs összeakadás.

Ez az a tipikus eset, amikor sikerült a tesztelés kapcsán egy olyan helyzetet létrehozni, és egy olyan hibát észlelni, amire nem valószínű, hogy bárki gondolt, de végül is nem hiba, hiszen a program eddig tökéletesen működik.

Magyar Windows milyen nyelven?

A vincsi rakoncátlankodása előhozott egy másik érdekességet is. A WordPerfect Presentations

INFORMÁCIÓS SZÁM: 270

telepítése közben többször elszállt a Windowsom, mint utóbb kiderült, lemezolvasási hibákból adódóan. Az új vincsin tökéletesen lefutott a telepítés. A Windows 3.1 magyar változata az elszállást nagyon kulturáltan kiírja a képernyőre, az általa tippelt okot is közli, majd megpróbál továbbmenni, a hiba ellenére a rendszert újra felállítani. A hiba jellegétől függ, sikerül-e a dolog. Eddig nem sok esetben sikerült, elszállás azonban sok volt.

Egy hibaüzenet láttán viszont a vincsim után én is lemerevedtem. Az üzenet betűre pontosan a következő volt: „VAZNA CHYBA DISKU Behen zapisu na diskovu jednotku C nastala vazna chyba. Pri pokracovani bude proveden novy pokus zapsat data. A folytatáshoz nyomja meg valamelyik billentyűt!"

Ugye értik?! A gép valamilyen szláv nyelven (nem nyomoztam utána) üzen valamit, amire mi nyugodtan nyomjunk meg egy billentyűt. Belegondolni is rossz.

Mi történik, ha a gép Gizike – akit épp most vettünk rá a számítógép használatára – asztalán ilyet üzen? Másrészt vannak „szakemberek", akik ilyenkor „Vírus!" felkiáltással keltenek pánikot, és teszik nélkülözhetetlenné magukat.

Kis nyomozásra volt szükség, és kiderült: semmi másról nincs szó, mint a fatware-gyártók felületességének mintapéldányáról. Sikerült a Microsoftnál egy fordítás közben némi idegen szöveget bekötni a magyar verzióba.

A Norton Utilities szövegkeresőjének segítségével gyorsan megleltük a bűnöst. Ezt a szövegrészt – számos magyar utasítás mellett – a SMARTDRV.EXE tartalmazza a file végén, mintegy odavetve. Az összes többi megjegyzés magyar, így reméljük, ritkán fordul elő, hogy ilyesmi jelenik meg a képernyőkön.

Ez az eset is azok sokaságához tartozik, amit a szoftvergyártók elkerülhetnének a helyi – esetünkben magyar – szakemberekkel, ne adj' isten újságírókkal való konzultáció segítségével.

A SMARTDRIVE magyarítása teljesen feleslegesen kidobott pénz és munka, hiszen az átlagos felhasználó örül, ha a Windowst és az alkalmazásokat tudja használni, és nem áll neki finomítgatni.

A Windows magyar változata azonban tartalmaz egy szolgáltatásnak nevezett pofátlanságot is. A Microsoft úgy gondolja, ha magyar Windowst telepítünk, akkor nekünk feltétlenül kell a magyar DOS is, ezért közli, hogy minden Windows-indításkor megnézi, telepítve van-e a 852-es kódtábla, és ha nincs, akkor telepíti azt. Erre a Windowsnak egyébként semmi szüksége, és a kódtábla ellen a szakemberek sokasága tiltakozik, mert az angol nyelvű szoftverek képét – és részben működését – lehetetlenné teszi. Kezdő felhasználó nem figyel fel erre az üzenetre, és a Windows első indítása után sok munkával takaríthat...

„Ha a magyar Windows telepítése után nem akarjuk a DOS-t a 852-es kódtáblával használni, azonnal, még kilépés előtt távolítsuk el a startup csoportból a 852-est tukmáló programot. Tegyük ki valahová, vagy egyszerűen töröljük. Ha kell, később még megtalálhatjuk."

Lehet, hogy az itt felsorolt hibák elkerülhetők, az információk megtalálhatók, ha elolvassuk a kézikönyveket. De a mindennapi munka során nem mindig van idő erre, és reméljük, hogy saját felhasználói tapasztalataink életszerűbbek, mint a kézikönyvek több ezer oldalas meséi.

Noé Gábor

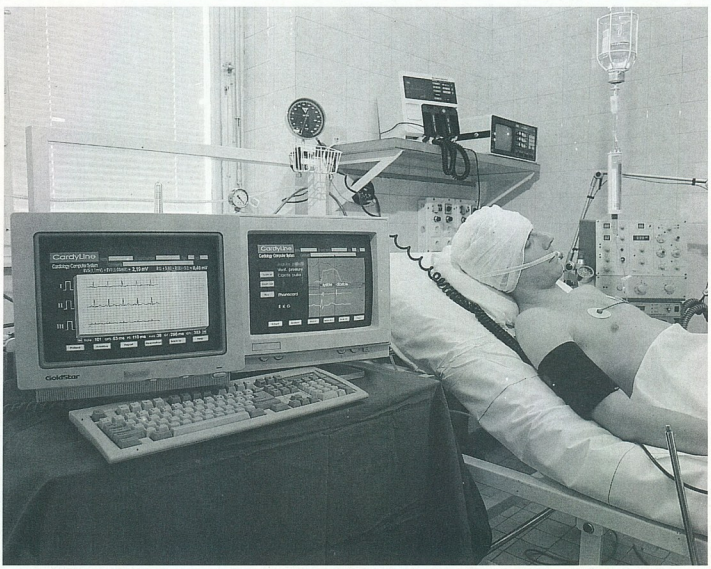

Amikor minden megtörténhet

Akkor van egy lehetőség, amit mindenképpen ki kell zárni. ***A hiba lehetőségét.*** Pontosan tudják ezt azok a kórházak is, ahol az orvos munkáját krízishelyzetben az X-BYTE számítógép-hálózatai segítik. És ilyen pillanatok bárhol, bármikor adódhatnak.

Várjuk Önt is a Compfairen az "A" pavilon 202. standján.

Akár az Ön cégének életében is. Amikor a korszerű információs rendszer életmentő lehet. Éljen a lehetőséggel! Konzultáljon az X-BYTE szakembereivel! Többé nincsenek beláthatatlan következmények, csak belátható folyamatok.

X-BYTE Számítógép-hálózatok Mesterség És Intelligencia

X-BYTE SZÁMÍTÁSTECHNIKA

1138 Budapest, Népfürdő u. 17/e
Telefon: 173-1329
Telefax: 173-1530
Telex: 22-3399

MediaComm

Kérem részletes információjukat!
Név: .....
Vállalat: .....
Cím: ☐☐☐ .....
Tel: ..... Fax: ..... Tx: .....
Kérjük, hogy ezt a szelvényt levélben vagy telefaxon címünkre juttassa el. /Chip/

INFORMÁCIÓS SZÁM: 271

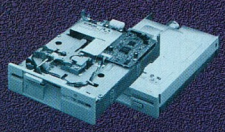

Floppy disc drive

GONDOLAT

Hard disc drive

A rendszerbe szedett gondolatok, melyek kellő intelligenciával

Monitorok

TETT

Számítógépek

eljuttatnak a megoldásig. A hétköznapok nyelvére fordítva: minőség,

Mátrix-nyomtatók

MEGOLDÁS

Lézer nyomtatók

teljesítmény. Ezt kínálják Önnek a Samsung irodatechnikai rendszerek.

SAMSUNG IRODATECHNIKAI RENDSZEREK MEGVÁSÁROLHATÓK:

Elender Kft. 1134 Budapest, Csángó u. 13. Telefon: 129 9080

Ready Kft. 1054 Budapest, Báthory u. 19. Telefon: 131 0518

KSH (SZÜV) Váll. 1145 Budapest, Szugló u. 9-15. Tel.: 183 0123

Kventa Kft. 1067 Budapest, Podmaniczky u. 37. Telefon: 269 5262

Mikropo Kft. 1065 Budapest, Nagymező u. 51. Telefon: 112 7830

Samsung Electronics Magyar Rt.
1039 Budapest, Lehel u. 15/17.
Tel.: 188 7925, 250 2311 Fax: 1689453*

AZ ÉLETRE KELTETT TECHNOLÓGIA

SAMSUNG ELECTRONICS

*Csak kereskedőknek

Kerorg Kft. 1136 Budapest, Pannónia u. 32. Telefon: 270 0434

Win Computer 1067 Budapest, Szondi utca 19. Telefon: 153 4304

Foxtrend Kft. 8000 Székesfehérvár, Kelemen B. u. 17. Tel.: (22) 326 675

Texim Kft. 3830 Miskolc, Kőris u. 20. Telefon: (46) 352 078

Transfer Kft. 4400 Nyíregyháza, Hősök tere 7. Tel.: (42) 313 843

INFORMÁCIÓS SZÁM: 273

CD-ROM-os PC-k, 175 ezer Ft-ig

Repülőrajt a multimédia világába

Mostani tesztünket a multimédia ihlette. A tesztre bekért gépeknek így két lényeges feltételnek kellett eleget tenniük: rendelkezniük kellett CD-ROM-mal, és áruk nem haladhatta meg a bruttó (tehát áfával együtt számított) 175 ezer forintot.

RECOGNITA
Részvénytársaság, Budapest

Tisztelettel

meghívjuk Önt

a

COMPFAIR 93

kiállításra,

(BNV terület,
1993. október 12-16.)

ahol

világhírű

- karakterfelismerő rendszereinkkel
- TEKTRONIX színes nyomtatókkal
- HP scannerekkel és
- új, kedvezményes akciókkal

várjuk Önt, az
„A" pavilon 213/5-ös
standján.

Balássa

RECOGNITA
Részvénytársaság, Budapest

1012 Budapest, Márvány u. 17.
Tel: 201-7973, Fax: 201-7607

INFORMÁCIÓS SZÁM: 230

Minden időszaknak megvan a maga számítógép-alkatrész divatja. Ilyen volt a tavaly nyár végi 386/40-es roham, s az idei év eleji 200 Mbyte-os winchesteráradat. Most – éppen túljutva a VESA-local hullámon – a CD-ROM-ok korszakát éljük.

A multimédia fokozatosan lépett be a mindennapi életbe. Először csak a különböző filmekben – a számítógépes filmkészítés, hangtechnika eszköztárában –, aztán szép lassan a játékokban is. A Windows is követte az immár multimédiának nevezett irányzatot. Ez nemcsak azzal járt, hogy megnőtt a grafikus kártyák felbontása, sebessége, hogy megjelentek különböző beviteli eszközök, illetve a speciális hangkártyák, hanem azzal is, hogy sok program mérete ugrásszerűen megnőtt. Ez a növekedés pedig többnyire kisebb lehetett volna, de egyes gyártó cégek nem fordítottak, vagy nem tudtak elég időt fordítani rá a verziószámhajszában. A színre lépő CD, amely az optikai lemezt hivatott felváltani több téren is, segített a lassan kaotikussá váló adattömegek kezelésében. Egyrészt – egy átlagos winchesterhez mérten – hatalmas mennyiségű adat tárolható a CD-lemezeken. Másrészt, ha már multimédiáról van szó, miért ne lennének használhatók az audio CD-k is? A legtöbb mai multimédia CD ezeknek a keveréke.

Egy CD-lemez Magyarországon 3-15 ezer forintba kerül. Ez is alacsony ár, ha bármilyen más adathordozó Mbyte/Ft arányához viszonyítjuk, de néhány további dolgot is figyelembe kell venni. Egyrészt a már egyszer eltárolt anyagot nem tudjuk változtatni. Másrészt a CD-lemezek olykor messze nincsenek tele, van olyan, amelyiken csak 5 Mbyte-nyi (!) file-t adnak a kedves vevőnek. Harmadrészt ezt az árat bizony lejjebb lehetne szorítani. Nem az audio CD-k árára gondolunk – azokat óriási tételben készítik, és legtöbbször más eljárással, bár a végtermék ugyanaz –, hanem az 1000 Ft körül kapható CD-ROM-okra. Ezek teljesen hivatalos, kereskedelmi forgalomban lévő lemezek. Hogyan lehetnek ekkora különbségek? Egy egyedi CD-lemez készítése körülbelül 8-10 ezer forint. Ehhez meg kell venni egy 800 ezer és másfél millió Ft közötti árú gépet, amivel fel lehet írni a nyers CD-ket, és persze kell egy csomó nyers CD is. Ezeket nagyobb tételben úgy 1000 és 2000 Ft között lehet beszerezni, kisebb tételben sajnos továbbra is elég drágák. Ha nem vesszük figyelembe a CD felírásával járó munkaköltségeket, csak a gép amortizációját, ez akkor is 4–5 ezer Ft lemezenként. Vajon a programokat tartalmazó CD-ket miért nem lehet *préselni*, ugyanúgy, mint az audio CD-ket?! A meghajtók és a lemezek árai szerencsére a keresletre növekedtével csökkennek, és ezért egyre többen használhatják munkájuk, szórakozásuk során a pár éve még luxusnak számító CD-ket. Nagyobb adatforgalmú, kiterjedt adminisztrációjú cégeknek, intézményeknek (múzeumok, önkormányzatok stb.) pedig még egy CD-ROM-író gép beszerzése is megérheti.

Minket is a CD-ROM-ok terjedése sarkallt arra, hogy soron következő géptesztünket „CD-ROM-osítsuk". A kiírásban az eddig is megszabott „alapkiépítést" kértük a cégektől: 386SX processzor, 2 Mbyte memória, 80 Mbyte-os merevlemez, VGA-kártya, színes SVGA-monitor. Plusz CD-ROM meghajtó. A beküldő cégek – figyelembe véve a multimédia-alkalmazások teljesítmény-igényét – jó érzékkel mindannyian olyan kiépítésű gépeket neveztek be, amelyek *valóban* alkalmasak ilyen célokra.

„És megérkezének vala a tesztgépek, s mindegyikben vala a CD-ROM. S hasonlítának egymásra mint két tojások." Ilyen érzéssel kezdtünk a tesztekhez. Összesen hat gép gyűlt össze. Szétszedésükkor érdekes tapasztalatokhoz jutottunk. Az alaplap szinte kivétel nélkül az Opti chip-up' alaplapja volt – a többi pedig feltűnően hasonlított hozzá –, eltérés mindössze a VESA-local bővítőhelyek számában volt. Sajnos csak a Fefo gépe használta ki az alaplap adta lehetőségeket. Hasonlítottak a házak (három teljesen egyforma volt), hasonlítottak a CD-k (itt is három tökéletesen megegyezett).

Akadt persze más hasonlóság is, például az, hogy a kis órajel-kijelzők egészen vad értékeket mutattak, 18 MHz-től egészen 64 MHz-ig (ami, ha figyelembe vesszük a szintén „egyen" 40 MHz-es AMD 386-os CPU-t, az egyetlen 33 MHz-essel együtt, még furább). Floppyk, tápegységek... Mindez talán azt jelenti, hogy a cégek megtalálták a legjobb minőség/ár arányú alkatrészeket. (Ilyen például az AMD 386/40.)

Mielőtt végigvennénk a konkrét gépeket, egy jó hír: a tesztben most négy olyan cég is jelen van, amely bár közismert, mostanában nem szerepelt tesztjeinkben.

Fefo

á5-s1/1-m1-c1

Tesztünkön eddig még nem láthattunk vendégül gépet a Fefótól, pedig sokan kíváncsiak voltak, hogy az egyik legolcsóbbnak ismert cég milyen termékeket ad. Nos, a hozzánk beérkezett példány több extrával is rendelkezett, többek között egy Sound Galaxy NX Pro 16 hangkártyával és egy helyisíines (local buszos) Cirrus VGA-kártyával. Utóbbinak köszönhetően jelentős előnyhöz jutott, s így a legtöbb pontszámot szerezte a tesztekben.

Ez a kártya mostanában nagyon elterjedt, alacsony árának köszönhetően. A kártya maga 2 Mbyte-ra bővíthető, és ezzel akár 1280×1024-es VGA-felbontást is használhatunk. Ez különösen azok számára jön jól, akik olcsón szeretnének egy olyan kártyát, amellyel akár CAD-, akár DTP-alkalmazások futtathatók elég nagy felbontás mellett. A kártya maga elméletileg kompatibilis a Paradise kártyákkal, a vezérlője is ugyanúgy egy WD90 sorozatú chip, mint a utóbbiaknak. Természetesen a True Color, azaz 24 bites ábrázolást is támogatja. Ezzel a multimédia-alkalmazásoknak kedvez, sajnos egyelőre az egyetlen program, amely ki tudja használni ezt a sok színt és a 16 bites hangkártyát, a Windows.

TONER KFT

Másológép és lézerprinter-kazetták felújítása német technológia alapján, garanciával, feketében és színesben.

Europa International

NE DOBJA EL!

Felújítható kazettatípusok: FC, PC, EP, EP-S, EP-L, SHARP Z-30, Z-50.

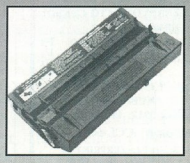

1095 Budapest Mester u. 21. Tel./Fax: 215-3516, 215-1687

INFORMÁCIÓS SZÁM: 231

Seiko *ColorPoint™ PS/PSX*

precíziós színes nyomtatók

professzionális CAD/CAM és DTP feladatokhoz

16.7 millió színárnyalat
300 dpi felbontás
risc processzor vezérlés

OZ MARKETING / ArtDes

Seiko CÍMKE NYOMTATÓ BAR CODE

levél, floppy, irattartó és vonalkód címkézéshez

GAMAXNET INFORMATIKAI KFT.
1121 BP. CSABA u. 24/A
TEL: 155-3016, 135-8778,
135-8722 FAX: 175-3134

GAMAX net informatikai kft.

INFORMÁCIÓS SZÁM: 233

1113 Bp., Laufenauer u.10. T: 165-8786
T+F: 166-1734
7621 Pécs Munkácsy u.9. T+F: (72)448800/18

FEFO

386SX-33 MHz számítógép: 53.800,-Ft
1 MB RAM, 40 MB HDD, 14" Mono SVGA mon., 256 KB VGA kártya

386DX-40 MHz, C 128 KB számítógép: 99.000,-Ft
4 MB RAM, 120 MB HDD, 14" Color SVGA mon., 512 KB VGA kártya. UPGRADE CPU->486-66-ig, bővíthető CACHE->256 KB-ig.

486DLC-40 MHz, C 256 KB számítógép: 116.800,-Ft
4 MB RAM, 120 MB HDD, 14" Color SVGA mon., 512 KB VGA kártya

486DX-33 MHz, C 256 KB számítógép: 134.800,-Ft
4 MB RAM, 200 MB HDD, 14" Color SVGA mon., 1 MB VGA kártya

486DX-50 MHz, C 256 KB számítógép: 151.800,-Ft
4 MB RAM, 200 MB HDD, 14" Color SVGA mon., 1 MB VGA kártya

486DX2-66 MHz, C 256 KB számítógép: 158.800,-Ft
4 MB RAM, 200 MB HDD, 14" Color SVGA mon., 1 MB VGA kártya

A konfigurációk 1.2 MB FDD-t, BABY DIGIT házat, billentyűzetet és 2S/P/G kártyát is tartalmaznak.

Kiegészítők:

HP és EPSON nyomtatók, valamint PC alkatrészek széles választékban. VESA BUS VGA és IDE kártyák. Non interlaced és Low radiation monitorok.

Bemutatóterem: 1073 Bp, Barcsay u. 6 Tel.:122-3000

Az árak áfa nélkül értendők, készpénz fizetés mellett, 12 hónap garanciával.

INFORMÁCIÓS SZÁM: 232

MICROPOLIS

yes NetWare Tested and Approved

Nagy kapacitású diszkek
600 MB–3,0 GB
IDE/SCSI felülettel
5 év gyári garancia

❄

RAIDION·LT

Nagy hibatűrésű diszk alrendszerek (RAID 5)
1,0-47,0 GB
On-line modulcsere lehetőséggel

Disztributor

GigaStore Kft.

1133 Budapest, Kárpát u. 48. Tel.: 120-6639

INFORMÁCIÓS SZÁM: 234

A legszélesebb körű nyomtató képviseletet ellátó cégünk kínálata egy újabb profival bővült
Most már elmondhatjuk :
MINDEN FELHASZNÁLÓI IGÉNYT KI TUDUNK ELÉGÍTENI !

INTEL COMP
AUTHORIZALT Canon DISZTRIBÚTOR

MONO ÉS SZÍNES BUBORÉKCSEPPES NYOMTATÓK
IRODAI LÉZERNYOMTATÓK
CLC - 10 (háromfunkciós irodagép)
SZÍNES FÉNYMÁSOLÓ - NYOMTATÓ - SCANNER

Ezek a nyomtatók már a holnap hírnökei.
A laponkénti költség rendkívül alacsony.A hanglukat már alig lehet hallani és természetesen a végtermékek is csúcsminőségűek.Az alaptípusok szolgáltatásai tegnap még extrának számítottak.
A CANON mechanikát évek óta használják a legnevesebb nyomtatógyártók (HP, STAR, LASERMASTER, stb.)
A CaPSL a CANON -PostScript szintű- nyomtatónyelve **alaptartozékként** kínál számtalan extra lehetőséget a többi termékhez képest.
Valamelyik újdonságot biztos megtalálja nyomtatónkban, amely az Ön igényeinek is megfelel.

fénymásolókhoz és lézernyomtatókhoz
- kompatibilis típusokhoz is -
alkatrész szállítás és szervíz akár 48 órán belül!

DEALEREK JELENTKEZÉSÉT VÁRJUK

INTEL COMP Alapítva 1988 ...TÖBB, MINT A LEGTÖBB...

9028 GYŐR, FEHÉRVÁRI ÚT 80., TEL./FAX : (96) 310-593, 317-943

INFORMÁCIÓS SZÁM: 235

MIKROPO COMPUTER

H-1065 Budapest, Nagymező u. 51.Tel.:112-7830 Fax: 269-0151

MIKROPO DEBRECEN 4025. Simonffy út 2/b. Tel.:52/312-857
MIKROPO SOPRON Harkai u. 6/a. Telefon: 99/321-422
MIKROPO SZEGED 6724. Pacsirta u. 8. Telefon:62/324-473
MIKROPO SZÉKESFEHÉRVÁR Tel.: 22/320-950, 321-915 Fax: 320-950

MPO AT 386-40
4MB RAM / 1,44M FDD, 120 MB HDD,
SVGA COLOR MONITOR,
512K VGA KÁRTYA
ÚJ ÁRA: 92 800 Ft
FELÁRAK :
VESA L. BUS + 486 UPGRADE LEHETŐSÉG : + 3 800 Ft
Low Emission PHILIPS monitorral : + 7 000 Ft

486-33	+ 33 500 Ft
486 DX2-50	+ 42 500 Ft
486 DX-50	+ 52 000 Ft
486 DX2-66	Hívjon

POCKET ZOOM FAX/MODEM - külső 9600/4800, MNP5 !7 400 Ft
Microsoft SZOFTVEREK SZÉLES VÁLASZTÉKA !
Új ! Magyar-EXCEL 4.0 39 500 Ft

COMPAQ
Prolinea 4/25s M120/w
486SX-25 4MB RAM, local bus grafika, 1.44 MB FDD, 120 MB HDD
+ First ACT! for Windows bundle
Ára: 160 000 Ft
HIVATALOS COMPAQ DEALER

olivetti
386 SX, 2MB RAM, 1,44 FDD, MIKROTORONY HÁZ, 85 MB HDD 79 500 Ft
OLIVETTI JP-150 TINTASUGARAS NYOMTATÓ 29 500 Ft
OLIVETTI SYSTEM PARTNER

NYOMTATÓK
OKI People to People Technology — HEWLETT PACKARD
ML 321 (FX1050 / 1170 kompatibilis) 360 cps 46 800 Ft
QL 400 E LÉZERNYOMTATÓ 4 lap/perc HP kompatibilis,

DESKJET 510	32 500 Ft
HP 500C SZÍNES	45 900 Ft
HP 1200C	180 000 Ft
HP 4L	80 000 Ft

Star LC-100 SZÍNES !! AKCIÓ : 21 400 Ft
SAMSUNG 0912: 18 000 Ft
CalComp CCL-600
A3-as POSTSCRIPT LÉZERPRINTER 480 000 Ft HÍVJON
HIVATALOS OKI DISZTRIBÚTOR

PHILIPS
HIVATALOS PHILIPS FORGALMAZÓ
PHILIPS 14" MULTIMEDIA MONITOR 42 900 Ft
PHILIPS 17" MULTIMEDIA MONITOR 89 900 Ft

ATI CD SOUND DIMENSION MULTIMÉDIA UPGRADE KIT	44 900 Ft
SOUNDBLASTER PRO	14 500 Ft

VGA kártyák

ATI ULTRA PLUS	29 900 Ft
ATI ULTRA PRO	49 900 Ft
MATROX Ultima	114 000 Ft

2MB VRAM, VESA LOCAL BUS
64-bit proc., real-time shade, hardver zoom
MATROX Impression 199 000 Ft
64 bit, 3 MB VRAM, ISA, 2 MB Z-buffer

INFORMÁCIÓS SZÁM: 236

LION ELECTRONIC Aktuál

LION Magyarország Kft.
1036 Budapest, Tanuló u. 1.
Telefon/telefax: 188-3222, 168-6329

Nyomtatók

CANON BJ-10SX, (fehér/fekete ház)	29 700 forint
CANON BJ-330, A/3-as (opció: AutoCAD driver)	69 500 forint
CANON BJC-800	174 900 forint
HP 500 Color	43 900 forint
HP 510	31 500 forint
HP 550 Color	74 900 forint
HP 4 L	87 000 forint
HP 4 .	168 900 forint

PANASONIC nyomtatók a LEGJOBB ÁRON Magyarországon!

PANASONIC KX-P 1123	28 000 forint
PANASONIC KX-P 2123	29 500 forint
PANASONIC KX-P 2624	69 500 forint
PANASONIC KX-P 4410 laser	85 000 forint
PANASONIC KX-P 4430 laser	91 000 forint

COLORADO STREAMEREK

DJ-10CF3,	40-120 MB-os	18 500 forint
DJ-20CF3,	80-250 MB-os	26 800 forint
JT-10C7,	40-120 MB-os, külső	26 600 forint
DC-2080,	80/160 MB-os cartridge	1 550 forint
DC-2120,	120/240 MB-os cartridge	1 800 forint

MAXTOR winchesterek

Maxtor 7131A,	130 MB-os	21 200 forint
Maxtor 7213A,	210 MB-os	26 700 forint
Maxtor 7245A,	245 MB-os	29 900 forint
Maxtor 7345A,	345 MB-os	42 200 forint
Maxtor 7345SCSI,	345 MB-os	46 900 forint
Maxtor P1 17S,	1,5 GB-os	161 000 forint

MONITOROK

Color SVGA, 14", CT-1469	22 900 forint
Color SVGA, 14", CX-1469 LR	26 200 forint
Color SVGA, 14", CN-1470 LR NI	32 800 forint
Color SVGA, 17", CT-1475 LR NI	80 500 forint
NEC Color SVGA, 17" LR NI	127 600 forint
VIEWSONIC Color SVGA, 17" LR NI,	142 000 forint
VIEWSONIC Color SVGA, 20" LR NI	220 000 forint

EGYÉB AKCIÓS TERMÉKEK

DOS 5.0 OEM	2 700 forint
Floppylemez, 5,25", No Name (10 db)	300 forint
FAX AMSTRAD 7000 AT	39 900 forint

Panasonic MIXIM HEWLETT PACKARD

MIXIM KFT
1085 Budapest, József krt. 36. Tel./fax: 133-3500, 134-5929

R&M számítógépek 1+2 év garanciával:

R&M-286 (HARRIS 286-20 MHz, LM 2.0: 25 MHz)	37060 Ft
R&M-386SX (AMD 386SX-40 MHz, LM 2.0: 48 MHz)	44220 Ft
R&M-386DX (AMD 386DX-40 MHz, LM 2.0: 62 MHz)	47220 Ft
R&M-486SLC (CYRIX 486SLC-33 MHz, LM 2.0: 106 MHz)	53220 Ft
R&M-486DLC (CYRIX 486DLC-33 MHz, LM 2.0: 106 MHz)	57120 Ft
R&M-486DX (INTEL 486DX-33 MHz, LM 2.0: 111 MHz)	81420 Ft
R&M-486DX2 (INTEL 486DX2-66 MHz, LM 2.0: 220 MHz)	108420 Ft

Konfiguráció:
1 MB RAM mini torony- vagy asztali ház, 1.2 MB floppy meghajtó, IDE FDD/HDD vezérlő, 2 soros, 1 párhuzamos, 1 GAME kimenet, VGA vezérlő 256 kB RAM, 14" Monochrome SVGA monitor (1024x768), 101 gombos billentyűzet, magyar nyelvű kezelési útmutató

Növelje meg gépének teljesítményét!

286-ról 486
SLC-33 MHz-re: 29900 Ft + áfa
(486 SLC-33 MHz alaplap, 2 MB RAM, a 286-os alaplapot beszámítjuk!)

Az árak a beszerelés költségét is tartalmazzák,csak a meghirdetett feltételek mellett érvényesek!

Bővítések:

486DX2-50 MHz + VGA	68900 Ft
486DX2-66 MHz + VGA	79300 Ft

WINCHESTER

80 MB winchester	17900 Ft
170 MB winchester	20900 Ft
210 MB winchester	23900 Ft
250 MB winchester	25900 Ft
340 MB winchester	34900 Ft
420 MB winchester	48900 Ft
540 MB winchester	64900 Ft

MONITOR

Color SVGA (1024x768)	+13500 Ft
Color SVGA NON-INTERLACE	+19500 Ft
Color SVGA SUGÁRZÁSMENTES	+19500 Ft
Color SVGA 17" TRINITRON	+118600 Ft

ALKATRÉSZEK:

ALAPLAPOK:

286-20/25 MHz	4900 Ft
386SX-40 MHz	9900 Ft
386DX-40 MHz + cache	12900 Ft

VL BUS alaplapok (128 k cache)	
386DX-40 MHz	17800 Ft
486DLC-40 MHz	25500 Ft
486 DX-33 MHz	46800 Ft
486 DX-50 MHz	65800 Ft
486 DX2-66 MHz	73800 Ft

VEZÉRLŐKÁRTYÁK:

ISA IDE vezérlő	930 Ft
ISA IDE + Multi I/O	1420 Ft
VESA IDE + Multi I/O	4900 Ft
VESA IDE cache 0 MB	16900 Ft
OPTI IDE cache 0 MB	16500 Ft
ISA IDE cache 0 MB	13900 Ft
VESA SCSI	29900 Ft
ISA SCSI cache 0 MB	19900 Ft
AT I/O (2s, 1p, 1g)	890 Ft

VGA VEZÉRLŐK:

AVGA1 256 KB RAM	3200 Ft
AVGA2 512 KB RAM	4500 Ft
AVGA3 1 MB RAM	6900 Ft
TSENG ET 4000 Hi-color	8900 Ft
OAK 087 VESA 1 MB RAM	10700 Ft

AVGA3 VESA 1 MB RAM	11500 Ft
WD PARADISE VESA 1 MB	16900 Ft

Nyomtatók (PANASONIC, CANON):

KX-P1180 (A4, 9 tű)	16900 Ft
KX-P1123 (A4, 24 tű)	25900 Ft
KX-P1695 (A3, 9 tű)	39900 Ft
KX-P1624 (A3, 24 tű)	37900 Ft
BJ-10 SX	32900 Ft
BJ-200	43950 Ft
BJ-330	69500 Ft

HEWLETT PACKARD:

DESKJET 510	35900 Ft
DESKJET 500C	65900 Ft
DESKJET 550C	93500 Ft
LASERJET 4L	83900 Ft
LASERJET 4	169800 Ft
PAINTJET XL300	321200 Ft

MULTIMÉDIA:

AUDIO PRO (ADLIB)	2900 Ft
SOUND GALAXY BX-II	7900 Ft
COMPRO (SB PRO)	13900 Ft
SOUND GALAXY NX PRO	14800 Ft
SOUND GALAXY NX 16	19800 Ft
CD-ROM + interface	23800 Ft

Nálunk az MS-DOS 6.0 még mindig 6700 Ft!
Az árak a forgalmi adót (25%) nem tartalmazzák!
Az R&M számítógépekre 1 + 2 év garanciát adunk!
További termékek árai iránt érdeklődjön!

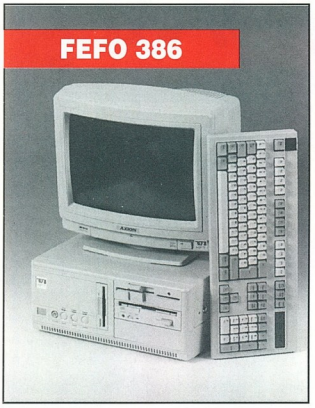

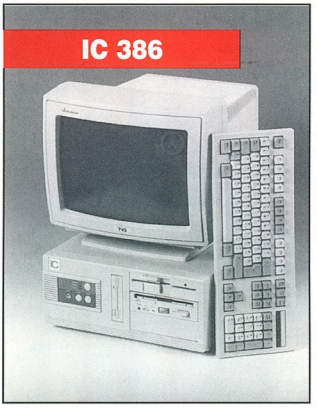

IC

á6-s5/6-m3-c5

Ez a gép volt a mezőny egyetlen 33 MHz-es órajelű tagja. Ennek ellenére csak a javított sebességtesztben került az utolsó helyre. Ez jól összehangolt részegységekre vall, no meg arra, hogy előnyökkel jár a 256 Kbyte memóriacache is. A gépben egy Sound Blaster hangkártya is helyet kapott, egy olyan grafikus kártya mellett, amivel eddig csak laptopokban találkoztunk. A kiváló Cirrus család egyik kisebb tagja a szóban forgó VGA-kártya, sajnos a dokumentációja mindössze egy sajtpapír, amit a lemezen hozzá adott segédprogramok hivatottak pótolni (?!).

A géphez mellékeltek egy Windows-telepítő floppykészletet is: ha esetleg valamilyen okból – például merevlemez-csere – újból kéne telepíteni a Windowst, akkor ne legyen semmi gond. A géphez egy magyar nyelvű telepítési leírás és egy részletes, angol nyelvű DOS-könyv is tartozik. És ha már Windowst adtak a géphez, mindjárt adtak mellé megy egeret is, egy Genius HiMouse-t. A Genius sorozat mindig is a strapabírásáról volt híres, de ezt rövid tesztünkben nem tudtuk – és nem is volt célunk – kipróbálni. Meggyőződhettünk viszont a kényelmességéről, amit az első látásra furcsa kialakítással értek el. A két oldalsó gombon befelé menet egy-egy kiemelkedés található, és ezek közé fekszik be a középső gomb, így nem valószínű, hogy bárki is eltéveszthetné a gombokat. Az egér mellé a PaintBrush IV 2.0-ás verzióját adták. Természetesen ezen felül volt még a dobozában egy egértartó, egy pár átalakító, egy egérpad és a szükséges dokumentációk.

Mikropo

á1-s6/4-m6-c4

A mezőny legolcsóbb gépe volt. Sajnálatos módon azonban a sebességmérések során lemaradt, s ugyanúgy a minőségi versenyben sem jeleskedett. A lemaradás oka a lassú VGA-kártyában és a közepes sebességű merevlemezben keresendő. Pontosan ezek azok a pontok, amelyek egy multimédia gépnél kiemelten fontosak. Természetesen a gépben lévő CD nemcsak a hagyományos multimédiás felhasználásokra alkalmas, hiszen például egy kisebb cég a különböző jogi és információs rendszereit is CD-lemezeken tarthatja. Erre a célra pedig pont megfelel ez a gép, hiszen ott elsősorban az ár és a strapabírás az elsődleges szempont, és a grafikus sebesség például elhanyagolható.

A gépből több megszokott megoldás hiányzott, amely ma már nem tekinthető extrának: például távtartók a hosszú kártyákhoz, vagy a kártyák ésszerű elhelyezése. Mindezek ellenére ezzel a géppel egyetlen gondunk volt, mégpedig a csomagolásával. Szállítás közben a dokumentációk és a lemezek valahogy a gép alá kerültek a dobozban, ami sérülésüket okozhatta volna. A másik csomagolási probléma: a monitort burkoló zacskó valami porral volt kezelve, amitől az egész igen csúszóssá vált, olyannyira, hogy csak ketten tudtuk kivenni a dobozából.

Nádor

á3-s3/3-m5-c6

A Nádor is újonc a CHIP-tesztben. Tőlük kaptuk a mezőny egyetlen olyan gépét, amelynek az órajel-kijelzője be volt állítva, és a valós értéket mutatta. A minőségi Sony CD-ROM meghajtó sajnos utolsóként végzett a külön sebességtesztünkben, de minőségét tekintve az első volt, megbízhatóságát pedig már a neve is jelzi.

Az utolsó hely a CD-meghajtók sebességversenyében nem is annyira rossz, hiszen az átlagtól alig 10%-kal maradt el az eredménye. Mindezt ellensúlyozza az a többletszolgáltatás, amit nyújt: például az, hogy képes a különféle Kodak Photo CD-k olvasására is. A gép teljesítményén még lehetett volna egy árnyalatnyit javítani, például ha még több memóriát, vagy ha ugyanabból a VGA-kártyából az 1 Mbyte memóriá-

CD-ROM sebességteszt

Az egyes tesztek futási idejét perc:másodperc.századmásodperc formában adjuk meg. Az egyes teszteket úgy állítottuk be, hogy a részidők az összesítésnél tükrözzék az egyes tesztek fontosságát.

	Fefo	IC	Mikropo	Nádor	Qwerty	Tamex
Scan:	02:39.61	02:57.95	03:16.30	03:16.46	02:40.05	03:19.32
F-Prot:	02:14.73	02:17.97	02:28.46	02:42.35	02:13.30	02:27.91
Virkill:	01:38.04	01:36.83	01:44.63	02:00.99	01:36.00	01:45.12
DIR:	01:00.41	01:16.23	01:42.65	01:08.87	01:04.75	01:08.98
COPY:	01:04.53	01:05.90	01:09.75	01:13.81	01:04.20	01:08.87
ARJ:	13:47.29	16:28.32	13:59.43	16:00.54	14:47.32	13:52.94
összesen:	22:24.61	25:43.02	24:21.22	26:23.02	23:25.62	23:43.14

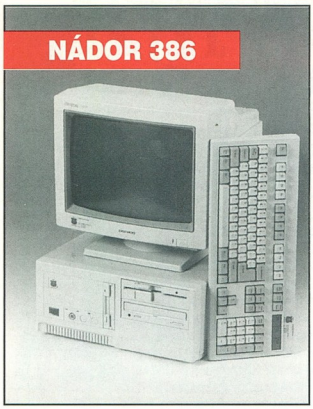

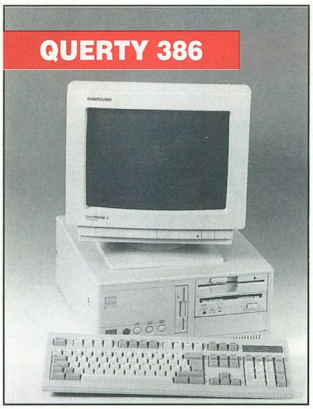

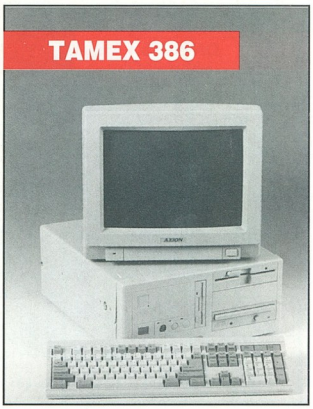

val rendelkezőt, vagy egy valamivel gyorsabb merevlemezt építenek bele.

A Nádor gép volt a mezőny egyetlen olyan tagja, amelyre a Microsoft 6.0-ás DOS-át installálták. Ez utóbbi egyébként teljes, eredeti csomagolásban is megvolt a gép mellé. A gép doboza ugyanolyan volt, mint a mezőny több tagjáé, egyetlen kivétellel: ez csavarokkal záródott.

Ennél a gépnél is gondot okozott a csúszos monitorzacskó – pedig más típus volt, mint amit a Mikropo gépéhez adtak.

Qwerty

á4-s2/2-m2-c2

A gép a csoportban többek által is előnyben részesített felnyitható dobozban érkezett. Ezek a felnyitható dobozok sok apró munkától – például elgurult csavarok keresése az asztal alatt – kímélhetik meg az olyan felhasználót, aki sűrűn nyitogatja a gépét. Márpedig a PC-s világban sokan folyamatosan bővítgetik a gépüket, amihez bizony ki kell nyitni a házat. A felnyitható doboz a tesztelést is megkönnyítette. A gép a sebességtesztekben jó eredményt ért

Műszaki adatok

Gép	Fefo 386	IC 386	Mikropo 386	Nádor 386	Qwerty 386	Tamex 386
Processzor/órajel:	AMD 386DX/40	AMD 386DX/33	AMD 386DX/40	AMD 386DX/40	AMD 386DX/40	AMD 386DX/40
Koprocesszor:	foglalat	foglalat	foglalat	foglalat	foglalat	foglalat
Chipkészlet:	Opti	EFAR	Opti	Ali	Opti	Opti
Memóriacache:	128 Kbyte	256 Kbyte	128 Kbyte	128 Kbyte	128 Kbyte	128 Kbyte
Buszrendszer:	ISA	ISA	ISA	ISA	ISA	ISA
BIOS:	AMI	AMI	AMI	AMI	AMI	AMI
Memória:	4 MB	2 MB	4 MB	2 MB	4 MB	4 MB
Alaplapi max. memória:	32 MB	32 MB	32 MB	32 MB	32 MB	32 MB
Bővítőhelyek (8/16/32 bites):	2/5/1	1/5/2	2/5/1	1/6/-	1/6/-	2/5/1
Floppymeghajtó (5 1/4 colos):	1,2 MB Epson	1,2 MB Panasonic	1,2 MB Samsung	1,2 MB Panasonic	1,2 MB Panasonic	1,2 MB Panasonic
Floppymeghajtó (3 1/2 colos):	1,44 MB Sankyo	1,44 MB Panasonic	1,44 MB Sankyo	1,44 MB Mitsubishi	1,44 MB	1,44 MB Panasonic
Merevlemez:	Conner CP30084E	Quantum LP105A	Conner CP30104H	Conner CP30084E	Maxtor 7213 AT	Alps 311C
Kapacitás, típus:	81 MB, IDE	100 MB, IDE	116 MB, IDE	81 MB, IDE	202 MB, IDE	100 MB, IDE
CD-ROM meghajtó:	CR-522-B	CR-522-B	Philips CM 205	Sony CDU 31A	CR-522-B	Philips CM 205
Videokártya, videomemória:	WD90C31A-ZS, 1 MB	CL-GD5420-75QC-B, n.a.	Realtek RTG3105E, 512 KB	TVGA8900CL-B, 512 KB	TVGA8900CL-B, 1 MB	TVGA8900C, 512 KB
Felbontás/színek:	1280×1024/16	n.a.	1024×768/16	1024×768/16	1280×1024/16	1024×768/16
Csatlakozók:	2s/1p/1g	2s/1p/1g	2s/1p/1g	2s/1p/1g	2s/1p/1g	2s/1p/1g
Tápegység teljesítménye:	200 W	200 W	200 W	200 W	200 W	200 W
Billentyűzet:	101 gombos BTC	101 gombos	101 gombos	101 gombos	101 gombos BTC	101 gombos
Méretek (szé.*mé.*ma., mm):	360×405×170	360×405×175	360×415×170	360×405×170	360×405×170	360×405×170
Forgalmazó:	Fefo	IC	Mikropo	Nádor	Qwerty	Tamex
Ár (Ft; áfa nélkül):	166 000	152 400	123 000	139 200	140 000	135 000
Garancia:	12 hónap	12 hónap	12 hónap	12 hónap	18+18 hónap	12 hónap
Extra:	Sound Galaxy NX Pro 16	egér, Sound Blaster, Windows 3.1	-	MS DOS 6.0	egér	-

MAGIC

OBJEKTUMORIENTÁLT KÓD NÉLKÜLI ALKALMAZÁSFEJLESZTŐ RENDSZER

VERSION 5.5

ÚJDONSÁGOK:
- Tranzakciókezelés kétfázisú jóváhagyással
- Beágyazott SQL
- Többfelhasználós fejlesztés támogatása
- Kétdimenziós biztonsági és jogosultsági rendszer
- Adattitkosítás
- Automatikus optimális kulcsválasztás keresés/tartomány műveleteknél

UPGRADE:
- A június 1-je után vásárolt MAGIC-re ingyenes
- A június 1-je előtt vásárolt 5.x verzióra 29 800 Ft

Tekintse meg a hivatalos MAGIC Partnerek által fejlesztett MAGIC ügyviteli alkalmazásokat a COMPFAIR '93 kiállításon! (A pavilon, 306/1 stand)

KÉRJEN PROSPEKTUST, DEMÓT!

ONYX Szoftverház Kft.
1118 Budapest, Mányoki út 14.
Telefon: 165-3325, 267-1183 Fax: 166-9189

INFORMÁCIÓS SZÁM: 239

Modemek és vonalak

A kiadvány tartalmából:
- Hol szoktak modemet használni?
- Mi van egy modem belsejében?
- A modemengedélyeztetés.
- A modemnyelv alapjai.
- Az MNP 1-10 protokollok.
- Két mord levél a PTF-től.
- Kerekasztalbeszélgetés a hatósági laborok és a modemforgalmazók képviselőivel.
- Mérési módszereink.
- 50 modem műszaki és tesztelési adatai.
- Átfogó modemártáblázat.
- A BBS-ek és a Compuserve bemutatása.
- A hatóságilag engedélyezett modemek jegyzéke.

Megvehető vagy megrendelhető a CT Press Kiadónál.
1138 Bp., Váci út 202. Tel.: 120-8007
A megrendelt példányokat utánvéttel küldjük, a megrendelés telefonon, faxon vagy levelezőlapon tehető meg.
Levélcím: 1300 Budapest 3., Pf. 210. Telefax: 120-1636.
Az egyszerű kivitelű (nem színes), de igen tartalmas kiadvány ára: 496 Ft.

INFORMÁCIÓS SZÁM: 241

PLANTREND

PLANTREND
Export-Import Kereskedelmi Szolgáltató és Termelő Kft.
1134 Budapest, Huba utca 10.
Tel.: (36-1) 270-0833, -0835, -0836, -0839, 129-1081
Fax: (36-1) 270-0838

ÚJDONSÁGAINK!
Star-Kassendrucker SP 200

* Kompaktes Design
* Solider Druckkopf
* Druckt 1 Original plus 2 Kopien
* Kasenladen-Ansteuerung
* Kostengünstiges Modell

Star SJ–144

star MICRONICS

COMPFAIR '93 A pavilon 113/1

INFORMÁCIÓS SZÁM: 240

PHILIPS

PHILIPS

- COMPAC X.25 eszközök és privát X.25 hálózatok teljeskörű menedzsment
- Professzionális modemek a legmagasabb igények kielégítésére
- 57600 bps szinkron környezetben is!

SCI-MODEM

SCI-MODEM Távközlési és Tanácsadó Kft.
1136 Budapest, Tátra u. 28.
Tel./Fax: 129-4502, 270-2761

INFORMÁCIÓS SZÁM: 242

CHIP-értékelés	Fefo		IC		Mikropo		Nádor		Qwerty		Tamex	
Teljesítmény	Érték	Pont	Érték	Pont	Érték	Pont	Érték	Pont	Érték	Pont	Érték	Pont
HARDVERKÖZELI MÉRÉSEK												
Dhrystone (Dhr/s)	10989,00	681	8032,00	498	10989,00	681	10870,00	674	10989,00	681	9592,00	595
Whetstone (KWhet/s)	110,60	10	81,90	8	110,60	10	106,80	10	110,60	10	98,10	9
Memóriaátvitel (Kbyte/s)	5776,20	373	5847,90	377	5787,00	373	11597,40	748	5853,70	378	5313,20	343
Merevlemez-elérés (ms)	22,91	491	19,92	565	25,55	440	22,76	494	18,64	604	20,11	559
Merevlemez-adatátvitel (Kbyte/s)	194,55	453	201,79	470	212,15	494	194,47	453	275,22	641	218,73	509
Szövegmegjelenítés (Kbyte/s)	7102,30	1678	2520,20	595	1088,10	257	3720,20	879	5139,80	1214	2536,50	599
Grafika sebessége (művelet/s)	2469,12	841	1287,00	438	1600,00	545	1597,44	544	1828,15	623	1508,30	514
SZOFTVERMÉRÉSEK												
Adatbázis-kezelés (s)	140,88	823	170,15	682	199,43	582	140,93	823	172,90	671	191,14	607
Windows (s)	53,39	624	75,41	442	65,69	507	58,39	570	58,88	566	73,44	453
Táblázatkezelés (s)	141,48	356	183,01	275	157,52	320	152,41	331	152,25	331	173,61	290
Programfordítás (s)	74,92	628	93,65	502	84,42	557	78,16	602	74,87	628	83,05	566
Szövegszerkesztés (s)	80,24	567	111,71	408	92,05	495	82,99	549	82,49	552	101,11	450
DOS (s)	64,42	662	82,33	518	92,60	461	67,33	634	68,82	620	71,40	598
CHIP-TELJESÍTMÉNYSZÁM		8187		5778		5722		7311		7519		6092
JAVÍTOTT TELJESÍTMÉNYSZÁM		10008		7099		8006		8551		9589		7842

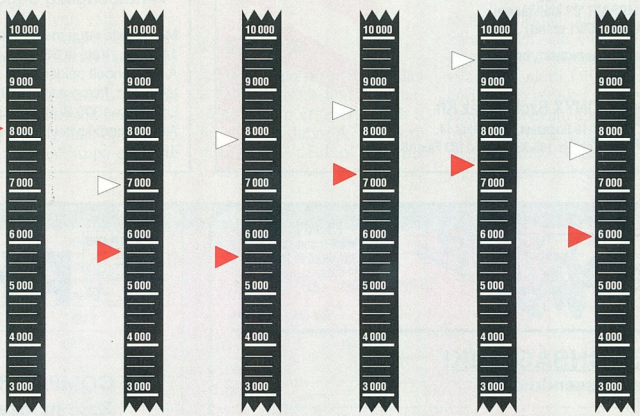

	Fefo	IC	Mikropo	Nádor	Qwerty	Tamex
Teljesítmény:	8,2	5,8	5,7	7,3	7,5	6,1
Javított teljesítmény:	10,0	7,1	8,0	8,6	9,6	7,8
Minőség:	67	61	55	59	67	60

Minőség	Pont	Pont	Pont	Pont	Pont	Pont
Számítógép						
Ergonómia (max. 20):	14	12	12	11	14	13
Helykihasználás (max. 5):	2	2	1	1	2	1
Tápegység (max. 5):	2	4	4	4	3	3
Kivitel (max. 20):	15	14	9	13	16	11
Dokumentáció (max. 10):	4	5	4	5	3	5
Grafikus kártya						
Kialakítás (max. 10):	10	5	6	6	7	6
Segédprogramok (max. 5):	4	4	4	4	4	
Dokumentáció (max. 5):	1	1	2	2	2	2
Monitor						
Képminőség (max. 10):	8	7	6	7	8	8
Ergonómia (max. 5):	3	3	3	3	4	3
Kivitel (max. 3):	2	2	2	1	2	2
Dokumentáció (max. 2):	2	2	2	2	2	2
CHIP-minőség (max. 100):	67	61	55	59	67	60

el, de a legtöbb helyen be kellett érnie a második hellyel. Azok számára, akik nélkülözni tudják a hangkártyát, és inkább egy nagyobb merevlemezre van szükségük – ebben a gépben kétszer akkora kapacitású merevlemez volt, mint az átlagban, ráadásul a leggyorsabb is volt – ez a mezőny ideális gépe. A legjobban „fekvő" alkalmazások lehetnek például a windowsos táblázatkezelők, adatbázis-kezelők.

Kiemelnénk még a kissugárzású monitort – a Samsung monitorainak strapabírásáról már régebben meggyőződhettünk. A gép mellé – jó szokás szerint – egy egér is érkezett. Méghozzá egy extravagáns, teljesen átlátszó egér. Kényelmes, kézreálló, a tetejét egy stilizált egérfigurával díszítették. Ennél a gépnél is valahogy a doboz aljára került a dokumentáció, így a gép rajta utazott.

Tamex

á2-s4/5-m4-c3

Ez a gép abszolút középen végezte minden tekintetben. Egy kis ráfordítással kiváló összeállítást lehet varázsolni belőle, hiszen az ársorrendben a második volt, s így a többi géppel viszonyított árkülönbözetet például egy nagyobb merevlemezre vagy egy gyorsabb VGA-kártyára lehet költeni.

A gép tuningolására más lehetőség is kínálkozik: bár azonos alaplapja volt, kisebb sebességet ért el, mint társai (például a Fefo gépe) – ezt valószínűleg egy alapos rendszervizsgálattal és a BIOS finomhangolásával helyre lehet hozni. A gép egyébként sem volt megfelelően beállítva: az AUTOEXEC.BAT-ban csak a DOSSHELL-ből való kilépés után töltődött be az MSCDEX – a CD-kezelő meghajtóprogram –, így a DOSSHELL-ből nem lehetett használni a CD-ROM-ot (persze kilépve a DOSSHELL-ből és újra belépve már nincs gond). Ez persze apróság, könnyű átírni az AUTOEXEC.BAT-ot – de egy kezdő felhasználónak ez is gondot okozhat. A gép egy kellemes Axion monitorral érkezett, amely már többször is bizonyította jó minőségét.

Pontozási sorrendek

Hagyományunkhoz híven most is közöljük a különböző résztáblázatokat.

Euroteszt alap-sebességmérések végeredménye

1. Fefo	8187
2. Qwerty	7519
3. Nádor	7311
4. Tamex	6092
5. IC	5778
6. Mikropo	5722

Minőségi sorrend

1. Fefo	67
2. Qwerty	67
3. IC	61
4. Tamex	60
5. Nádor	59
6. Mikropo	55

Javított hardverközeli eredmények

1. Fefo	4728
2. Qwerty	4374
3. Nádor	4140
4. Tamex	3096
5. IC	3095
6. Mikropo	3089

Javított Euroteszt sebességösszegzése

1. Fefo	10008
2. Qwerty	9589
3. Nádor	8551
4. Mikropo	8006
5. Tamex	7842
6. IC	7099

A sebességtesztek „benchmark" része (hardverközeli mérések)

1. Fefo	4527
2. Qwerty	4151
3. Nádor	3802
4. Tamex	3128
5. IC	2951
6. Mikropo	2800

Javított alkalmazási eredmények

1. Fefo	5280
2. Qwerty	5215
3. Mikropo	4917
4. Tamex	4746
5. Nádor	4411
6. IC	4004

Ársorrend

1. Mikropo	123000
2. Tamex	135000
3. Nádor	139200
4. Qwerty	140000
5. Fefo	152400
6. IC	166000

Alkalmazási sebességmérések

1. Fefo	3660
2. Nádor	3509
3. Qwerty	3368
4. Tamex	2964
5. Mikropo	2922
6. IC	2827

CD-ROM sebességi sorrend

1. Fefo	22:24.61
2. Qwerty	23:25.62
3. Tamex	23:43.14
4. Mikropo	24:21.22
5. IC	25:43.02
6. Nádor	26:23.02

CD-ROM mérések

A CD-ROM meghajtók sebességének mérésekor le kellett mondanunk megszokott Euroteszt-ünkről, mivel a CD-ROM lemezek (kész állapotban) csak olvashatók, viszont sebességtesztjeink mindegyike *ír* is a lemezre. Ezért lefuttathatók mindenféle lemezen – floppykon, hálózati meghajtókon stb. –, de csak olvashatón nem.

Új, csak olvasási műveleteket végző méréseket kellett keresnünk. Igyekeztünk olyan szempontokat figyelembe venni, amelyek tipikusak egy CD-s alkalmazás szempontjából. Ilyen a CD-n való keresés és a file-ok olvasása. Mivel ez utóbbi a leggyakoribb, a tesztben is ez szerepel a legnagyobb súllyal.

Elsőként három víruskereső programot engedtünk rá egy CD-re, amelyen mintegy két tucat könyvtárban 447 file volt, összesen 450 Mbyte méretben. Ez természetesen nem valódi alkalmazás, hiszen legfeljebb egyszer végez az ember víruskeresést egy CD-n. Amiért mégis a víruskeresőket választottuk, az a különböző típusú file-megnyitás, file-ban való keresés volt – ezért volt érdemes egyszerre háromféle víruskeresőt is rászabadítani a lemezre. Következő lépésként tízszer lekértük egy CD teljes könyvtárlistáját (DIR). Ezek a mérések a CD-ROM meghajtók file-elérési idejét jellemezték.

A következő lépésben egy 100 Mbyte-os könyvtárat másoltunk egy CD-ről a DOS csak írható, s mindent elnyelő NUL-kimenetére (tehát nem valódi másolás történt, mert a file-okat csak beolvastuk a COPY paranccsal). És végül megint egy file-olvasási tesztet következett az ARJ tömörítőprogram segítségével, amikor is az ARJ semmi mást nem csinált, csak beolvasta (-m0 kapcsoló) az adatokat (120 Mbyte-ot). Azért választottuk az ARJ-t, mert a legtöbb program hasonló pufferelést használ, mint a felerészt C nyelven megírt ARJ. Ezek a mérések a CD-ROM meghajtók file-olvasási sebességét jellemezték.

CHIP-TIPP

Mint már cikkünk elején írtuk, a gépek nagyon hasonlóak voltak, s ez megnehezítette a CHIP-TIPP odaítélését. Választásunk ezúttal a Fefo gépére esett. A viszonylag homogén mezőnyben több tekintetben is ez a gép érte el a legjobb eredményt. Mind sebesség (a CD-tesztben csakúgy, mint az Eurotesztben), mind minőség terén (itt holtversenyben lett első). Ára magasabb volt ugyan, mint a többi gépé, ezt azonban egy Sound Galaxy NX Pro 16 hangkártya ellensúlyozta.

Lencsés Gábor

PLANTRADING

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
1132 Budapest, Gyöngyház u. 10.
Tel.: 149-1740 Tel./fax: 178-4067

OLIVETTI
számítástechnika,
irodatechnika
STAR nyomtatók
teljes választéka
HP, CANON nyomtatók
QUANTUM, SEAGATE,
WESTERN DIGITAL
winchesterek
US ROBOTICS modemek,
faxmodemek
MICROSOFT, NOVELL
szoftverek

COMPFAIR árengedmény:
3-10%

HÍVJON
A LEGJOBB
ÁRÉRT!!!

INFORMÁCIÓS SZÁM: 267

A CHIP MAGAZIN ÚJ ÉS
RÉGEBBI SZÁMAI
AZ ALÁBBI CÍMEKEN IS
MEGVÁSÁROLHATÓK

CHIP
Könyv és Kultúrcikk
Nagykereskedelmi Vállalat
Műszaki Könyváruház
1061 Budapest,
Liszt Ferenc tér 9.

CHIP
PC-PINCE
Számítástechnikai Kft.
1065 Budapest,
Nagymező utca 64.

CHIP
POINTER BT.
1133 Budapest,
Pozsonyi út 46.

CHIP
SZÁMALK — Kelenföld
Kft.
1115 Budapest,
Szakasits Árpád út 68.

CHIP
Korlátozott számban
CT Press Kiadó
1138 Budapest, Váci út 202.
III. emelet 320.

INFORMÁCIÓS SZÁM: 266

Az okos rév

A számítógép és a konténer az elmúlt évtizedben forradalmasította a kikötők forgalmát. Ezt szemléltette az a kiállítás is, amelyet Bréma Szabad Hanzaváros testvérvárosával, Bremerhavennel együtt „A Brémai Kikötők – Útirány a jövő" címmel 1993. szeptember 4-10-ig rendezett meg Budapesten.

A brémai és bremerhaveni kikötők a Német Szövetségi Köztársaság második legnagyobb kikötőcsoportját alkotják: évente 10 000 hajó fordul meg itt, tavaly pedig 1 300 000 konténeregység és 770 000 autó behajózását végezték el. A Brémai Kikötőkben 20 000 ember dolgozik, további 70 000 munkahely pedig közvetve függ a kikötőktől.

Egy ekkora méretű áruátrakodás zökkenőmentes lebonyolítása csak a legkorszerűbb számítógépes technológia alkalmazásával lehetséges.

Brémában már 1973-ban kifejlesztettek egy rendszert a naponta keletkező hatalmas adatmennyiség feldolgozására. Ez az adatbankhálózat, amelyre több száz cég csatlakozik, azóta tovább bővült. Mivel a Brémai kikötők mindenfajta áru átrakodásában illetékesek, ezért még a nem konténeres technikával szállított áruk (pl. gyümölcsök) mozgatásához is számítógépvezérlésű átrakodóberendezéseket alkalmaznak.

DAVIS (Data teleprocessing-oriented Planning and Video Monitoring of Industrial Project Shipments) névre hallgat az a rendszer, amely a komplett ipari berendezések behajózásának irányítására szolgál. Használói közvetlen vezetékkel kapcsolódnak a brémai központi számítógépre. A megrendelési adatok folyamatos aktualizálása dialógus formájában működő programok segítségével történik, ami lehetővé teszi a tényleges készenléti állapot és a módosított határidejű rásszállítások nyomon követését is. Amint az árut felrakták a hajóra, a DAVIS segítségével a hajó összes dokumentuma kinyomtatható.

A Brémai Kikötők raktárainak készletadatait a STORE (Stock Report) rendszer kezeli, amely az ügyfél számítógéprendszerével kommunikál: a feladó vagy a gyártó távolsági adatátvitel útján küld értesítést a kikötők elosztóközpontjába szánt árukról. Ezen adatok alapján foglalják le a raktárfelületeket, és teszik meg a szükséges előkészületeket (kapacitástervezés, vámformaságok stb.).

Az autók szállítását és berakodását stílusosan a CAR (Controlled Automobile Reporting) elnevezésű hálózat segítségével koordinálják. Ez a szállítási lánc minden pontján szoros felügyeletet és ellenőrzést biztosít, ami a minimumra csökkenti a várakozási időt, és ezáltal a lekötött tőkét. A COMPASS, a „dbh Datenbank Bremische Hafen GmbH" által kifejlesztett adatfeldolgozó rendszer, a rácsatlakozott vállalatoknál nagy mértékben lecsökkenti az adminisztrációt, mivel valamennyi szükséges adatot csak egyszer, keletkezésének helyén rögzít. Párbeszédes formában működik, a felhasználók különféle elektronikus postaállomásokon keresztül vannak összekötve a dbh-számítógéppel, így a bekapcsolt vállalatok bármelyik ügyintézője lehívhatja a szükséges adatlapokat, és megrendeléseket adhat fel.

A Teleport Bremen pedig egy olyan hálózat, amely a számítógépet és a telekommunikációt egyesítve az egész világot lesz hivatott átfogni, hogy a nagy teljesítményű kommunikációs infrastruktúrára és a dbh Datenbank Bremische Hafen GmbH know-how-jára támaszkodva az adatszolgáltatás valamennyi formájában előnyöket biztosítson a Föld minden pontján, tetszőleges partnerek között. Ennek érdekében a Teleport Bremen nemzetközi intelligenciával rendelkező kommunikációs csomópontokat épít ki a világ legfontosabb gazdasági központjaival: az első ilyen Szingapúrban található.

Bréma, hogy a jövőben is megőrizhesse pozícióját a kikötők mezőnyében, csatlakozott az ISETEC (innovatív tengerikikötő-technológiák) kutatási és fejlesztési közösségéhez, amely számos, a konténeres szállítás optimálását szolgáló informatikai programot fejleszt(ett) ki és illeszt(ett) az üzemi folyamatokba.

Pigna – minőségi papíráru

A Pigna Hungária Kft.-t az olaszországi Cartiere Paolo Pigna papírgyár alapította 1992-ben. Ez Itália egyik legnagyobbja a szakmában. Központja Bergamo mellett, Alzano Lombardóban található: itt készülnek az iskolafüzetek, blokkok, gyűrűskönyv-betétek. A tolmezzói gyáregység termékei a borítékok, a Róma melletti telephelyen pedig a gyűrűskönyveket, papír irattartókat és regiszteres füzeteket gyártják.

A Cartiere Paolo Pigna egyik fő terméke az iskolafüzet. Közel 30 féle változatban kínálja az A4-es és A5-ös formátumú, színes borítójú, kockás, vonalas és siima füzeteket. A legkisebbeknek szánt darabokat ismert Walt Disney figurák díszítik, a középiskolások, egyetemisták pedig esztétikus spirálfüzetekből választhatnak. Az irodai papíráruk közül eddig a faxpapírok aratták a legnagyobb sikert a magyarországi piacon, de népszerűek az A7-A4 méretű íróblokkok és a fénymásolópapírok is.

A Pigna Hungária Kft. az anyavállalat mellett két másik olasz gyártó képviseletét is ellátja: az egyik a minőségi írószereket előállító FILA cég, a másik pedig a színvonalas irodafelszerelést jelentő Favorit-csoport egyik tagja.

A Pigna Hungária Kft. Tátra utcai, központi irodájában és bemutatótermében az érdeklődők megtekinthetik mindezen termékeket és leadhatják rendelésüket, a szállítás folyamatosságát pedig jól ellátott magyarországi raktára biztosítja, ahol kis- és nagykereskedőket egyaránt kiszolgálnak.

SYSTREND

RENDSZERHÁZ, AHOL NAGYTELJESÍTMÉNYŰ MEGOLDÁSOK SZÜLETNEK

PRINTER DISZTRIBUTOR - RESELLER

COMPAQ

Business Partner

SUPPORT PARTNER

Microsoft

NOVELL

RESELLER

KHK Software

DISZTRIBUTOR

NEC

CLASSIC LINE
LICENC TULAJDONOS

DISZTRIBUTOR

miro

Autodesk

DEALER

1068 BUDAPEST, RIPPL RÓNAI U. 2. TELEFON: 142-4345, 142-4997, 142-6145 * FAX: 122-5414

A SYSDAT CSOPORT TOVÁBBI TAGJAI: SYSDAT, SYSNET, SYSCOMP, T+P, CCS

INFORMÁCIÓS SZÁM: 286

TUD ÖN MAGYARUL?

Akkor könnyen fogja kezelni a magyarul beszélő

brother

FAX-370

készüléket.

Lapsimítás, automatikus vágás, magyar telefonvonalakon is jól működő fax/telefon kapcsoló, szép képminőség, nagy felbontás, automatikus tárcsázás vidékre is...

A többi paramétert lásd a CHIP FAX TESZT-ben!

DIGITÁLTECHNIKA
9024 Győr, Mónus Illés u. 19. Tel./fax: (96) 414-411, 417-802
1149 Budapest, Róna u. 75. Tel./fax: 183-6783, 164-0842

mere nagykereskedelem — **IRODATECHNIKAI Kft.** 1118 Budapest, Frankhegy u. 3. Tel.: 153-8809, Fax: 153-9713

MIKRO-BIK
3525 Miskolc, Széchenyi I. u. 49. Tel.: (46) 354-266, 353-100

MIKROSZERVÍZ Rt.
1144 Budapest, Gvadányi út 87. Tel.: 252-2888, Fax: 252-4322

MATRIX Informatika
1073 Budapest, Kertész u. 37. Tel.: 268-0580, Fax: 268-0577

BROTHER INTERNATIONAL
1144 Budapest, Gvadányi út 87. Tel./fax: 183-3935, 183-3538

INFORMÁCIÓS SZÁM: 287

Nézze meg működés közben is! Keressen fel bennünket a COMPFAIR 93' kiállításon!
A kiállítás ideje alatt minden scanner árából 10% kedvezményt adunk!

Ne feldeje, jelszavunk: Nem elég megnézni, ki is kell próbálni!

MIKROPO Computer Systems

MIKROPO Computer bemutatóterem: 1065 Budapest, Negymező u. 47. Tel.:112-7830 Fax:269-0151

INFORMÁCIÓS SZÁM: 285

Ez mind IFABO!

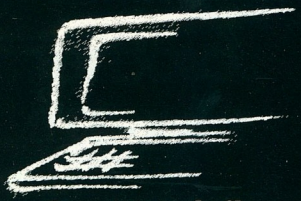

Számítástechnika

Telekommunikáció

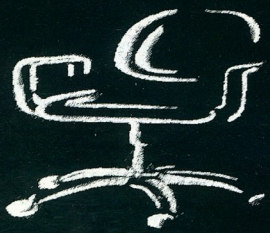

Irodabútor

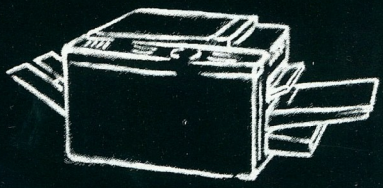

Másolók

Irodaszervezés

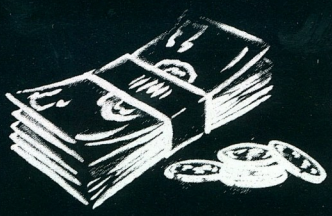

Bankszalon

IFABO
BUDAPEST
1994

Nemzetközi Számítástechnikai, Kommunikációtechnikai és Irodaszervezési Szakvásár

BNV-´94. ápr. 12-16.

Jelentkezzen már most! HUNGEXPO ECI-team, 1101 Budapest, Albertirsai út 10, Tel.: 263 6082, Fax: 263 6131

INFORMÁCIÓS SZÁM: 288

WordPerfect Presentations 2.0

Bemutató DOS és Windows alatt

Kevesen tudják, hogy a WordPerfect Corp. nemcsak nagy sikerű szövegszerkesztőt, hanem sok más alkalmazást is készít. A WordPerfect (szövegszerkesztő), a LetterPerfect (egyszerű szövegszerkesztő), a DataPerfect (adatbázis-kezelő), a PlanPerfect (táblázatkezelő), az Office (irodaautomatizálás) és a Works (integrált rendszer) mellett megtalálható a DrawPerfect (rajzolóprogram) is, vagy ahogy az új verziót nevezik: Presentations (bemutatókészítő).

Ez utóbbi termék névváltoztatása nem véletlen, hiszen az 1.1-es verziót inkább ábrák, üzleti grafikonok készítésére szánták, míg az újat elsősorban bemutatók (prezentációk) összeállításához. Ez persze nem azt jelenti, hogy nem lehet vele rajzolni vagy grafikonokat szerkeszteni, csupán arról van szó, hogy a DrawPerfectben is megtalálható *slide show*-t erősen továbbfejlesztették.

Nézzük sorra, mi mindent építettek az új verzióba.

Rajzolás

Korábban a számítógépes rajz egyet jelentett a képpontokból összeálló ábrával. Az ilyen jellegű ábrák készítésekor nehézséget jelenthet a forgatás, kicsinyítés vagy a nagyítás, ugyanis ezek a műveletek kisebb-nagyobb mértékben torzítják a képet. A vonalak későbbi módosítása pedig csak úgy valósítható meg, ha a módosítandó vonalat „kiradírozzuk", és megrajzoljuk helyette az újat. Az egyre terjedő számítógépes kiadványszerkesztés és CAD-alkalmazások miatt szükségszerűvé vált az illusztrációk számítógépen való elkészítése. Hamar kiderült, hogy a bittérképes üzemmód alkalmatlan a komoly munkához. Használatáról azonban nem mondhatunk le teljesen, hiszen például a fényképek tárolását más módszerrel még nem sikerült megoldani.

A vektorgrafikus kép – mint neve is mutatja – nem pontokból, hanem vektorokból (vonalakból) rakja össze a kész képet, ezért egy vonalnak elég eltárolni a kezdetét, a végét, a vastagságát és a színét, egy görbének pedig a képletét is. A zárt alakzatoknak a körülhatároló görbéit, kitöltési színét és kitöltési mintáját kell tárolni. Amikor az így elkészített ábrát módosítanunk kell, elég ezeket a paramétereket megváltoztatnunk. A vektorgrafikával tehát tetszőleges vonalakat, görbéket vagy más alakzatokat rajzolhatunk, amit azután bármikor módosíthatunk, elforgathatunk, kicsinyíthetünk stb.

Nos, a WP Presentations mindkét képszerkesztési módot ismeri, így lehetőséget ad scannerrel beolvasott képek behozatalára és retusálására, valamint vektorgrafikus ábrák megrajzolására egyaránt.

Grafikontípusok

Bullet – szöveges
Organization – szervezeti felépítés
Table – táblázat
Pie – kördiagram
Bar – oszlopdiagram
Line – vonaldiagram
Area – területdiagram
Surface – 3D felszín
Scatter – szórásdiagram
Hi-Lo – minimum-maximum, raktárkészlet

Vektorgrafika

Mint minden korszerű rajzolóprogram, a Presentations is grafikus kezelési felületű.

Mind a DOS-os, mind a windowsos változatban a szokásos Windows-alkalmazásokra jellemző menükkel és ikonokkal dolgozhatunk. Meglepő, de a DOS-felület hasonlít is a Windows alatti programok megjelenésére.

A képernyő tetején van a menüsáv, ahonnan minden funkció kiválasztható, bal oldalon a szerszámkészlet és az attribútumikonok, alul pedig online súgó (help) segíti a felhasználó munkáját. Középen, a szerkesztő képernyőn több nagyításban is dolgozhatunk grafikánkkal.

A megrajzolt objektumokat (alakzatokat) egyszerű és összetett típusokra lehet szétválasztani. Az egyszerűek a már hagyományosnak számító szerszámokkal rajzolhatók meg, míg az összetettek speciális rajzoló funkcióval vagy egyszerű objektumok egymáshoz ragasztásával hozhatók létre. Nézzük, hogyan dolgozhatunk rajzoláskor!

A *Free Hand* funkció szabadkézzel szabálytalan vonalak rajzolására ad lehetőséget. A vonalakat a program matematikai görbékké alakítja át. Ezután, ha azt módosítani szeretnénk, csak rá kell helyeznünk a vonalra az egérkurzort, majd a jobb oldali gomb lenyomásával és nyomva tartásával egy kis menüt kapunk, amiből kiválaszthatjuk a használni kívánt funkciót.

Az *Edit* funkció kiválasztásakor a módosítandó vonalon sok apró négyzet válik láthatóvá, s ha valamelyikre rákattintunk az egérrel, két piros színű szaggatott vonal tűnik fel. Itt vettem észre az első kis „hibát" a DOS-os változatnál, mégpedig az egér kezelésében. Az apró négyzeteket nagyon nehezen tudtam megfogni a Microsoft-kompatibilis egeremmel.

A Műszertechnika WP-s technikai munkatársa, Liling Zoltán azt tanácsolta, hogy ne a beépített egérmeghajtót használjam, hanem a MOUSE.COM-ot. Valóban, így már tudtam használni az egeret. A windowsos változatnál ilyen hiba természetesen nem jelentkezik, mivel a szoftver a Windows egérmeghajtóját használja.

A piros szaggatott vonalak gyakorlatilag a pontba beérkező görbék érintői. Ha ezek irányát és hosszát változtatjuk, a hozzájuk tartozó görbe azonnal megváltozik. Gyakorlatilag ez az alapja az összes vektorgrafikus rajzolóprogramnak. Természetesen a pontok elhelyezkedését is megváltoztathatjuk, vagy akár meg is szüntethetjük, illetve ha úgy kívánja az ábra, újakat is létrehozhatunk.

LAP Stúdió ©
SZÁMÍTÁSTECHNIKAI SZAKÜZLET
1063 Bp., Szinyei M. u. 15. Tel./Fax: 112 7090
Számítógépek, kiegészítők, szoftverek, szakkönyvek. Ajándék -a vásárlás összegétől függően- lemeztartó doboz, mágneslemez, monitorszűrő vagy egér.
MEGLEPETÉS A NYITÁS ALKALMÁBÓL:
LAP System AT-386SX számítógép 62 500,-
386SX 40 MHz alaplap, 2 Mb RAM, 1,44 Mb FDD, baby ház, 101 g. bill., 2s/1p port, 80 Mb HDD, mono VGA monitor
LAP System AT-486DX számítógép 117 900,-
486DX 40 MHz alaplap, 4 Mb RAM, 1,44 Mb FDD, baby ház, 101 g. bill., 2s/1p port, 170 Mb HDD, színes SVGA monitor
HP LaserJet 4L lézernyomtató 78 900,-
HP DeskJet 510 tintasugaras nyomtató 31 900,-
Áraink az ÁFA-t nem tartalmazzák és készpénz fizetés esetén érvényesek !
Számítógépeinkhez magyar nyelvű leírást és 2 év teljes körű garanciát biztosítunk !!
INFORMÁCIÓS SZÁM: 201

Ezek mindegyikéhez tulajdonságok járulnak, amelyek meghatározzák a ponthoz tartozó két érintő egymáshoz való viszonyát.

Az érintők ugyanis egymástól függetlenül és egymástól függően (smooth) is mozgathatók. Ez utóbbi azt jelenti, hogy a két érintő egy egyenesen helyezkedik el; ezek egyszerre mozgathatók, és mindig ellenkező irányba mutatnak. Ennek kötöttebb változata a szimmetrikus érintő, ami hasonló az előzőhöz, csak a két érintő hossza is egyenlő. A pontok közötti vonalak tulajdonságai éppúgy állíthatók, mint a pontoké. Minden vonal lehet egyenes vagy görbe. A vonalak ugyanúgy megszüntethetők, mint a pontok, vagy „szabad" pontok között (amelyek egyik oldalán nincs vonal) új vonal létesíthető.

A forgatást is az egér jobb oldali gombjának lenyomásával érhetjük el. Az elforgatandó objektum körül négyzet alakban kis ikonok láthatók. A sarokban elhelyezkedők a forgatásért felelősek, az oldalakon levők pedig a torzításért. A képzeletbeli négyzet közepén található alapértelmezésben a forgatás középpontja, ennek helyzetét egérrel módosíthatjuk.

A többi alakzat vonalakból épül fel, és ugyanúgy szerkeszthető, mint az egyszerű vonal. Kész szerszámok vannak az egyenes, a görbe, a körív megrajzolására. Ezek úgynevezett nyílt alakzatok, amelyeknek nincs kitöltöttsége. A második, ezúttal súlyos hibát itt, az egyenes vonal húzása közben észleltem. Sok rajzolás után több vonal végpontját picit odébb helyeztem, finomítva a rajzot, és az egyik ilyen módosításkor a program lefagyott. A windowsos változatban ilyen hibát nem tapasztaltam.

A zárt alakzatokat (négyzet, lekerekített sarkú négyzet, ellipszis, sokszög, nyíl) kitölthetjük meghatározott színnel és előre definiált kitöltési mintákkal. Nem probléma például házat rajzolni a tégla-, cserép- és telített mintákkal.

A nyíl egy kicsit furcsának tűnhet néhányunk számára, hiszen nem szokványos része más rajzolóprogramoknak. Pedig nyíl rajzolására is szükségünk lehet, például rendezvények szervezésekor, amikor a látogatók számára fel kell tüntetnünk a helyszínre vezető utat. Megrajzolási módja hasonlít az egyenesére, hiszen a nyílnak csak az irányát és méretét kell meghatározni. Ha nem egyenes, hanem görbe nyilat kell rajzolni, azt a körívhez hasonlóan kell megtennünk.

Az előre elkészített hátlaphoz szabadon illeszthetünk szövegeket

Összetett alakzat

Ha egy kész képhez elkészítettünk egy ábrát, gyakran meg kell változtatni ennek méretét illetve elhelyezkedését. Ilyenkor a felhasznált objektumok elmozdulhatnak egymástól, ami nem túl szerencsés. E probléma megoldására ezek a vonalak úgynevezett csoportba rendelhetők, amivel biztosítható egymáshoz kötődésük. Ezután már minden változtatás a csoport összes elemére érvényes lesz. Az összerendelés meg is szüntethető, s több ilyen csoport egyesíthető. Ha egy összetett objektum valamelyik összetevőjét módosítani kell, meg lehet tenni „fapados" módon, azaz az összetartozás megszüntetése után elvégezni a módosításokat, majd újra létrehozni a csoportot, de lehet élni a csoportszerkesztési lehetőséggel is. A *Group Edit* funkció lehetővé teszi, hogy felesleges ki-be csomagolás nélkül módosíthassuk az ábrát.

Csoportábrákat azonban nem csak így készíthetünk, hanem a kifejezetten erre szánt szerszámokkal is. Az összetett szerszámok nem egyszerű vonal, négyzet stb. megrajzolására használhatók, hanem összetett grafikák, például grafikonok szerkesztésére.

EGG's Budapest
CÍM: 1074 ROTTENBILLER U. 14.
SZÍNES DIFFÚZ NYOMTATÁS
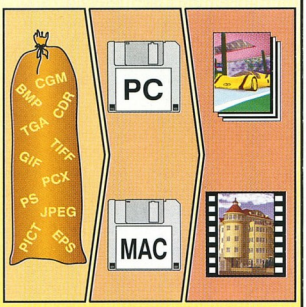

DIA LEVILÁGÍTÁS
GRAFIKAI SZERVÍZ SZOLGÁLTATÁSOK
142-65-08
122-56-13
INFORMÁCIÓS SZÁM: 202

Grafikon

A grafikonkészítés mindennapi feladat lehet az üzleti életben. Minden komolyabb táblázatkezelő rendelkezik ilyen lehetőséggel. A WordPerfect programcsaládban korábban a DrawPerfect rendelkezett a grafikonkészítés lehetőségével, s a Presentationsből sem hagyták ki e hasznos funkciót.

Grafikon ábrába való beillesztéséhez elég a helyét meghatározni a papírlapon, majd a megfelelő típust kiválasztva és a táblázatot kitöltve azonnal megkapjuk a kész grafikont.

A belső táblázatkezelő néhány alapvető függvényt is tartalmaz, ezt azonban nem kötelező kézzel kitölteni, hiszen a legelterjedtebb táblázatkezelők file-jaiból képes adatokat áthozni. Így akár Excelben vagy Lotusban elkészített táblázatok is felhasználhatók. Háromdimenziós grafikon esetén a nézőpontot is meghatározhatjuk, és hogy még megnyerőbb legyen, különböző kitöltési minták és belső típust tartalmaz. És hogy az ékezetekkel se legyen gond, használható az összes WP 5.1 karakter, beleértve a magyar ékezetes betűket, az összes európait (lengyel, cseh, román, svéd stb...), a görögöt, a cirillt, a japánt és a hébert is. Matematikai, tudományos és más írásjelek is felhasználhatók. A különleges karaktereket – hasonlóan a WordPerfect 5.2 for Windowshoz – a [Ctrl W] billentyűkombinációval érhetjük el, de készíthetünk saját billentyűkiosztást is.

Szöveget kétféleképpen hozhatunk létre. Ha csak egy sornyira van szükségünk, a szövegkészítő ikon kiválasztása után csak rá kell kattintani arra a pontra, ahová a szövegünket szeretnénk elhelyezni.

A szöveget begépelés után formázhatjuk, vagy befejezhetjük a műveletet. A formázásnál betűről betűre magadhatjuk a betűtípust, a szöveg színét és kitöltését, nagyságát stb. Aki már hozzászokott a WordPerfect kezeléséhez, ezzel is könnyen elboldogul.

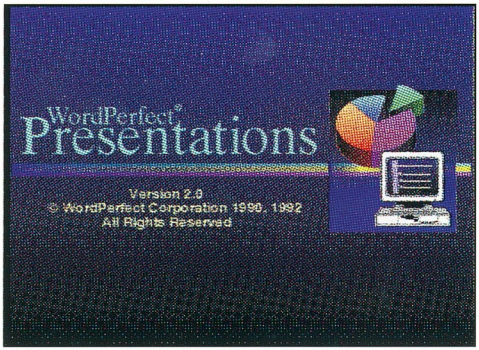

A WP Presentation DOS-os változatának címlapja is látványos

színek rendelhetők a grafikon minden eleméhez és feliratához.

A feliratok elkészítéséhez a Presentationsben a WP 5.1 teljes karakterkészletét (körülbelül 1500 karakter) felhasználhatjuk.

Szöveg

Rajzolóprogramoknál szinte a legtöbb gondot a szöveg jelenti. Vagy nincs elég betűtípus, vagy az ékezetes karakterek hiányoznak, de ha mindez mégis rendelkezésre áll, a szövegrészek utólagos szerkesztése bizonyosan problémás. A WP a karakterkészlet gazdag választékát kínálja, lekezeli az Adobe Type 1 (PostScript) és a Bitstream (Speedo) fontokat, a Windows-változat pedig a True Type-okat. Az alapösszeállítás 7 Speedo és 26 ATM fontot, valamint 4 egyszerű

A szöveg létrehozásának másik módja a szövegbox. Először itt is ki kell választani a szerszámot, majd a négyzet rajzolásához hasonlóan ki kell jelölni egy téglalapot (dobozt). Ebbe a dobozba akár több sornyi szöveget is elhelyezhetünk.

Természetesen a formázásokat is meg lehet adni, sőt egy helyesírás-ellenőrző segítségével az elgépelt szavakat, az ismétlődő szavakat és a kezdőbetű-hibákat (kis- és nagybetű) is kiszűrhetjük. Az előre elkészített szövegek WP- vagy ASCII- formátumban tárolva be is tölthetők a dobozba.

Clip Art

A szoftverhez úgynevezett *Clip Art* ábrakönyvtár is tartozik, ami több mint 1000, előre elkészített ábrát tartalmaz.

Bonyolultabb feladatokat is megoldottunk már!

Lokális adathálózatának tervezését és kivitelezését bízza ránk!

- strukturált kábelrendszerek
- FDDI backbone
- Ethernet és TokenRing hálózatok
- kiváló referenciák

Bővebb információkkal várjuk Önt a **COMPFAIR '93 A pavilon 307/4 standján!**

Unicomp Számítástechnikai Kft.
Székesfehérvár, Vértanú u. 40.
Tel./fax: (22) 327-446
Budapest IX., Páva u. 26.

UNICOMP COMPUTER TECHNOLOGIES LTD.

INFORMÁCIÓS SZÁM: 203

CSÚCSMINŐSÉGŰ

Genius

és

DEXTRA™

PERIFÉRIÁK A DISZTRIBUTORTÓL!

színes lapszkennerek (true-color, max. 1800 DPI)

kézi szkennerek (256 szürke és színes)

egerek, trackball-ok

digitalizáló táblák

G.P. S. vevők

PROFESSZIONÁLIS SZÁMÍTÓGÉPEK 4 ÉV GARANCIÁVAL

FAN Electronics Ltd

Tajvani–Magyar Vegyesvállalat
1118 Bp. Késmárki u. 6.
Tel./fax: 185-0813

INFORMÁCIÓS SZÁM: 204

Üzleti és sportábrák, állatrajzok, térképek stb. sokasága közül válogathatunk. Érdekesség a fej rajzolása. Külön tárolt arc-, haj-, orr-, szempár- és szájtípusokból gyakorlatilag bármilyen emberi fej elkészíthető.

Az eljárás engem a rendőrségi fantomképek készítésére emlékeztet. Az ábrák önálló képként vagy objektumként egyaránt felhasználhatók. Akinek nem elég a választék, további csomagokat vásárolhat.

Bittérképes rajzolás

A Presentationsben a pontgrafikus kép tulajdonképp egy különleges objekumnak tekinthető. Tartalmazza a bittérképes rajzot, ami elforgatható, mérete megváltoztatható, de a szerkesztéséhez egy Bitmap Editort használ. Ez a szerkesztő nagyon hasonlít a vektorgrafikus szerkesztőhöz, még a nyílrajzolási lehetőség is megtalálható benne. A különbség csak annyi, hogy a megrajzolt vonalak és más ábrák nem módosíthatók olyan könnyedén, ezért inkább beszkennelt fényképek és logók kezelésére érdemes használni. Más bittérképes rajzolóprogramokhoz hasonlóan a finom módosítások itt is rendkívül nagy nagyításban, képpontonként végezhetők el.

A program egy érdekes – máshol nem szokásos – szerszámmal is rendelkezik, a szelektív radírral. Ezzel az eszközzel egy kijelölt szín kiradírozható anélkül, hogy bármely más színt módosítanánk.

Ha egy beszkennelt kép tipikusan vonalas jellegű – mint például a CHIP-embléma –, érdemes átalakítani vonalgrafikává.

A *Trace Bitmap* funkció képes e művelet elvégzésére. Ez az eljárás az elhatároló vonalakat ismeri fel, és ezeket vektorgrafikus vonalakká alakítja át. Az így átalakított kép egy kis módosítás után könnyebben kezelhető, mint bittérképes formában.

Slide Show

A program erőssége a bemutatókészítő eszköz. Ez lényegében nem más, mint egy olyan rendszer, ami képes az előre elkészített grafikák egymás utáni megjelenítésére. A feladat egyszerűnek tűnik, de mint látni fogjuk, nem is olyan könnyű megvalósítani.

A képeket listába kell szervezni, ami meghatározza a sorrendiséget. A minimális funkció az előre-hátra „mozgás", azaz az ábrák sorrendben és fordított sorrendben való bemutatása. Az egyes képek megjeleníthetőségét külön-külön le lehet tiltani.

A képekhez gombkombinációk is rendelhetők (Link funkció), ami azt jelenti, hogy az előadás alatt felmerülő problé-

A WP bemutató címlapja

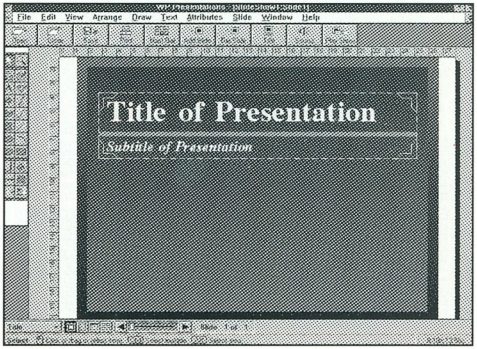

mák megválaszolására előre bekészített „diákat" lehet levetíteni. Mondjuk a „K" betű jelentheti a költségvonzatot, az „I" az időtényezőt.

Ha az előadáskor felmerül például a becsült költség kérdése, csak meg kell nyomni a szükséges billentyűt, és megjelenik a kívánt grafikon. Ha ehhez hozzávesszük még a *Link - other key* funkciót, amivel megadható, hogy ha nem a definiált billentyűket nyomjuk meg, melyik ábra következzen, láthatjuk: valóban nem egyszerű feladatról van szó.

A lehetőségeknek koránt sincs vége. Megadható, hogy egy adott képkocka miképp kerüljön a képernyőre. Választhatunk redőny, puzzle, kígyó, kocka és box effektus közül. A redőny a képet fentről lefelé, lentről felfelé vagy oldalról csúsztatja a képernyőre. Esetleg az aktuális

INFORMÁCIÓS SZÁM: 205

E-COOP Kft
Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
1091 Budapest, Üllői út 81.
Telefon: 215-4354, 113-4273
Telefax: 215-4354

ALR Authorized Reseller Authorized Service Center
Apple Computer Microsoft
NOVELL
HEWLETT PACKARD
SCO THE SANTA CRUE OPERATION
LM LASER MASTER CORPORATION
EPSON
QMS

INFORMÁCIÓS SZÁM: 206

VÍRUSVÉDELEM TISZTA FORRÁSBÓL

Számítógépek vírustalanítása.
Adatvédelmi rendszerek kiépítése.
TERMÉKAJÁNLATOK:
Vírusdetektáló és tisztítóprogramok
VIRUSCAN, VSHIELD, CLEAN-UP, VCOPY, SENTRY, NETSHIELD, TARGET, PRO-VIEW

RENDKÍVÜLI AJÁNLAT!
Alkalmaz JOGTISZTÁN egyéb ANTI-VÍRUS PROGRAMOKAT?
Amennyiben igen, 1993. szeptember 24-ig 50%-os kedvezménnyel megválthatja a McAfee Associates ANTI-VÍRUS PROGRAMOK Felhasználói Jogát.

Világhírű víruskatalógus **VSUM**
Hardver vírusvédő kártya
Thunder BYTE

SZOLGÁLTATÓ ÉS TANÁCSADÓ KFT.
McAfee Associates *kizárólagos* magyarországi képviselője
H-1213 Budapest, Szentmiklósi út 18.
Telefon: (36-1) 276-0864 • Fax: (36-1) 276-5714

képet kitolhatja maga előtt a képernyőről.

A puzzle véletlenszerűen, puzzle-darabkákból állítja össze a képernyőn megjelenő ábrát. Itt a DOS-változat újabb hibáját észleltem. Csak 640×350-es felbontású EGA-üzemmódban működött problémamentesen, nagyobb felbontásoknál és VGA-üzemmódban a kiválasztott vetítési módnak megfelelően az új kép helyett először egy üres képet rakott ki, majd erre helyezte rá az ábrát. A windowsos változatnál ilyen jelenségeket nem tapasztaltam.

Meglepett az is, hogy a DOS-osnál a vízszintes (jobbról balra illetve balról jobbra) átmenetek rendkívül lassúak voltak, míg a Windowsosnál nem. Gyakorlatilag a Windows alatti változat képernyőkezelése fürgébbnek bizonyult (!), pedig a DOS-os minden másban gyorsabb.

Hangok

Egy bemutatónál (főleg, ha a bemutatandó anyagot a néző egyedül tekinti meg) szükség lehet a hangeffektusokra is. Éppen ezért a Presentationsbe beépítették a MIDI (Musical Instrument Digital Interface) és a digitális hangkezelési lehetőséget. A MIDI előre eltárolt (digitalizált) zeneszerzámok hangjaiból és az ezekhez tartozó utasításokból áll. Tartalmazza a hangszer típusát, a megszólaltatás erősségét, hosszát és magasságát.

Sok zenész és stúdió dolgozik MIDI-rendszerrel.

A digitális hangkezelés pedig olyan lehetőségeket rejt, amelyeket érdemes kihasználni. Mikrofonbemenettel rendelkező hangkártyákkal felvehetjük a képekhez fűzött magyarázatunkat. Ezzel kicsit a multimédia felségvizeire is beevezhetünk.

A képekhez rendelt hanganyagot a legismertebb hangkártyákkal szólaltathatjuk meg. A windowsos változat képes CD-ROM meghajtó kezelésére. Minden képhez külön beállítható, melyik hangfelvételt (mely sávokat) játssza le.

Poszter

Rendezvények alkalmával gyakran lenne szükség poszterekre. A WP Presentationsben könnyen elkészíthetjük ezeket. A hatalmas grafikákat mátrixszerűen, több lapra nyomtatja ki, s ezeket nekünk kell összeillesztenünk. Legfeljebb 8×8-as méretű mátrix készíthető, ami A4-es papírmérettel számolva körülbelül 2 méter×1,5 méter.

A poszter azon kevés funkciók közé tartozik, amelyek elkészítési módja eltér a két platform alatti változatnál. A DOS-osnál számmal, illetve inkrementáló és dekrementáló ikonokkal határozható meg a méret, míg a windowsosnál egy ikonra rábökve egy kis négyzet válik láthatóvá.

A négyzet apróbb négyzetekre van felosztva, s ezeket az egér mozgatásával satírozhatjuk be. A besatírozott négyzetek jelentik a kiválasztott méretet. Itt két hiba is előfordult. Az egyik, hogy csak 6x6-os méret adható meg – mivel csak ennyi kis kockára van felosztva a négyzet –, a másik, hogy ha a kurzor a négyzeten kívülre esik, a képernyőn 9x2-es méret lesz látható. Ez utóbbi csak szépséghibának tekinthető, mivel ha ilyenkor elengedjük a billentyűt, nem jegyzi meg ezt az értéket.

Még egy apróság: a DOS-osban készítettem egy posztert, amit Windowsosban beolvastam. A poszter mérete 8×8-as volt, de a rárajzolt ábrák egy része eltűnt. Ez egyébként nem volt egészen konzekvens, nem mindig produkálta ezt a jelenséget. Már azt is nagy dolognak

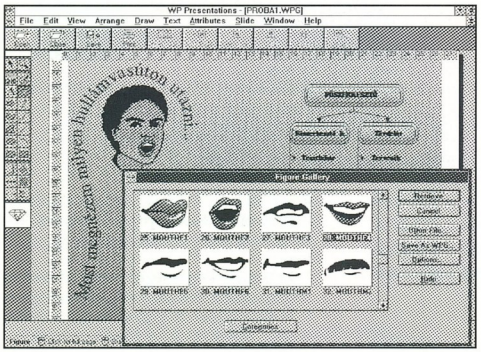

Az arcrajzolás a rendőrségi fantomképkészítésre emlékeztet

TRIGON
Hálózatok
Hardware független
Tervezése
Építése!
PC KLINIKA!
Hibás gépét azonnal megjavítjuk!
Házhoz megyünk!
Korszerű és olcsó hadware konfigurációk!
AT286-tól AT486-ig bármilyen konfigurációt kiegészítőkkel szállítunk!
TRIGON HARDVARE KFT.
T.: 127-20-86
F.: 149-95-33
INFORMÁCIÓS SZÁM: 207

Média
Computer
Számítógép szaküzlet
- számítógépek
- nyomtatók
- alkatrészek
- programok
- hálózatok
1061 Budapest, Andrássy út 31.
tel.: 142-1479
INFORMÁCIÓS SZÁM: 208

tartom, hogy a két változat file-kompatibilis, sőt kezelési felületük is kompatibilis egymással.

Windows OLE funkció

A Windows-változat nagy előnye a Windows lehetőségeinek kihasználása. A Windows-alkalmazások között gyakran van szükség adatcserére. Az egyik megoldás a vágóasztalon (clipboard) keresztüli másolás – ezzel szöveget és grafikát egyaránt mozgathatunk.

A legjobb megoldásokat azonban az OLE (Object Linking and Embedding) funkció adja, amivel olyan objektumkapcsolat hozható létre két szoftver között, hogy például az egyik alkalmazásba átemelt objektumgrafika módosítása esetén a másik alkalmazás lép működésbe.

A feladathoz szükség van egy client (fogadó) alkalmazásra, amelyikbe az objektumot elhelyezik, és egy server (kiszolgáló) alkalmazásra, amelyik szerkesztés céljából automatikusan behívódik a memóriába. A WP Presentations 2.0 for Windows mindkét funkciót el tudja látni.

Scanner használata

A windowsos változatba beépítették a TWAIN-t használó scannerek kezelését, lehetővé téve ezzel, hogy ne kelljen más alkalmazáshoz fordulni, ha egy ábrát be akarunk olvasni.

Demók készítése

Mindezeken túl szükség lehet olyan, önálló demók készítésére, amelyek a több Mbyte-nyi szoftver nélkül is hordozhatók.

A Presentationsben csak generálni kell a kész bemutatóanyagot. Ilyenkor létrehozható egy alkönyvtár, ahová a futtató programot (SHOW.EXE) és a hozzá tartozó adatfile-okat letárolja.

Generáláskor kérhetünk quickfile-t is, ami arra jó, hogy a WPG-formátumú képekből ne a bemutató közben kelljen generálni a képernyőformátumot, hanem az előre le legyen letárolva a lemezen.

Összegzés

Amióta az eszemet tudom, nem láttam hibamentes programot. Így van ez a Presentationsszel is, de azért mégsem nevezném ErrorPerfectnek.

A rajzolási műveletek sebessége sem volt megnyerő, bonyolultabb ábrák megrajzolásával akár 4-5 másodpercet is eltöltött egy IBM/Albacomp True Power 486DX/33MHz/4MB konfigurációjú gépen. Ilyen esetekben a draft üzemmód sem segített túl sokat.

Ezek ellenére a Persentations jól alkalmazható oktatóképek és bemutatók készítésekor. A Presentations önállóan terjeszthető Show programjának köszönhetően demók készítésére is alkalmas.

Rajzolási képességei miatt kitűnően alkalmazható illusztrációk elkészítésére. A WordPerfect 5.1-gyel vagy 6.0-val, vagy – átkonvertálva más képformátumokra – más szövegszerkesztővel is használhatjuk.

Rudnai Tamás

Táblázatkezelő formátumok

Lotus 1-2-3 (2.01–3.1)
Lotus for Windows
Microsoft Excel (2.1–4.0)
PlanPerfect (3.0–5.1)
Quattro
Quattro Pro (2.0–4.0)

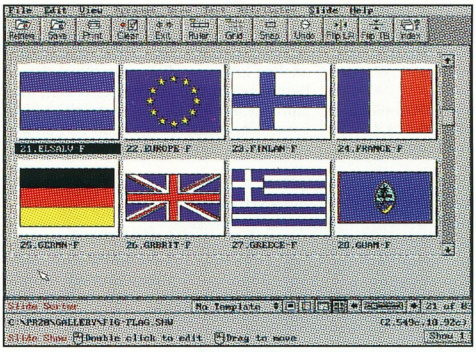

A Slide Show-val az előre elkészített grafikákat a kívánt sorrendben mutathatjuk be

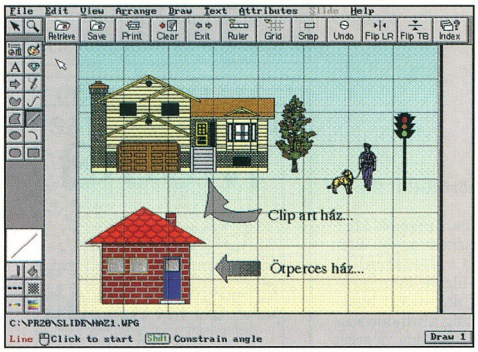

Ilyen összetett alakzatokat is létrehozhatunk a programmal

Támogatott grafikus file-típusok

BMP – MS Windows (3.x) Paint és OS/2 Presentations Manager Bitmap
CGM – Computer Graphics Metafile
DHP – Dr. Halo PIC
DXF – AutoCAD
EPS – PostScript és Encapsulated PostScript
GEM – GEM Draw
HPGL – Hewlett-Packard Graphics Language Plotter File
IMG – GEM Paint
MSP – MS Windows (2.x) Paint
PCX – PC Paintbrush
PIC – Lotus 1-2-3 PIC
PNTG – Macintosh Paint
PPIC – PC Paint Plus
TIFF – Tagged Image File Format
WMF – MS Windows Metafile
WPG – WordPerfect Corp. Graphics

EMELJE MAGASABB SZINTRE ADATÁTVITELI KAPCSOLATAIT

A 80-as évek végétől majd minden fejlett és sok fejlődő országban működik nyilvános csomagkapcsolt adatátviteli hálózat.
A számítógépek,terminálok, adatfeldolgozó rendszerek közötti információcserét biztosító X.25-ös hálózatok a távbeszélő hálózatokhoz hasonlóan, de azoktól függetlenül világméretű hálózatot alkotnak, melyhez a hazai rendszer is csatlakozik.
A nyilvános csomagkapcsolt hálózat lehetőséget nyújt modern információs rendszerek kialakítására, a világgazdaság vérkeringésébe való bekapcsolódásra, nemzetközi adatbankok elérésére.

A nyilvános csomagkapcsolt adathálózat főbb jellemzői:

- ★ országos elérhetőség;
- ★ az adatok hibamentes átvitele;
- ★ az átviteli út többszörös kihasználása;
- ★ eltérő sebességű berendezések közötti információcsere;
- ★ hálózatátmenet a távbeszélő és a vonalkapcsolt adathálózat felől.

Részletes felvilágosítás, tanácsadás. Ügyintézés az igénybejelentéstől az üzembehelyezésig. Üzemviteli szolgáltatás.

PLEASE
Adatátviteli Szolgáltató Kft.
a MATÁV RT. csoport tagja

Budapest XIV., Hermina út 57-59. Postacím: 1364 Budapest, Pf.256 Telefon: 117-7262, 251-7676 Telex: 222111 plshq h Fax: 252-1363

INFORMÁCIÓS SZÁM: 209

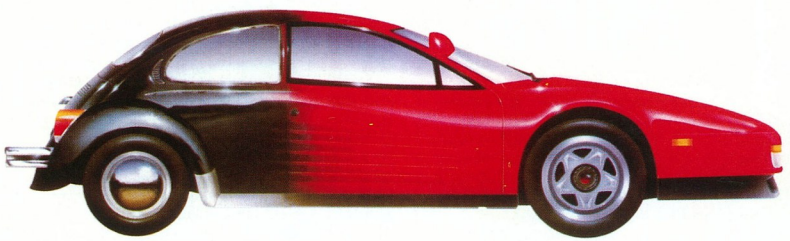

AHOL AZ ÁR ÉS A TELJESÍTMÉNY TALÁLKOZIK

dtk **DTK COMPUTER**

A minőségi PC-skála összes termékét keresse a disztribútornál:

FLAXCOM KFT.
Tel./Fax: 184-2565
1149 Budapest, Mogyoródi út 53.

INFORMÁCIÓS SZÁM: 210

Paradise Accelerator VL Plus

A kaliforniai Western Digital Corporation új VL-busz kompatibilis, video-grafikus gyorsítókártyája 16,8 millió színt támogat 1280×1024-szeres felbontás és 72 MHz képfrissítő frekvencia mellett.

Több mint 20 millió pixel/s sebességű Windows-gyorsítást ér el. 100 százalékig kompatibilis a VESA, ISA, IBM, PS/2, VGA, MCGA, MDA és Hercules kártyákkal. 1 Mbyte DRAM-ot tartalmaz, ami 2 Mbyte-ig bővíthető.

Nagy teljesítményt biztosít a grafikát intenzíven használó programokhoz, mint például a Windows, OS/2, CAD, rajzoló- és festőprogramok, táblázatkezelő és DTP-alkalmazások.

Tartalmaz hardverkurzort, vonalrajzolást és bit block transfert. Speciális funkciói: a gyors színváltoztatás, objektumok árnyékolása, lépték szerinti másolás, poligonok kifestése és színek kivágása.

Plug-and-play

A Windows hardverfejlesztési konferencián (Windows Hardware Engineering Conference) a Microsoft és az Intel olyan új adaptereket mutatott be, amelyeket egy Winows-alapú beállítóprogram automatikusan azonosít és konfigurál, az újabb adaptertervek hasonló működéséhez szükséges hardvert pedig a gyártók öt dollárnál olcsóbban biztosíthatják.

Az ISA-alapú PC-kre kifejlesztett mechanizmus célja a „Plug-and-play" megvalósítása – azaz a felhasználó anélkül csatlakoztathasson rendszeréhez új berendezéseket, hogy holmi jumperekkel, kapcsolókkal és egyéb, a rendszer működését esetleg megakadályozó „titokzatos erőkkel" kelljen törődnie.

Hasonló célú kezdeményezések korábban is születtek. A Micro Channel architektúrarendszerek ezt a célt több mint öt éve látják el, újabb 32 bites adapterek esetében pedig az EISA-rendszerek is képesek erre, így a Microsoft-Intel-féle megoldás nem hoz áttörést a plug-and-play frontján, különösképpen ha azt is figyelembe vesszük, hogy akárcsak az EISA beállítóprogram, ez sem alkalmas régebbi ISA-adapterek konfigurálására.

ECP a gyorsabb nyomtatásért

A Windows hardverfejlesztési konferencián (Windows Hardware Engineering Conference) a Microsoft azt állította, hogy az IEEE P1284 Extended Capabilities Portot (ECP-t) támogató számítógépek gyártói elősegítik a többprocesszoros műveletek (multiprocessing operations) eredményességét.

A cég várakozásai szerint már az év vége előtt megjelenhetnek az első ilyen számítógépek.

Az ECP az alapkiépítésű PC-nyomtatóbemenet architektúrájának kiterjesztése. Támogatja a kétirányú DMA-alapú műveleteket 2 Mbyte/s sebességig, gyorsabb nyomtatást eredményez a Windowsban, és tehermentesíti a rendszer CPU-ját nyomtatás közben.

Az ECP-protokollt a következő cégek támogatják: a társfejlesztő Hewlett-Packard, az Adaptec, az AMD, a Chips & Technologies, az Intel, a National Semiconductor, az Opti, a Standard Microsystems és a Texas Instruments.

Objektumorientált adatbázis a C++-hoz

Megjelent a POET 2.0, a POET Software (korábban: BKS Software) cég C++ alkalmazások fejlesztéséhez írt objektumorientált adatbázisrendszerének legújabb verziója. Elődei képességeit az objektumzárolás, tranzakciótámogatás és eseménykezelés terén haladja meg.

A POET töltő, mentő és lekérdező (query) funkciókat lát el, ezenkívül kiiktatja a fordítást az objektumorientált alkalmazások és a relációs modellen alapuló file-orientált adatbázisok közötti adatcserénél.

Ez azt jelenti, hogy a POET-ban írott alkalmazások objektumorientáltak maradnak, a programkód újra felhasználható, fenntartható és bővíthető.

A POET a Novell NetWare 3.x verzióiba betölthető modulként (NLM, NetWare Loadable Module) kapható, bináris adatbázisfile-okkal való kompatibilitása elláthat heterogén hálózatokat is. Ára 2700 dollár, ez egytől négy személyig terjedő fejlesztői licence-t takar.

ANSI C a Machez

A Macintosh ANSI C nyelvű programozásához nyújt átfogó környezetet a VIP-C. Olyan specifikus felhasználói algoritmusok írását teszi lehetővé, amelyek automatikusan generált interfészkódokat kapcsolnak a specifikus programfunkciókhoz.

A VIP-C egy felhasználó által variálható "palettán" tárolja könyvtárnyi standard C-függvényét, de támogatja a Mac Toolbox hívásokat is.

Mindez öt szinten helyezkedik el: az első a szövegszerkesztő/interpreter/debugger, itt írható az ANSI C nyelvű programkód, amely magasabb szintű függvényeket és Mac Toolbox hívásokat is használhat.

A következő két szint a Mac Toolbox hívásokat, illetve az előre megírt függvényeket (VIP-C Functions) tartalmazza, a VIP-C Resource Editors és a VIP-C Dispatcher segítségével pedig az adott alkalmazás fő eseményciklusa és használati felületelemei állíthatóak össze.

A programozói segédlet ára 495 dollár, forgalmazója a kaliforniai Mainstay cég.

Compfair

Október 12-16. között rendezik meg az őszi számítástechnikai seregszemlét a Budapesti Nemzetközi Vásár területén.

VERAPAR

- Telefonok különböző színben és választékban.
- Zsinór nélküli telefonkészülékek.
- 1/5 alközpontok (kaputelefon, kapunyitás, riasztás) kisvállalkozásokban, irodákban és családi házakban való alkalmazásra.

Viszonteladóknak engedmény!

Minden forgalmazott berendezés postai engedéllyel, garanciával és szervízháttérrel!

VERAPAR Nemzetközi Export-Import Kft.
(kanadai-magyar vegyesvállalat)
1095 Budapest, Mester u. 13. I. 6.
Tel.: 216-1661, Tel./Fax: 216-4291

INFORMÁCIÓS SZÁM: 279

Az első jelentős közép-európai földi műholdas állomás

Alfa holdbázis

Hazánkban a műholdas távközlés eddig csak az elérhetetlen álmok között szerepelt, most azonban a BankNet Kft. által telepített magyarországi központon keresztül bárki összeköttetést számítógépeit ilyen módon is.

A BankNet Kft. a július 8-án megtartott sajtótájékoztatón bejelentette, hogy sikeresen üzembe helyezte az adatkommunikációs szolgáltatást nyújtó első közép-európai földi állomást (továbbiakban HUB). A beruházás költsége már eddig is meghaladta az 5 millió dollárt, de a tervek szerint ez még emelkedni fog. Ezt az óriási összeget a BankNet Kft. többségi tulajdonosa, a Mannai Corp. bocsátotta rendelkezésre.

A berendezéseket a Hughest Network Systems Inc. (HNS) szállította, aki a legnagyobbnak számít ezen a területen, hiszen eddig több mint 70 ezer VSAT-ot és 40 HUB-ot helyezett üzembe. A feladatot az ISBN (Integrated Satellite Business Network, 1. kép) rendszerrel valósították meg, mivel ez egy olyan műholdas magánhálózat, ami képes hang, kép és adat kétirányú továbbítására. Eredetileg cégközpontok és telephelyeik közötti kommunikációra találták ki, de a megbízhatóság és a beépíthető adattitkosítási lehetőségek miatt ajánlják bankoknak és pénzintézeteknek is.

HUB

Lássuk egy kicsit közelebbről, hogyan néz ki ez a központ. Feladata természetesen a hálózat vezérlése. E központon keresztül menedzselhető a rendszerbe kapcsolt összes adatállomás és az azok közötti kommunikáció. A hálózat többek között ennek köszönheti rugalmasságát, hiszen ha bármelyik felhasználónak a kommunikációval kapcsolatban valamilyen igénye merül fel, nem kell kimenni a helyszínre, hogy átkonfigurálják a berendezést.

A rendszer jelenleg csak egy sávot, a KU sávot (12 GHz és 14 GHz körüli tartományok) használja, de azt időosztásos elven több logikai csatornára osztja fel. Ez azt jelenti, hogy minden állomás részére egy időszeletet biztosít a központi gép, amin belül az üzenetet vagy kérelmet továbbíthatja. Ezzel a technikával egy csatornán akár 8000 állomás is dolgozhat egyszerre, amiből kiszámítható, hogy jó néhány évig elegendő kapacitásról van szó. Emellett a berendezést gyakorlatilag korlátlanul bővíthetőre tervezték. Az átviteli sebesség is jelentős, hiszen aszinkron üzemmódban 19,2 kbps (kilobit per secundum – ezer bit másodpercenként), szinkron üzemmódban pedig 64 kbps, ami egy drága modemnek is szép mutatvány lenne a hazai telefonvonalakon. Az átvitelre egyébként 99,5%-os megbízhatóságot garantálnak, még szélsőséges időjárási viszonyok között is.

A HUB működtetésére egy 6,1 méter átmérőjű antennát (2. kép) használnak, amely a Eutelsat II-F4 műholdra irányul (az egyenlítő felett 7 fokkal helyezkedik el). Az antenna motorok segítségével állítható annak érdekében, hogy a műhold legkisebb mozgását is követni tudják. A gyakorlatban azonban erre nincs is szükség, miután a műhold együtt forog a Földdel, vagyis az állomáshoz viszonyítva mozdulatlan. Mivel az antenna a szabad ég alatt helyezkedik el, ki van téve az időjárási viszontagságoknak, így a biztonságos üzemelés érdekében el kellett látni jégtelenítő és esőtlenítő berendezésekkel. A jelet az úgynevezett RF-szobába csőtápvezetéken keresztül vezetik be, amit belül nagy nyomással és párátlanító berendezéssel tettek megbízhatóbbá.

Az RF-szobában található a 125 wattos, nagy teljesítményű erősítő, amely-

Az EutelSat II-F4 sugárzási területe

nek erősítését egy vezérlőberendezés, az úgynevezett Uplink Power Control Unit szabályozza (3. kép). Ennek az a feladata, hogy állandóan figyelje a műholdról érkező jelek erősségét, amiből a terjedési viszonyokra kell következtetnie. Ha gyengül a jelek erőssége, a teljesítményerősítőt nagyobb erősítésre állítja be. Ennek, és az antennán elhelyezett berendezéseknek köszönhető, hogy az átvitel megbízhatóságára nincs befolyással (pontosabban csak igen kis mértékben) az időjárás. A mikrohullámú jeleket egy átalakító 70 MHz körüli frekvenciára alakítja át, amivel már könnyebb tovább dolgozni.

Az RF-jelet visszaalakítják digitális jellé, melyet a központi számítógép kap meg, ami a címeket felismeri, a megfelelő adminisztrációt a háttérben elvégzi, és az üzenetet a fent leírt útvonalon visszaküldi a műholdra, ahonnan azt a célállomás kapja meg. Mindez rendkívül rövid időt vesz igénybe.

A HUB biztonságos üzemeltetéséhez minden egységből kettőt működtetnek, egy aktívat és egy tartalékot. Az aktív

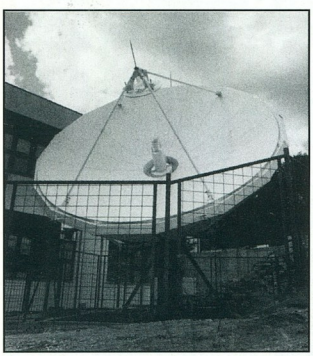

2. Az antenna

egység meghibásodása esetén a tartalék automatikusan átveszi annak szerepét, ezzel garantálva az egész éves, napi 24 órás zavartalan üzemelést.

PES

A megbízhatóság és költségmegtakarítás miatt a VSAT (Very Small Aperture Terminal – nagyon kis nyílásszögű terminál) technológiát választották. Állomásnak a HNS által gyártott PES 8000 (Personal Earth Station) típusú berendezést szállítják. Ez két fő részre tagolható.

Az ODU (OutDoor Unit – kültéri egység) egy 1,0–2,0 méter átmérőjű parabolaantennából, a hozzá tartozó 0,5–2,0 wattos fejből, valamint a közép- és nagyfrekvenciás konverterből áll. Az IDU (InDoor Unit – beltéri egység) a középfrekvenciás jelet továbbalakítja alaphullámsávú frekvenciákra, majd azt digitális jelekké alakítva az adatfeldolgozó egységnek továbbítja.

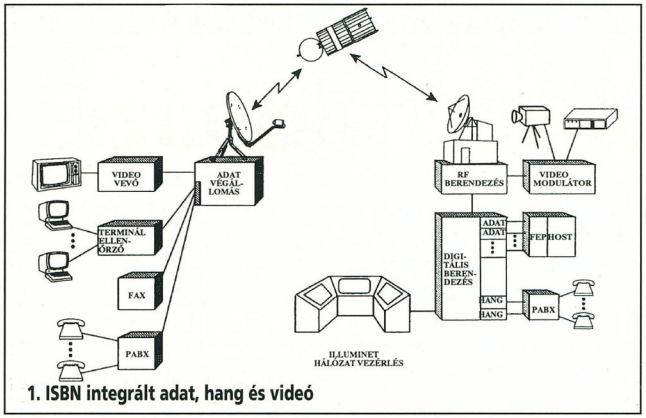

1. ISBN integrált adat, hang és videó

Az IDU-ba összesen 4 multiport kártya illeszthető, és mind a négyben egyenként maximum 8 adatport helyezhető el. Ezek a portok egymástól teljesen függetlenek. Az IDU számos interface-t és protokollt támogat (lásd a keretes szövegrészt).

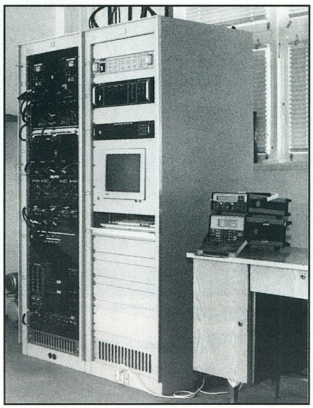

3. A rádiófrekvenciás berendezés

A PES folyamatosan veszi a HUB által küldött jeleket, és menet közben válogatja ki, mely üzeneteket címezték a számára. Háromfajta elérési lehetőség használható. A *Stream*-elérés során minden állomásnak előre meghatározott időszelet áll rendelkezésére, amit szabadon használhat fel kommunikációs célokra. Nyilvánvaló, hogy ebben az esetben előre meg kell becsülni a lefoglalandó kapacitást, mivel amikor nincs adatforgalom, csak feleslegesen foglalnánk a csatornát (ez persze költséges), de ha „csúcsforgalom" van, a túl kicsi időszelet szűk keresztmetszet is lehet.

Előfordulhat, hogy egy hálózat elemei egymással csak kisméretű információs egységeket közölnek, azt is csak igen ritkán. Ilyen esetben felesleges lenne egy viszonylag nagy kapacitást állandóan lefoglalni. Az *Aloha*-elérés során nincsenek előre meghatározott időintervallumok, hanem az egyes állomások erre az átvitelre fenntartott blokkokat vesznek igénybe akkor, amikor ténylegesen fel akarják azt használni. Az állomás a küldendő csomagot egy szabad blokkban egyszerűen elküldi, majd megvárja míg a központ (HUB) nyugtázó választ küld.

Előállhat olyan eset is, amikor két ilyen állomás egyszerre akarja ugyanazon blokkon átküldeni adatait. Ilyenkor a HUB értelmetlen csomagot kap, amire természetesen nem küld nyugtát. Az állomások újraküldik az információikat egy véletlenül megválasztott blokkban, és ezt mindaddig ismétlik, amíg nem kapnak nyugtát – azaz amíg meg nem érkezik a csomag.

A *Tranzakció Rezervációs* elérésben a fenti két módot ötvözték olyanképpen, hogy az adatportok Aloha-eléréssel kapacitást kérnek a HUB-tól. A HUB kije-

löli, hogy mely időszeletekben tud az adatport kommunikálni. A port a csomagokat a számára kijelölt időben sorban elküldi, és mindegyik végén egy információt küld a központ felé, ami a további kapacitásigényt tartalmazza. A HUB ily módon dinamikusan osztja szét a kapacitást.

Sok hálózatban a kommunikáció mértéke nem egyenletes. Például egész nap kicsi az adatforgalom, de este a napi zárás során ez kétszeresére, sőt háromszorosára is nőhet. E probléma megoldására is van lehetőség, mégpedig úgy, hogy az adatportokra két elérési módot definiálhatunk. Példánkban nappal a kisebb kapacitású elérési mód működik, amíg a forgalom mértéke huzamosabb ideig meg nem halad egy meghatározott értéket (az elérési mód által lehetséges adatforgalomnál nagyobbat). Amikor ez bekövetkezik, a port automatikusan a nagyobb kapacitású elérési módra vált át, majd mindaddig így marad, amíg az adatforgalom le nem csökken, és ilyen szinten nem marad bizonyos ideig.

Ezek az átviteli módok azonban nem mindig kényelmesek. Azok élhetnek a *LANAdvantage* lehetőségével, akik helyi hálózatokat üzemeltetnek. Ez lehetővé teszi, hogy *Ethernet* (IEEE 802.3) illetve *Token Ring* (IEEE 802.5) szabványú hálózati kártyákkal lokális hálózatokat kössünk össze műholdon keresztül. E megoldással két távoli helyi hálózatot rendkívül nagy sebességgel (400 kbps a HUB-tól, 100 kbps a PES-től) köthetünk össze, ugyanakkor a *gateway* és a *bridge* szerepét a földi állomás veszi át, ezért az átvitel a LAN-ok sebességével történik.

Ahhoz, hogy az ugyanazon adatportba csatlakoztatott helyi hálózatok egymással történő kommunikációja ne műholdon keresztül, hanem közvetlenül történjen, minden hálózati elemet definiálni kell. Ilyenkor a PES bridge-ként működik. A port felismeri a küldendő adat címét. Ha definiált eszköznek szól (azaz helyi elemnek), közvetlenül a kártyára teszi át az adatot, kikerülve a költséges (és felesleges) műholdas átvitelt. A LANAdvantage két üzemmódban működhet. Normál üzemmódban definiálni kell, öntanuló mód esetén pedig nem kell definiálni minden újabb elem hálózatba történő bekapcsolását. Ez az üzemmód megjegyzi tehát a saját elemeinek címét, de el is felejti, ha huzamosabb ideig nem „találkozik" valamelyikkel.

PES műszaki jellemzők

Adatátviteli sebesség: 0–19,2 kbps aszinkron üzemmódban, 1,2–64 kbps szinkron üzemmódban
Adatátviteli interface-ek: RS-232, RS-422, V.35
Támogatott protokollok: SDLC, X.25, Burrough's Poll, BSC 3270, TINET, DDCMP, Bit and Byte Transparent, X.3/X.28/X.29, PAD, Broadcast, speciális protokollok
Antenna: 1,0, 1,2 és 1,8 méter átmérőjűek; 0,5, 1 és 2,0 watt RF teljesítmény

A műholdas átvitel már önmagában is kedvező feltételeket biztosít a távoli állomások összekapcsolására, de a VSAT-technológia és a megbízható HNS-berendezések különösen. A gyorsan és szabadon telepíthető rendszerek, az alacsony áron megvalósítható adatátviteli lehetőségek és a megbízhatóság mind-mind elősegíti a műholdas távközlés rohamos elterjedését. A BankNet Kft. földi állomásának létrehozása is ezt bizonyítja.

Reméljük, hogy előbb-utóbb mi magyarok is felzárkózhatunk a nyugati átviteltechnikához.

Rudnai Tamás

OKI
PEOPLE TO PEOPLE TECHNOLOGY
Print ERRE magyar !
Professzionál
Országos Szerviz- és Kereskedelmi hálózat:
1033 Budapest, Kaszásdűlő u. 5. Tel: 1670-024, 1870-348, Fax: 1670-289;
1033 Budapest, Szérűskert u. 23-31. Tel: 1886-101, 1884-356, Fax: 1686-230.
3100 Salgótarján, Csokonai u. 48. Tel./Fax: 32-310-392;
6500 Baja, Szabadság u. 10. Tel./Fax: 79-322-970; 6723 Szeged, Szamos u. 4. Tel./Fax: 62-478-265;
4026 Debrecen, Péterfia u. 46. Tel./Fax: 52-315-787; 5600 Békéscsaba, Alsókörös sor 2. Tel./Fax: 66-328-584;
7621 Pécs, Lyceum u. 7. Tel./Fax: 72-333-955; 9700 Szombathely, Rohonci út 14. Tel./Fax: 94-330-788; 9024 Győr, Szigethy A. u. 62-64. Tel./Fax: 96-328-222.
Viszonteladókat a felsorolt városokban szolgálunk ki !
INFORMÁCIÓS SZÁM: 211

"Eredményesebbek, könnyebbek, színesebbek lesznek napjai a munkahelyén, az iskolában és otthon"

A 3M mágneses adathordozók, vizuális eszközök és irodatechnikai termékek teljes választékát megtalálja forgalmazóinknál.

Albacomp
Székesfehérvár
☎(06-22) 315414

Corwell
Budapest
☎252-4359

Digitech
Szekszárd
☎(06-74) 316874

Galax
Budapest
☎161-0857

Kventa
Budapest
☎269-5262

Macroda
Budapest
☎201-4603

Mercurius
Budapest
☎142-6172

Microlan
Debrecen
☎(06-52) 343103

Mixim
Budapest
☎133-3500

RT-Trading
Szeged
☎(06-62) 325470

Tabula
Nagykanizsa
☎(06-92) 373211

Tanker
Budapest
☎251-6666

Telecomp
Pécs
☎(06-72) 336655

Texim
Miskolc
☎(06-46) 352078

COMPFAIR '93
A. pavilon 304

Az innováció Önnek dolgozik™

3M Hungária Kft.
1133 Budapest, Váci út 110.
Tel.: 267-1680, 267-1683 Fax: 267-1803

3M

Peer-to-peer hálózatok

Munkaállomások kéz a kézben

Régi ígéretünknek teszünk eleget mostani cikkünkkel. A peer-to-peer hálózatok olyan – általában kisebb – rendszereket jelölnek, melyeknek nincs központi kiszolgálóegységük (server), ezt a szerepet a munkaállomások töltik be.

Három hálózati szoftvert mutatunk be, a teljesség igénye nélkül. A teljességnek nemcsak tudásunk, hanem lapunk terjedelme is határt szab. Mindezek ellenére törekszünk arra, hogy a hálózatok iránt érdeklődő olvasóink hasznos információkhoz juthassanak e három rendszerről. Cikkünk írásakor elsősorban azokra a felhasználókra gondoltunk, akiknek a pénztárcája nem engedi, hogy a legnagyobb rendszereket szerezzék be.

Novell NetWare Lite

1991 őszén jelentette meg a Novell a NetWare Lite hálózati szoftvercsomagot, amely csupán két floppyból és egy kézikönyvből áll. A szoftver üzembe helyezéséhez mindössze másfél percre van szükség. A hálózati szoftver olyan IBM PC-n vagy azzal kompatibilis számítógépen helyezhető üzembe, amely rendelkezik hálózati adapterkártyával (például Arcnet, Ethernet, Token-Ring csatolókártyával), a kártyához tartozó megfelelő impedanciájú (hullámellenállás) hálózati kábelekkel, csatlakozókkal és lezáró ellenállásokkal.

A Novell ezt az új „mini LAN" rendszerét abból a célból készítette, hogy a kisebb vállalkozások hálózati igényeit lehetőleg olcsón és a lehető legegyszerűbb módon kielégítse. A hálózatban nem lehet két azonos sorszámú NetWare Lite szoftver, mert akkor a hálózat működésképtelenné válik (minden géphez külön szoftvercsomagot kell venni).

A célok között szerepelt, hogy a meglévő gépekre egyszerűen és gyorsan feltehető hálózati szoftver teremtse meg a közvetlen kapcsolatot a gépek között, biztosítva ezáltal a hardver- és szoftver-erőforrások gazdaságosabb kihasználását. Tegye lehetővé a gépek közti kommunikációt, a file-átvitelt, a serverek lemezein (floppykon és merevlemezeken) lévő programok és adatok, a hálózathoz tartozó nyomtatók közös használatát.

Fontos szempont volt az is, hogy a vállalkozás bővítése esetén, a megnövekedett feladatok igényének megfelelően a meglévő NetWare Lite rendszerrel már működő hálózat bővíthető legyen, és illeszkedjen a Novell NetWare operációs rendszereihez, s a két rendszer közötti kapcsolat biztosítsa azt, amire a NetWare-t használók már régóta várnak: a munkaállomások között közvetlen kapcsolatot lehessen létesíteni, amelyre az eddigi Novell NetWare rendszerek nem voltak alkalmasak.

E rugalmas rendszernek természetesen bizonyos korlátai is vannak. A NetWare Lite maximum 25 gép összekapcsolására képes, s ezek közül (egy server esetén) legalább egyben merevlemeznek is lennie kell. A rendszer működéséhez minimum 640 Kbyte alapmemória szükséges, memóriabővítést igényel. MS DOS 5.0, 6.0 illetve DR DOS 6.0 operációs rendszerek alatt a hálózati szoftver a felső (640K-1M közötti) memóriába is betölthető, így az alapmemóriában szabadon hagyja más programok számára a helyet.

A hardver telepítését az alkalmazott hálózati kártya előírása szerint kell elvégezni. Például Ethernet kártya esetén az előírt 50 ohmos kábel, a T-csatlakozók és a lezáró ellenállások megfelelő összekötését kell biztosítani.

A hálózati szoftver üzembe helyezése előtt el kell döntenünk, hogy mely gépeket kívánjuk csak munkaállomásként (idegen szóval: kliensgépként) s mely gépeket akarjuk csak serverként (dedikált serverként), illetve munkaállomásként és serverként egyaránt (nem dedikált serverként) használni. A rendszerben a server

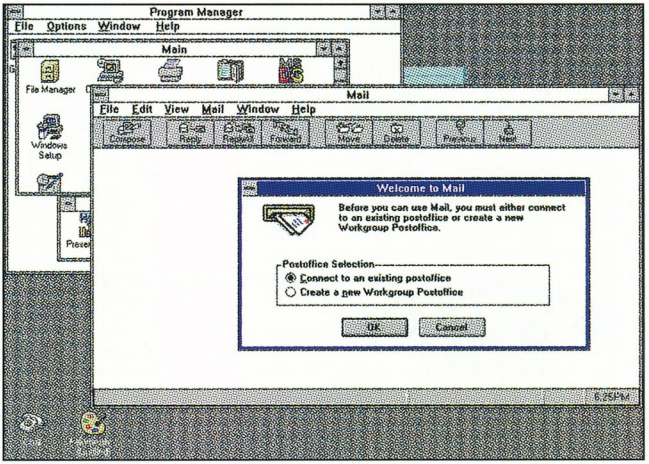

A Windows for Workgroups Mail első bejelentkezéskor kirakott ablaka – ez az, amit olyan sokáig keresgéltünk a teszt során...

az a gép, amely megosztja nyomtatóit és könyvtárait a hálózatban lévő felhasználókkal (a Netware Lite csak ezeket képes megosztani), vagyis a hálózatba bekapcsolt összes gép ezeket sajátjaként tudja használni. A csak serverként üzembe helyezett gép munkaállomásként nem használható, csupán a hálózat többi résztvevőjének kiszolgálását végzi. A kliensgép ezzel szemben olyan munkaállomás, amely saját háttéregységei, nyomtatói mellett a

hálózati server egységeit is tudja használni, viszont a hálózat többi résztvevője a kliensgép egységeihez nem férhet hozzá. A kétféle gépegység előnyeit egyesíti a nem dedikált serverként működő munkaállomás, amelynek perifériáit a többi munkaállomás is tudja használni anélkül, hogy a gépen folyó munkát zavarná. Bármely típusú serverként olyan gép használható, amelynek van merevlemeze.

A hálózat megtervezése során alapvetően fontos tudni, hogy melyik gép merevlemezén vannak azok a programok, adatok, nyomtatók, amelyeket osztott módon szeretnénk használni. Ezeket kell serverként kijelölni. Ha szeretnénk közösen kihasználni a meglévő összes lemezkapacitást, telepítsük a szoftvert úgy, hogy mindegyik gép server és munkaállomás is legyen egyszerre. Így elérhetjük, hogy bár a különböző típusú szoftvereket más-más gépen tároljuk, a hálózati felhasználó – ha szüksége van rá – mégis hozzáférhet a futtatni kívánt programokhoz. Összesen 6 állomás összekapcsolása esetén (40 Mbyte/gép merevlemez-kapacitással) a tárolóképesség megsokszorozódik, és 240 Mbyte összkapacitásként jelentkezik. Ez óriási felhasználási lehetőséget biztosít, a meglévő hardver sokkal gazdaságosabb felhasználására nyílik lehetőség. Másképp fogalmazva: újabb fizikai egységek vásárlása nélkül (természetesen a kábelhálózatot és hálózati kártyákat leszámítva) a programcsomag a hálózatba kapcsolt gépek lehetőségeit jelentősen kitágítja. Az előbbi példánál maradva: nem kell 6 gépen ugyanazokat a programokat, adatokat tárolni, és a védett programokból is elég lehet csak egy példányt megvenni.

A programcsomag különféle célú és funkciójú programokat tartalmaz, de nem feltétlenül szükséges mindegyik. Azt, hogy melyiket fogjuk használni és melyiket nem, a tervezés során a hálózat felépítésével döntjük el.

A hálózat üzembe helyezése során létrejön a C:\NWLITE könyvtárában (ez az alapbeállítás szerinti könyvtár) a STARTNET.BAT nevű file. Ezt elindítva töltődnek be a következő programok: az LSL.COM (Link Support Layer), a hálózati meghajtó (például a NE1000.COM), az IPXODI.COM, (Internetwork Packet Exchange Open Data-Link Interface) a SHARE.EXE, a SERVER.EXE és a CLIENT.EXE. A SERVER.EXE betöltése előtt feltétlenül szükség van a DOS SHARE programjára! Értelemszerűen a SERVER.EXE vagy a CLIENT.EXE akkor töltődik be, ha a gép serverként és/vagy munkaállomásként dolgozik. Dedikált server üzemmódban a DEDICATE.COM-ot is le kell futtatni. A STARTNET-et csak akkor indítsuk, ha kizárólag NetWare Lite hálózatban akarunk dolgozni.

A CONFIG.SYS-ben be kell állítani a LASTDRIVE=M paramétert (ez ajánlott érték), ugyanis a NetWare Lite csak A:-tól a LASTDRIVE-ban megadott betűig képes azonosítani a hálózati meghajtókat.

A hardver üzembe helyezésekor nagy figyelmet kell fordítani a hálózati kábelek vezetésére. Az általam vizsgált NetWare Lite érzékenyebben reagált a felfűzésekor elkövetett hibákra (a felesleges hurkokra), mint a „nagy" Novell. Érzékenysége abban nyilvánult meg, hogy véletlenszerűen látta a hálózatba bekapcsolt szervereket. Törvényszerűséget a felismerés sorrendjében nem lehetett megfigyelni. A kábelhibák kijavítása után a hibajelenség megszűnt.

Kihasználhatjuk azt a lehetőséget is, hogy önálló rendszerként egy nagyobb hálózathoz kapcsolódunk. Ha Novell NetWare hálózattal is kapcsolatba kívánunk lépni, ne indítsuk el a STARTNET-et! Ilyenkor az IPXODI.COM helyett a Novell NetWare IPX.COM-ját töltsük be – a NetWare Lite együttműködik a korábbi IPX verziókkal. A SHARE.EXE, a SERVER.EXE és a CLIENT.EXE után töltsük be a NetWare Shellt (NETx.COM-ot). A sorrendet feltétlenül be kell tartani, másként a kapcsolat nem jön létre. A Novell Netware a NetWare Lite-ban kijelölt hálózati meghajtókat tulajdonképpen lokális meghajtóként kezeli.

A NetWare Lite hálózatba való bejelentkezés védett: csak kezelőnév és jelszó ismeretében lehet bejelentkezni. Üzembe helyezés után az első bejelentkező supervisortól (rendszerfelügyelő) még nem kér jelszót, de utána már javasolt a jelszó megadása, valamint új kezelők létrehozásakor a supervisori jogosultság megtagadása. A rendszer nagy hiányossága, hogy alapértelmezésben az újonnan létrehozott kezelőnek supervisori privilégiumokat ad. Ha azt elfelejtjük törölni, nem működik minden igényt kielégítően az adatvédelem. Például a csak olvasási joggal rendelkező felhasználó ugyanazt a könyvtárat más hálózati meghajtónéven kijelölheti magának írás/olvasásra! Ez nem kívánt (szándékos vagy véletlen) beavatkozásokat tesz lehetővé az adattárakba.

A hálózatba való bejelentkezéskor nincs lehetőség arra, hogy kiválasszuk, melyik Lite-serverre szeretnénk bejelentkezni. A NET LOGIN parancs hatására a hálózatba bekapcsolt összes serverre bejelentkezünk. Bármely állomásról is történjen a bejelentkezés, a kezelői név, a jelszó és a jogosultságok az egész rendszer számára ismertek. Előfordulhat olyan eset, hogy nem mindegyik server van bekapcsolva. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a kezelők adatait minden egyes serveren tárolják.

SOFTINVEST SOFTINVEST SOFTINVEST

szoftver ABC

☎ : 269-4737, 269-4738

🖷 : 269-4738

✉ : 1391 Budapest Pf: 218.
Budapest XIII. Ker. Jászai Mari tér 3.

"Az év szoftver-kereskedője!"
(Computer Panoráma)

Rövid határidővel szállított termékeink: (Ár ÁFA nélkül!)

3m hd 3.5	1.579	ms win. for workgroups 3.1	
3m hd 5.25	999	ms windows 3.1 magyar	9.990
aldus pagemaker 5.0	73.000	ms word for win. 2.0	35.000
ampro magyar	28.600	ms word for win. 2.0 magyar akcio	29.900
apt_glo angol-magyar szótár	4.000	ms works magyar	14.800
ariadne (oldec)	46.500	it napló 2000	7.900
it bér 2000 jr.	15.900	netware 4.0 10 user	☎
ca dbfast for win. 2.0	25.000	netware lite 1.1 & dr dos	10.100
ca tools II	25.000	norton commander 4.0	☎
ca clipper 5.2	28.000	norton utilities 7.0	☎
egér alátét	170	pc games	999-7.100
helyese ms+	14.100	pc joystick	1.400
it kontír 2000	22.000	quattro pro 4.0	8.000
lektor for windows	13.100	recognita plus	99.000
logitech plot mouse	3.500	sound blaster 16	28.000
ms kompatibils egér	1.350	it számla 2000	22.000
ms dos 6.0	9.900	talks pro adat/fax/üzenetrögzítő modem	59.900
ms excel 4.0	35.000	ventura 4.1 for windows	69.800
ms excel 4.0 magyar akcio	29.900	wordperfect 5.1 magyar	33.200
ms office 3.0	49.900		

Minden elképzelését felülmúló áru választékkal és kedvezményes vásárlási lehetőséggel várjuk

Október 12-től 16-ig a COMPFAIR 93 A/308-as standján!

Valamint egész évben a XIII. Jászai M. tér 3-ban

Szoftver ABC Szoftverek Hardverek Hardverkiegészítők Lemezek Könyvek Irodatechnika Szoftver ABC Szoftverek Hardverek Hardverkiegészítők Lemezek Könyvek Irodatechnika Szoftver ABC

INFORMÁCIÓS SZÁM: 223

Kijelentkezéskor sincs arra mód, hogy meghatározzuk azt a servert, amelyről ki akarunk jelentkezni. Ez a tény egyrészt hátrány, másrészt előny. Előnyös, hogy egy gépen az újbóli telepítéskor vagy hálózatbővítéskor nem kell a kezelőket, jogokat újból létrehozni. Az ilyen esetben végrehajtott telepítés után az első hálózatba való kapcsolódáskor a rendszer a szükséges adminisztrációt az „új" gépen elvégzi. A Novell NetWare-ben megszokott védelem meglehetősen leszűkített formájában van jelen a NetWare Lite-ban, a felhasználói jogosultság egy adott könyvtárra vonatkozóan háromféle lehet: írás/olvasás (teljes); csak olvasás; nem hozzáférhető. Alapbeállításban a felhasználónak a hálózati meghajtóhoz a teljes hozzáférhetőség adott, ennek kizárásáról külön kell gondoskodni.

A jogosultsággal kapcsolatban felvetődött egy másik probléma is: a rendszergazdának ügyelnie kell arra, hogy mely könyvtárakat azonosítanak a hálózati meghajtók, mivel a könyvtárak jogai örökölhetők. Például, ha a HATODIK nevű server C: meghajtóján a kezelőnek minden jogot megadtunk, hiába korlátozzuk az ugyanezen server C:\ADAT könyvtárának jogát csak olvashatóra! A kezelő felveheti a példában említett HATODIK server C: meghajtóját hálózati meghajtóként és a DOS CD parancsával be tud kerülni a C:\ADAT könyvtárába – korlátlan jogkörrel. Csak kezelői jogosultságok vannak, a Novell NetWare-ben megszokott csoportjogosultságok, könyvtárak maximált jogköre, file-ok tulajdonságainak beállítási lehetőségei (például file-másolás elleni védelem, csak futtatható tulajdonság stb.) hiányoznak.

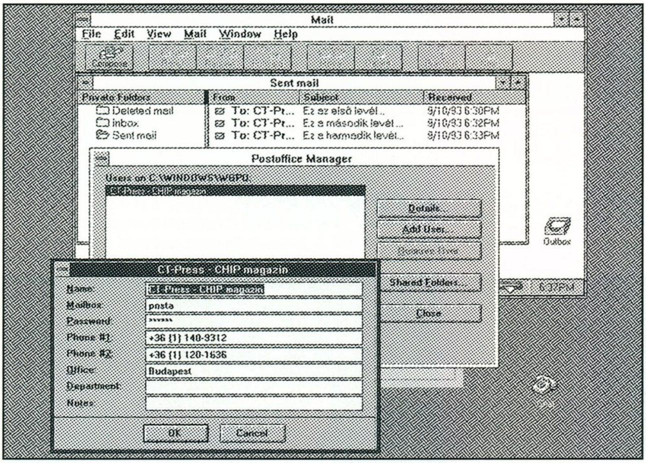

A Windows for Workgroups Mail programjában így néz ki a felhasználó adatainak módosítása

A hálózatba való bejelentkezés után a hálózat kezelése könnyűszerrel elsajátítható az angolul tudók számára. A menüvezérelt program segítségével (NET) kommunikálni lehet a kezelőkkel, megtekinthető a felhasználó számlája, a hálózati meghajtók összerendelése, s elvégezhető a nyomtatás, a jelszómegadás és a hálózattal kapcsolatos felügyeleti munkák. Természetesen parancssoros segédprogramok is rendelkezésre állnak, amelyek szintaktikailag sajnos csak kicsit hasonlítanak a Novell NetWare-ben már megszokott programokhoz. Mindenesetre online súgórendszer segíti munkánkat (net help, net help map stb.).

Hálózati nyomtatás csak akkor lehetséges, ha előzőleg egy fiktív néven létrehozott hálózati nyomtatót hozzárendelünk egy porthoz (LPT1, LPT2, LPT3, COM1, COM2) a NET CAPTURE és NET PRINT parancsokkal.

A számítógépes hálózati rendszer legfontosabb jellemzője, hogy rajta keresztül az egyes felhasználói programok hogyan működnek. Általában a hálózat akkor jó, ha a meglévő programokat és adattárakat – azok módosítása nélkül – tudja a felhasználó üzemeltetni. Ennek egyik feltétele, hogy a hálózat ne kívánjon a programtól különleges felkészítést, módosítást. A továbbiakban az egyes széleskörűen elterjedt alkalmazásokkal szerzett néhány tapasztalatomat foglalom össze.

A Norton Commander indítása előtt célszerű a hálózati programokat betölteni. Tapasztalatom szerint az NC ekkor problémamentesen fut a hálózatban.

A nem hálózatos verziójú Quattro adatbázis-kezelő minden további nélkül használható. Több felhasználó használhatja egyszerre. Ügyelni kell azonban rá, hogy ha egy adatbázishoz egyszerre többen férhetnek hozzá, nincs nyomkövetés (előző számunkban már utaltunk ilyen hálózati problémákra). Veszélyes művelet, ha több felhasználó egyszerre módosítja ugyanazt a file-t: a legutolsóként elmentett változat marad meg. A NetWare Lite-nak erre nincs adatvédelme! Windows esetén csak a munkaállomásra telepített nem hálózatos Windows indítható, de csak a NetWare Lite betöltése után. Felismeri a hálózati meghajtókat és képes azokat kezelni. Nagyon kényes az üzembehelyezésre. Például a teszteléskor üzemelő hálózaton először Novell Eagle/ne1000 hálózati meghajtót telepítettünk, amellyel a hálózat minden funkciója kitűnően együttműködött, a Windows azonban nem. Ugyan felismerte a hálózati meghajtókat, de például nem tudta róluk lekérni a katalógust, hanem „végtelenített homokórát" játszott, s az egér mozgatásán kívül semmilyen más funkció nem működött. Újratelepítéskor kiválasztottuk az OTHER CARDS-ból az NE 1000-et, és a probléma megszűnt.

A Windowszal való kacérkodásom egyik „rémálmára" a mai napig sem találtam választ: kiválasztottam egy Lite hálózati meghajtót alapértelmezettnek, majd innen indítottam a lokális meghajtón lévő Windowst, s bár a PATH megfelelően volt beállítva, a bejelentkező kép megjelenése után a gép ledermedt. Nemcsak a munkaállomást, de azt a servert is újra kellett indítani, amelynek a lemeze aktuális volt a Windows indításakor.

A DOS-parancsoknál azt tapasztaltam, hogy a COPY és az XCOPY gyorsan és megbízhatóan dolgozik a hálózat meghajtóin is, míg a DISKCOPY-t nem sikerült „átverni". Az átverés abban állt volna, hogy a B: meghajtónévhez a másik gép floppymeghajtóját rendeltük hozzá. A DISKCOPY A: B: annak ellenére nem működött, hogy a két floppymeghajtó típusa azonos volt. A DOS természetesen felismerte, hogy B: hálózati meghajtót azonosít.

A már üzemelő rendszernél különböző okokból (géphiba, hálózatátépítés stb.) előfordulhat, hogy a rendszert újra üzembe kell helyezni. Ez azonban csak bizonyos trükkel valósítható meg. Az első üzembe helyezés során létrejön a serverként szolgáló gépen a C:\NWLITE könyvtárban egy NLCFNT nevű rejtett alkönyvtár, amelyben a különböző adminisztrációs file-ok, userek, serverek neveit, jogait stb. tartalmazó file-ok, valamint a nyom-

A magyar számítástechnikai piacon a sok kereskedelmi cégnek köszönhetően versenyhelyzet alakult ki.

Az

KFT

EURONET

ezen a telített piacon
a magasszínvonalú szolgáltatások előtérbe helyezésével igyekszik a nevét ismertté tenni.
Az Euronet kft. a minőségre törekszik, amit az a tény is fémjelez, hogy cégünk
Magyarországon elsőként kapta meg a

COMPAQ

SYSTEM PARTNER

címet.

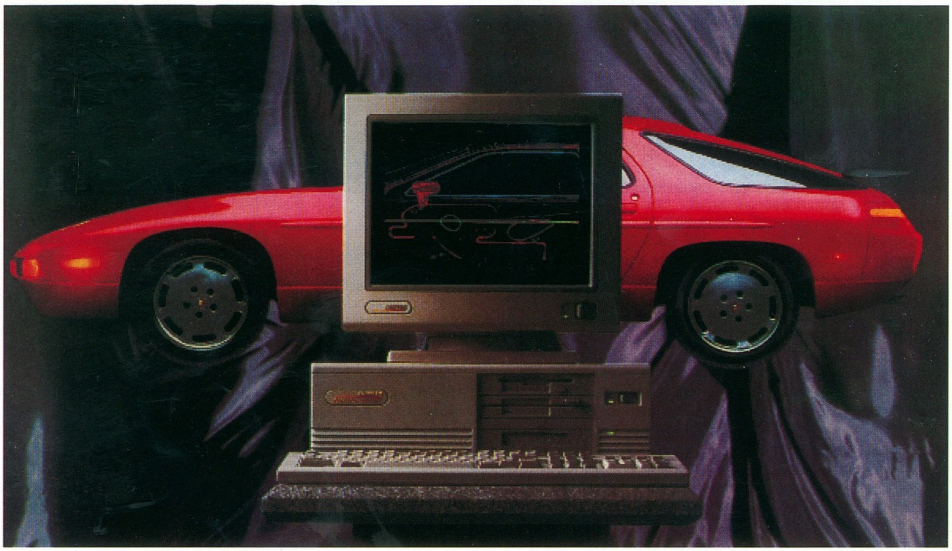

A COMPAQ Computer Co. a világ második legnagyobb PC kategóriájú számítógép gyártója, s termékei különlegesen nagy megbízhatóságukról és az élvonalbeli technologiáról ismertek.
Az EURONET a szállított rendszerekhez teljeskörű szolgáltatást biztosít a tanácsadástól az igényfelmérésen át a szállításig.
Természetesen az általunk forgalmazott rendszereket integráljuk a hálózatba (NOVELL, UNIX), az alkalmazói programokat installáljuk és a kezelőket betanítjuk.
További szolgáltatásaink: rendszerfelügyelet, szervizelés, karbantartás.

EURONET 1119 Budapest, Keveháza u. 15-17 Tel: 186-9488 Fax: 166-2867

VÁRJUK A **COMPFAIR** A/206 STANDON

INFORMÁCIÓS SZÁM: 224

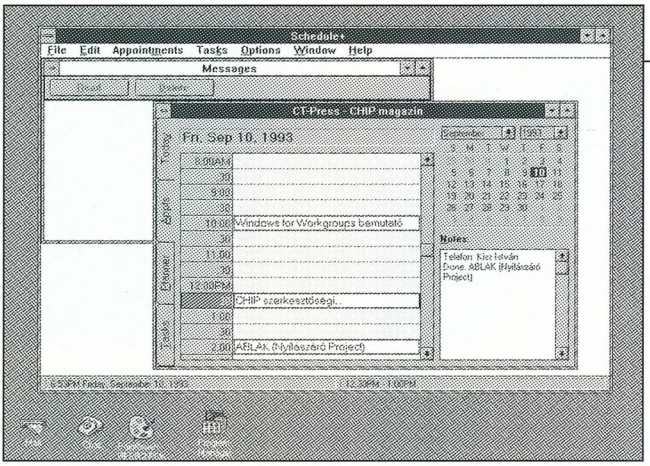

A Schedule+ könnyen kezelhető – előttünk a napi beosztás

tatáshoz szükséges adminisztráció céljára szolgáló SLPT1 könyvtár nyer elhelyezést. Az újbóli üzembe helyezéskor, ha a rendszer észreveszi, hogy a gépen már volt NetWare Lite – miközben rendre felszólít a különböző lemezek behelyezésére és közli, hogy a telepítést befejezte – tréfásan letörli a C:\NWLITE könyvtár tartalmát. Ezt a problémát csak úgy előzhetjük meg, ha például a Norton Commanderrel megszüntetjük a C:\NWLITE könyvtár teljes tartalmát és utána kezdjük el az üzembe helyezést.

Összegezve a tapasztalatokat: a NetWare Lite egy olyan, kisszámú gépből álló, miniatürizált hálózati kapcsolat megteremtését teszi lehetővé, amelynek szolgáltatásai még nem érik el a szokásos NetWare hálózatoknál megszokott szintet. Mégis hiánypótló szerepet tölt be, mint ahogyan azt a bevezetőben már említettem, mivel a meglévő gépek hálózatba kapcsolását, az együttes munkavégzést, a rendelkezésre álló eszközök hatékonyabb kihasználását és – például a már meglévő nagy LAN-hálózatoknál – a lemezkapacitás megnövelését, a még egyszerűbb adatcserét teszi lehetővé.

Microsoft Windows for Workgroups

A Windowst, úgy vélem, mindenki jól ismeri, vagy legalábbis már hallott róla egy s mást. Sokan operációs rendszerként, míg mások grafikus felületként emlegetik. Akárhogy is van, tény, hogy egyre népszerűbb – hogy ez jó vagy sem, arról megoszlanak a vélemények.

A NetWare Lite megjelenésével a Novell felnyitotta a Microsoft szemét: vannak olyan, kis gépparkkal rendelkező felhasználók, akik hálózatban szeretnének dolgozni, de semmiképp sem akarnak bonyolult és drága megoldást vásárolni. Ezért egy peer-to-peer hálózat és a népszerű Windows „összegyúrása" mellett döntött a Microsoft. Ezt a szoftvert is sorszámmal látták el, hasonlóan a NetWare Lite-hoz, ugyanaz a termék egy hálózaton belül két példányban nem fordulhat elő (egy terméken egy felhasználói jogot értünk).

A Windows for Workgroups olyan minihálózatot jelent, amivel Windows alatt, hálózatba kapcsolva dolgozhatnak a felhasználók. A Workgroups elnevezés nem véletlen, hiszen a felépített hálózat alatt munkacsoportokat lehet kialakítani. A hálózat megvalósításán kívül a szoftver magába foglal egy Mail (levelezési) és egy Schedule+ (naptári) rendszert is. Többfajta változatban is meg lehet vásárolni a terméket: kártyával együtt vagy anélkül; egy, illetve több felhasználói csomagban. A dobozban négy könyv található: a Getting Started, a User's Guide, a Mail User's Guide és a Schedule+ User's Guide.

A telepítés rendkívül könnyen elvégezhető. Ha a szoftverrel együtt forgalmazott EtherExpress-16 hálózati adaptert helyezzük üzembe, nem kell mást tennünk, csak be kell helyeznünk a kártyát a gépbe, majd a szoftver telepítésénél Express Setupot (gyors beállítás) kell kérnünk. Ilyenkor a Setup csak a számítógép hálózati azonosítóját, a munkacsoport nevét és a nyomtató típusát kéri be. A többi hálózat-specifikus beállítási lehetőség alapértelmezett, módosítani ezeket nem szükséges. Saját – már meglévő – adapter esetén, ha már használunk valamilyen IPX-protokollal működő hálózatot (ilyen a Novell NetWare és a NetWare Lite), a kártya típusát automatikusan felismeri, de lehetőség van a kártya paramétereinek meghatározására is. Amennyiben ezeket elsőre nem sikerül helyesen megadni, a Windows Control Panelben, a Networks ikon segítségével állíthatjuk át ezeket.

Arról, hogy a hálózat üzemképes-e, a NetWatcher program segítségével győződhetünk meg. A segédprogram a képernyőre listázza azokat a felhasználókat, akiknek a gépén már sikeresen üzembe helyezték a Windows for Workgroupsot. A hálózat akkor működőképes, amikor már mindenki „lát" mindenkit.

A NetWare Lite-ban a hálózati meghajtó hozzárendeléseket menüvezérelten is meg lehet csinálni

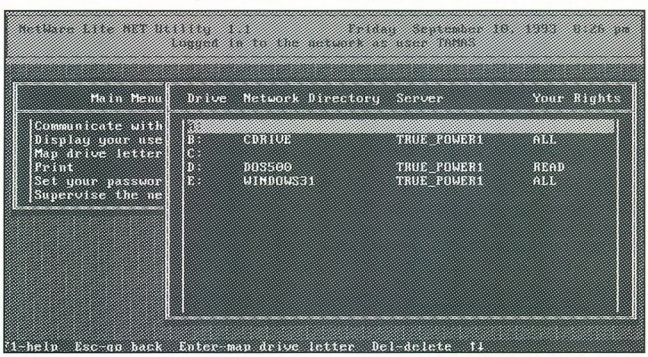

Ha ez megtörtént, már ki is lehet próbálni a felhasználók kedvencét, a Chat (párbeszéd) programot. A Chat arra szolgál, hogy hálózaton belül egy másik felhasználóval „beszélgetni" lehessen, azaz mindkét fél begépeli közlendőjét. Ez a Chat programon belül úgy történik, hogy a segédprogram ablakát két részre osztották. A felhasználó folyamatosan gépel, amit a saját képernyőn a felső ablakrészen lát, a partner pedig az alsó részen olvashat el. A programot a telefon logikájához illesztették: egyszerre csak két fel-

használó kommunikálhat; a kapcsolat létrehozásához fel kell „tárcsázni" – azaz ki kell választani egy listából – a partnert; a kapcsolat befejeztével a telefont „le kell tenni", azaz bontani kell az összeköttetést. Egy időben többször is el lehet indítani a Chatet, így olyan, mintha több telefonvonal lenne egyszerre. Nem véletlenül hasonlítom telefonhoz ezt a szolgáltatást, hiszen a Windows for Workgroupsban a Chat programnak az ikonja egy telefon, és ha valakit felhívnak, a Windows desktopján alul egy telefon lesz látható, aminek kagylója csörgés közben annyira rázkódik, hogy majdnem leesik. Ha egy alkalmazás ablakát teljes képernyőre nagyítjuk ki, nem látható ez a telefonikon, és ha a hang is ki van kapcsolva, a hívást a hívott fél nem érzékeli. Érdekesség, hogy a Chatbe clipboardon keresztül csak szöveges részek emelhetők át, OLE (Object Linking and Embedding) típusú link kapcsolat pedig egyáltalán nem létesíthető. Az *Options* menüből beállítható, hogy a saját szövegünk milyen betűtípussal és háttérrel jelenjen meg a saját képernyőnkön és a partnerén. Ez a lehetőség hasonlít a Lotus cc:Mail programjának hasonló funkciójához. Ha nem tetszenének partnerünk furcsa betűtípusai, szintén az Options menüben beállíthatjuk az alsó képernyőre – ahol a partner szövegrésze olvasható – vonatkozóan, hogy ott is a saját betűtípus látszódjon vagy a partnerünké. Ha a sajátot választjuk, mind az alsó, mind a felső ablakrészben ugyanazzal a betűvel jelennek meg a szövegek.

Talán éppen azért cserélték le a Windows hagyományos Clipboardját Clipbookra, mert a Chat nem igazán alkalmas adatok továbbítására. A Clipbook abban különbözik elődjétől, hogy több kép tárolását teszi lehetővé (a hagyományos Windows Clipboardja csak egyet tudott tárolni), és biztosítja a hálózatba kapcsolt munkaállomások Clipboardjainak elérhetőségét. Lehetőség van egyszerű másolásra egyik gépről a másikra, de akár Embedding vagy Link kapcsolatokat is létre lehet hozni különböző alkalmazások között, még úgy is, ha azok nem ugyanazon a gépen futnak. Az egyszerű másoláshoz csupán saját Clipboardunkról át kell másolnunk a partner Clipbookjába az objektumot, majd azt a partnernek a saját Clipbookjából kell a Clipboardjára kimásolni. Élő OLE-kapcsolatokat pedig a Connect gomb megnyomásával érhetünk el.

Az igazi hálózatos lehetőségek azonban nem merülnek ki az adatok másolgatásával. Minden Windows for Workgroups munkaállomás megoszthatja alkönyvtárait és nyomtatóit más felhasználókkal. Ezt szintén a Windowsra jellemző egérhasználattal lehet elérni a File Managerből. Az eljárás pedig olyan egyszerű, hogy még egy kisgyerek is megteheti: a megosztani kívánt alkönyvtár nevére rá kell kattintani, majd a Share (megosztó) gombot kell megnyomni. Ezután már csak azt kell megmondani, hogy mások milyen jogosultsággal érhessék el ezt a könyvtárat.

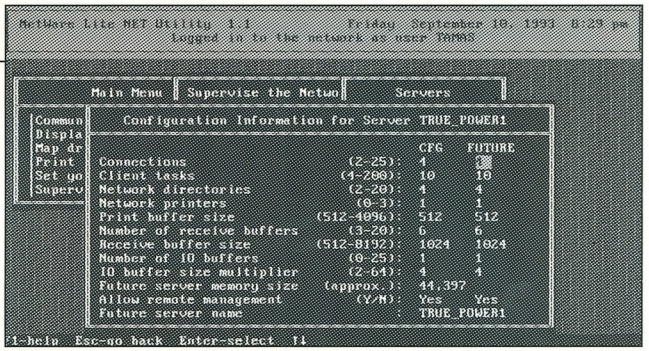

Ebben az ablakban állíthatjuk be a server paramétereit

Csakúgy, mint a NetWare Lite-ban, három szintet adhatunk meg: a teljes, a csak olvasható, és az elérhetetlen hozzáférési jogot. Az első kettőhöz jelszót is rendelhetünk, így csak azok részére biztosítható hozzáférés, akik ismerik a kulcsszót. A Workgroups egyébként lehetőséget biztosít password-file létrehozására is. Ha a felhasználó indításkor új névvel lép be, a Windows megkérdezi, hogy létrehozza-e, és ha a válasz igen, megjegyzi a használat során a hozzáféréseket és a hozzájuk tartozó jelszavakat. Ezután már nem kell begépelni minden alkalommal a jelszavakat, mert ez megtörténik automatikusan. A hozzáférési kérelmet pedig szintén a File Managerben teheti meg a felhasználó. Ehhez csak meg kell nyomni a *Connect Network Drive* (hálózati drive létrehozása) gombot, majd a menüből ki kell választani, melyik megosztott alkönyvtárat akarjuk hozzárendelni. Ha ehhez a jelszó is szükséges, be kell gépelni, illetve ez password-file használata esetén automatikusan megtörténik. Ezután már ezt a hálózati meghajtót ugyanúgy kezelhetjük, mintha az saját lenne, ameddig a kapcsolat él.

Sajnos nem készítették fel a programot arra, hogy kapcsolatbontás után a hálózati meghajtón végzendő műveletek meghiúsulása esetén hibaüzenet jelenjen meg. Ilyenkor csak a szokásos homokóra látszik egy ideig, majd hibaüzenet nélkül újra látható a tulajdonképpen már nem létező hálózati meghajtó katalógusa. Egy megosztott alkönyvtár összes alkönyvtára örökli a megosztott jogot, de ezt le is lehet tiltani.

A nyomtató azon perifériák közé tartozik, amelyekből soha nincs elég, ezért minden hálózat megítélése során döntő szempont a nyomtató kezelése. A Windows for Workgroupsban – hasonlóan az alkönyvtárak megosztásához – nem kell különösebb tudás ahhoz, hogy printerünket elérhetővé tegyük mások számára, illetve más hálózati nyomtatót elérjünk. A Print Manager menüben egyszerűen ki kell választani azt a nyomtatót, amit elérhetővé kívánunk tenni, majd egy nevet kell begépelni, amivel mások hivatkozni fognak erre a nyomtatóra. A partnereknek ezután már csak annyi a dolguk, hogy a saját gépükön a Print Managerben a Connect Network Printer feliratú gombot megnyomják, majd menüből kiválasszák azt a nyomtatót, amit használni szeretnének. A nyomtatás hasonlít ahhoz, mint amikor saját printerre nyomtatunk, a különbség csupán annyi, hogy a server gép (amire a hálózati nyomtató fizikailag rá van kötve) Print Managerében jelennek meg a sorban álló anyagok.

Szinte minden cégnél szoktak egymás között levelezni kis cetliken a kollégák. A hálózat lehetővé teszi, hogy a levelezést elektronikusan (hálózaton keresztül) bonyolíthassuk le. A Mail felhasználásával szöveges és grafikus információt hordozó leveleket is lehet küldeni egymásnak.

Levél küldéséhez elég a Mail programban a Compose (levélkészítés) gombot megnyomni, majd megszerkeszteni a levelet. Ha kész van a levél, már csak meg kell címezni: kinek vagy kiknek szánjuk. Ennek kétféle módja van. Az egyik lehetőség, ha magunk gépeljük be a nevet, és ehhez segítséget is ad a szoftver egy névellenőrzési lehetőséggel. Néhány betű lenyomása után kérhetjük, hogy ellenőrizze a nevet. Ha abból a néhány betűből egyértelműen azonosítható valamely személy, a név további betűit automatikusan kiegészíti. Ha nem így van, akkor menüben kínálja fel azokat a felhasználókat, akiknek úgy kezdődik a neve, mint az eddig megadott néhány betű. Minden levélnek 3 prioritása lehetséges (Hi, Normal, Lo). Az alapértelmezett a normál, de ha sürgős a levél, magasra állítható a prioritása.

A Send gomb lenyomásakor a levelet „elviszi" a postás, a saját gépünkön pedig bekerül a levél egy SENT (feladott) nevű alkönyvtárba. Nem tetszett, hogy magamnak is tudok levelet küldeni. Az Outbox (feladandó) és Inbox (kapott) leveleket két dossziéban (folder) tárolja a program. Az Inbox dossziéban további három dosszié van, a Deleted (törölt), az Inbox (bejövő) és a Sent (kimenő) leveleké. A dossziék listája négy rubrikából áll: egy ikonból, egy címzettből vagy feladóból, egy témából és egy dátumból. Furcsa volt számomra, hogy az Outboxban a címzett (kinek) felett „From" (kitől) felirat volt látható, a Sentben pedig ugyanez a hiba megtoldva az elküldés dátuma feletti „Received" (érkezés dátuma) felirattal.

A partner kétféleképp értesülhet arról, hogy levele érkezett. Ha nincs állandóan a memóriában a Mail program, az első indításkor listázza ki az összes levelet. Természetesen ha a felhasználó egész nap nem tölti be a programot, aznap nem értesül a levelek érkezéséről.

A másik lehetőség az ajánlott. Legyen mindig betöltve a program, akár ikonná összecsukva is, és ha levél érkezik, a levesláda formájú ikonból egy levél fog „kilógni". Ezzel egy időben, hangjelzés kíséretében az egér kurzora is átvált egy pillanatra levéllé. A levél elolvasásához rá kell duplázni a teli levelesláda-ikonra, majd a megjelenő programmal tehetjük láthatóvá a kívánt levelet. A levél érkezésének figyeléséhez beállítható, hogy a program hány percenként kérdezze meg a „postást". A gyári 10 perces beállítás kicsit hosszúnak tűnt számomra, 1 percre állítva már jobb volt a helyzet, ugyanis hiába küldjük el a levelet időben, ha az a partner gépén nem jelenik meg (a Schedule-nél látni fogjuk, miért olyan fontos ez). A levelek listába rendezve várnak elolvasásukra, bontatlanságukat lezárt sárga boríték jelzi. Erre kettőt rákattintva megjelenik a levél tartalma.

A Mailben minden Clipboard funkció működik, szövegrészeket és grafikákat is küldhetünk egymásnak – bár erre a funkcióra ott van a Clipbook. Lehetőségünk van válaszadásra, a levél továbbítására, törlésére stb... Válaszolásnál ugyanúgy kell eljárnunk, mint a levélkészítésnél.

A Mail programban és leírásában néhány dologra nem kaptam választ. Az egyik, hogy miért nem a Windows for Workgroups neveket használja a rendszer? Miért engedi meg, hogy két gépen is használjam a levelezést ugyanazzal a névvel? Miért van az, hogy amíg az egyik helyen „mailbox", a másikon „name" felirat jelenti ugyanazt? A már feltelepített levelezésnél miért nem lehetett egy egyszerűbb formáját választani a név (vagy mailbox?) megváltoztatásának? Ez utóbbi problémával fél napot töltöttem el több hálózatos szakember jelenlétében. A passwordfile-nak (vagy ki tudja, minek) köszönhetően a Mail indításkor nem kérte be a nevemet és a jelszavamat. A könyv pedig azt írja, hogy úgy lehet megváltoztatni a nevemet, hogy amikor kéri a párbeszédablakban a nevet, egyszerűen be kell gépelni az újat. Ez tényleg egyszerű, de mi van akkor, ha nem kéri be? Végül is megoldottuk a rejtélyt az MSMAIL.MMF és az MSMAIL.INI file-ok letörlésével...

A Schedule, más néven naptár a határidőnaplót helyettesíti. Megtervezhetjük vele napi, illetve heti munkabeosztásunkat, a megbeszélések időpontját pedig egyeztethetjük. Ez utóbbihoz szükséges, hogy mindenki feltüntesse a Schedule-ben elfoglaltságait. Amikor kitűzzük a megbeszélés időpontját, csak le kell kérni a résztvevők időbeosztását, majd ki kell jelölni a mindenki számára alkalmas időpontot. A résztvevők értesítése céljából a Schedule szorosan együttműködik a Mail rendszerrel, ugyanis ezen keresztül történik az üzenetváltás (ezért fontos, hogy a Mail percenként kérje le a kapott leveleket). A Schedule üzenete felfogható a Mail szemszögéből egy speciális levélnek, aminek elolvasásakor olyan válaszadási lehetőségek vannak, mint Accept (nyugtázás), Decline (nem megfelelő időpont) és Tentative (lehet, hogy ráérek). Ezek eldöntéséhez a View Scedule gomb megnyomásával behívható segítségként a Schedule. A válaszokhoz néhány mondatot is lehet fűzni, amiben indokainkat, javaslatainkat közölhetjük partnerünkkel.

A bejegyzett elfoglaltságokat hajlamosak vagyunk elfelejteni, ajánlatos tehát figyelmeztető hangjelzést kérni. Beállítható, hogy a hangjelzés hány perccel előbb jelezzen. Amikor megjelenik a figyelmeztető ablak és hangjelzés, kérhető, hogy pár perc múlva újra jelezzen. Ugyanebben az ablakban az Invitate gombbal további munkatársak hívhatók meg. Fix időpontok is megadhatók, amelyek napi, heti, kéthetes, havi és éves ciklusokban fordulnak elő, így akár a rendszeres hétfői megbeszélést vagy a feleségünk születésnapját is – amit gyakran elfelejtünk – bejegyezhetjük.

Végül érdemes kiemelni a Windows for Workgroups egyik előnyös tulajdonságát, az egyszerű kezelési felületet. Nem kell kommunikációs szakembernek lenni ahhoz, hogy az ikonok között elbotorkáljon valaki. Persze vannak olyan részletek is, amiket még a gyakorlottabbak számára is nehéz megérteni.

Az alábbi – akár igen szűk – területeken többéves gyakorlattal és referenciákkal rendelkező másodállású

SW szakértők

jelentkezését várjuk levélben.

Operációs rendszerek: DOS, OS/2, WINDOWS, UNIX, VMS, openVMS, OS400, CTOS, VOS, MVS

Hálózati protokollok: TCP/IP, UUCP, XENIXnet, DECNET, DECLat, SNA, X25, IPX/SPX, LAN MANAGER, BANYAN VINES

Aplikációs protokollok: SMTP, MMDF, E-MAIL, CC-MAIL, SNMP, Net View, TELNET, VTAM, CTERM, NFS, RFS, FTAM, NIS, RCP, NAMEP, TIMEP, X-protokoll

Hálózati médiák: LAN protokollok és médiák, WAN protokollok és médiák

A fenti operációs rendszereken **alkalmazott szoftverek**

INTEGRA KFT. 1124 Budapest, Fodor u. 74/b.

INFORMÁCIÓS SZÁM: 225

LANtastic

A LANtastic szintén a peer-to-peer hálózatok közé sorolható, bár tudása vetekszik a Novell NetWare-évei. A rendszernek van DOS- és Windows-változata, de ezek működésükben és használatukban lényegében megegyeznek. A fő különbség főleg a windowsos egérkezelésben és DDE adatkapcsolatokban van. Éppen ezért együtt tárgyaljuk a két terméket, a lényeges eltéréseket viszont külön kiemeljük.

Az előző két szoftvernél már tapasztaltuk, hogy az egyes szoftvercsomagok egyedi azonosító számmal vannak ellátva. Így van ez a LANtasticnál is – e sorszám alapján ellenőrzi magát a hálózatban, hogy minden gépre megvásároltak-e egy külön példányt.

A LANtastic 5.0-ás verziója egyszerre 500 felhasználót tud lekezelni, ami ebben a kategóriában óriásinak számít. Külön felhasználói privilégiumok és finoman hangolható hozzáférési jogosultságok gondoskodnak az adatok biztonságáról.

Összesen hét privilégium állítható be. Az „A" (Super Access Control List) privilégiummal rendelkezők minden megosztott erőforráshoz hozzáférhetnek, függetlenül attól, hogy annak jogosultságai korlátozva vannak-e vagy sem. Azok, akik „Q"-val (Super Queue) rendelkeznek, a nyomtató várakozási sorában minden nyomtatási munkát kezelni tudnak. Ugyanígy az „M" (Super Mail) jelenti a levelezési sorban álló összes levél kezelésének privilégiumát. Az „U" (User Audit) kiváltsággal rendelkező felhasználók a NET AUDIT paranccsal a naplózást irányíthatják. A Novell supervisorához hasonló jogokkal bír az, aki az „S" (System Manager) privilégiummal rendelkezik, ő távolról lezárhatja a servert, a hálózatból kiléptethet más felhasználókat, és kezelheti a nyomtatási sorokat. Az operátoroknak „O" (Operator) joguk van, ami azt jelenti, hogy a hálózatos üzemeltetéssel kapcsolatos információkat ők kapják meg. A *Remote Despooler* program segítségével a nyomtatási sorokból törölhetnek bejegyzéseket a „D" (Despooler) privilégiummal rendelkező felhasználók.

A fentiekből már látszik, a fejlesztők odafigyeltek a hálózat megtervezésekor arra, hogy minél rugalmasabb legyen a szoftver. Ezt bizonyítja a hozzáférési jogok beállíthatósága is. Minden felhasználónak és csoportnak külön-külön be lehet állítani hozzáférési jogosultságait a különböző erőforrásokhoz. Ezek a következők lehetnek: R (Read Access – olvasás), W (Write Access – írás), C (Create File – file létrehozása), M (Make Directory – alkönyvtár létrehozása), L (File Lookups – file keresése, azaz file-lista lekérése), D (Delete Files – file törlése), K (Delete Directories – alkönyvtár törlése), N (Rename Files – filek átnevezése), E (Execute Program – program végrehajtása), A (Change File Attributes – file-attribútum állítása), P (Physical Access – fizikai hozzáférés) és I (Indirect File – indirekt file).

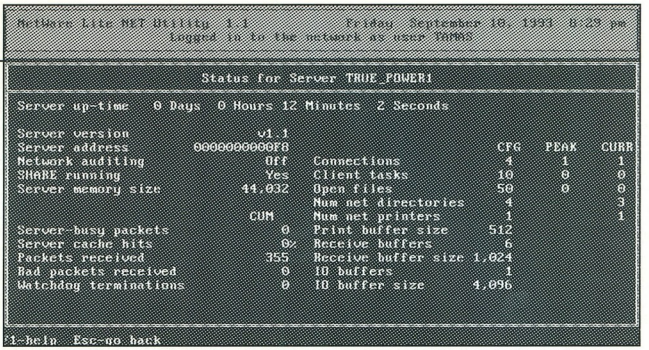

A NetWare Lite 1.1 Szerverének státusablaka kísértetiesen hasonlít a „nagy" Novelléhez

E két utóbbi kis magyarázatra szorul. Vannak olyan alkalmazások, amelyeknél szükség van a perifériák fizikai szintű kezelésére. A fizikai hozzáférés joga biztosítja az ilyen jellegű hozzáférést a különböző perifériákhoz, a lemezmeghajtókhoz, a nyomtatókhoz, a billentyűzetekhez stb. Az indirekt file-okat a NET INDIRECT paranccsal hozhatjuk létre. Ezek a file-ok fizikailag nem léteznek, egy meglévő file tükörképét jelentik. Amikor indirekt file-okra hivatkozunk (DIR, listázás, végrehajtás stb...) a valóságban egy fizikailag máshol elhelyezkedő (egy másik) file-t érünk el.

A LANtastic indítását – hasonlóan a NetWare Lite-hoz – egy STARTNET.BAT file segíti, ami sorban végrehajtja a hálózat működtetéséhez szükséges utasításokat. Először a fizikai drivert és a NETBIOS meghajtót tölti be, majd a REDIR programot, ami a munkaállomások hálózati kezelője. Ha a munkaállomás szerverként is működik, akkor a REDIR előtt a DOS SHARE parancsát is elindítja, majd a REDIR után a SERVER programot. Ha a gép kizárólag server funkciókat lát el, az ALONE program is használható, amely a hálózat működése közben ad információkat a rendszerről. A hálózati parancsokat egy NET nevű programon keresztül lehet elérni. A hálózatba való bejelentkezéskor (NET LOGIN) a felhasználó paraméterként nemcsak a nevét, hanem a jelszót is megadhatja. Ez bizonyos szempontból kényelmes, de használata – biztonságtechnikai okokból – nem ajánlott.

A hálózat nemcsak saját protokolljával, hanem az IPX-szel is képes dolgozni. Ennek és a beépített NDIS-támogatásnak köszönhetően együtt tud működni a Unix, a Novell NetWare és a Banyan Vines operációs rendszerekkel. Ezenkívül a rendszer támogatja még az OS/2-t és annak HPFS (High Performance File System) meghajtóit is.

A Chat funkció szinte magától értetődően benne van egy ilyen komoly hálózatban. Hasonlóan a Windows for Workgroupshoz, a Chat két egymás alatt elhelyezett ablakból áll. A felső ablak saját gépelésünk, az alsó pedig a partner szövegének helye. Az [Ins] gomb lenyomása után annak a partnernek a nevét gépelheti be a felhasználó, akivel beszélgetni szeretne. A parter úgy értesül a másik szándékáról, hogy a képernyőjén megjelenik egy vékony ablak, ami tartalmazza a kapcsolat kezdeményezőjének nevét és instrukciókat arra vonatkozólag, mit kell tenni, ha fel akarja venni a kapcsolatot. A válaszadáshoz ki kell lépni az éppen futó alkalmazásokból, ugyanis csak a NET CHAT parancs elindításával lehet felvenni a kapcsolatot. A LANtastic igazi érdekessége a hang jellegű üzenetek adják. Azonban ezt a lehetőséget csak akkor lehet használni, ha van a gépben hangkártya. A Voice Chat funkció az [F2] gomb leütésével állítható be. A hangos párbeszéd már igazán telefon jellegű, hiszen a mikrofon segítségével digitalizált hang a hálózaton keresztül jut el a partner gépére, ahol ismét beszédhanggá alakítva hallgatható meg.

A Windows-változat tud egy úgynevezett LAN Radio (hangosbemondó) üzemmódot is. Olyan vállalatoknál, ahol – bár szükség lenne rá – nincs hangosbemondó készülék, ez kifejezetten előnyös lehetőség. A kezdeményező fél a Voice Chathez hasonlóan a mikrofonba mondja közlendőjét, amit a többi felhasználó egyszerre hall. Nemcsak mikrofon, hanem például CD-lejátszó is csatlakoztatható a rendszerhez, ilyenkor a CD-n rögzített zenét hallják a felhasználók.

A beépített Mail Box üzenetek hagyására készült, ezen keresztül a felhasználók üzeneteket (leveleket) küldhetnek egymásnak. Külön ablakban látható a kimenő és a bejövő levelek listája. A begépelt szöveg után a címzett nevét bevihetjük kézzel vagy menüből. Ha több felhasználónak kell elküldeni a levelet, jokerkarakterek (?;*) is felhasználhatók. Ha már a Chat-

ban lehetőségünk van rá, miért ne tudnánk itt is hangos üzeneteket küldeni? Az üzenetek mikrofonon keresztül vihetők be. Az [F2] gombbal kétféle minőség közül választhatunk. A szebb hangok nagyobb helyet foglalnak el a meghajtókon (0,5 Mbyte-ot 1 percnyi szöveg), ezért inkább a kevésbé jó hangminőségű üzeneteket (0,25 Mbyte percenként) érdemes használni. A hang jellegű üzenetek kiolvasásakor (meghallgatásakor) a kurzormozgató nyilakkal lehet a felvételt előre és hátra „tekercselni", és a szóköz-gomb lenyomásával lehet lejátszani, illetve megállítani a hanganyagot. Mind a szöveges, mind a hangos üzenetek file-ba menthetők, így később bármikor elő lehet venni és akár tovább is lehet küldeni ezeket.

A LANtastic zseniális ötlete a Voice Error Message (hangos hibaüzenet). Minden hibaüzenethez egy általunk felvett hanganyag rendelhető, így a kollégák számára érthető, tehát magyar (vagy bármilyen más nyelvű) hibaüzenetek állíthatók be. Az ötletet az teszi hasznossá, hogy a gyakorlott felhasználók általában el sem olvassák a képernyőn lévő üzeneteket. Minden ilyen esetben persze utólag derül fény arra, hogy a szoftver figyelmeztetett valamilyen hibára, csakhogy azt a gépkezelő nem vette tudomásul. A hang az egyetlen olyan közvetítőeszköz, amit akaratunktól függetlenül is érzékelünk.

Ha hanganyagot nem is, de szöveges és grafikus file-okat gyakran kell nyomtatni távoli nyomtatóra. A LANtastic egyértelműen jobb megoldást kínál a nyomtatás megvalósítására, mint a „nagy" Novell NetWare, ez ugyanis inkább a kisebb peer-to-peer hálózatoknál megszokottakra hasonlít, mint egy nagy LAN-éhoz. Az eljárás egyszerű: a server felkínálhatja nyomtatóját mások számára, ezt a lehetőséget más munkaállomás kihasználhatja. Egész egyszerűen csak be kell állítani a felkínált nyomtató portjának számát, majd a nyomtatót megoszthatóvá kell tenni. A munkaállomások a NET USE paranccsal vehetik használatba a felkínált nyomtatót, ilyenkor bármely, általuk használt alkalmazás nyomtathat. A munkaállomás használója a NET PRINT paranccsal file-okat küldhet a nyomtatóra anélkül, hogy előzőleg a NET USE-zal birtokba vette volna. A NET USE a Novell Capture programjához hasonlít leginkább, mivel működésében hasonló funkciót lát el: a lokális port címére kinyomtatott anyagokat átirányítja a hálózati printerre, így gyakorlatilag minden alkalmazásból lehet nyomtatni a központi nyomtatóra.

Már szóltunk a Super Queue privilégiummal rendelkező felhasználókról, de még nem igazán tudjuk, mit is jelent ez. Ezek a felhasználók kezelhetik a nyomtatási sort, az azokban lévő összes tételt – tehát nemcsak a sajátjukat –, törölhetik, megállíthatják, újraindíthatják stb. Leginkább a nyomtatáskor előforduló hibáknál, például a papír begyűrődésénél vagy hiánynál van szükség a beavatkozásra. Éppen ezért azok részére érdemes kiadni ezt a jogot, akik a nyomtató közelében vannak.

A nagyobb hálózatoknál megszokott Banner (elölap) is kérhető a LANtastictól. Az előlapon többek között szerepel a felhasználó neve, gépének azonosítója, a küldés dátuma, oldalak száma, kópiák száma stb. A nyomtatások file-ba is átirányíthatók, ilyenkor csak a NET USE parancsnál van különbség a szokásos hálózati nyomtató használatba vételéhez képest. Ha erre szükség van, elég a hálózati printer neve helyett annak a file-nak a nevét megadni, amibe később a nyomtatás kimenete kerül.

A hálózat felkínál egy naplózási lehetőséget is. Ez nem más, mint a hálózat működése közben előforduló események folyamatos rögzítése. Minden hálózat karbantartásához fontos lehet ez a funkció, hiszen a naplóból megállapíthatjuk a server be- és kikapcsolásának időpontját, a felhasználók bejelentkezéseinek és kijelentkezéseinek időpontjait, a nyomtatási és levelezési sorok módosításait, a nyomtatást és más felhasználói bejegyzéseket. Ha például biztonsági mentéseket végzünk, akkor érdemes ezt naplózni, így később ellenőrizhető, mikor készült el az utolsó mentés.

Ilyen, nagyobbnak tekinthető hálózatoknál kritikus lehet a felhasználók kiszolgálási sebessége. A LANtastic a lemezek gyorsítására egy LANcache nevű programot ad. A LANcache tulajdonképpen egy szoftveres lemezgyorsító, aminek segítségével mind az írási, mind az olvasási műveletek sebessége növelhető. Az írási műveletek gyorsítása érdekében beállítható, hogy mennyi idő elteltével írja ki fizikailag a memóriában eltárolt adatokat. Bár a késleltetett írás rendkívül felgyorsítja a lemezhasználatot, alkalmazása csak szünetmentes áramforrás mellett ajánlott!

UPS használata a servergépeknél szinte kötelező. Gondoljunk csak bele, mi történhetne, ha egy kiírás alkalmával a memóriában maradt (tárolásra váró) adatokat még nem mentette el a server, és áramkimaradás lenne... A LANtastic ebben is nagy testvéreihez hasonlít, hiszen támogatja különböző szünetmentes áramforrások alkalmazását (Acme Safe Power, APC, Para Systems, Sola Electric és Tripp Lite típusúakat). Áramszünet esetén az UPS a soros vonali kábelen keresztül értesíti a servert. A server a felhasználók felé kiküld egy üzenetet, amelyben mindenkit felszólít a rendszer elhagyására. Az UPS-en keresztül a server folyamatosan értesül, hány perc ideje van még hátra, s ezt folyamatosan közli a ki nem lépett felhasználókkal. A felhasználóknak be kell fejezniük a munkájukat, majd ki kell lépniük a hálózatból. Amikor az összes felhasználó kilépett, a server szabályosan lezárja önmagát, mielőtt végleg megszakadna az áramellátás.

A LANtastic támogatja a merevlemez és floppymeghajtó nélküli állomásokat is. A Remote Bootinghoz szükséges, hogy a hálózati kártyán boot-EPROM legyen behelyezve. Az EPROM tartalmazza a fizikai és NETBIOS drivereket, ezzel gyakorlatilag biztosítva vannak a hálózatba való bekapcsolódás feltételei. Ahhoz, hogy ténylegesen felálljon a hálózat, egy teljes rendszerlemezt kell készíteni, amire a LANtastic INSTALL programjával rá kell másolni a CONFIG.SYS-t és az AUTOEXEC.BAT-ot. Ezt követően a bootoló serveren a NET_MGR programmal kell generálni ennek a lemeznek a mását (Image file – ez hasonlít az OS/2 hasonló funkciójára). Ezután már csak a serveren kell engedélyezni a távoli rendszerhívást.

A LANtastic tudását tekintve profi peer-to-peer hálózatnak tekinthető. Egyedülálló szolgáltatásaival kiemelkedik két társa, de az összes ilyen jellegű hálózati operációs rendszer közül is.

Rudnai Tamás

EPSON

GYORSAN, SZÉPEN, HALKAN!

HEWLETT PACKARD Reseller

MARKER Informatika Bt.

Bemutatóterem:

1081 Bp. Rákóczi u.73.

(Bejárat: Berzsenyi D. u. felől)

☎133-08-65

EPL 5200	STYLUS 800	DJ 1200C	DJ 500c	DJ 510
A4, 6 lap/p. 300 dpi, RIT 1MB, LJIII komp., PCL5 FX/LQ, párh/soros illesztő Ózonmentes technológia! 150 lap/boríték adagoló!	A4, tintasugaras 150 k/s 360 dpi, FX/LQ, 100-as lapadagoló, CP 852 font, örökéletű nyomtatófej Olcsó üzemeltetés!	A4, 300x600 dpi, 2MB 3-6 lap/min, LJ4 komp. PCL5, 45 magyar font 4 patron 16.7 mil. szín. Igazi Pantone színek!	A4, színes tintasugaras 167 kar/sec LQ, 300 dpi, 4 magyar betűkészlet 100 lapos papíradagoló 3 év teljes HP garancia!	A4, tintasugaras, 300dpi 167 kar/sec (LQ 10cpi) 100 lap/ 20 boríték aut. adagoló,4 féle CP852 font 3 év teljes HP garancia!
98.000 Ft+ÁFA	46.700 Ft+ÁFA	189.000 Ft+ÁFA	48.500 Ft+ÁFA	36.200 Ft+ÁFA

Minden terméket márka-szerviz garanciajeggyel forgalmazunk, igény esetén házhozszállítunk.

Belépő a BBS-ek világába

BBS-egyszeregy

A BBS az angol Bulletin Board System (hirdetőtábla-rendszer) kezdőbetűiből alkotott mozaikszó. Ebből nem sok derül ki. Elektronikus hirdetőtábla. Mondhatjuk így is, de akkor például a Blaha Lujza téri fényreklámot is nevezhetnénk BBS-nek, pedig nem igazán az.

Leginkább úgy jellemezhetjük röviden, hogy a BBS nyilvános, számítógépes adatbázis. Nyilvános, vagyis elvileg bárki számára elérhető, akinek van számítógépe, modeme és telefonvonala. Számítógépes adatbázis, vagyis az adatok számítógépen találhatók és számítógép kell ezek lekéréséhez. Kik használhatják a BBS-eket? Elvileg bárki, hiszen nyilvánosak, de bizonyos kötöttségeket tudomásul kell venni. Ezek a kötöttségek – többnyire – a rendszer és a rendszert használók érdekeit szolgálják. Például ilyen megkötést szoktak tenni a rendszerben tartózkodás időtartamára – azért, hogy egy felhasználó ne köthesse le a BBS-t egész napra, kizárva másokat annak használatából.

Mire jó egy BBS? A rendszereknek általában két fő feladatuk van: programok és más file-ok (képek, zenék stb.) tárolása és levelezés bonyolítása. A felhasználó egyrészt ezek beszerzésére, illetve a levelezésen keresztül kapcsolatok felvételére és fenntartására használhatja a BBS-t.

BBS-fajták

Milyen BBS-ek vannak? A rendszereket több szempont szerint lehet csoportosítani. Fontos lehet, hogy ki az üzemeltetője, fenntartója (sysop). A BBS-ek túlnyomó többsége magánkézben van, azaz a rendszert magánszemély tartja fenn saját költségén, saját szórakozására. Nagyon sok BBS-t kisebb-nagyobb cég támogat. Ebben az esetben a szponzor kiemelt jogokat élvez a rendszer használatakor, és/vagy hirdetései szerepelnek a rendszerben. Ezenkívül léteznek az úgynevezett „support" BBS-ek. Ezeket általában nagy szoftver- és hardvergyártó cégek üzemeltetik, hogy vásárlóik gondjait minél gyorsabban megoldhassák (gyorssegély). A programok regisztrált felhasználói innen szerezhetik be a javított programrészeket vagy a megvásárolt hardvereszközök új meghajtóprogramjait.

A BBS-eket csoportosíthatjuk a rendszerben található programok szerint is. Beszélhetünk shareware BBS-ekről, ahol csak shareware, freeware és public domain programok találhatók, azaz nincsenek kereskedelmi forgalomban kapható programok. Ezeknek szőges ellentétei az úgynevezett kalóz- vagy „elite" rendszerek, amelyek kivétel nélkül csak kereskedelmi forgalomban kapható, védelműktől megszabadított, illetve regisztrált sharewareprogramokat tartalmaznak, és kifejezetten tiltják bármilyen más típusú program felküldését. Ezeken kívül vannak még szak-BBS-ek, amelyek általában egy – vagy csak néhány – téma köré csoportosuló file-okat gyűjtenek. Ilyen például az angol Raytech BBS, amely elsősorban a raytracing téma köré épül, vagy az amerikai The Graphics Alternative BBS, ahol szinte kizárólag különböző grafikai programok (fraktál- és animációkészítők, raytrace-erek), valamint az ezekkel elkészített képek találhatók.

Mindezek ellenére a legtöbb BBS-t nem lehet egyértelműen egyik csoportba sem besorolni. Magyarországon például elég kevés shareware BBS van, kalózt is csak elvétve találni, és szak-BBS-ekben sem dúskálunk. A hazai rendszerek leginkább a fent említett csoportok sajátos keverékeként üzemelnek. Szinte mindenhol találhat az ember shareware programokat és rögtön hozzá a törést is, esetleg kereskedelmi forgalomban kapható játékokat, de nagyon sok helyen több területet szentelnek kép- és zenefileoknak is.

Végül a BBS-eket csoportosíthatjuk aszerint is, hogy a BBS használata ingyenes vagy fizetni kell bizonyos szolgáltatásokért illetve szintekért. A hazai fizetős BBS-eket érdemes kikerülni. Ugyanazok a programok, amelyek ezeken megtalálhatók, letölthetők más BBS-ekből is, nem érdemes emiatt fizetni. A fizetős BBS-ekkel nem összekeverendők a bizonyos cégek vagy újságok által üzemeltetett rendszerek, ahol speciális információkért vagy szolgáltatásokért kell fizetni, ilyen például az IDG BBS vagy a Budapest BBS.

Külföldön egy kicsit más a helyzet, ott a rendszerek nagy része úgynevezett „támogatási alapon" működik. Ez azt jelenti, hogy mindenki nyugodtan használhatja a rendszert, de bizonyos programterületekről nem tölthet le file-okat, és viszonylag rövid a benntartózkodási idő. Ha azonban egy „jelképes" összeggel támogatja a rendszer karbantartóját, akkor az teljes hozzáférést biztosít a felhasználó számára. Ha valaki úgy gondololja, hogy neki megéri ezt az összeget kifizetni egy-egy program gyorsabb megszerzéséért, tegye ezt. De igazán ezeket sem érdemes hívni, szinte biztos, hogy a keresett programokat máshol is megtaláljuk.

Talán meglepő, de nagyon kevés egyforma BBS-t találni. A sysop személye erősen kihat a rendszer formájára. Magyarországon erre jó példa a Baba Yaga's Hut BBS, amely „kunyhóként" épül fel, „kerttel", „ajtókkal", „szobákkal", illetve a Cyber Castle BBS, amely a Gibson-féle cyber-világra alapoz. Külföldi példaként említhetjük az angol Kingdom of Greyhawk BBS-t, sajátos, kastélyszerű berendezkedésével. A sysop nemcsak a BBS környezetét találja ki, de ő rajzolja a menüket is. Így azok a BBS-ek is eltérhetnek egymástól a grafikában, amelyek nem épülnek egy speciális ötletre. S akkor még nem beszéltünk a kezdővagy bejelentkező-képernyőkről, amelyek készítése lassan új számítógépes művészeti ággá növi ki magát. Elsősorban a kalózrendszerekre jellemzők a 100-150 soros bejelentkező grafikák, amelyeket egy lassú modemmel kinszenvedés kivárni, ugyanakkor nagyon jól néznek ki.

Eszközök

Mire van szükségünk a BBS-ek hívásához?

Először is egy számítógépre – és ez nem csak IBM-kompatibilis számítógépet jelent. Használhatunk Apple Macintosht, Commodore Amigát vagy bármilyen más számítógépet, amelynek van soros portja.

Másodsorban szükségünk lesz egy modemre. Ezzel már sokat foglalkoztunk.

Csak annyit szeretnénk megjegyezni, hogy hosszabb távra gondolva nem szabad spórolni azzal, hogy lassú, elavult modemet vásárolunk.

Nagyon sok idegeskedés és nagyon nagy telefonszámla lesz a végeredménye. Arról nem is beszélve, hogy egyre több rendszer nem is engedi be az ilyen modemmel kísérletezőket. Ezért javasoljuk minimum 2400/MNP5-ös modem beszerzését, de pénztárcánk függvényében érdemes minél gyorsabb és megbízhatóbb készüléket vásárolni, mert ezzel időt és pénzt is megtakaríthatunk.

Szükségünk van továbbá egy kommunikációs programra. Nagyon sokféle program közül válogathatunk.

Vannak kereskedelmi forgalomban kaphatók (például ProComm), sok shareware program létezik (például Telix, Terminate, Telemate), és manapság az sem

ritka, hogy a megvásárolt modemekhez adnak valamilyen terminálprogramot.

Amatőr célokra bőven megfelelnek a shareware programok, sőt ezek általában nagyon sok olyan dolgot tudnak, amit boltban kapható társaik nem!

A továbbiakban a Telixszel foglalkozunk részletesebben, mivel több éve használjuk a legnagyobb megelégedéssel, s szerintünk ez pompásan megfelel a kezdő modemesek számára.

Tény, hogy a Terminate és a Telemate jóval többet tud, mint a Telix, de nem az a célunk, hogy minél több programfunkciót bemutassunk, hanem segítséget szeretnénk adni azoknak, akik csak most kezdenek ismerkedni a modemes élettel.

Ezek a programok alapszinten nagyon hasonlítanak egymásra (ugyanazok a gombok ugyanazt a funkciót eredményezik), ezért az se búsuljon, akinek nem pont a Telixet sikerült beszereznie.

Telix

Az első lépés, hogy a modemünket a megfelelő paraméterekkel beállítsuk. Erre szolgál a Telixben a MODEMCFG nevű program. Elindítása után először a megfelelő modemgyártót, majd a típust kell kiválasztanunk. Ez okozhat egy kis fejtörést. Ugyanis az amerikai és a magyarországi modempiac eléggé különbözik egymástól, ezért elképzelhető, hogy nem találjuk meg modemünket a listában. Bár az elmúlt években sokat javult a helyzet, még mindig nagyon sok „egzotikus" modem kerül be hazánkba. Ilyenkor két dolgot tehetünk: vagy nekiállunk a kézikönyv szerint beállítani, vagy elkezdünk kísérletezni a listában szereplő gyártókkal és típusokkal.

A választás után a program megkérdi, hogy melyik soros portra van illesztve a modem, majd nekilát beállítani. Ha „OK" feliratokat kapunk, akkor sikeres volt az akció, ha az „ERROR" is megjelenik, akkor tovább kell keresgélnünk. Ezután a program engedélyt kér, hogy a megfelelő beállításokkal létrehozza a Telix konfigurációs file-ját. Első alkalommal nyugodtan megengedhetjük neki, de később ne tegyük, mert ilyenkor tönkreteszi az általunk beállított tárcsázási és más paramétereket. (Ha a későbbiekben mégis lefuttatjuk a MODEMCFG programot, akkor csak a modembeállítást engedélyezzük, a TELIX.CNF file átírását ne!) Az utolsó képernyőn egy fontos információ van: a program megmondja, hogy leendő telefonkönyvünkben milyen sebességértékeket kell majd használni. Az MNP-s kapcsolathoz ugyanis a modemet eggyel nagyobb sebességi értékre kell állítani. (Például: egy 2400-as modemet 9600-ra.) Ezt az értéket mondja meg a MODEMCFG ezen a képernyőn.

Most már elindíthatjuk a Telixet (TELIX.EXE)! Rögtön kérdések zápora zúdul ránk, de éltessen minket a tudat, hogy ez csak az első futtatás „jutalma". Meg kell adnunk a monitor típusát (színes vagy monokróm), a modem sebességét, a soros port számát, és hogy akarunk-e státussort a képernyőre (akarjunk!). Ezután a Telix átveszi az irányítást, közli, hogy inicializálja a modemet, majd ha minden jól ment, belép terminál üzemmódba. Ha valami nincs rendben, akkor figyelmeztető üzenetet küld. Ilyenkor érdemes a TELIX.CNF file-t letörölni, és elölről kezdeni az egész procedúrát, a modemkonfigurálástól. Ha olyasmit látunk a képernyőn, hogy „AT", melyet mindenféle betű és szám követ (azok a modemparancsok), a következő sorban pedig egy „OK" van, akkor minden rendben!

A Telixszel való ismerkedésünket kezdjük az [Alt Z] megnyomásával. Rögtön jegyezzük is meg egy életre, hogy itt ez a kombináció a súgó, és nem az [Alt H]! A súgóképernyőn találhatjuk a funkciók felsorolását a megfelelő billentyűkkel együtt, az aktuális időt, a dátumot és más beállítá-

BANK TECH

V. Nemzetközi Banktechnikai Szakkiállítás

Budapest
1994. január 17–20.
Sportcsarnok

A szakkiállítás tárgya és tematikája:

A) Elektronika a bankban
- banki adatfeldolgozó rendszerek
- hálózatok
- készpénzkímélő rendszerek
- adatvédelem
- épületbiztonsági rendszerek

B) Értéktároló és szállító eszközök
C) Pénzfeldolgó gépek
D) Banki távközlési eszközök
E) Kiegészítő berendezések
- klíma
- áramellátás
- bútorok

További információ:
CONGRESS Rendezvényszervező Kft.
1012 Budapest, Lovas (Sziklai S.) út 19.
Tel.: 202-3128, 202-2887
Fax: (36-1) 155-4171

Congress Rendezvényszervező KFT.

INFORMÁCIÓS SZÁM: 213

INFORMÁCIÓS SZÁM: 214

INFORMÁCIÓS SZÁM: 215

sokat. Miután kigyönyörködtük magunkat, menjünk konfigurálni az [Alt O] billentyűk megnyomásával. (Igen, már megint konfigurálni kell, de ez is olyan, hogy ha minden jól sikerül elsőre, akkor csak nagyon ritkán kell ide visszatérni.) A megjelenő menüben rögtön hagyjuk is ki a színek beállítását (*Screen and color*), mert az teljesen lényegtelen ebben a pillanatban.

A következő menüpont a *Terminal options*. Ha a MODEMCFG-ben megfelelő modemtípust választottunk, akkor ezek a beállítások pompásan megfelelnek majd. Egyedül az „A" pontot ellenőrizzük (*Default communication parameters*), hogy ott a megfelelő soros port, sebesség stb. legyen beállítva. Menjünk tovább a következő menüpontra (*General options*). Itt lehet ki- és bekapcsolni a hangot (*Sound, Alarm sound*), de ennél sokkal fontosabb például a „C" pont (*Keep aborted downloads*). Ha ezt bekapcsoljuk, akkor a Telix nem törli le a félig letöltött file-okat, ha a letöltés megszakad. Egy későbbi alkalommal a letöltés onnan folytatható, ahol megszakadt. A „D" és „E" pontokat (*Show free space, Quick dial bar*) érdemes kikapcsolni, csak lassítják a munkát, viszont az „F" pontban található (*Confirm hangup*) funkciót mindenképpen kapcsoljuk be. Így ha véletlenül mégis az [Alt H] kombinációval szeretnénk segítséget kérni, a rendszer biztonsági kérdést tesz fel: biztosan meg akarjuk-e szakítani a kapcsolatot. Ha ezt a funkciót kikapcsoljuk, akkor a Telix [Alt H]-ra szó nélkül bontja a kapcsolatot, ami a legtöbb esetben nem túl egészséges! (A rendszergazdák például „nem igazán rajonganak" az olyan felhasználókért, akik így távoznak a BBS-ből.)

A General optionsben lehet beállítani többek között az idő- és a dátumformátumot is. De ennél sokkal fontosabb a konfigurálás következő menüpontja, a *Modem and dialing*. Ebben azonnali javításra szorul a „B", a „C" és a „D" pont. Ezek az úgynevezett dialing prefixek, azaz tárcsázás-előtagok. Itt azt állíthatjuk be, hogyan tárcsázzon a Telix. Alapbeállításban ez tone típusú (hangfrekvenciás) tárcsázás, ami Amerikában és Nyugat-Európában terjedt el, bár van már idehaza is olyan központ, ahol használható. Magyarországon azonban a pulse (impulzus sorozatos) tárcsázási típus az általános, ezért minden ATDT parancsot javítsunk ki ATDP-re!

Ha már itt tartunk, néhány szó erejéig térjünk ki a modemparancsokra. Minden modemparancs AT-vel kezdődik, ez az ATTENTION (figyelem) szó rövidítése. Ezt követi maga a parancs, itt ez a „D" (DIAL – tárcsázás), majd a parancs paramétere, jelen esetben a „T" (TONE) vagy a „P" (PULSE). Ezután jöhetnek még további paraméterek. Például, ha egy külön előtagot akarunk a vidéki hívásoknak, akkor a „C" pontot ekképpen változtassuk meg: ATDP06W, ami a modem nyelvére lefordítva annyit tesz, hogy „Figyelem! Tárcsázz pulse módban 06-ot és várj (W – WAIT) a további tárcsahangra!" A „D" pontban külföldi előtagot adhatunk meg, ami így néz ki: ATDP00W. Ebben a menüben mást nem is nagyon érdemes átállítani, esetleg a „K" pontban a tárcsázási időt megnövelhetjük – ismerve a magyarországi viszonyokat.

A következő menüpont a *Filenames and path*. Itt mindenki beállíthatja saját ízlése szerint, hogy melyik könyvtárba akar majd le- és melyikből feltölteni. Ezenkívül megadhatjuk egy listázó, egy szövegszerkesztő és egy DIR-program elérési útját, ezeket azonban nagyon ritkán használjuk.

Végül nézzünk be a *Protocol options* menübe. Először is nagyon röviden: mi az a protokoll? Amikor adatforgalom folyik két modem között, mondjuk letöltünk valamit egy BBS-ről, akkor az adat csomagok formájában vándorol egyik gépről a másikra. A protokoll feladata a csomagok összepakolása és elküldése, illetve a túloldalon a csomagok fogadása. Ebből is látszik, hogy levagy feltöltés esetén mindkét gépen ugyanannak a protokollnak kell működnie! A Telix elég sok protokollt ismer, közöttük a legelterjedtebbet, a Zmodemet is. Vannak azonban úgynevezett külső protokollok, amelyek szintén shareware formában terjednek a nagyvilágban. Általában jobbak, gyorsabbak, mint beépített társaik. Van olyan is, amely egy időben kétirányú adatátvitelt

tesz lehetővé. Ezeket is hozzá lehet illeszteni a Telixhez, mégpedig öt különbözőt. Erre most nem térünk ki részletesen, kezdőknek melegen javasoljuk a belső Zmodem használatát.

A *Protocol options* menüben kapcsoljuk be az „I" funkciót (*Zmodem receive crash recovery*), annak érdekében, hogy a megszakadt letöltést ne kelljen elölről kezdeni.

A „K" funkciót bekapcsolva (*Allow Zmodem 32 bit CRCs*) utasítjuk a Zmodemet, hogy adatátvitelkor 32 bites ellenőrző kódot generáljon. Ha kikapcsoljuk, akkor 16 bites CRC-t generál, ami még elég megbízható, de valamivel gyorsabb átvitelt eredményez. Ennek használata megint csak egyéni ízlés kérdése, a nagyobb biztonsághoz a 32 bites CRC javasolt.

Ezzel be is fejeztük a konfigurálást, ugyanis az összes többi menüpont számunkra nem túl érdekes. Tegyük fel az i-re a pontot a *Write setup to disk* paranccsal! Mehetnénk is telefonálni, ha megvolna néhány BBS telefonszáma. A telefonkönyvet a Telix első belépésünkkor elkészítette. „Nyissuk ki" az [Alt D] gombok megnyomásával. Elég sivár látvány, mindössze egy sor, az is üres.

A képernyő alján találhatók a parancsok. Ezek vagy az első betű lenyomásával aktivizálhatók, vagy kiválasztva a kurzormozgató billentyűkkel, és megnyomva az [Enter]-t. Telefonszámokat az *Edit* paranccsal tudunk bevinni. Az [E] gomb megnyomása után megjelenik egy párbeszédablak, rengeteg kérdéssel. Ezek között a [Tab], illetve a [Shift Tab] billentyűkkel mozoghatunk.

Az első bejegyzés a BBS neve. Írjuk be: „Oplab (22-15)" A számpár a BBS nyitvatartási ideje. A második sor a BBS telefonszáma, ezúttal 166-8809. A *Baud rate* sorba kerül az a szám, amit a MODEMCFG mondott kilépéskor. A „Parity", „Data bits", „Stop bits" sorokat ne bántsuk, a legtöbb BBS ezzel a beállítással megy (None, 8, 1). A „Linked script" sor sem érdekes számunkra. (A profi felhasználók részére a Telix tartalmaz egy Salt nevű kommunikációs programnyelvet. Ennek segítségével lehet úgynevezett „script" file-okat írni. Ha a kapcsolat létrejön, akkor a Telix automatikusan elindítja az ebbe a sorba beírt script file-t.) Legjobb, ha a *Default terminal* ANSI-ra van állítva, a *Default Protocol* pedig a Zmodemre. Ezután jön meginti öt technikai jellegű adat, amivel szintén nem kell foglalkoznunk, majd a *Dialing prefix #* sorba kell beírni a konfigurálásnál megadott, megfelelő előtag számát. S végül a *Password* mező – ezzel szintén ne foglalkozzunk! A lista végén két kérdést kapunk. Az első arra vonatkozik, hogy ki akarjuk-e törölni az „utolsó hívás" és az „összes hívás" mezőket. Ne akarjuk! A második pedig arra, hogy el akarjuk-e menteni a beírtakat. Tegyük is meg! Ezzel felvittük az Oplab BBS-t a telefonkönyvünkbe. Próbáljuk meg felhívni, nyomjuk meg a [D] (DIAL) gombot!

Állj! Mielőtt felhívnánk, NÉZZÜNK RÁ AZ ÓRÁNKRA! Ugye, a nyitvatartási időn belül hívjuk a BBS-t? Ha igen, akkor most már tényleg tárcsázhat a modem.

Ha a konfigurálásnál bekapcsolva hagytuk a hangjelzést, akkor a Telix dallamos hanggal jelzi, ha a két modem között létrejön a kapcsolat. Ezután BBS-től függően egy kicsit várni kell, majd megjelenik a kezdőképernyő. Az Oplab BBS esetében ezen a képernyőn egy rövid üdvözletet és a nyitvatartási időt olvashatjuk magyarul és angolul. Az [Esc] megnyomására lépünk be a BBS-be.

A BBS-be lépéskor első dolgunk a bejelentkezés. Ez a név és a választott jelszó megadásával történik. Általában valódi nevünkön kell bejelentkezni, de vannak olyan BBS-ek (a kalóz típusúak), ahol ezt kifejezetten tiltják, oda csak álnéven lehet bejelentkezni. A név begépelése után a rendszer megnézi, hogy a begépelt név szerepel-e a nyilvántartásban. Ha nem szerepel, akkor erre felhívja a figyelmet, visszakérdez, hogy bizonyosan ezt a nevet akartuk-e bevinni. Még egy nagyon érdekes

NETREND

ÁLTALÁNOS KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ViewSonic Monitorcsalád
CEBIT 93 és COMPUTEX 93 első díjas termékei
14" , 15", 17", 20", 21" képátmérővel

MAGICBOOK NOTEBOOK CSALÁD
Kiemelkedő ár/teljesítmény adataikról győződjön meg telephelyünkön!

Dealerek és viszonteladók jelentkezését várjuk!

HP teljes termékskála: szkennerek, plotterek, lasernyomtatók
Hp Vectra gépcsalád

OKTÓBERI AKCIÓ:

CHIP-TIPP-es MODULATECH alaplapok:

AT 80386SX-33 MHz	8 900 Ft
AT 80386DX-40 MHz+8 KB cache	12 900 Ft
AT 80386DX-40 MHz+128 KB cache	15 500 FT
AT 80486DX-33 MHz+256 KB cache, Loc. Bus.	49 500 FT
AT 80486DX-50 MHz+256 KB cache, Loc. Bus.	71 500 FT
AT 80486DX-66 MHz+256 KB cache, Loc. Bus.	79 900 FT
BABY ház /LED/, 200W táp	4 900 Ft
TRIDENT8900, 1024×768, 1 MB RAM	5 900 Ft
ZOT 101 (NE-2000 komp.) Ethernet kártya	5 490 Ft
IDE V Local Bus kontroller	4 900 Ft
TX-300 MICROSOFT-kompatibilis mouse, 800 DPI, 900 mm/s, 3 gombos	1 790 Ft
TX-3000 MICROSOFT-kompatibilis mouse, 1200 DPI, 900 mm/s, 3 gombos	2 490 Ft
printerkábel	299 Ft
EPSON FX 1050 festékszalag	199 Ft

NETREND Rt.
Fax: 113-9537, tel.: 06-60-315111
Telephely: 1086 Bp., Karácsony S. u. 19.
telephelyi ÜZLETÜNK NYITVATARTÁSA:
hétfő, kedd, szerda, péntek: 9–17 óráig
csütörtök: 9–18 óráig
szombat: 9–14 óráig

INFORMÁCIÓS SZÁM: 216

dolog a névvel kapcsolatban: ékezetek nélkül írjuk nevünket.

A név begépelése után kezdődik az igazi bemutatkozás, hiszen a sysopnak meg kell ismernie felhasználóit, mielőtt jogokat adna nekik. Meg kell adnunk a lakcímünket és telefonszámunkat, majd választani kell egy jelszót.

Minden további belépéskor ezzel a jelszóval azonosítja magát a hívó, ezért ajánlatos jól megjegyezni. A rendszerek általában figyelmeztetnek arra, hogy minden BBS-en más-más jelszót használjunk. Ezzel minimálisra csökkenthető a visszaélés esélye.

Ezután a technikai kérdések következnek. Az első arra vonatkozik, hogy az általunk használt program támogatja-e az ANSI-kódokat. A Telix alapértelmezés szerint *kezeli*, tehát nyugodtan válaszolhatunk rá igennel, de lassú modemmel kínszenvedés lehet kívárni egy-egy hosszabbra sikerült (ne adj isten animált) ANSI-grafikát. A második kérdés egy bizonyos szövegszerkesztő felől érdeklődik. Igazából ez ritkán, offline levelezésnél használatos. Döntsünk saját belátásunk szerint. A következő kérdés a géptípusra vonatkozik: IBM-kompatibilis számítógépünk van-e. A negyedik kérdésnél azt dönthetjük el, hogy a rendszer rögtön a billentyű megnyomása után vagy csak az [Enter] megnyomása után dolgozza fel a parancsot. Mi ez utóbbit részesítjük előnyben, mert így egyszerre több parancsot is kiadhatunk anélkül, hogy a közbülső képernyők megjelennének. Ehhez persze ismerni kell a rendszer parancsait.

A kérdéseknek ezzel átmeneti időre végeszakad. Kapunk egy kis tájékoztatást arról, hogy a BBS-t hogyan illik használni. Ez az, amit az új felhasználók egy legyintéssel átugranak. Akinek még nincs tapasztalata a BBS-ek használatában, az FELTÉTLENÜL olvassa el ezt a néhány sort!

A szentenciák elolvasása után az Oplab BBS sorra megmutatja az összes bulletint, azaz hírelt, hirdetéseit. Ezeken is csak egyszer kell túlesnünk, legközelebb már csak azt kapjuk meg, amit eddig még nem olvastunk, illetve amit a menüből kiválasztunk. Ezek nagyon fontos információkat tartalmazhatnak, ha nem is az összes lesz érdekes számunkra. Az [Enter] megnyomásával léphetünk mindig a következőre.

Most már a küszöbön állunk. Az Oplab BBS-nél ez egy rövid kis menü. Nem baj, ha még felét sem értjük annak, amit mond, lépjünk be a főmenübe. A főmenű a BBS előszobája.

Itt találhatók a legfontosabb funkciók: a *Levelezés* és a *Programok elérése*. De itt van például a *Regisztráció* is. A regisztrációt ki kell tölteni, különben a hozzáférési szintünk a minimális lesz! Ez minden BBS-ben így van, külföldön még szigorúbbak.

A regisztráció – nagy meglepetésre – ismét csak sok-sok kérdésből áll. A név, a pontos cím, a telefonszám megadása után a gépről, a modemről és a szoftverekről kérdeznek. Általában mindenhol megkérdezik, hogy hol hallottunk a BBS-ről, honnan szereztük meg a telefonszámát. Ezek a kérdések általában egyértelműek, nem szorulnak bővebb magyarázatra. Ha a regisztrációt kitöltése után van még időnk, akkor nézelődjünk a BBS-ben. Teljesen változó, hogy a jogokat automatikusan kapjuk-e, vagy a sysop adja, miután ellenőrizte az adatokat. Inkább ez utóbbi a gyakoribb. Jogok nélkül nem sok mindent csinálhatunk, de ismerkedni a rendszerrel, amíg az idő engedi, mindenképpen hasznos dolog. Ha lehetőség van rá, ilyenkor letölthetjük a file-listát, nézelődhetünk a nyilvános levelek között, olvashatjuk a híreket, esetleg beszélgethetünk a sysoppal.

Miután megkaptuk a *normál* vagy *regisztrált* szintet, elkezdhetjük a „komoly munkát". Hogy mit találunk egy-egy BBS-ben, az függ a rendszer típusától. Például egy support BBS-ben viszonylag kevesebb programot és jelentősebb levelezést találunk. Ezzel szemben egy kalóz BBS-re inkább a programok gyors cseréje a jellemző. A továbbiakban tételezzük fel, hogy egy általános BBS-ben járunk. Nézzük meg, mit érdemes keresni, mi az, amit találhatunk egy ilyen rendszerben?

Megérkezve a rendszerbe, kezdjük az ismerkedést a programoknál (file-oknál). Mivel egy-egy BBS-ben akár több ezer file lehet, ezért a könnyebb áttekinthetőség kedvéért ezeket csoportokra, területekre osztják. Ha meg akarjuk tekinteni, hogy a rendszerben milyen file-ok találhatók, akkor először keressük meg a BBS filelistáját. Sokkal egyszerűbb ezt letölteni és a saját gépünkön átnézni, mintsem a BBS összes területét kilistázni, mert ezzel feleslegesen feltartanánk a rendszert, miközben a telefonszámlánk az egekig nőne. A file-lista a legtöbb rendszerben úgynevezett freefile, azaz sem időnk, sem letöltési korlátunk nem csökken ezzel.

Előfordulhat, hogy egyes területekhez nem férhetünk hozzá, vagy a program jelszót kérdez. Ennek az az oka, hogy a rendszerekben előfordulhatnak úgynevezett bérelt területek is. Ezeket cégek bérlik abból a célból, hogy munkatársaik ezeken keresztül is tarthassák a kapcsolatot a céggel és egymással. A másik ok, hogy egyes területekhez csak bizonyos szint fölött férhetünk hozzá. Ilyen szintet úgy érhetünk el, hogy nemcsak viszünk a BBS-ről, hanem küldünk is. Lehetőleg olyan típusú file-okat küldjünk fel, amilyenek arra a BBS-re jellemzőek. (Valószínűleg egy grafikával foglalkozó sysop nem értékel annyira egy jó zenei programot, mint egy közepes fraktálkészítőt.) Arra is figyeljünk oda, hogy soha ne küldjünk olyan programot vagy más file-t, ami már megtalálható a BBS-ben, mert ez rendszerint komoly megtorlást von maga után.

Ha nem először járunk ebben a BBS-ben, akkor elegendő, ha csak az új – utolsó ittjártunk óta érkezett – file-okat nézzük végig. Erre szinte valamennyi BBS-ben külön menüpont szolgál.

Ha a file-területekkel végeztünk, keressük meg a levelezést. Itt tudunk a sysopnak és a rendszerben levő többi felhasználónak üzenetet hagyni, illetve elolvashatjuk a nekünk szóló és a nyilvános leveleket. Ahogyan a programoknál, a leveleknél is különböző területeket találunk. Ha levelet írunk, akkor meg kell adnunk, hogy kinek írjuk (*To*) és milyen témában (*Subject*). Egyes területeken megadhatjuk, hogy a levél csak a címzettnek szól-e (*private*), vagy bárki elolvashatja (*public*). Ezután tudjuk a szöveget begépelni.

Léteznek levelezőhálózatok is. Ez azt jelenti, hogy a BBS-ek egymás között kicserélik a leveleket, így ha egy olyan rendszeren írunk levelet, amely tagja egy ilyen hálózatnak, az levelünket elküldi több más BBS-re is. A legelterjedtebb levelezőhálózat a FidoNet. Ez szinte az egész világot behálózza. A Fido magyarországi része a Hungarian Fido Echo. A hálózatnak a zökkenőmentesebb üzemelést biztosítandó külön működési szabályzata van, sőt minden egyes területnek megvan a maga saját szabálya. A Hungarian Fido Echón naponta körülbelül 100 új levél található. A levelezés témája bármi lehet.

A levelek esetenként csak egykét szavas reagálások, ezért a napi „csomag" gyorsan elolvasható. A levelek is letölthetők, és saját gépünkön úgynevezett offline-reader segítségével elolvashatjuk azokat. Az ilyen programok képesek arra, hogy feldolgozzák és olvashatóvá alakítsák a BBS-levelek speciális formátumát (QWK). Ilyen program például az OLX, az OFFLINE és a Bluewave.

Problémáinkkal a sysophoz fordulhatunk levélben, de a rendszeren keresztül közvetlenül is „beszélgethetünk" vele. Jelezni kell neki, és ha gépe közelében van, akkor valószínűleg válaszolni is fog. Mivel a „beszélgetés" (chat) online történik (közben szépen gyarapodik a telefonszámlánk), ezt érdemes röviden elintézni. Ha a sysop nem tartózkodik a gépnél, a BBS-programok felajánlják az üzenethagyás lehetőségét.

Egyes BBS-eken találhatók online játékok is. Ezek lehetnek pénznyerő (esetünkben inkább időnyerő) automaták és más társasjátékok. Utóbbiak általában fantasy típusú játékok, amelyek kihasználják a BBS-nek azt a tulajdonságát, hogy ugyanazt a játékot több szereplő játszhatja egy időben. E játékok nagyon élvezetesek, de sajnos szinte kivétel nélkül angol nyelvűek. Ilyen játéklehetőséget találunk például az Amiga Dreamland és a Baba Yaga's Hut BBS-eken.

Etikett

Végül röviden néhány szót arról, hogy mit ne csináljunk egy rendszerben. Ezek mindegyike olyan – sajnos az életből vett – cselekedet, ami miatt a BBS-ből (sőt akár BBS-ekből) ideiglenesen vagy akár végleg kizárják a sysopok a felhasználókat.

Ne akarjunk a BBS-be más – a

rendszerben akár magasabb szinten levő – felhasználó nevén bejelentkezni! A rendszer úgyis jelszót kér, és annak hiányában nem juthatunk be. Szintén nem érdemes több néven bejelentkezni azért, hogy így többet használhassuk a rendszert. Ha egy-egy nagyobb programot akarunk leszedni, akkor inkább szóljunk a sysopnak, és ő nagy valószínűséggel ideiglenesen megemeli annyival a szintünket, hogy az adott programot letölthessük. Elég feltűnő, ha egy program részeit más és más nevű felhasználók viszik.

Sok BBS-ben létezik letöltés-feltöltés arány. Erre azért van szükség, hogy a felhasználók ne csak le-, hanem néha fel is töltsenek, különben a BBS-be nem nagyon kerülnének új programok. Ha nincs olyan programunk, amit felküldhetnénk, akkor ezt inkább jelezzük a sysopnak. Ne küldjünk fel átnevezett, átbarkácsolt (hack) programokat, mert ezek láttán valószínűleg nem fog sokat nőni a szintünk, sőt. (Küldték már fel BBS-be a COMMAND.COM-ot.)

Néhány felhasználó nem veszi tegeti az idejét arra, hogy megkeresse a kijáratot a rendszerből. Ők a legtöbb esetben egyszerűen bontják a vonalat (hang-up, modem kikapcsolása stb.). Sok rendszer elég érzékeny a vonal megszakadására és esetleg percekig (rosszabb esetben napokig) nem tud tovább működni. Ezért még a stabilabb rendszerek sysopjai is allergiásak a rendszeresen így távozó „vendégekre".

Végül, de nem utolsósorban, figyeljünk oda, hogy mikor hívjuk a BBS-t. Mivel kis hazánk telefonvonalakban nem túl gazdag, ezért – sajnos – a legtöbb hazai BBS részidőben dolgozik. A vonal a nap másik felében a munkahely vagy a család rendelkezésére áll. Ha a BBS-t üzemidőn kívül próbáljuk hívni, akkor azzal többnyire kellemetlenséget okozunk.

Bízunk benne, hogy egyre többen kapnak kedvet e szórakoztató, de igen hasznos rendszerek használatához, és látogatnak el a „BBS-lovagok világába".

TRf & Giraffe

„Fido", „FidoNet" and the dog-with-diskette are U.S. registered trademarks of Tom Jennings, and are used with permission.

star MICRONICS

HEWLETT PACKARD

ASPECT
Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

Model / Leírás	R&M –286	R&M –386 SX	R&M –386 DX	R&M –386 DX	R&M –486 SLC	R&M –V 486 DLC	R&M –V486DX	R&M –V486 DX2
System tervezés	ISA	ISA	ISA	ISA	ISA	VESA LOCAL-BUS	VESA LOCAL-BUS	VESA LOCAL-BUS
CPU	HARRIS 286-20	AMD 386SX-40	AMD 386DX-40	AMD 386DX-40	CYRIX 486SLC-33	CYRIX 486DLC-33	INTEL 486DX-33	INTEL 486DX2-66
Landmark speed V2.0	25,5 MHz	48,7 MHz	62,4 MHz	62,4 MHz	103,8 MHz	108 MHz	110,4 MHz	220 MHz
Co-processor	Foglalat 287	Foglalat 387 SX	Foglalat 387 DX	Foglalat 387 DX	Foglalat 387 SX	Foglalat 387 DX	Beépítve a CPU-ba	
Cache memória	–	–	8 K belső cache	128 K belső cache	–	Standard 128 K bővíthető 256 K-ra		
RAM memória	Standard 1 MB bővíthető 4 MB-ig	Standard 1 MB bővíthető 16 MB-ig	Standard 2 MB bővíthető 32 MB-ig	Standard 2 MB bővíthető 32 MB-ig	Standard 2 MB bővíthető 16 MB-ig	Standard 2 MB, bővíthető 4/8/16/32 MB-ra		
Bővítő SLOT hely	5x16 bit 2x8 bit	6x16 bit	4x16 bit 2x8 bit	6x16 bit 1x8 bit	6x16 bit	2 x VESA LOCAL-BUS (MASTER MODE) 32 bit 5x16 bit		
Multi I/O kártya	IDE AT BUS FDD/HDD controller 2 serial, 1 par, 1 game port							
Floppy disk drive	Standard 5,25" 1,2 MB floppy disk drive, bővíthető, kicserélhető 3,5" 1,44 MB FDD							
VGA kártya	Standard 16 bit VGA kártya 256 K (512 K-ig bővíthető) / A színes VGA monitorokhoz 512 K (1 MB-ig bővíthető). Kicserélhető 4000 TSENG-LAB HI-COLOR kártyára 1 MB-tal							
Tápegység	200 W	200 W	200 W	200 W	200 W	200 W	200 W	200 W
Ház	Választható standard: mini torony/slide-in baby/flip top baby							
Billentyűzet	101 gombos minőségi kapcsolóval							
Monitor	Standard 14" SVGA monochrome monitor, kicserélhető 14" SVGA color monitorra, 0,28 MM interlaced/non-interlaced							
Standard kiépítés nettó árai	37 620 Ft+áfa	43 220 Ft+áfa	52 720 Ft+áfa	54 920 Ft+áfa	58 320 Ft+áfa	63 020 Ft+áfa	87 020 Ft+áfa	113 520 Ft+áfa

ALL PRODUCTS COMPANY NAMES ARE TRADEMARKS OF THEIR ASSOCIATED OWNERS AND LICENSES

Felárak: SVGA color monitor (1024x768) 14" 0,39 IP 15 280 Ft, SVGA color monitor (1024x768) 14" 0,28 IP 18 280 Ft, SVGA color monitor (1024x768) 14" non-interlaced 20 780 Ft

WINCHESTEREK:

Winchester 40 MB 19-ms AT BUS IBM	12 900 Ft	Winchester 250 MB 12-ms AT BUS	25 300 Ft
Winchester 80 MB/100 MB 15-ms AT BUS	17 400 Ft	Winchester 340 MB 12-ms AT BUS	30 900 Ft
Winchester 210 MB 15-ms AT BUS	22 600 Ft	Winchester 420 MB 12-ms AT BUS	43 000 Ft

1+ 2 ÉV GARANCIA

Cím: 1136 Budapest XIII., Hegedüs Gy. u. 7. Telefon/fax: 111-0080; 111-5068; 132-9380

INFORMÁCIÓS SZÁM: 217

ZyXEL BEST Portwell

MODEMEK, FAXMODEMEK
HANG/FAXMODEMEK
ADATÁTVITELI ÉS FAX PROGRAMOKKAL
MAGYAR NYELVŰ LEÍRÁSOK!

HUMANswitch auto-on-box
HUMANVOICE kártya
Hívásszétválogatók
Programozható időzítők

TÁVVEZÉRLŐ ÉS FELÜGYELET NÉLKÜLI ADATLEKÉRDEZŐ RENDSZEREK, KAPCSOLT ÉS BÉRELT VONALI ÖSSZEKÖTTETÉSEK 19 200 BPS-IG

LAN FAXRENDSZEREK

KÉRJE RÉSZLETES ISMERTETŐNKET!

HUMANsoft Elektronikai Kft. 1149 Budapest Angol u 24/b.
Tel: 163-2879
Fax: 251-3673

INFORMÁCIÓS SZÁM: 282

PIXEL
AZ UTOLSÓ MULTIMÉDIAHŐS

Új AT-BUS-os DOUBLE SPEED CD-ROM-ok:

SONY CDU-31A (AT-BUS, belső, double speed)	31 900 Ft
SONY CDU-31A (AT-BUS, külső, double speed)	41 900 Ft
SONY CDU-31A+SB16 hangkártya (AT-BUS, belső, double speed)	48 900 Ft
SONY CDU-31A+SB16 hangkártya (AT-BUS, külső, double speed)	57 900 Ft
Toshiba XM3401 (SCSI-2, belső, double speed)	61 500 Ft
Toshiba XM3401 (SCSI-2, külső, double speed)	72 500 Ft
Toshiba XM3401+SB16 hangkártya (SCSI-2, belső, double speed)	97 900 Ft
Toshiba XM3401+SB16 hangkártya (SCSI-2, külső, double speed)	108 900 Ft

GRAVIS ULTRASOUND 19 900 FT
Sztereó hangkártya. 8 bites A/D (16 bites opció), 16 bites D/A, 44.1 kHz mintavételezés. 16 bites MIDI szinti. Saját RAM-ban tárolható hangminták.

16 BITES A/D OPCIÓ GRAVISHOZ 14 900 FT

FONTOSZAURUSZ 12 000 FT
Az első PIXEL CD! 800 TrueType fontkészlet, ajándék shareware játékok, shareware segédprogramok, 60 MB clipart, wav és MIDI file-ok.

POLITIKA FOR WINDOWS 16 000 FT
Az első magyar multimédia CD. A magyar politikatörténet 1944-1989 közötti időszakát bemutató CD lemez.

JOBBNÁL JOBB ÁRAINK A 25% ÁFA-T NEM TARTALMAZZÁK!

PIXEL GRAPHICS SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KFT.
1055 BUDAPEST, BALASSI B. U. 9-11.
TEL: 269-0624, 269-3474 FAX:153-0627

Ha hiszi, ha nem
tudunk
segíteni
Önnek !

IBM Business partner

Professzionál

Országos Szerviz- és Kereskedelmi hálózat:

1033 Budapest, Kaszásdűlő u. 5. Tel: 1670-024, 1870-348, Fax: 1670-289;

1033 Budapest, Szérűskert u. 23-31. Tel: 1886-101, 1884-356, Fax: 1686-230.

6723 Szeged, Szamos u. 4. Tel./Fax: 62-478-265; 7621 Pécs, Lyceum u. 7. Tel./Fax: 72-333-955;

4026 Debrecen, Péterfia u. 46. Tel./Fax: 52-315-787; 9024 Győr, Szigethy A. u. 62-64. Tel./Fax: 96-328-222.

INFORMÁCIÓS SZÁM: 281

Andromeda-őrület

Keresők és keresetlenek

A PC-s vírusfronton a helyzet változatlan: továbbra is gyorsan nő az új vírusok, vírusváltozatok száma, a keresőprogramok is egyre jobbak, s továbbra is vannak, akik szeretnék, ha szoftverforgalmuk (még) gyorsabban ívelne felfelé.

Ez utóbbi téma a legkevésbé érdekes, kezdjük mégis ezzel! Szomorú aktualitást adtak az augusztus eleji „események" a következő kérdésnek: meddig szabad elmenni a hírkeltés, az üzletmenetet javító trükkök és fogások terén? Legtöbb olvasónk számára talán nem új információ, hogy augusztus 3-a és 5-e között Andromeda-láz dúlt Magyarországon. (Magazinunk előző számának 5. oldalán már ízelítőt adtunk a BBS-ek ezzel kapcsolatos levelezéséből. A Heti CHIP augusztus 19-i számában járta körül az esetet.) A Magyar Vírusirtó Csoport (röviden MVCs) tömegtájékoztatási eszközök útján közhírré tette, hogy augusztus 5-én fog rombolni a PC-ken az új, ismeretlen s rendkívül veszedelmes Andromeda vírus. (Ezeket a jelzőket az MVCs használta az Andromédával kapcsolatban.) Azt javasolták, hogy ezen a napon a felhasználók állítsák előre/hátra a rendszerdátumot gépeiken, vagy ne is kapcsolják be azokat, illetve forduljanak hozzájuk, a vírus felfedezőihez (legalábbis ezt írta a Népszabadság), ingyenes ellenszert fognak adni a vírus ellen minden érdeklődőnek.

Nem kívánunk belemélyedni szakmai részletkérdésekbe. Ellenben szögezzünk le néhány tényt: az Andromeda vírus nem új; több (magánszemélyek számára ingyenesen használható) víruskereső program is megtalálja, sőt kérésre ki is irtja; *minden* napra esik – nem is egy, hanem több – olyan vírus aktivizálódása, amely rombolással (adatok, programok tönkretételével) fenyeget, amennyiben nem fedezik fel idejében a fertőzést; a vírusok ellen *nem* a gépek be nem kapcsolása vagy a rendszerdátum állítgatása a megfelelő védelem, hanem a merevlemez(ek) tartalmának rendszeres mentése, a körültekintő programtelepítés és a rendszeres víruskeresés, szükség esetén a vírusirtás – csupa olyan tevékenység, amit nem lehet kampányszerűen végezni, viszont bizonyos alapfokú tájékozottságot és állandó odafigyelést igényel, pénzbe (magánszemélyeknek) nem, csak időbe kerül. Ezek tények.

Azt már csak találgatni lehet, hogy a riadalmat – állítása szerint – önzetlenül, segítő szándékkal keltő MVCs miért ezt a napot, ezt a vírust választotta ki a jónép „okítására" vírusügyben?!

A következő kérdésekre pedig alighanem mindenki maga is megtalálja a választ: a többi, szintén romboló vírusok akcióba lépésével fenyegető napon (tehát minden áldott nap) miért nem veri a tamtamot az MVCs? Miért nem rendez hasonló víruselleneS kampányt a szép hazánkban megtalálható többi, víruselleneS kutatást és fejlesztést folytató programozó és szoftverfejlesztő cég?!

És végül egy messzire vezető, súlyos következtetéseket indukáló kérdés: miért nincs intézményes, államilag támogatott, hatásos fogyasztói érdekképviselet Magyarországon? (Nemcsak nyílt reklám lehet megtévesztő...) Saját érdekeit persze mindenkinek elsősorban magának kell képviselnie. A szakmai fórumok, számítástechnikai újságok, folyóiratok ebben csak ismeretterjesztéssel és tájékoztatással segíthetnek. Úgy véljük, a CHIP Magazint és a Heti CHIP-et e téren nem érheti szemrehányás.

McAfee 107

Megjelent McAfee közismert víruselleneS szoftvercsomagjának 107-es sorszámú sorozata. Részei: VirusScan (SCAN), Clean-Up (CLEAN), Vshield, Scan for Windows (WSCAN) és a NetShieldhez adott VIR.DAT adatfile-frissítés.

Az új Scan leírásában (SCAN107.DOC) az áll, hogy 160 új vírust ismer fel, ezzel 1613-ra (a változatokat is számolva 2309-re) nőtt az általa ismert vírusok száma. A leírás a VIRLIST.TXT file-t említi meg a program által ismert összes vírus listájának lelőhelyeként, de ott csak 1323 vírus alapadatai szerepelnek (ez is komoly fejlődés!). A Cleanhez adott CLEAN107.DOC szerint az új verzió 15 újabb vírus eltávolítására képes. A WScan hagyományosan a Scan Windows alatt használható változata, képességei azonosak a Scanével. A McAfee-féle programok menüs keretrendszeréből, a ViruShellből a tavaly áprilisi 1.30-as az utolsó verzió, amit ismerünk.

Nagy újdonságot a Vshield 107 hoz: ha van a gépben szabad EMS, automatikusan oda tölti adatai egy részét, s így csak mintegy 25 Kbyte-ot foglal a DOS-memóriából (avagy a 640K-1M közti felső memóriából). Úgy tűnik, McAfee-ék is érezték, hogy a Vshield nagy memóriaigénye (az előző verzióban még 40 Kbyte felett volt) bizonyos esetekben akadályozza a használatát. Erről csak egyetlen tapasztalat: egy – igaz, hogy 1988-as keltezésű – program overlayváltáskor lefagyott a Vshield /SWAP beállítása (így csak 3 Kbyte-ot foglalt) mel-

VIRSTOP /DISK

Az Fprot rezidens (tehát memóriában maradó, s minden elindított programot ellenőrző) vírusvédő programja a VIRSTOP.EXE. */DISK* kapcsolóval indítva csupán a feltétlenül szükséges helyet foglalja le a memóriából, lemezen hagyott részét csak szükség esetén tölti be. Sajnos, ennek a megoldásnak van egy hátránya, amit nem említ a szerző: nemcsak olvassa a cserefile-t (swap file), hanem *írja* is. Minden programindításkor. Lassúbb gépeken, illetve röptömörítő használata esetén ez jócskán lassítja a programindításokat. Ezért érdemes a leggyorsabb meghajtóról betölteni a programot (oda fog swapelni). Ha nincs memórialemezünk (RAM-diszk), akkor (legalábbis olyan gépeken, ahol van szabad EMS vagy XMS) pusztán a VIRSTOP kedvéért is érdemes lehet készítenünk! (Feltéve, hogy rászorulunk a /DISK használatára.) Ugyanis például a DOS RAMDRIVE.SYS meghajtóprogramjának memóriaigénye kevesebb mint 3K, s így összességében kevesebb DOS-memóriát foglal le az összeállítás, mint /DISK nélkül.

INFORMÁCIÓS SZÁM: 106

lett. (Vagy a Vshield fagyott le? Nem tudni.) A /SWAP nélkül viszont a Vshield be sem férte a 640K-1M közti felső memóriába.

Fprot 2.09

Sokan ismerik az izlandi Fridrik Skulason víruskereső és -irtó programját, az Fprot-csomagot, de mindmáig kevésbé népszerű hazánkban, mivel legtöbben a McAfee-féle Scant és Cleant használják. Ezt talán az indokolja, hogy a víruskereső programok legátfogóbb összehasonlító értékelését nyújtó Patricia Hoffman-féle VSUM adatbázis adatai szerint a Scan a legutóbbi időkig toronymagasan vezette a mezőnyt a boot- és file-vírusok felismerési arányát tekintve. Az Fprot lépésről lépésre fejlődött, s 2.09-es verziójának megjelentével alapvetően megváltozott a helyzet: találati aránya még a Scanét is felülmúlja – igaz, a Scan 106-ét (a 107-es minden valószínűség szerint orrhossznyival az Fprot 2.09 előtt járhat). Mindenképpen érdemes több víruskeresőt is használni, hogy „sűrűbb legyen a háló", minél kevesebb vírusnak legyen esélye átjutni az ellenőrzéseken. Ha úgy döntünk, hogy legalább két (külföldi) keresőt használunk, akkor az – úgy tűnik – legnagyobb biztonságot nyújtó Scan mellett az Fprot látszik a legjobb választásnak.

Az Fprot használata mellett szól néhány további érv is. Talán a legfontosabb, hogy nagyon gyors, sokkal gyorsabb a Scannél. Elfogulatlanul itélve: mivel felismerési aránya csak hajszálnyival marad el a Scanétől, sebességi fölénye miatt jelenleg az Fprot a vezető víruskereső program. A másik pozitívum: rezidens vírusvédelmet is kínál az Fprot, a VIRSTOP.EXE programot, amelynek memóriaigénye mindössze 15 680 byte (v2.09). Tehát ebben is jobb McAfee-nél, bár itt figyelembe kell venni, hogy nincsenek összevethető adatok a rezidens vírusvédelmek eredményességéről. Ha azonban az off-line (parancssorból futtatható) keresők eredményességére támaszkodunk, akkor lényeges különbség csak a memóriaigényben van – a VIRSTOP javára. A VIRSTOP memóriafoglalása szükség esetén egyébként még tovább csökkenthető a /DISK kapcsolóval, ekkor mindössze 2 Kbyte-ot igényel – igaz, az alsó 640 Kbyte-ból, mivel Skulason ellenjavallja a DEVICEHIGH illetve LH használatát a /DISK kapcsoló alkalmazása esetén. Amelyik gépen nincs elég szabad felső (640K-1M közti) memória, ott ez lehet az optimális beállítás, de: lásd *VIRSTOP /DISK* című keretes cikkrészünket. Az Fprotnak végül van még egy előnye: paraméter nélkül hívva menüsen jelentkezik be, s menürendszeréből kényelmesen elérhető a programcsomag minden lényeges szolgáltatása.

Érdemes ezt használva megismerkedni az Fprot lehetőségeivel, amiben az online súgó (help) is segít (angolul). Röviden: melegen ajánljuk az Fprotot, kitűnő program!

Tbav 6.03

A Thunderbyte Anti Virus csomag sem újonc a vírusfronton, ezt verziószáma is jelzi. Felépítése meglehetősen egyedi: nem egyetlen programból áll, hanem 18, összesen 110 956 byte-os, egymással együttműködő, egymást kiegészítő programból. Mindegyikhez (kettő kivételével) külön .DOC file-ban olvasható a használati ismertető. A programok összméretéből talán sejthető, hogy assemblyben írták őket, ennek (is) köszönhető tömörségük és rendkívüli

FLOPPYLAND a COMPFAIR Áruházban!

Nézzen be hozzánk!

Szaküzletünk teljes áruválasztékával várja Önt a kiállítás alatt is.

MAGYAR SZOFTVEREK:

MS Windows 3.1, MS Works 2.0 f/Win.
MS Excel 4.0 f/Win., MS Word 2.0 f/Win.

- Kereskedelmi szoftverek, játékok
- Angol és magyar szakkönyvek, folyóiratok
- POLAROID, Maxell, SONY, TDK mágneslemezek
- POLAROID professzionális monitorszűrők
- Számítástechnikai kiegészítők.

Nagy árengedményekkel várjuk a COMPFAIR Áruházban!

INFORMÁCIÓS SZÁM: 219

CD-ROM

CD-ROM lemezek nagy tárolókapacitásukkal, könnyű kezelhetőségükkel, gyors adathozzáférésükkel optimális lehetőséget nyújtanak nagy mennyiségű adatok kezelésére.

CD TECHNIKA

Vállaljuk ***CD-ROM*** és ***CD-AUDIO*** lemezek készítését kis és nagy példányszámban az alábbi adathordozókról:

- winchesterekről
- magnetooptikai lemezekről
- streamerkazettákról
- floppykról
- DAT kazettákról, és egyéb hanghordozókról

Mindez már **6 990,- Ft**/db-tól

Várjuk érdeklődését, illetve megrendelését!

COM-SER
Számítástechnikai Szolgáltató Kft.
1115 Budapest, Bánk bán u. 17.
Telefon/fax: 185-1680, 269-8064

INFORMÁCIÓS SZÁM: 220

Új programok ellenőrzése

A következő batch file-lal az aktuális meghajtó kurrens könyvtárát (tehát ahol éppen vagyunk) ellenőrizhetjük az ismertetett víruskeresőkkel! A programok elérési útja telepítési helyüktől függ, de mindenképp érdemes megadni teljes útvonalukat, nehogy egy másik, azonos nevű programot indítsunk el helyettük! Új programok ellenőrzésekor hozzáértőknek a HR-kapcsolót is érdemes használni a TBSCAN.EXE meghívásakor. Ha a batch file simán lefutott, akkor nagy valószínűséggel nincs vírus a vizsgált könyvtárban és alkönyvtáraiban.

```
@ECHO OFF
IF NOT EXIST C:\AV\SCAN.107\SCAN.EXE GOTO PATHERR
IF NOT EXIST C:\AV\VIRKILL.200\VIRKILL.EXE GOTO PATHERR
IF NOT EXIST C:\AV\FPROT.209\F-PROT.EXE GOTO PATHERR
IF NOT EXIST C:\AV\TBAV.603\TBSCAN.EXE GOTO PATHERR
C:\AV\SCAN.107\SCAN.EXE . /a /sub
IF ERRORLEVEL 1 GOTO ERR
C:\AV\VIRKILL.200\VIRKILL.EXE . /a /sub /nokill
IF ERRORLEVEL 1 GOTO ERR
C:\AV\FPROT.209\F-PROT.EXE . /ALL
IF ERRORLEVEL 1 GOTO ERR
C:\AV\TBAV.603\TBSCAN.EXE . LL=0 AF HM
GOTO END
:ERR
ECHO.
ECHO Vírus?! Vírus?! Vírus?! Vírus?! Vírus?!
PAUSE
GOTO END
:PATHERR
ECHO.
ECHO Hibás elérési út!
PAUSE
:END
:
```

gyorsaságuk. A rezidens vírusvédelmet nyújtó TBSCANX.EXE memóriaigénye hihetetlenül kicsire, mindössze 1 Kbytera is leszorítható! A .DOC file-ok (melyeket nem javaslunk törölni, lásd *Telepítés, fogyókúra* című keretes cikkrészünket) kevésbé érdemlik meg a dicséretet: igaz, hogy precízen, érthetően vannak megírva (angolul), ám elég sokat tesz ki bennük a minden .DOC file-ban azonos gondolatok, módszerek, tippek stb. ismételgetése.

Sajnos egyetlen támpontunk van a Tbav vírusellenes hatásosságának megítélésére (a VSUM-adatbázis összehasonlítása nem szól a Tbavról): a programcsomagot fejlesztő holland Thunderbyte B.V. cég állítása (TBSCAN.DOC, TBSCANX.DOC), miszerint a parancssori kereső (TBSCAN.EXE) több mint 1000, a rezidens kereső (TBSCANX.EXE) több mint 750 víruscsaládot ismer fel, s a változatokkal együtt az általuk felismert vírusok száma 2000 fölött van. Néhány felhasználó hozzánk eljutott visszajelzése alapján a Tbav-csomag felismerési aránya nagyon jó, egyikük külön dicsérte a TBSCAN.EXE heurisztikus (ismeretlen vírusok felismerésére szolgáló) keresésének eredményességét (mi is kipróbáltuk, tényleg intelligens-

COMPFAIR '93 COMPFAIR '93 COMPFAIR '93 COMPFAIR '93

DTK COMPUTER

MAGYARORSZÁGI DISZTRIBUTORA

COMPAQ IBM

HIVATALOS DEALERE
a
SZINTÉZIS Kft.
meghívja Önt
az 1993. október 12-16. között
tartandó bemutatójára

az
A ÉPÜLET 109. STANDJÁRA

HP, EPSON, CANON perifériák
NOVELL, MICROSOFT, BORLAND szoftverek
teljes választéka

SALDO – SZINTÉZIS Kft.
9021 Győr, Szent István u. 15.
Tel.: 96/27-355. Fax: 96/18-658
1145 Budapest XIV., Erzsébet kir. u. 20.
Tel./fax: 1/251-4478

COMPFAIR '93 COMPFAIR '93 COMPFAIR '93 COMPFAIR '93

INFORMÁCIÓS SZÁM: 221

HEWLETT PACKARD
SZAKÁRUHÁZ

ahol már nem csak
HEWLETT-PACKARD termékeket

- lézernyomtatók 300 és 600 dpi felbontással
- tintasugaras nyomtatók 300 és 600 dpi felbontással
- plotterek, tollas és tintasugaras kivitelben
- eredeti tartozékok és kiegészítők nagy választékban
- számítógépek (servergépek, munkaállomások)
- hordozható PC-k (Palmtop 100LX; OmniBook 300)
- asztali lap scannerek (fekete-fehér és színes)
- 1-3 év gyári garancia!!
- Komplett hálózattervezés - kivitelezés!

hanem az alábbi software gyártó cégek termékeit is megvásárolhatja!

Microsoft® COREL
NOVELL SYMANTEC.

Hihetetlenül olcsón vállalunk színes fénymásolást diáról, színes fotókról. A/4: 60,- Ft. A/3: 120,- Ft. (ÁFA-val!)

VECTRA
1091 Budapest, Üllői út 5.
Tel.: 218-8800 Fax.: 218-8801
Nyitvatartás: H - P: 09 - 17-ig.

INFORMÁCIÓS SZÁM: 222

nek tűnik). A TBAV.EXE program menürendszerből kínálja fel a csomag szolgáltatásait. Rengeteg beállítási lehetősége megnehezíti használatát – például mindmáig nem tudtuk rávenni arra, hogy a keresés során *minden* file-t (tehát például minden adatfile-t is) megnézzen (sok file-on átugrik – *skipping* –, bár lehet, hogy jó oka van rá, de ilyet nem találtunk eddig), s alighanem sokakat zavarba ejthet a kínálat bősége.

Fantasztikus sebessége és a rezidens vírusvédő programok (több is van belőlük a Tbav-csomagban – memóriavédő, lemezvédő, file-védő stb.) elenyésző memóriaigénye alapján a Tbav mindenképpen figyelmet érdemel. Egymagában való használatát eredményességi adatok hiányában nem ajánljuk, de második vagy inkább harmadik (külföldi) víruskeresőként mindenképp érdemes használni a Tbavot.

Virkill 2.0 [035]

Rudnai Tamás hazai, illetve más víruskeresők, -irtók által nem felismert vagy rosszul írtott vírusokra specializált programját korábban már bemutattuk. A programnak eddig is erénye volt a gyorsaság, a 2.0 verzió még tovább javult e téren.

További újdonság, hogy néhány újabb vírust is felismer illetve írt. Ezek számának növekedését csak részben tükrözi a zárójelben megadott szám (035), mivel a program szerzője módosított a keresési algoritmuson is, s ennek során több, eddig külön számontartott vírust egybevont. A programhoz rövid, magyar nyelvű leírás is tartozik, amely jól érthetően bemutatja a program szolgáltatásait.

A Virkill képességeit egy ízben mi is ki tudtuk próbálni: vírust találtunk egy programban, amit a Clean-Up ugyan irtott, de apró szépséghibával: a visszaállított programfile végén hagyott néhány felesleges byte-ot. A Virkill itt hibátlan munkát végzett. Ez csak egy – nem túl izgalmas – példa a Virkill filozófiájára: a lehető legjobban elvégezni azt, amit más virusellenes programok nem, vagy rosszul végeznek el, s a magyar „vírusspecialisták" ismerete terén teljességre törekedni.

Mindezek alapján a Virkill önmagában való használatát senkinek nem javasoljuk, hiszen a külföldi vírusok ellen nem nyújt semmiféle védelmet (kivéve néhány speciális esetet). Viszont kitűnően kiegészíti a külföldi keresőprogramokat.

Összefoglalás

Úgy tűnik, bizonyos alapigazságokat nem lehet elégszer, eléggé nyomatékosan megismételni. Az egyik ilyen alapigazság, hogy egyetlen víruskereső program nem elég, többet is használnunk kell a megbízhatóbb védelem érdekében. Mostani áttekintésünkben az – úgy tűnik – továbbra is legnagyobb biztonságot nyújtó Scan mellett három nagyon gyors virusellenes programcsomagot mutattunk be. Érdemes kipróbálni, s érdemes használni őket – vagy más, általunk megbízhatónak ítélt keresőket. A lényeg: TÖBBET is – és ne maradjon ki közülük valamelyik magyar víruskereső sem! Rezidens vírusvédelemként az Fprot 2.09 VIRSTOP.EXE-jét ajánljuk.

Sebességmérési adatokat hely hiányában nem közlünk ezúttal. A bemutatott keresők közül három szerepelt e számunk géptesztjének CD-meghajtóméréseiben. Az ott látható időtartamok arányai géptől, lemezmeghajtótól és a programok paraméterezésétől függően sokat változhatnak. Általánosságban elmondható, hogy a Scan messze a leglassabb a bemutatott keresők közül, míg a többiek nagyjából ugyanannyi idő alatt futnak le a különböző meghajtókon.

Végül csak annyit: mind a négy, itt bemutatott víruskereső programcsomag shareware, vagyis magánszemélyek ingyenesen kipróbálhatják őket, s a tartós használatot is csak a Tbavnál, illetve McAfee programcsomagjainál kötik regisztrációs díjhoz. Cégek, intézmények számára programonként más és más feltételek érvényesek a jogosult használatra vonatkozóan – ennek ismertetésére sajnos nincs helyünk, de ebben segítenek a használatukat ismertető szövegfile-ok.

Bérces László

Telepítés, fogyókúra

Talán egyetlen más programtípusnál sem oly fontos, hogy a lehető legfrissebb verziójukkal dolgozzunk, mint a víruskereső szoftvereknél. Sűrűn jelennek meg új vírusok, s míg más programoknál kényelmesen dolgozhatunk akár sokéves verziókkal is, ugyanez szinte értelmetlen a víruskeresőknél... Tehát gyakran kell telepítenünk új víruskeresőt gépünkre. Ez megnöveli a vírusfertőzés veszélyét is.

Ha elérhetők, biztonsági jelzéssel (authority verify, AV) ellátott archív file-okból bontsuk ki az új vírusellenes csomagokat! Bár fertőzöttségük nem gyakoribb, mint más programoké, de sosem lehet tudni... (Eddig csak McAfee programjainál találkoztunk felbontott, szándékosan megfertőzött és újracsomagolt példányokkal.)

Kibontás után mindenképpen vizsgáljuk meg meglévő víruskeresőinkkel a file-okat! Ha lehet, olyan gépen próbáljuk ki a prögramokat, amelynél nem kell aggódnunk az esetleges vírusfertőzés, adatvesztés miatt. Mindezek az óvintézkedések persze minden programtelepítésnél – még nagy cégek „gyári" szoftvercsomagjainál is! – indokoltak. Csak két, nagy visszhangot kapott esetet említenénk: Csehszlovákiában az MS DOS 5.0, a Távol-Keleten pedig a Novell NetWare 3.11 – eredetinek látszó, ám jogosulatlanul másolt, s vírussal fertőzött – példányai okoztak fejfájást a gyanútlan felhasználóknak.

Az ismerkedés után, vagy ha már ismerjük a szoftvercsomagok összeállítását (víruskeresőknél ez csak lassan változik a sűrű verzióváltás miatt), érdemes törölni a már ismert, s a mindennapi használat közben felesleges file-okat. A SCAN107.ZIP-csomagból (kibontásakor figyeljünk az *-AV* jelzésre!) csak a SCAN.EXE-t és a SCAN107.DOC-ot érdemes megtartani. A CLEAN107.ZIP-ből a CLEAN.EXE-t és a CLEAN107.DOC-ot. A VSHLD107.ZIP-ből az összes .EXE file-ra és a VSHLD107.DOC-ra lehet szükségünk. Az e három csomagban érkező VALIDATE.COM már elég régóta ugyanaz (v0.4), ha még nincs meg, ezt is hagyjuk meg, .DOC file-jával együtt. A VALIDATE-tel egyébként még egy ellenőrzésre van lehetőségünk: McAfee minden programhoz tartozó .DOC file-ban közli a programok ellenőrző számait, amit mi is megvizsgálhatunk (ha lehet, egy régebbi VALIDATE-tel – ugyanazt az értéket fogja közölni, mint a frissen érkezett).

A WSCAN107.ZIP kibontása után először telepítsük a programot a WINSTALL.EXE-vel. Utána az EXE-k és a SCAN.ICO, SCAN.PIF, SCANHLP.HLP és a SCANHLP.HLP kivételével mindent törölhetünk (a SCAN.EXE mellesleg azonos a SCAN107.ZIP SCAN.EXE-jével). Az Fprot 2.09-nél egyszerűbb megadni azt, hogy mely file-ok törölhetők aggodalom nélkül: NEW.209 (miután átfutottuk), NEW_VIR.DOC, ORDER-2.DOC, ORDER.DOC, READ_ME.DOC, VIRUS.DOC. A Tbav 6.03 összesen 50 file-ból áll, és ebből gond nélkül csak az AGENTS.DOC, a DESCRIPT.ION, az INSTALL.BAT (csak telepítés után!), a REGISTER.EXE (ha nem akarjuk regisztráltatni magunkat), a REPORT.DOC, az UPGRADE.BAT (ha már használtuk a TBAV egy korábbi verzióját, akkor ezt kell futtatni az INSTALL.BAT helyett), s a WHATSNEW.603 (átfutás után) törölhető.

INFORMÁCIÓÉHSÉG

A világ legelterjedtebb telekommunikációs rendszere az üzleti élet szinte minden területén nap, mint nap gondoskodik a lehető legjobb kapcsolatokról.

A világ egyre inkább ki van éhezve a friss hírekre. A megfelelő időben és helyen szerzett információ: létszükséglet. A csúcsminőségű telefonrendszerek megoldást kínálnak a kommunikációs átvágy csillapítására. És még közöttük is igazi ínyencségekkel szolgál a telekommunikáció nemzetközi specialistája: a Kapsch. Egy vállalat, amely eredeti ötleteire építve, egyedülállóan sikeres know-how alapján dolgozik a legfejlettebb kapcsolatokért. Részletes információkért forduljon hozzánk: Kapsch Telecom Kft. 1024 Margit körút 85. Telefon: 175-6528, 175-5802 Fax: 156-5737

KAPSCH

A fejlett kapcsolat

INFORMÁCIÓS SZÁM: 272

Kalandjátékok a köbön

Hogy mix vannax!

Nem kétséges, hogy a nyár után az iskola (munkahely) kellőképpen lelombozott mostanra mindenkit. De ne essünk kétségbe, irány a számítógép!

Nagyon sokan esküsznek a szerepjátékokra. Mert izgalmas, mert romantikus, mert humoros, mert olyan, mint egy jó kalandregény, és még részese is vagyok a történéseknek... – mondják a legtöbben, ha a miértet kérdezzük. Az alábbiakban kedvcsinálót olvashatnak általunk kedvelt játékokról. Figyelem! Ez nem izlésterror!

Day Of The Tentacle

A Lucas Artstól már megszokhattuk a színvonalas és humoros játékokat. Nos, a DOTT a tovább emelkedő színvonal jegyében készült.

A játékban a kilencvenes évek második negyedében stílussá vált elnagyolt, képregény-stílusú rajzokkal találkozhatunk, ami már önmagában megteremti a megfelelő hangulatot – és fantasztikus hanghatásokkal, szövegekkel dicsekedhet. A játék tulajdonképpen a Maniac Mansion folytatása (valahol a játékban állítólag egy konzolon végig is játszható).

A már megismert „doktor" laboratóriumából szennyező anyagok ömlenek a folyóba. Két csáp – tentacle – a környéken kószál, és az egyik iszik a mérgező léből. Ennek hatására szeniálissá és még gonoszabbá válik.

A doki még időben elkapja őket, de a játék három főszereplője közül az egyiknek barátja a másik csáp, és kiszabadítja, nem is sejtve, hogy ezzel mekkora bajt zúdít az emberiségre.

A három főszereplőnek (Bernard, Laverne és Hoagie) ezután az a feladata, hogy megmentsék a világot, természetesen csak tegnap tudják megakadályozni a bajt, ezért időutazniuk kell, ami viszont nem pont úgy sikerül, ahogy az eltervezték. Hoagie kétszáz évvel korábban, Laverne kétszáz évvel később ér a célba. Bernard pedig ugyanoda és ugyanakkor ér vissza. Ekkor kezdődhet a keresés és a visszatérés előkészítése. Ennyit a játékról, talán még visszatérünk rá.

Pirates Gold

A Microprose nekilátott, hogy kiadja a régi játékait, felújítva és kicsinosítva. Ha jól emlékszem, ezt annak idején a Leisure Larry sorozat első tagjaival kezdte el a Sierra. Nos, bárhogy is van, a lényeg az, hogy több játékkal együtt kijött a Pirates legújabb verziója, amely SVGA-grafikájával valóban megérdemli a Gold postfixumot. A grafika pont ellentéte a DOTT rajzfilm-stílusának, valószínűleg egy tucat festő több hónapos munkája van a dolog mögött. Érzésem szerint nemcsak zenét és néhány új dolgot pakoltak a programba, hanem valamelyest könnyítették is a játékot. Összevetve egy kellemes és játszható játékot kapunk, lehet nosztalgiázni.

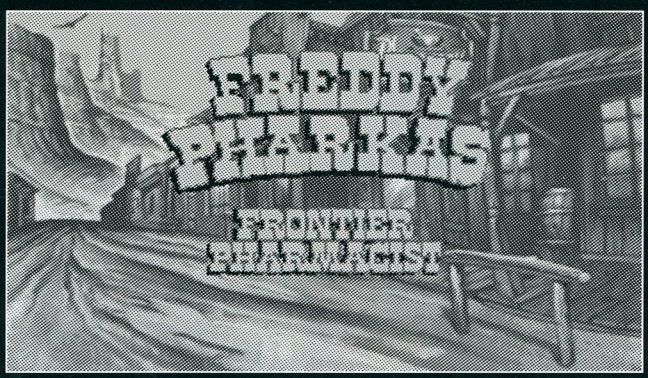

Kacagjon Sierráékkal a vadnyugaton

Freddy Pharkas the Frontier Pharmacist

A Sierra továbbra is a kalandjátékok vezető kiadója. Ezt bizonyítja a Freddy Pharkas is. Megszokhattuk, hogy ahol Al Lowe megfordul, ott hamarosan szétcsúszik az ember szája a sok hülyeségtől. Hát itt most megfordult. Én ugyan személy szerint jobban szeretem a szöveges felülettel ellátott kalandjátékokat – mint amilyen a L.S.Larry sorozat első három tagja, vagy a Legend E. játékai –, de természetesen szívesen játszom a mutogatós stílusú játékokkal is, ha jó a hangulatuk.

De térjünk vissza a konkrét játékra, amely a vadnyugat kései hőskorában játszódik. Végignézve az intrót megtudhatjuk, hogy F.P. nem akármilyen ember. Mesterlövész és gyógyszerész – a szerkesztőség tagjai ez ideig még nem döntötték el, hogy melyik a veszélyesebb. Kiderül továbbá, hogy a vadnyugat legjobb mesterlövésze – volt. Addig, míg le nem lőtték a fél fülét, melyet egy ezüsttel helyettesített. A játék lényege, hogy a lassan kiürülő városban kideritsük, ki áll a dolgok hátterében, és mik azok a dolgok, amelyeknek a hátterében áll. Mindezt kellemes aláfestőzenére tehetjük.

Eric the Unready

Ha magyarra akarnánk fordítani, azt hiszem azt a címet kellene adni, hogy Eric, a nagyon kezdő.

De ne vágjunk a közepébe! Eric, aki a játék főszereplője lenne – nem mindig teljes sikerrel –, kezdő lovag. Balszerencsére van, és ezt mindig magánál tartja. Ennek köszönhetően egyik bajból a másikba botlik. Egy véletlen folytán ugyan elintézi a gonosz Fekete Pauldron lovagját – röviden: beakadt a lándzsája (Mi a „lance" magyarul – szóval az a micsoda, amivel a lovagok egymásnak rontanak?!) egy almafába, és a lehulló almák kiütik a lovagot. Hatalmas vígasság, ahol sikerül az ügyetlen lovagnak felgyújtani az ünneplő népet. Ennyit az előzményekről – a részletek az intróból kiderülnek, érdemes végignézni.

Ezek után egy egyszerű feladatot kapunk bevezetésül. Egy farmer lányát egy boszorkány elvarázsolta, és disznó alakjából csak

SPECTRAL KFT.

1145 Bp., Amerikai út 39.
Tel./Fax: (1)-183-7015. Tel.: 163-5086

A LOCAL BUS hazai bevezetője Server, CAD, DTP számítógép összeállításokhoz (ha igazán gyors gépet akar) most is a legjobb receptet szállítja!

GIGA BYTE VESA upgradelhető számítógépek:
486/66 MHz, 486/50 MHz, 486/33 MHz, 486SX/33

PENTIUM overdrive is installálható!

LB VESA KÁRTYÁK: VIDEO: ET 4000, S3-XGA
SCSI kontroller, CACHE IDE kontroller

nagyteljesítményű GIGA BYTE gépek,

486DX33 HALIKAN SZÍNES TFT NOTEBOOK,
200 HDD, BEÉPÍTETT TRACK-BALL, FAX, DOS 6.0, WIN 3.1
+ HP JET nyomtató = MIKROPAKK® táskairoda

mindezek előnyös lízing ajánlattal!

ACCTON: minőségi hálózati csatolók,
MODULÁRIS hubok, koax csavart érpárral Ethernet, tokenring kártyák SW beállítással pocket LAN adapter (notebookhoz)

NOVELL, TCP/IP, UNIX, MS LAN MANAGER driverekkel!

Hálózattervezés, telepítés, installálás: ETHERNET, NOVELL

Számítógéprendszereinkhez a Vielhauer cég elegáns
EURO irodabútor
családjából válasszon irodabútorokat

Szeretettel várjuk a COMPFAIR-en A/312/2!
Ha a COMPFAIR alatt vásárol, rendel, jelentős árengedményt kap!

GRAF: WINLAB® *szabályzás, adatgyűjtés a WINDOWS alatt*

INFORMÁCIÓS SZÁM: 228

Multimédia eszközeink komplett információs pultok kialakítását is megengedik. Termékbemutatók, kiállítási info-pultok, bemutatótermek eszközeiként komplett hardver-szoftver kivitelezést is vállalunk.

Merevlemezen tárolt állóképek, mozgókép és hangszekvenciák, animációk tárolása és struktúrált visszakeresése és mindezek TouchScreen általi lekérdezése ma már nem lehet gond ! Érintse meg Ön(t) is !

ALLEGRO
1016. Budapest, Tigris u. 28.
Tel, Fax : 15 68 132, 17 55 404

EYE-SCREEN INFO-PULT

**** Referenciáink : ****
**** Szül, EXPO ****
**** 93' Compfair ****

INFORMÁCIÓS SZÁM: 229

COMPFAIR'93

OKTÓBER 12-TŐL OKTÓBER 16-IG.

SZERETETTEL MEGHÍVJUK ÜGYFELEINKET AZ "A" PAVILON 307-ES STANDJÁRA, CSÖKKENTETT ÁRAKKAL VÁRJUK A KIÁLLÍTÁS IDEJÉN VAGY A BEMUTATÓ TERMÜNKBEN OKTÓBER 1-TŐL 20-IG.

NÉHÁNY PÉLDA AKCIÓS ÁRAINKRA:

IBM termékek:		
IBM PS/1 Kelso (i386SX/25, 2 MB RAM, 1.44 MB FDD, 85 MB HDD 14" Color VGA, Mouse, magyar bill.) DOS 5.0, WINDOWS 3.1, Ms-Works 2.0	149.900,-Ft	***139.900,-Ft***
PSVP/2 (i486SX/33, Vesa local bus, 4 MB RAM, 1.44 FDD, 129 MB HDD, 14" SVGA alacsony sugárzású, mouse, angol vagy magyar bill.) DOS 5.0, WINDOWS 3.1	249.900,-Ft	***238.000,-Ft***
PSVP/2 (i486DX2/66, Vesa local bus, 8 MB RAM, 1.44 FDD, 340 MB HDD 14" SVGA alacsony sugárzású, mouse, angol vagy magyar bill.) DOS 5.0, WINDOWS 3.1	399.000,-Ft	***369.000,-Ft***
HP nyomtatók:		
HP IIIP lézernyomtatók	119.900,-Ft	***114.900,-Ft***
HP 510 tintasugaras nyomtató	34.900,-Ft	***32.900,-Ft***
HP 550C szines tintasugaras nyomtató	81.300,-Ft	***78.900,-Ft***
EPSON nyomtatók:		
LQ 100 24 tűs (50 lapos lapadagolóval)	27.900,-Ft	***24.900,-Ft***
LQ 570+24 tűs	39.900,-Ft	***36.900,-Ft***
FX 1170 9 tűs (FX 1050 helyett)	56.279,-Ft	***52.900,-Ft***
SQ 1170 48 fúvókás tintasugaras	114.645,-Ft	***107.900,-Ft***

IBM Business Partner

A tőlünk vásárolt Microsoft, Borland, Corel és Novell termékeket akciónk ideje alatt Budapesten ingyenesen házhoz szállítjuk és kívánságára gépére telepítjük.

ERTI-TRADE Kanadai-Magyar Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. 1142 Bp. Ungvár u. 49. Tel.: 251-3978 Fax: 163-5960

ÉRDEKLŐDJÖN! ***A FENT EMLÍTETT GYÁRTÓK VALAMENNYI TERMÉKÉRE EZEN IDŐSZAK ALATT AKCIÓS ÁRAINK ÉRVÉNYESEK.***

INFORMÁCIÓS SZÁM: 227

a mi csókunk hozhatja vissza elveszett alakját. Miután nagy nehezen megcsókoltuk a disznót, és előkerül a leányzó, a farmer persze mentegetőzik, hogy ugyan nem látta a boszorkányt, de a lányát sem, ezért rögtön erre gyanakodott. Hazafelé megismerkedhetünk a bájos királylánnyal, aki szerint a Rombuszasztal lovagjai közül csakis Eric tudná megmenteni, ha esetleg eltűnne. Merő véletlenségből el is tűnik, bár tapasztaltabb játékosok a királyi leányzó által lövellt pillantásokból már régen rájöhettek, hogy ez fog történni. Mielőtt azonban lelőnénk az összes poént, inkább megdicsérjük az – igaz, ilyenkor 16 színű – SVGA-grafikát és a kezelési felületet.

A játék igen kellemes időtöltést nyújthat unalmas óráikban a hagyományos szöveges játékot kedvelőknek.

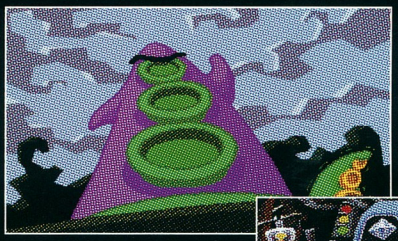

Uralni fogom az egész világot...

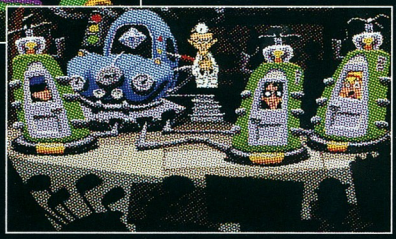

– Ugye még senki sem sérült meg az időgépben?

Commanche Mission disk

A helikopter lassan kibukkan a fák mögül. Útnak indít egy rakétát, az egyik tank máris lángokban áll, majd egy robbanással láng- és füstgombóccá válik. A helikopter újra megindul, majd néhány kitérő manőver után a gépágyúja torkából kiröppenő lövedék révén a megmaradt tankot is utóléri a végzet – még célbavesz, aztán vége. Nem csigázunk tovább senkit, a részlet egy Commanche küldetésből való – harc az ökoterroristák ellen, akik tankokkal kilövik a fákat.

Egy kis társalgás az Államok történelmének nagyjaival

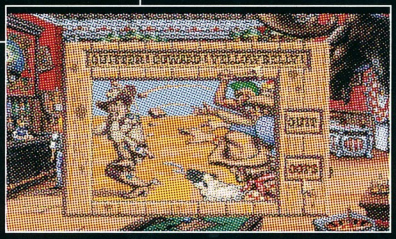

Ez jár annak, aki kilép...

A Commanche annak idején felrázta a szimulátorrajongókat. A sikert persze nem lehet kihasználatlanul hagyni, ezért a Nova Logic kiadott egy bővítőkészletet. Ezen három új küldetéssorozat található, és egy csomó új objektum (például az új helikopterek, fák, teherautók). Most már havas tájakon is röpködhetünk. Minden elismerésünk azé, akinek sikerült végigjátszania az összes küldetést.

The Lost Vikings

A mászkálós játékok valahogy nem hódították meg a PC-s piacot. Ezért kivételes az Interplay és a Silicon & Synapse gondozásában megjelent Lost Vikings. A kerettörténet szerint a vadászat után pihenő három viking harcost egy űrhajó magával ragadja. A cél (mi más lenne): meg kell semmisíteni az űrhajót és gazdáit.

Ehhez persze számtalan akadályt kell leküzdeni a három különböző képességű szereplővel.

Eric a gyors. Hatalmasakat képes ugrani, és fejével a kevésbé kemény falakat le tudja dönteni.

Baleog (ez aztán a jó név, nem?) a legerősebb. Hatékonyan gyilkol, akár közelharcról, akár célbalövésről van szó.

Olaf, a keménykötésű pedig pajzsával képes kivédeni mindenfajta veszedelmet, vagy sárkányrepülőként felhasználva lesiklani vele a magasabb pontokról.

A játék nem nélkülözi a humort. Epés megjegyzéseket képes tenni, mikor az ember a 34. pályát már vagy tizedszerre próbálja megoldani (összesen 37 pálya van), vagy esetleg egyéb képességeit ócsárolja. A program gyors és szép grafikával büszkélkedhet, a hangja is kellemes – igaz, mire végigjátssza az ember, addigra meg is unja.

Betrayal at Krondor

A számítógépes szerepjátékok kedvelőit a nyár vége felé már nem nagyon lehetett a szabadban látni. Az egyik vétkes ez ügyben a Betrayal at Krondor.

A játék a két grafikai stílus – a rajzfilm és a kosztümös digitalizált film – közül az utóbbit választotta.

Rengeteg digitalizált animáció és hang van benne. Ilyenek például a csaták, ahol minden helyzetből felvették a szereplők minden mozgásformáját, hogy a játék közben mintegy filmet nézhessünk, amikor megvívunk egy ellenséges csapattal. Mindez egy vektorgrafikus tájon történik, elég nagy térképen.

Az összes szokásos szerepjáték-elem megtalálható benne: gonosz varázsló, orgyilkosok, sötét kazamaták, jólelkű parasztok. Ezek ellenére a program nem giccses – és nem egyszerű feladat végigjátszani. Sajnos a zenéje elmarad a várttól.

Lencsés Gábor

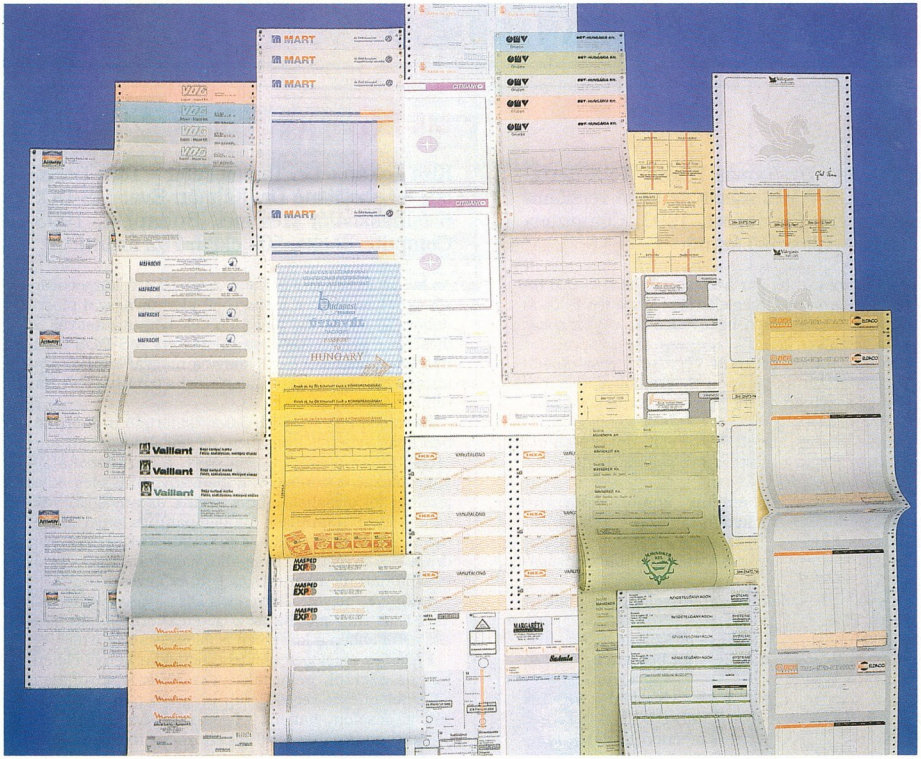

SZÍNES, EGYEDI TERVEZÉSŰ NYOMTATVÁNYOK A SZÁMÍTÓGÉPES ÜGYVITELSZERVEZÉSBEN

SZÜV®

LEPORELLÓ NYOMDA

BUDAPEST XIV., SZUGLÓ UTCA 9–15.

KERESKEDELMI OSZTÁLY:
183-3794, 163-1029, 251-6666/358, 359
TELEFAX: 163-1674

INFORMÁCIÓS SZÁM: 243

Röptében...

Kiss Zoltán – Dr. Tamás Péter – Tóth Bertalan: MS-DOS 6 Változások az előző verzióhoz !megérkeztem! (Budapest, 1993, ComputerBooks, 230 oldal, 649 forint).

A ComputerBooks alig pár héttel az új DOS-verzió hivatalos magyarországi megjelenését követően adta ki az operációs rendszerben bekövetkezett változásokat ismertető kézikönyvét.

A szerzők alapos munkát végeztek, részletesen és hitelesen mutatják be az új programokat és a már az előző változatban is meglevő programok változásait.

A szerkesztés gyakorlott kézre vall. Jól olvasható, tematikusan megválogatott ábrák segítik az újdonságok megismerését.

Szerepel a könyvben néhány, komoly előkészítő munkára utaló, összehasonlító táblázat – ezek objektív képet nyújtanak a DOS mellé adott segédprogramok és a konkurens termékek mérhető tulajdonságairól.

A könyv első részében a telepítéssel foglalkoznak. A SETUP és BUSETUP programok bemutatása egyszerűségük ellenére egyáltalán nem szükségtelen, hisz egy elrontott telepítés sok későbbi bosszúság forrása lehet.

A szerzők felsorolnak a könyv 15. oldalán néhány olyan programot, csomagot is (MS-DOS 6.0 Resource Kit, Conversion Disk, Virus Protection Update), amelyek mind a mai napig csak ígéret formájában léteznek. Ez azonban nem róható fel sem a szerzőknek, sem a szerkesztőknek – hiszen a „magasságos" Microsoft késlekedik az említett termékek piacra dobásával.

A könyv második nagy témaköre: a segédprogramok.

Több mint hatvan oldalt szentelnek az MS-DOS 6 antivírus-programjainak, az új backupprogramnak, a két gép közti kapcsolatot megteremtő Interlnk és Intersvr programoknak, a hordozható gépek energiaháztartását optimalizáló Power programnak, valamint a Windowsban és a Wordben már megismert, Msd nevű hardver-diagnosztizáló programnak. A könyv a mindennapi géphasználat kisebb-nagyobb trükkjeit is ismerteti a konfigurálástól a memóriakezelésig.

A könyv végén, a függelékben megtaláljuk az új DOS összes parancsának tömör, de jól használható ismertetését. Ide került a kiegészítő lemezen (Supplemental Disk) megszerezhető programok rövid bemutatása is. Az összeállítást billentyűzet- (szabványos amerikai és szabványos magyar), valamint kódtábladefiníciók (437, 850, 852) zárják.

Elmondhatjuk, hogy a szerzők nemcsak ismerik az MS-DOS 6-ot, de egy igen jól használható kézikönyvet állítottak össze.

MS-DOS 6 felhasználói szemmel

Kiss Zoltán – Dr. Tamás Péter – Tóth Bertalan – Lebovitsné Dr. Kálmán Éva: MS-DOS 6 felhasználói szemmel (Budapest, 1993, ComputerBooks, 502 oldal, 792 forint).

Az MS-DOS 5.0-át ismertető, nagy sikerű könyv szerzői nem késlekedtek a Microsoft idén tavasszal piacra dobott új operációs rendszerének bemutatásával. A dicséretes gyorsasággal megjelentetett, MS-DOS 6 felhasználói szemmel című könyv a magyar nyelvű számítástechnikai szakirodalom leghasználhatóbb darabjai közé tartozik.

Hasonlóan az MS-DOS 5.0-át ismertető műhöz, ebben a könyvben is közérthető megfogalmazásban mutatják be az operációs rendszert, a parancsokat, a kapcsolókat, a szintaxist. E kiadványban is éles, kifejezetten jól olvasható ábrák segítik az anyaggal való ismerkedést, a tanulást. Minden parancs ismertetésénél találhatunk példákat, ám – a kibicnek semmi sem drága – sok esetben, főleg ahol nagyszámú kapcsolót használhatunk a parancs mellett, ez kevés.

Tekintve, hogy a Conversion Disc MSAV Virus Update Disk még mindig csak ígéretek formájában létezik, erről ebben a könyvben is fölösleges volt írni.

Kellemes meglepetéssel fedeztem fel a könyv elején, hogy a szerzők nemcsak egyszerűen felsorolják a DOS telepítését végző Setup program paraméterezését, kapcsolóit, hanem a bootlemezt készítő „Setup /f" parancs segítségével létrehozható indítólemez is szerepel a könyben. Ugyancsak örültem a DOS könnyű szívvel elhagyható file-jai felsorolásának, bár itt elkelt volna egy kis mérettáblázat is annak érdekében, hogy láthassuk, mekkora helyet nyerhetünk a felesleges anyagok eltávolításával.

Az anyag jól követhető. Kifejezetten tetszik, ahogy a szerzők tematikusan végigvezetnek azokon a fázisokon, ahol a DOS-szal most ismerkedő kezdő maga is végighalad. A fő szövegrészben a parancsok legfontosabb paramétereit ismertetik, a részletes paraméter- és kapcsolóleírásra a függelékben kerül sor. Ez ismételten korrekt munkának bizonyult, mindössze néhány, a Microsoft által hivatalosan nem publikált, de a szaklapokból már ismert kapcsoló (FDISK /mbr, FORMAT /autotest /select /backup) ismertetését hiányolom. Sajnos azt is elmulasztották megemlíteni – bár ez nem nagy hiányosság –, hogy a DOS .EXE filejainak többségét a PKLITE programmal gyárilag már tömörítették, így ezeket nem nagyon lehet tovább zsugorítani.

Örömmel láttam a könyv függeléke elején az MS-DOS fejlődésének állomásait bemutató összeállítást. Örülök, hogy a szerzők erre is gondoltak, csakúgy, mint a Supplemental Disk programjainak ismertetésére. Itt találkozhatunk először – bár ma már legalább hat magyar nyelvű MS-DOS 6-os könyvet is találhatunk a könyvesboltok polcain – az AcessDOS (ADOS) legalább vázlatos ismertetésével.

A szerzőnégyes jelen munkája nem olcsó, de a majd nyolcszáz forintos ár dacára érdemes megvásárolni.

INFORMÁCIÓS SZÁM: 108

CÉG- ÉS TERMÉKINDEX

Az indexben megtalálható a szerkesztőségi anyagban fellelhető összes termék- és cégnév. A terjedelem és az áttekinthetőség miatt minden név egyetlen alakját (lehetőség szerint a legteljesebbet) használjuk. Ha egy cikk egy termékcsalád és az abba tartozó konkrét termék nevét is tartalmazza, mindkettőt feltüntettük. Például nagyon gyakran utalnak az egyes cikkek a Windowsra, de ha a szerző a Windows 3.0-ról vagy 3.1-ről ír, akkor az indexből ezek is visszakereshetők.

Adobe Type 1 53
Albacomp 4
Aloha 60
AMD 386/40 42
AMD 386DX 46
Amiga 4
Amiga Dreamland BBS 76
Amiga OS 4
Andromeda 79
ANSI 75,76
Arcnet 63
ARJ 37,38,49
ARJ 2.30 37,38
ASCII 53
ASCII Delimited 16
Aspect 4
Atari 4
Austroprint 28,29,33
AutoCAD 56
Axion 49
Baba Yaga's Hut BBS 72,76
BankNet Kft. 59,61
Betrayal at Krondor 86
Bitstream Speedo 53
BMP 56
boot-EPROM 71
Brémai kikötők 50
Brother 24,26,33,35
Btrieve 16
Budapest BBS 72
Bulletin Board System 72
BYTE 4
Canon T301 26,30,34,35
C programozási nyelv 49
C. Panoráma 4
CCITT 24
C-Cube dekóder 19
CGM 56
Cirrus VGA-kártya 42,45
Clean 79,80,82
Clean-Up 79,82
Clipper 16
Commanche 86
Commodore Aimga 72
Computer Graphics Metafile 56
Consultronics 35
Corg 4
CT BBS 5
Cyber Castle BBS 72
DataNetLink 5
DataPerfect 16,51
DB2 16
dBase 16
DEC 14
DEC 3000 Model 500 14
DEC Alpha AXP 14
Denali 14
DHP 56
Diamond Tenchnologies 19
Digital Magyarország 14
DOS 11,16,45,51,55,65,70
DOTT 84
DR-DOS 6.0 63
Dr. Halo PIC 56
DrawPerfect 51
DXF 56
Eizo Flexscan F550i-W 8
Encapsulated PostScript 56
Ethernet 61,63
EutelSat II-F4 59
Excel 38,53
Excel 4.0 38
EZSTART 19
Fefo 42,45,46,48,49
FidoNet 5,76
Flamingo 14
Fprot 79,80,81
Fprot 2.09 80,82
Freddy Pharkas 84
Fridrik Skulason 80
GEM 56
GEM Draw 56
GEM Paint 56
Genius HiMouse 45
HappyNet 5
Hewlett Packard Graphics Langauge Plotter File 56
HP DeskJet 33
HP LaserJet 4L 8
Hughest Network Systems Inc. 59
Humansoft 4
Hungarian Fido Echo 76
IBM 6,7,8,12,63,72,76
IBM PS/2 6
IBM ValuPoint 7
IC 45,46,48,49
IDE 38
IDG BBS 72
IDU 60
IEEE 802.3 61
IEEE 802.5 61
IMG 56
Indoor Unit 60
Informix 16
Intagrated Satellite Business Network 59
Intec-Panasonic 4,27,28,32,33,35
Intel 7
Intel EtherExpress-16 67
Intelcomp 4
Internetwork Packet Exchange 64
Interplay 86
IPX 64
Kingdom of Greyhawk BBS 72
Kodak Photo CD 45
Kontrax 26,30,33
KT Technology 4
Kubota 14
Kventa 4,29,34
Kyocera 8
LAN 61,63,67
LANcache 71
LANtastic 70,71
LANtastic 5.0 70
LANtastic Chat 70
LANtastic LAN Radio 70
LANtastic Mail Box 70
Leisure Larry 84
LetterPerfect 51
Link Support Layer 64
Lost Vikings 86
Lotus 11,53
Lotus 1–2–3 56
Lotus 1–2–3 PIC 56
Lotus cc:Mail 68
Lotus for Windows 56
Lucas Arts 84
Macintosh 72
Macintosh Classic 5
Macintosh Paint 56
Magyar Vírusirtó Csoport 79
Mannai Corp. 59
MAPI 16
Mawex 4
McAfee 80
McAfee 107 79
Micropo 45,46,48,49
Microprose 84
Microsoft 12,38,39,67
Microsoft Excel 56
Microsoft Mail 3.0 16
Microsoft Windows for Workgroups 16,67,68,69,70
Microsoft Windows for Workgroups Chat 67,68
Microsoft Windows for Workgroups Mail 65,67,68,69
Microsoft Windows for Workgroups NetWatcher 67
Microsoft Windows for Workgroups Schedule+ 67,69
Microsoft Windows Metafile 56
Microsoft Windows Paint 56
Microsoft Word 11
Microsoft Word 6.0 11,12
MIDI 55
Mikropo 4
Minolta 26,31
Minor 4
MomNet 5
MS-DOS 5.0 63,82
MS-DOS 6.0 46,63
MSP 56
Műszertechnika 4
Nádor 45,46,48,49
NE 1000 65
Népszabadság 79
NETBIOS 71
Netrend 4
NetShield 79
NetWare 67
NetWare Lite 64,65,67,68
NetWare Lite 1.1 70
Netware SQL 16
Nimbus Technology 19
Nokia Multigraph 449E 8
Norton Commander 65,67
Norton Utilities 39
Nova Logic 86
Novell Inc. 63,64,67
Novell Capture 71
Novell Eagle 65
Novell NetWare 63,64,65,67,70,71
Novell NetWare 3.11 82
Novell NetWare Lite 63
Object Linking and Embedding 68
ODU 60
Oki OL400e 8
OLE 68
Olivetti 26
Oplab BBS 75,76
Opti 42
Oracle 16
OS/2 16,71
OS/2 Presentations Manager Bitmap 56
Outdoor Unit 60
PaintBrush IV 2.0 45
Panasonic 27,28,32
Paradox 16
Patricia Hoffman 80
PC Paint Plus 56
PC Paintbrush 56
PC World 4
PenPoint 16
Pentium 19
PES 60
PES 61
PES 8000 60
Peugeot 14
Philips CD-I 19
PIC 56
Pigna Hungária Kft. 50
PlanPerfect 51,56
PNTG 56
PPIC 56
Procomm 72
Procontrol 27,33
Professional 4
PTF 34,35
Quattro 56,65
Quattro Pro 56
Qwerty 4,45,46,48,49
Raytech BBS 72
Ricoh 28,29,33,34
Samsung 29,34
Scan 79,80,81,82
Scan for Windows 79
SCSI 38
Secondary Merge 16
Siemens-Nixdorf 6,7,8
Siemens-Nixdorf PCD-4L Sierra 84
Silicon Graphics 4
Silicon & Synapse 86
Solaris 2.2 4
Sony CD-ROM meghajtó 45
Sound Galaxy NX Pro 16 42,49
SparkNet 5
Spectral 4
SQLBase (Gupta) 16
SQL Server 16
Standard Microsystem Corp. 19
Sun 4
Sybase 16
Tagged Image File Format 56
Tamex 45,46,48,49
Tangent Computer Inc. 19
TBAV 82
TBAV 6.03 80
TBSacan 81
Tele-Data Kft. 19
Telemate 72,73
Telix 72,73,74,75,76
Terminate 72,73
The Graphics Alternative BBS 72
Thunderbyte Anti Virus 80
Token Ring 61,63
Toshiba 7,29,34,35
True Type 53
TWAIN 56
Universal Bus 19
Unix 4,16
Uplink Power Control Unit 60
Western Digital 19
VESA Local Bus 42
Virkill 81,82
Virkill 2.0 [035] 82
VirNet 5
Virstop 79,80,82
ViruShell 79
VirusScan 79
VSAT 59,60,61
Vshield 79,80,82
VSUM 80,81
Weitek-9000 19
Windows 11,12,37,38,39,42,45,49,51,52,53,55,65,67,68,70
Windows 3.1 8
Windows 3.1 magyar 39
Windows OLE 56
WMF 56
WordPerfect 11,12,51,53,54
WordPerfect 5.1 11,53
WordPerfect 5.2 for Windows 53
WordPerfect 6.0 11
WordPerfect Corp. Graphics 56
WordPerfect Corporation 51
WordPerfect InForms 1.0 16,17
WordPerfect Informations Systems Environment 16
WordPerfect Mail for Windows 3.1 16
WordPerfect Office 16,51
WordPerfect Presentations 38,51,53,55
WordPerfect Presentations 2.0 51
WordPerfect Works 51
WScan 79
XDB 16
Zmodem 74,75
ZyXELNet 5

HIRDETŐINK

2F 19 (265)
3M Hungária 62 (247)
Albacomp 10 (284)
Allegro 85 (229)
Aspect 77 (217)
Austroprint 74 (214)
Axico B/2 (244)
Best Power B/4 (278)
BPS 13 (246)
Cédrus 80 (219)
Computer-Books 7 (260)
Com-Ser 80 (220)
Comfort 74 (215)
Comprex 9 (262)
Compudeal 30 (253)
Computerland 31 (258)
Congress 73 (213)
Corg 31 (259)
Creativ 33 (254)
DHS 33 (255)
E-Coop 54 (205)
EGG'S 52 (202)
Elektrosoft 35 (257)
Elender 35 (256)
Erti Trade 85 (227)
Euronet 66 (224)
FAN 53 (204)
Fefo 43 (232)
Flaxcom 57 (210)
Fuji Film 12 (212)
Galax 17(276)
Gamax 43 (233)
Gigastore 43 (234)
Humansoft 78 (282)
IBM 15 (274)
Integra 69 (225)
Intelcomp 44 (235)
Kapsch 83 (272)
Lap Stúdió 52 (201)
Lion 44 (236)
Macroda B/3 (245)
Marker 71 (226)
Mawex 19 (264)
Média Computer 55 (208)
Microsoft 18 (249)
Mikropo 44 (237)
Minor 9 (263)
Mixim 44 (238)
Netrend 75 (216)
Novo-Team 17 (277)
Oki 37 (269)
Onyx 47 (239)
PC Szoftver 30 (252)
Piksys 54 (206)
Pixel 78 (283)
Plantrading 50 (267)
Plantrend 47 (240)
Please 57 (209)
Professzionál 61 (211), 78 (281)
Profon 24 (252)
PannonSoft 47 (270)
RCE 24 (251)
Rolitron 25 (250)
SCI Modem 47 (242)
SMP 36 (268)
Spectral 85 (228)
Samsung 40 (273)
Szintézis 81 (221)
Szinva Net 7 (261)
SZKI Recognita 42 (230)
Szoftver ABC 64 (223)
SZÜV Nyomda 87 (243)
Toner 43 (231)
Traco 14 (218)
Trigon 55 (207)
Unicomp 53 (203)
Vectra 81 (222)
Verapar 58 (279)
Verbatim 20 (248)
Xbyte 39 (271)

CHIP ELŐZETES

Következő számunk november 5-től kapható az újságárusoknál

QuarkXPress for Windows

Sokáig a Macintoshok uralták
a DTP (asztali kiadványszerkesztés) világát:
Mac-ekre készültek a legnépszerűbb
s talán legsokoldalúbb DTP-s szoftvercsomagok.
A Windows 3.0 megjelenése óta
fokozatosan veszített előnyéből
a Mac – ennek jele az egyik „nagy" Maces
DTP-rendszer, a QuarkXPress
Windows-változatának megjelenése.

Novell NetWare 3.11 alapok

A számítógép-hálózatokat áttekintő két cikkünk és a három legelterjedtebb
PC-s peer-to-peer (egyenrangú munkaállomásokból álló)
hálózat bemutatása után egy „igazi", nagy hálózati operációs rendszerrel,
a Novell NetWare-rel folytatjuk „előrenyomulásunkat"
a hálózatok területén.

CD-ROM + VESA

Hagyományos géptesztjeinket
mostani számunkban CD-ROM-os
PC-k tesztjével folytattuk.
Ismét továbblépünk: az alapkiépítés
(386SX, 2 MB RAM, 80 MB vinyó, színes
VGA-monitor, SVGA-kártya)
és a CD-ROM meghajtó mellett még egy dolgot
kérünk a gépeket beküldő cégektől:
az SVGA-kártya VESA-kompatibilis legyen.

Vezéreljetek merevlemezeket!

Vinyótesztünk után a következő lépés a vinyóvezérlők tesztje. Megszokott
„teszthárom ságunk" alapján vizsgáljuk majd őket: ár, teljesítmény, minőség.
Tervezünk néhány meglepetést is a tesztben – hogy mit sikerül megvalósítani belőlük,
majd kiderül (az már most világos, hogy nem tudjuk végigvinni mindegyiket).

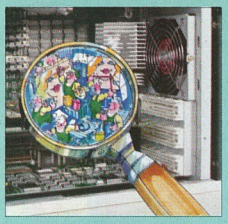

A VESA szépségei

Sokan úgy tartják, a modern PC-s grafikus kártyák
teljesítményét csak Windows és néhány DTP-s,
CAD-es szoftver alatt lehet igazán kihasználni.
Sokáig talán így volt, de ez az „igazság" is dőlőfélben
van. A VESA-szabványt még a Windows 3.0
megjelenése előtt dolgozták ki, de csak lassan
terjedt el. Segítségével bármely DOS-program
kihasználhatja az SVGA-kártyák szuperfelbontású
üzemmódjait.

Táblabíróság

Táblázatkezelő-tesztünkben napjaink nagy PC-s táblázatkezelő programjait,
az Excelt, a Lotust és a Quattro Pro-t vizsgáljuk – s mellettük
egy sokat ígérő újoncot.
Mennyit teljesít ígéreteiből? Ez is kiderül majd cikkünkből.

Az aktualitásokból eredő változtatások jogát a szerkesztőség fenntartja.

CHIP
Számítógép magazin

A szerkesztőség címe:
1138 Budapest, Váci út 202. III. em.
Levelezési cím:
1300 Budapest 3. Pf. 210
Telefon: (36-1) 140-9312
Telefon/fax: (36-1) 120-1636
Főszerkesztő: **Ivanov Péter**
Főszerkesztő-helyettes: **Bérces László**
Tervezőszerkesztő: **Pécsi Gábor**
Tördelő: **Nagy Gyula**
Korrektor: **Kis Endre**
Olvasószerkesztő: **Dervenkár István**
Hardver tesztlabor-vezető: **Krizsán György**
Munkatársak: **Lencsés Gábor, Rudnai Tamás**
Fotók: **PRO *foto***
Címlapgrafika: **Kiss István**

Kiadó: CT PRESS KIADÓ KFT., Budapest
A kiadásért felel: Ivanov Péter ügyvezető
Lapmenedzser: Noé Gábor

Hirdetésfelvétel:
CT PRESS KIADÓ KFT., Budapest
Levelezési cím:
1300 BUDAPEST 3. PF. 210
Telefon: (36-1) 149-8122
Telefon/fax: (36-1) 120-1636

Terjeszti a Magyar Posta,
és a CT PRESS Kiadó Kft.
MEGJELENIK HAVONTA, ára 236 Ft
Előfizethető megrendelőlevélben a kiadónál:
CT PRESS KIADÓ KFT., Budapest
Levelezési cím:
1300 Budapest 3. Pf. 210
Telefon: (36-1) 120-8007
Telefon/fax: (36-1) 120-1636
Előfizetési díj fél évre: 1416 Ft (6 szám), egész évre (12 szám) 2549 Ft (10% kedvezmény).
Előfizethető továbbá bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál és a Hírlap-előfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Bp. XII.,Lehel u. 10/a — 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj fél évre: 1416 Ft (6 szám), egész évre (12 szám) 2549 Ft.

A tördelés a CHIP Magazin szerkesztőségében, QuarkXPress 3.1, Adobe Illustrator 5.0, Adobe Photoshop 2.5, Adobe Super ATM és az Adobe Dimensions programok segítségével készült.
Színbontás, montírozás és nyomás:
Gutenberg Press Nyomda
1067 Budapest, Csengery u. 88.
Telefon: 112-8015
Felelős vez.: Óvári László elnök-igazgató

A Német Szövetségi Köztársaságban:
Copyright © „CHIP" VOGEL Verlag und Druck KG, Würzburg, Bundesrepublik Deutschland
A Magyar Köztársaságban:
Copyright © „CHIP" Computertechnik Press Kiadó Kft., Budapest, Magyarország

A közölt cikkek fordítása, utánnyomása, sokszorosítása, valamint adatrendszerekben való tárolása kizárólag a kiadó engedélyével történhet. A megjelentetett cikkeket szabadalmi vagy más védettségre való tekintet nélkül használjuk fel.

ISSN 0864—9421

A **COMPFAIR`93** csak 5 napig tart.

MI hosszabb távra tervezünk!

Októbertől már **2 állandó** bemutatóteremben,
színvonalas környezetben várjuk kedves ügyfeleinket .

MACRODA KFT

az új címen

1012 Bp. Attila út 63.
tel: 155-5173, 201-4603

Számítástechnikai eszközök
szaküzlete

The MACRO, HP, INTEL
számítógépek
STAR és **HP** printerek
PHILIPS monitorok
HP szkennerek, plotterek
MULTIMÉDIA rendszerek
SOFTWARE-ek
GENIUS mouse-ok, digitalizálók

és a megszokott helyen is!

1123 BP. Alkotás u.21.
telefon : 156-4802

Számítástechnikai kellékek
szaküzlete

3M írásvetítők, LCD kivetítők
3M fóliák, **3M** POST-IT-ek
3M mágneses adathordozók
HP TONER-ek, tintapatronok
HP tollak, papírok
HP kellékek, tartozékok
számítástechnikai szakkönyvek
leporellók

Nálunk biztosan megtalálja azt, amire szüksége lehet mindennapi munkája során !

MACRODA

Nézzen be hozzánk !

MACRODA

MACRODA-*egy stabil partner a számítástechnikában !*

FORTRESS
a biztos védelem

A Fortress szünetmentes áramforrás az Ön számítógépes adatainak biztos védelmezője. Erős. Intelligens. Valódi szünetmentes (on-line) technológia.

Amíg más szünetmentes áramforrások az átkapcsolással vannak elfoglalva, a Fortress folyamatosan biztosítja az áramot. A legrövidebb kimaradás nélkül.

Abszolút biztonságát a BEST szakértelme garantálja. Világszerte.

Kérjen részletes információt budapesti irodánktól!
Tel./fax: 177-7306

Best Power Technology GmbH
Am Weichselgarten 23, D-91058 Erlangen
Tel.09131/777060, Fax 09131/777066

Maximális biztonság hálózatok számára. On-line.

BEST®